

Article
de la

te
17

17

contient,
divinité
es ou

ence?
efface les

avec fruit le

de sacrement de
première-
secondement,
péchés; troi-
de ne plus
resser tous ses
mement,

mon cœur
infini-
lie v
eux p
s

~~Paris~~ Rue du Jardin
Public N° 181 au (coin de l'impression)

EXERCICIO

IZPIRITUALA.

PERMISIONEA.

FRANÇOIS LACROIX, misericordia di-
binoaz eta Alkhi Saindu Apostolicoa-
ren autoritatez Bayonaco Aphezpicu;

Iracurri ondoan C. CLUZEAU, eguin da-
rocun galdea, berritan imprimatu nahiz
Exercicio Ispirituala, bere salbamendua
eguiteco desira duten Guiristinoentzat la-
guntça handitacoa, Bayonaco diocesaco
usaiacolçat.

Permetitu eta permetitcen dugu galdegui-
leari, berritan obra hunen imprimatcea, be-
gniztatu dugun exemplera beçala icatecotan,
eta biga lehenic eçartcecotan Aphezpicute-
guico liburuteguiari.

Bayonan emana gure sinaduraren, gure
armen ciguiloaren eta gure secretarioaren
sinaduraren azpian.

Erearoaren hogoi eta seian 1862.

† FRANÇOIS LACROIX.

Bayonaco Aphezpicua,

Yaun Aphezpicuaren

manuz :

FRANCHISTÉGUY, secr.^a

917 3000

Carroll

godwin

6

Carroll godwin

new

L. Turpin

Edite Paris

516

STE VÉRONIQUE. † STA VERÓNICA.

500009350

ZRV
3378

EXERCICIO

IZPIRITUALA,

BERE SALBAMENDUA EGUIN NAHI DUTEN GUIRISTI-
NOENTÇAT LAGUNTÇA HANDITACOA ;

EDICIONE BERRIA,

ERRUMACO USAYAREN ARABERA ,

*Emendatua ordinarioco Meça latinaz,
urthe gucico Bezperetaco Himnoez,
Lethaniez, Contricionera preparat-
ceco bertce moldea, etc.*

me casnik

SALTÇEN DA BAYONAN,

CLUZEAU, liburu eta paper marchantaren baithan,
Cilharguin carrican, 42 numeroan.

—
1865.

TABLA.

UR- THEA.	IGAN- DEA.	SEPTUA.	HAUSTE.	BAZCO.	SALBAT.
1863	d	1 Ox.	18 Ox.	5 Ap.	14 May.
1864	c b	24 Ur.	10 Ox.	27 Mar.	5 May.
1865	A	12 Ox.	1 Mar.	16 Ap.	25 May.
1866	g	28 Ur.	14 Ox.	1 Ap.	10 May.
1867	f	17 Ox.	6 Mar.	21 Ap.	30 May.
1868	e d	9 Ox.	26 Ox.	12 Ap.	21 May.
1869	c	24 Ur.	10 Ox.	28 Mar.	6 May.
1870	b	13 Ox.	2 Mar.	17 Ap.	26 May.
1871	A	5 Ox.	22 Ox.	9 Ap.	18 May.
1872	g f	28 Ur.	14 Ox.	31 Mar.	9 May.
1873	e	9 Ox.	26 Ox.	13 Ap.	22 May.
1874	d	1 Ox.	18 Ox.	5 Ap.	14 May.
1875	c	24 Ur.	10 Ox.	28 Mar.	6 May.
1876	b A	13 Ox.	1 Mar.	16 Ap.	25 May.
1877	g	28 Ur.	14 Ox.	1 Ap.	10 May.
1878	f	17 Ox.	6 Mar.	21 Ap.	30 May.
1879	e	9 Ox.	26 Ox.	13 Ap.	22 May.
1880	d c	25 Ur.	11 Ox.	28 Mar.	6 May.
1881	b	13 Ox.	2 Mar.	17 Ap.	26 May.
1882	A	5 Ox.	22 Ox.	9 Ap.	28 May.
1883	g	21 Ur.	17 Ox.	25 Mar.	3 May.
1884	f e	10 Ox.	27 Ox.	13 Ap.	22 May.
1885	d	1 Ox.	18 Ox.	5 Ap.	14 May.
1886	c	21 Ox.	10 Mar.	25 Ap.	3 Erea.

URTHARILLA.

a	1	CIRCONCISIONEA.
b	2	(Macario.)
c	3	(Genebieba.)
d	4	(Rigobert.)
e	5	(Simeon estilit.)
f	6	TRUFANIA.
g	7	(Lucien.)
a	8	(Lucien.)
b	9	(Julien.)
c	10	(Guillamu.)
d	11	(Salbo.)
e	12	(Satira.)
f	13	(Leonce.)
g	14	Hilario.
a	15	Paulo er. - Maur.
b	16	Marcel I.
c	17	Antonio.
d	18	<i>J. Petriren alka.</i>
e	19	Canut.
f	20	Fab. eta Sebast.
g	21	Agnes.
a	22	Bichincho eta A.
b	23	<i>ABM Ezeonça.</i>
c	24	Timoteo.
d	25	<i>J Pauloren conb.</i>
e	26	Policarpe.
f	27	Bitalien I.
g	28	Joan. Crisost
a	29	Frances Sales.
b	30	Felix IV.
c	31	Petri Nolasc.

OXAILLA.

d	1	Ignacio.
e	2	A.B.M. PURIF. C.
f	3	Denis I. — Blas.
g	4	Joanna Bales.
a	5	Agata.
b	6	Hyacinta. - Dor.
c	7	Romualde.
d	8	Joannes Mat.
e	9	Sosimo I. - Apo.
f	10	Escolastica.
g	11	Antero I.
a	12	Telesforo I.
b	13	Gregorio II.
c	14	Agatou I. - Bal.
d	15	Martina. - Faus.
e	16	Gregorio X.
f	17	Higin I.
g	18	Erramun. - Sim.
a	19	Tito.
b	20	Andres Corsini.
c	21	(Fortunat.)
d	22	<i>J. Petr. alk. Ant.</i>
e	23	Petri Damiano.
f	24	MATIAS ap.
g	25	Felix III.
a	26	Margarita Cort.
b	27	(Leandre)
c	28	(Romain.)

MARCHOA.

d	1	LEON Baion.
e	2	Simplicio I.
f	3	(Ticien.)
g	4	Luce I.
a	5	Casimir.
b	6	(Coleta.)
c	7	Thomas Aquin.
d	8	Joannes-de-D.
e	9	Francesa alharg.
f	10	40 martir.
g	11	(Uloge.)
a	12	Gregorio I.
b	13	(Ufrasia.)
c	14	(Mathilda.)
d	15	Sacarias I.
e	16	(Julien.)
f	17	Patricio.
g	18	<i>Gabriel</i> arcang.
a	19	JOSEPH.
b	20	(Joachim.)
c	21	Beñat.
d	22	(Catalina.)
e	23	(Bictorien.)
f	24	(Simeon.)
g	25	AMA B. ANNONC.
a	26	(Braulion.)
b	27	(Alexandre.)
c	28	Sisto III.
d	29	(Jonas.)
e	30	(Riul.)
f	31	(Beujamin.)

APIRILLA.

g	1	(Hughes.)
b	2	Frauces Paul.
a	3	(Richard.)
c	4	Isidoro.
d	5	Bichincho Ferr.
e	6	Sisto I.
f	7	Celestin I.
g	8	(Denis.)
a	9	(Maria Cleof.)
b	10	(Terencio.)
c	11	Leon I.
d	12	Julio I.
e	13	Hermenegilde.
f	14	Tiburce.
g	15	(Anastasia.)
a	16	(Murthuts.)
b	17	Anicet I.
c	18	(Perfet.)
d	19	Leou IX.
e	20	(Teotime.)
f	21	Anselmo
g	22	Sotero I. - Caio I.
a	23	George.
b	24	Fidel.
c	25	MARCV ebang.
d	26	Clet I. - Mar. I.
e	27	Anastasio I.
f	28	Bitat.
g	29	Piarres mart.
a	30	Catalina Seu.

MAYATÇA.

b	1	FILIP. eta JACOBRE.
c	2	Atanasio.
d	3	GURUTCE S. AURK.
e	4	Monica.
f	5	Pio V.
g	6	<i>Joannes bort. lat</i>
a	7	Benat II.
b	8	<i>Michel arc. agu.</i>
c	9	Gregorio Naz.
d	10	Antonin.
e	11	Alexandre I.
f	12	Nere, Achille.
g	13	Estanislas.
a	14	Pascal I. - Bonif.
b	15	Isidoro labor.
c	16	Ubald.
d	17	Joann. Nepomuc
e	18	Benancio.
f	19	Piarres Celest. I.
g	20	Bernardin Sen.
a	21	Felix Cantalic.
b	22	Pascal Baylon.
c	23	(Desire)
d	24	<i>A. B. M. Lag.</i>
e	25	Gregorio VII.
f	26	Filippe Neri.
g	27	Joannes I.
a	28	Urbain I.
b	29	Bonifacio IV.
c	30	Felix I.
d	31	Angela Mer. - P.

EREAROA.

e	1	Eluterio I.
f	2	Eugenio I. - Mar.
g	3	Mar. Mag. Pazzi.
a	4	Frances Carac.
b	5	Ferdinan III. er.
c	6	Norbert.
d	7	(Amand.)
e	8	(Medard.)
f	9	Prim eta Felician
g	10	Margarita.
a	11	<i>Barnabe ap.</i>
b	12	Leon III.
c	13	Antonio Pad.
d	14	Basilio.
e	15	Joann. - Modest.
f	16	(Joan. - Fr. Reg.)
g	17	(Manuel.)
a	18	Marc, Marcell.
b	19	Juliana. - Gerv.
c	20	Silberio I.
d	21	Luis Gonzag.
e	22	Paulin.
f	23	(Agrippina.)
g	24	J. JOAN. - BAT.
a	25	Galican
b	26	Joann. eta Paulo.
c	27	Guillem.
d	28	Leon II.
e	29	J. PETRI eta P.
f	30	J. Pauloren com.

UZTAILLA.

ABOSTUA.

g	1	(Jule.)	c	1	<i>J Petri gathetan.</i>
a	2	A. B. M. BISITAC.	d	2	Estebe I.
b	3	Paulo I.	e	3	J. Esteb. aurk.
c	4	Irenee.	f	4	Domingo.
d	5	(Zoe.)	g	5	<i>A. M. B. elhurr.</i>
e	6	(Dominica.)	a	6	<i>J.-C. Transfig.</i>
f	7	Benat XI.	b	7	Caietano. - Don.
g	8	Elizabeth.	c	8	Ciriago. - Largo.
a	9	<i>A. B. M. miras.</i>	d	9	Emide. - Romain
b	10	7 anaia, Rufina.	e	10	J. Laurendi.
c	11	Pio I.	f	11	Sisto II. - Tibur.
d	12	Joann. Gualb.	g	12	Clara.
e	13	Anaclet.	a	13	Beronica. - Hip.
f	14	Bonabentura.	b	14	Hormisdas. - E.
g	15	Henric.	c	15	A. M. B. ASOM.
a	16	<i>A. B. M. abituc.</i>	d	16	Roc.
b	17	Leon IV.	e	17	(Mammes.)
c	18	Camille. - Sim.	f	18	Hiacinte.
d	19	Bichincho Paul.	g	19	Filomena.
e	20	Hierome Emil.	a	20	Bernat.
f	21	Alexis. - Praxeda	b	21	Joanna-Franc.C.
g	22	Maria Madalena.	c	22	Timote, etc.
a	23	Apolinario.	d	23	Filippe Beniti.
b	24	Simaco I. - Cris.	e	24	BARTHOLOME ap.
c	25	JACQUES ap. - Cri.	f	25	Luis erreg.
d	26	<i>Anna.</i>	g	26	Zefrin I.
e	27	Galatorio. - Pan.	a	27	Joseph Calasanz.
f	28	Bictor I. - Inn. I.	b	28	Augustin.
g	29	Felix II., etc.	c	29	<i>J. J. Batist. bur</i>
a	30	Martha. - Abdon	d	30	Arrosa Lim.
b	31	Ignacio.	e	31	Erramun Nonnat

BURRULA.

URRIA.

f	1	Alfonso M.-Lig.	a	1	Remi.
g	2	Estebe erreg.	b	2	Aingueru begui.
a	3	<i>Julien</i> Lescarr.	c	3	Gregorio Armen.
b	4	Arrosa Biterb.	d	4	Frances Assis.
e	5	Laurendi Justin.	e	5	Galla. - Placide.
d	6	(Fauste.)	f	6	Bruno.
e	7	(Clodoald.)	g	7	Ma:co I.
f	8	A. M. B. SORTCEA.	a	8	Brigita.
g	9	Sergio I. - Gorg.	b	9	Denis.
a	10	Hilario I.	c	10	Frances Borg.
b	11	Nicolas Tolent.	d	11	(Firmin.)
c	12	(Silbin.)	e	12	(Serafin.)
d	13	(Maurrillo.)	f	13	Eduard.
e	14	<i>Gurutee S. exal.</i>	g	14	Caliste I.
f	15	Nicomede.	a	15	Teresia.
g	16	Cornelio I. eta C.	b	16	(Florentin.)
a	17	Franc. Estimac.	c	17	Heduija.
b	18	Joseph Cupertin.	d	18	Iue ebang.
c	19	Januario, etc.	e	19	<i>Grat.</i>
d	20	Agapit I.	f	20	Joannes Cant.
e	21	MATHIU ap. eb.	g	21	Ursula. - Hilar.
f	22	Th. Billan. - M.	a	22	Piarres Alcant.
g	23	Lin I. - Thecla.	b	23	<i>Erredemptor SS</i>
a	24	<i>A. M. B. Erosp.</i>	c	24	<i>Rafaël</i> arc.
b	25	Ustach, etc.	d	25	Bonifacio I.
c	26	Eusebi I. - Just.	e	26	Ebarista I.
d	27	Cosmo eta Dam.	f	27	(Sabina.)
e	28	Uenceslas.	g	28	SIMON eta JUDA ap
f	29	J. MICHAEL arc.	a	29	(Usebia.)
g	30	Hierome.	b	30	(Alphonse Rod.)
			c	31	Siricio I.

HACILLA.

ABENDOIA.

d	1	UMIA SAINDU	f	1	Didaco.
e	2	<i>Arina penatuac.</i>	g	2	Bibiana.
f	3	(Hubert.)	a	3	Frances Xabier.
g	4	Charles Borr.	b	4	Piar. Cris. - Bar.
a	5	(Filotea.)	e	5	Nicolas I. - Sab.
b	6	(Léonard.)	d	6	Nicolas.
c	7	(Florant.)	e	7	Ambrosio.
d	8	Laur Coronatuac	f	8	A. M. B. CONC. G.
e	9	Latran elic. ded.	g	9	Utichiano I.
f	10	Andre Abellin.	a	10	<i>A. M. B. Lorel.</i>
g	11	J. Martin.	b	11	Damas I.
a	12	Martin I.	c	12	Melchias I.
b	13	Estanislao Kost.	d	13	Luce.
c	14	Deusdedit I.	e	14	Paulo-Gurute.
d	15	Gertrude.	f	15	(Mesmin.)
e	16	(Edmond.)	g	16	Usebe.
f	17	Gregorio mirac.	a	17	(Lazaro.)
g	18	J. Pet. eta P. e. d.	b	18	<i>A. M. B. Expec.</i>
a	19	Pontiano I.	c	19	(Nemeso.)
b	20	Felix Bales.	d	20	(Filogone.)
c	21	<i>A. M. B. Presen.</i>	e	21	THOMAS ap.
d	22	Cecilia.	f	22	(Zenon.)
e	23	Clement. - Feli.	g	23	(Victoria)
f	24	Joannes. - Gurut.	a	24	<i>Egub. bichilia.</i>
g	25	Catalina.	b	25	EGUBERRI.
a	26	Silb. - Piar. - Al.	c	26	J. ESTEBE leh. m.
b	27	Elizabeth.	d	27	J. JOANNI ap. eb.
c	28	Gregorio III.	e	28	HAUR INOCENTAG.
d	29	Gelasio I. - Sat.	f	29	Thomas Cantor.
e	30	ANDRES ap.	g	30	(Sabin.)
			a	31	Silbestre.

GOICECO OTHOITÇA,

ETCHECO GUCIEC ELGARREKIN EGUIN
BEHAR LUKETENA.

AITAREN, ETA SEMEAREN, ETA IZPIRITU-
SAINDUAREN ICENEAN. HALABIZ.

Orhoit gaitecen **Yaincoaren aitcinean ga-
rela, eta adora deçagun Adoracionezco
acta batez.**

Adoracionezco acta.

YAINCO guciz botherexua, Aita, Se-
mea, eta Izpiritu-Saindua, çoinac
creatu binauçu çure eçagutceco eta
maithatceco ahalarekin, huna non na-
gon umilki çure aitcinean belhaunca.
Eçagutcen dut ene miseria eta ezdeus-
tasuna; adoratcen çaitut gauça gucien
Creatçalea eta Nausi Soberanoa beçala.

Yauna, sinhesten dut çu baithan,
ceren eguia bera baitçare; esperantça
dut çu baithan, ceren guciz ona bait-
çare: maite çaitut ene bihotz guciaz,

ene arima guciaz, ene indar guciez, ceren baitçare osoki maitagarria.

Cer bihurtuco derautçut, Yauna, çu ganic errecebitu ditudan ongui-eguin gucientçat? Deus ez dut çure yenerostate handiari çor ez diotanic. Eskerrac deraitçut bereciki ceren creatu nauçun, bekhatutic erosi, eguiazco Fedeaz arguitu, eta egundino conserbatu, eguiazco Aita baten artha guciarekin.

Hemen conxideratu behar da cer gracia eguin deraucun Yaincoac, egun hau gure salbamenduan trabailatceco emanetz : eta hunen sainduki iragaiteco chede cin bat hartu.

Orhoitu behar da çoin diren maice-nic eguiten diren huxac; aitcinetic ikhusi bekhaturat deramaten ocasioneac, eta deliberacione hartu hulaco bekhatutic eta ocasionelic urruntceco. Hortacotz egon behar da hemen aphur bat ichilic.

IKHUSTEN ditutçu, Yauna, ene bihotçaren azken pleguetarainoco guciac,

eta bereciki memento huntan hartcen ditudan deliberacione sainduac; bainan eçagutcen duçu halaber ene flakecia : nola beguira naiteke bekhatutic çure laguntça gabe? Yainco guciz botherexua, salba neçaçu; emadatuçu, othoi, ene arimaren exayari bihurtceco eta bekhatuan erori gabe egun hunen iragaiteco behar ditudan indarrac. Eguçu, çure graciaz, ene phenxamenduac, hitçac, obrae, sofricarioac, oro çure legue sainduaren arabera içan ditén. Halabiz.

GURE Aita, Ceruetan çarena, erabil bedi sainduki çure Icena; ethor bedi çure erresuma, eguin bedi çure borondatea, Ceruan beçala Lurrean ere; iguçü egun gure eguneco oguia; barkha çagutçu gure çorrac, guc gure gure-ganat çordun direnei barkhatcen dioztegun beçala; eta ez gaitçatçula utz tentamendutan erortcerat; bainan beguira gaitçatçu gaitcetic. Halabiz.

AGUR, Maria, graciaz bethea, Yauna

da çurekin ; benedicatua çare emazte gucien artean, eta benedicatua da çure sabeleco fruitua Yesus.

Maria Saindua, Yaincoaren Ama, eguiçu othoitz gu bekhatorentçat, orai eta gure heriotceco orenean. Halabiz.

SINHESTEN dut Yainco Aita bothere gucia duena baithan, Ceruaren eta Lurraren creatçalean; eta Yesu-Christo haren Seme bakhar gure Yauna baithan; çoin contcebitu baitcen Izpiritu-Sainduaren berthutez, sorthu cen Maria Biryina-ganic; pairatu çuen Pontcio Pilatusen manuaren azpian, khurutceficatu çuten, hil cen eta ehortci çuten; yauxi cen Ifernuetarat, hirurgarren egunean yaiki cen biciric hilen artetic; igan cen Ceruetarat, yarriadago Yainco Aita bothere gucia duenaren escuinean; hantic ethorrico da bicien eta hilen yuyatcerat.

Sinhesten dut Izpiritu-Saindua baithan; Elica Catolico Sainduan, Sainduen partaliertasunean; bekhatuen barkhamenduan; haraguiaren phiz-

tean; bethi iraunen duen bicitcean.
Halabiz.

COFESATCEN nitçayo Yainco Aita bo-
there gucia duenari, Maria bethi Bir-
yina dohaxuari, Micael Arcanyelu do-
haxuari, Yoanes-Baptista dohaxuari,
Petri eta Paulo Apostolu Sainduei,
Saindu guciei, eta çuri ene Aita, ceren
eguin baitut sobera bekhatu, gogoz,
hitcez eta obraz; ene faltaz, ene faltaz,
ene falta handiaz. Hortacotz othoitz
eguiten diot Maria bethi Biryina doha-
xuari, Micael Arcanyelu dohaxuari,
Yoanes-Baptista dohaxuari, Petri eta
Paulo Apostolu Sainduei, Saindu gu-
ciei, eta çuri ene Aita, eguin deçoçuen
enetçat othoitz gure Yainco Yaunari.

Yainco bothere gucia duenari urri-
cal gakiscola, eta gure bekhatuac
barkhaturic, helaraz gaitçala bicitce
eternalerat. Halabiz.

Gure bekhatuen barkhamendua, ab-
solucionea eta erremisionea eman de-
çagula Yainco bothere gucia duenac
eta misericordiaz betheac. Halabiz.

YAUNAREN Ainguerua, Yaincoaren Probidentciac nitaz artha hartceco establitu cituen guidari leyala, othoi bidal neçaçu eta gaitcetic beguira, egun eta ene bicico oren guciez. Halabiz.

Biryina Maria Saindua, çuec Aingueru onac, ene Patroin Saindua, eta Saindu guciac, balia çazkitet Yaincoaren aiticinean. Hil direnen arimac bakean phausa ditecela. Halabiz.

Igandetan erranen dire Yaincoaren eta Elicaren Manamenduac.

YAINCOAREN MANAMENDUAC.

1. **Y**AINCO bat adora çaçü,
Halaber maitha osoki.
2. Yuramenturic çue ez duçu,
Ez cinic eguinen banoki.
3. Igandeaç beguira çatçu,
Yauna ere cerbitça debotki.
4. Aita eta Ama ohora çatçu,
Bici çaitecen luceki.
5. Nehor obraz hilen ez duçu,
Ez borondatez gaichtoki.

6. Paillardica eguinen ez duçu,
Obraz ez gogoz likhiski.
7. Bertcerena ebaxico ez duçu,
Ez atchikico inyustuki.
8. Lekhucotasunic ez duçu,
Ez hitz erranen falxuki.
9. Bertceren esposic ez duçu,
Desiratuco liçunki.
10. Guthicia içanen ez duçu,
Bertceren onaren gaizki.

ELIÇAREN MANAMENDUAC.

1. **M**EÇA Saindua entçun-eçaçu,
Besta Igandetan debotki.
2. Eta Bestac beguira çatçu,
Manamenduzcoac sainduki.
3. Bekhatuac cofesa çatçu,
Urthean behin osoki.
4. Gorphutz-Saindua errecibi çaçü,
Phazcoz bederen umilki.
5. Garthac, Bigiliac, barur çatçu,
Gariçuma ere osoki.
6. Ortciralean yanen ez duçu,
Ez larumbatean haragui.

ARRAXECO OTHOITÇA.

AITAREN, ETA SEMEAREN, ETA IZPIRITU-
SAINDUAREN IGENEAN. HALABIZ.

**Orhoit gaitecen Yaincoaren aiticinean ga-
rela, eta adora deçagun Adoracionezco
acta batez.**

Adoracionezco acta.

YAINCO guciz botherexua eta eternala,
Aita, Semea eta Izpiritu-Saindua, çoina
baitçare lekhu gucietan, yiten nitçau-
çu ene adoracionen eta ohoren bihurt-
cerat, gaurco descaxuaren hartcerat
yoan baino lehen.

Adoratcen çaitut, ô ene Yaincoa,
maite çaitut, laudatcen eta benedicat-
cen çaitut. Çu çare Aita urricalpenez
bethea; Yainco conxolatçalea, eguiaz-
co dohain gucien ithurria. Eskerrac de-
raitçut, ahalaz umilki, eguin deraitat-
çun ongui guciez, eta bereciki egun
huntacoez.

Bainan nola ihardexi dut, Yauna, çure onthasun içarigabecoari? Ala esker gaichtoz pagatu baitçaitut hambat bekhatutan eroriz, bethi ongui eguiten hari cinaitan demboran!

Yauna, argui çaçü ene izpiritua, eçagut ditçadan ene bekhatuen nombrea eta handitasuna; bero çaçü ene bihotça çure amodioaren suaz, damu eguiazco bat içan deçadan çu ofenxaturic.

Hemen ikhusi behar da egun cer bekhatu eguin den gogoz, hitcez, obraz, edo eguin behar cena ez eguinez, nahiz Yaincoaren, nahiz Lagunaren, nahiz bere buruaren contra; baratcen delaric particularzki maicenic eguiten diren bekhatuez orhoitcen.

AITHORTCEN ditut, Yauna, çure aitcinean ene bekhatuac, orotaz barkhamendu escatcen derautçut, Yesu-Christoren merecimenduen berthutez. Hastiatcen ditut, ceren çure ofenxac diren, eta hitcemaiten derautçut, çure graciarekin batean, urrunduco niçala

hementic aiteina, bekhatutic eta be-
khatuaren ocasionetic, eta eguinen
dudala orotaz penitencia.

CONFITEOR Deo omnipotenti, beatæ
Mariæ semper Virgini, beato Michaeli
Archangelo, beato Joanni-Baptistæ,
sanctis Apostolis Petro et Paulo, om-
nibus Sanctis, et tibi, Pater, quia pec-
cavi nimis cogitatione, verbo et opere;
meâ culpâ, meâ culpâ, meâ maximâ
culpâ. Ideo precor beatam Mariam
semper Virginem, beatum Michaellem
Archangelum, beatum Joannem-Bap-
tistam, sanctos Apostolos Petrum et
Paulum, omnes Sanctos, et te, Pater,
orare pro me ad Dominum Deum nos-
trum.

Misereatur nostrî omnipotens Deus,
et, dimissis peccatis nostris, perducatur
nos ad vitam æternam. Amen.

Indulgentiam, absolutionem et re-
missionem peccatorum nostrorum tri-
buat nobis omnipotens et misericors
Dominus. Amen.

PATER noster, qui es in cœlis, sancti-

ficetur Nomen tuum; adveniat regnum tuum; fiat voluntas tua sicut in cœlo et in terra; panem nostrum quotidianum da nobis hodiè, et dimitte nobis debita nostra, sicut et nos dimittimus debitoribus nostris; et ne nos inducas in tentationem, sed libera nos à malo. Amen.

AVE, Maria, gratiâ plena, Dominus tecum; Benedicta tu in mulieribus, et benedictus fructus ventris tui, Jesus.

Sancta Maria, Mater Dei, ora pro nobis peccatoribus, nunc et in horâ mortis nostræ. Amen.

CREDO in Deum Patrem omnipotentem, creatorem cœli et terræ; et in Jesum-Christum, Filium ejus unicum, Dominum nostrum; qui conceptus est de Spiritu Sancto, natus ex Mariâ Virgine; passus sub Pontio Pilato, crucifixus, mortuus et sepultus; descendit ad Inferos, tertiâ die resurrexit à mortuis; ascendit ad Cœlos, sedet ad dexteram Dei Patris omnipotentis; indè venturus est judicare vivos et mortuos.

Credo in Spiritum Sanctum; Sanctam Ecclesiam Catholicam, Sanctorum communionem; remissionem peccatorum; carnis resurrectionem; vitam æternam. Amen.

OTHOIZTEN çaitut, Yauna, çure benedictionea eta graciaç ichur ditçatçun gure Aita-Sainduaren, gure Yaun Aphezpicuaren, gure aitecindarien gainerat, halaber ene ahaide, adiskide, exai, eta yeneralean ene othoitçetarat cerbait dretcho duketen presuna guciën gainerat. Guida gaitçatçu othoi guciac salbamenduco bidean.

Othoizten çaitut ere, Yauna, Purgatorioetaco penetan diren arimentçat; emoçute bere bekhatu guciën barkhamendua, eta sarrarazkitçu hambat lehiarekin igurikitçen duten egoitça dohaxuan. Escatçen derautçut Yesu-Christo gure Yaunaz, çoina bat baita çurekin eta Izpiritu-Sainduarekin, mende eta mende guciëtaco bicitçean. Halabiz.

Biryina Saindua, Yaincoaren Ama,

othoitz eguicū enetçat; çuec Aingueru onac eta Saindu guciac, balia çazkiet; ene Aingueru beguirale Saindua, çauden atçarria ene inguruetan.

Yainco guciz botherexu eta urricalpenez betheac, Aita, Seme eta Izpiritu-Sainduac, digutçila gau ezti bat eta heriotçe dohaxu bat. Halabiz.

Dembora dencan erran ditezke Biryina Sainduaren Lethaniac.

BIRYINA SAINDUAREN

LETHANIAC.

KYRIE eleison. Kyrie eleison,
Christe eleison. Christe eleison.
Kyrie eleison. Kyrie eleison.
Christe audi nos. Christe audi nos.
Christe exaudi nos. Christe exaudi nos.
Pater de cœlis Deus, miserere nobis.
Fili Redemptor mundi Deus, miserere nobis.
Spiritus Sancte Deus, miserere nobis.
Sancta Trinitas, unus Deus, miserere nobis.
Sancta Maria, ora pro nobis.
Sancta Dei Genitrix, ora pro nobis.
Sancta Virgo Virginum, ora pro nobis.
Mater Christi, ora pro nobis.

Mater divinæ gratiæ,
 Mater purissima,
 Mater castissima,
 Mater inviolata,
 Mater intemerata,
 Mater amabilis,
 Mater admirabilis,
 Mater Creatoris,
 Mater Salvatoris,
 Virgo prudentissima,
 Virgo veneranda,
 Virgo prædicanda,
 Virgo potens,
 Virgo clemens,
 Virgo fidelis,
 Speculum justitiæ,
 Sedes sapientiæ,
 Causa nostræ lætitiæ,
 Vas spirituale,
 Vas honorabile,
 Vas insigne devotionis,
 Rosa mystica,
 Turris Davidica,
 Turris eburnea,
 Domus aurea,
 Fœderis arca,
 Janua Cœli,
 Stella matutina,
 Salus infirmorum,
 Refugium peccatorum,
 Consolatrix afflictorum,

Ora pro nobis.

Ora pro nobis.

Auxilium Christianorum ,
 Regina Angelorum ,
 Regina Patriarcharum ,
 Regina Prophetarum ,
 Regina Apostolorum ,
 Regina Martyrum ,
 Regina Confessorum ,
 Regina Virginum ,
 Regina Sanctorum omnium ,
 Regina sinè labe concepta ,
 Agnus Dei qui tollis peccata mundi , parce
 nobis Domine.
 Agnus Dei qui tollis peccata mundi , exau-
 di nos Domine.
 Agnus Dei qui tollis peccata mundi , mise-
 rere nobis.
 Christe audi nos. Christe audi nos.
 Christe exaudi nos. Christe exaudi nos.

OREMUS.

Defende, quæsumus, Domine, beatâ
 Mariâ semper Virgine intercedente,
 istam ab omni adversitate familiam :
 et toto corde tibi prostratam, ab hos-
 tium propitius tuere clementer insi-
 diis. Per Christum Dominum nostrum.
 Amen.

Igandetan erranen dire :

FEDEZCO ACTA.

ENE Yaincoa, sinhesten ditut cinez eta ene bihotz guciaz, Elica Catholico Apostolico Erromanoac sinhesten eta irakhasten dituen gauça guciac; ceren çue, eguia bera çarenac, irakhaxi baiterazçotçu.

ESPERANTÇAZCO ACTA.

ENE Yaincoa, esperantça dut, sinheste fermu batekin, emanen derautaçula Yesu-Christoren merecimenduen bertutez, mundu huntan çure gracia, eta çure Manamenduei yarraikitcen banaiz bertcean çure gloria; ceren hitceman baituçü eta baitçare çure hitcetan osoki leyala.

CARITATEZCO ACTA.

ENE Yaincoa, maite çaitut ene bihotz guciaz eta gauça gucien gainetic; ceren baitçare gucziz ona eta osoki mai-

ANDREDENA MARIAREN LETHANIAC. 17

tagarria : maite dut halaber ene Laguna ene burua beçala çure amoreagatic.

ANDREDENA MARIAREN

LETHANIAC.

YAUNA, urrical gakizkitçu.
Yesu-Christo, urrical gakizkitçu.
Yauna, urrical gakizkitçu.
Yesu-Christo, adi gaitçatçu.
Yesu-Christo, entçun gaitçatçu.
Ceruco Aita, ceina baitçare Yaincoa, urrical gakizkitçu.
Semea, munduaren Salbatçailea, ceina baitçare Yaincoa, urrical gakizkitçu.
Izpiritu-Saindua, ceina baitçare Yaincoa, urrical gakizkitçu.
Trinitate Saindua, ceina baitçare Yaineo bakhoch bat, urrical gakizkitçu.
Maria Saindua, othoitz eguiçu guretçat.
Yaincoaren Ama Saindua, othoitz eguiçu guretçat.
Biryinen Biryina Saindua, othoitz eguiçu guretçat.
Yesu-Christoren Ama, othoitz eguiçu guretçat.

18 ANDREDENA MARIAREN LETHANIAC.

Gracia dibinoaren Ama,
Ama guciz chahua,
Ama guciz garbia,
Ama hoguen gabea,
Ama tatcharic gabea,
Ama maithagarria,
Ama miragarria,
Creatçailearen Ama,
Salbatçailearen Ama,
Biryina guciz çuhurra,
Biryina ohoragarria,
Biryina laudagarria,
Biryina puchanta,
Biryina amulxua,
Biryina leyala,
Yusticiaren miraila,
Cuhurtciaren alkhia,
Gure bozcarioaren ithurburua,
Untci izpirituala,
Untci ohoragarria,
Debocionearen untci miresgarria,
Arrosa misteriozcoa,
Dabiten dorrea,
Dorre distianta,
Urhezco etchea,
Alientciaco arkha,
Cernuco athea,
Goiceco içarra,
Erien osagarria,
Bekhatoreen ihes lekhua,
Axecabetuen goçoa,

Olhoitz eguigu surelçat.

Guiristinoen laguntça,
 Aingueruen Erreguina,
 Patriarkhen Erreguina,
 Profeten Erreguina,
 Apostoluen Erreguina,
 Martiren Erreguina,
 Cofesoren Erreguina,
 Biryinen Erreguina,
 Saindu gucien Erreguina,
 Erreguina notharic gabe contcebitua,
 Yaincoaren bildoxa, ceinac khentcen baiti-
 tutçu munduaren bekhatuac, barkha de-
 çaguçu, Yauna.
 Yaincoaren bildoxa, ceinac khentcen baiti-
 tutçu munduaren bekhatuac, entçun gait-
 çatçu, Yauna.
 Yaincoaren bildoxa, ceinac khentcen baiti-
 tutçu munduaren bekhatuac, urrical ga-
 kizkitçu.
 Yesu-Christo, adi gaitçatçu.
 Yesu-Christo, entçun gaitçatçu.

EGUNAREN

GUIRISTINOKI IRAGAITECO MOLDEA.

ATÇARRI çaren beçain laster, Yaincoari
 bihotça alcha dioçocu, eguicū gurut-
 cearen seinalea eta aipha çatçu, Yesu-

sen, Mariaren eta Yosephen icenac; erroçu çure buruari; *menturaz egun hau eternitateaz içanen duc sequitua; nola behar duc beraz pasatu egun hau.*

Beztitcean beguira çatçu modestiaric çorrotcenaren erreguelac, erraçü *Pater* eta *Ave Maria*, edo eguçü bertce cembait othoitz, eta eman çaitte debocionerekin çure goiceco othoitçaren eguiten.

Goiceco othoitçaren ondoan, edo ahal duçunean, eguçü oren erdi baten, eda bederen oren laurden baten meditacionea; gutiac dire egun guciez oren erdi bat baino guehiago dosteta funs-gabetan, eta ez-deuskerietan galtcen ez dutenac, eta doidoiaco fortuna baten ilhumbetan bici den presuna batec bere familiaren hazteco eguneco oren eta memento guciac emplegatu behar baditu, lanean hari delaric meditacione hori eguin deçake, lana bera eta ikhusten dituen gauça guciac Yaincoaren perfeccioneen eta mundo funs-gabetasunaren conxideratceco suyet edo motibotçat cerbitça daitezke.

Lanaren aitecinean çure lana Yaincoari offri dioçoçu Yesusec çure salbatceco yasan duen nekhearen bata-sunean; trabailatcean çure chede printcipala ez bedi içan diru irabaztea, bainan bai Yaincoari obeditcea, placer eguitea, eta çure bekhatuez penitencia eguiteco pena haren sofritcea; çure lanean Yaincoari maiz bihotça altcha dioçoçu, eguinez fedezco, esperantçazco, amodiozco, edo bertce holaco cembait acta, nihor ohart ez diteken maneran; çure lana ungui badoha, benedica çaçu laguntcen çaituena; gaizki badoha, errecibi çaçu Yaincoac çure pacientcia frogatceco nahi duen mortificacione hori; molde hortan eguiten ditutçun lanez merecimenduzco tresoric handienac ardiexico ditutçu; bere neke icerdiz bicia irabazten duen nekhaçale batec, bicitce commun eta arrunt baten exercicioez, ez du estaturo gorenetan causitcen direnec baino gutiago obratcen bere salbamendua; eta asco presuna içanen dire uste dugun baino gorago ceruan altchatuac, bere esta-

tuco eguin bide mendreenen bethetceco icatu duten leyaltasuna dela causa. Obra eder batçu dire, duda gabe, Elicetan egoitea, othoitçaren eguitea; bainan ordean othoitcean egoiteco çure etheco lanac usten baditutçu, çure othoitça ez çayo Yaincoari agradatcen; Izpiritu-Sainduac handizki laudatcen du iruten hari cen, eta bere etheco lan chehez occupatcen cen emazteki borthitz hura.

Yanean, edanean, loan eta çure libertimenduetan, ez duçu placera bilhatu behar placera gatic, bainan çure osasunaren conxerbatceco eta Yaincoaren cerbitçuan haren emplegatceco chedea içan behar duçu; artha içan çaçu bereciki compainia eta errecreacione onhestac, eta perilos ez direnac hautatceco, eta ez seculan colpatceco caritatea, garbitasuna, eta bertce berthuteac; çure sensuco presunekin errecreatu behar çare; bertce sensuco presunac ez ditutçu hantatu behar premiaz baicen, eta orduan ere mintçatu behar çaizcote ahal beçain modeski, seriuski eta laburki.

Ez deçaçula, ahal baduçu, egunic utz Meça saindua entçun gabe, eta ez baçaitçu posible meçan causitcea, meça-eskila aditcean bihotcez apheçari yunta çaitte, eta meça gogoz entçun çaçu, hartaco eguinez, nihor ohartu gabe, meça erreyalki entçutean eguiten ditutçun othoitcetarie cembait.

Egun guciez arrosarioa erranen duçu, çure Aingueru beguiraleari eta çure Patroin sainduari cembait othoitz eguiten dioçutelarie.

Mahainean yartçean eta mahainetic altchatcean, hartaco catichiman diren othoitçac eguinen ditutçu; *Angelus* egunean hiruretan, eta *Ave Maria* orena aditcean erraiten duçularie.

Cofesatu behar çare bederen ilhabette guciez, artetaco besta buruetan, era çure sor egunean; comunionearen husutasuna, edo bakhantasuna çure cofesorac erreguelatuco du.

Igandeac eta bestac santifica çatçu herrico meça nausian, bezperetan, predicu eta catichimetan aurkhitzen çarelarie, mundutarren bilkhuetarie ihes eguinez, debocionezco iracurtce

eta bertce obra onetan egun hura iragaten duçularic.

Eguna akhaba çaqu arraxeco othoitçaz, eguiten duçularic çure contcientiaren examina chehe bat, çure huxen eçagutceco, eta hetaz Yaincoari barkhamendu escatceco, gau hartan hil behar bazine beçala.

Bilhuz çaute modestiarekin, har çaqu ur benedicatua, etçan çaute çure arima Yaincoaren escuetan eçarri ondoan, eta lokhar çaute cembait penxamendu saindutan.

EXERCICIO IZPIRITUALA,

Cein on eta probetchos den Yaincoaren presentciaz, eta Yaincoaz maiz orhoitcea.

SAN Ambrosioc dio moyan on eta soberano bat dela Yaincoaren presentciaz, eta Yaincoaz maiz orhoitcea, bekhatuari ihes eguiteco. San Thomasec dio nola guinduken ausartciaric aski deliberatuki Yaincoaren ofenxat-

ceco bere presentcian, baldin penxatcen baguindu beguira dagocula.

Eta eguiazki hala da, baldin Erreguen presentciac inspiratcen badarocu errespetu handi bat hekien presunentcat, cer ez leraucu eguin behar Yaincoaren presentciac, baldin eguiazki fedeaz ongui hartuac, eta borthiztuac baguine?

San Basilioc dio oraino, Yaincoaren presentcia moyen exelent bat dela tentacionean gure beguiratceco. San Augustinec erraiten cunen : Orhoit çaitte Yaincoa beguira dagotçula capitain bat bere soldaduei guduan hari direnean dagoten beçala ; escu batean bere graciac dituela çure laguntceco eta socorritceco, noiz eta ere bere fagoreac galdeguinen baitiozcatçu ; eta bertce escuan khoroac dituela çure errecompensatceco haren exayen gainean eramaiten ditutçun bitorioez.

Ez da eguiazki deus ere curaya guehiago emaiten duenic, eta nihor guehiago borthizten eta animatcen duenic, presentcia haren orhoitçapenac baino.

Hala erraiten cioten Yesu-Christoc bere Apostoluei, cerurat igan baino lehen : Orhoit çaitetzte çuekin naicela bethi munduaren fineraino. Hitz horiec halaco maneraz animaturic eta borthizturic, San Antonioc cioen bere desertuan : Yaincoa enekin denaz guefoz, ez naiz deusen ere beldur mundu huntan.

Saindu horrec berac dio oraino debruaren eta bicioen garhaitceco moyenic puchantena dela Yaincoaren presentcia; eta barneco placera eta bozcarioa, eta parabisua causi daitekela lekhu gucietan, baldin guiçonaren bihotça Yaincoaren bihotcean bada.

Yaincoaren presentciaren orhoitçapen horrec miraculuzki handitcen du gure fedea, borthizten du gure esperantça, eta sustatcen amodioz gure bihotça : eta halaber gure amodioa Yaincoarentçat emendatceco, moyen on eta soberano bat da maiz Yaincoari beguiratcea; ceren guc hari beguiratcen diogun arabera, hanc ere guri beguiratcen baitarocu, eta haren beguiratce heyec ekhartcen baitarocute

gure bihotcetarat hambat Yaincoaren amodioaren su inhar, ceinec handitcen baitute gue Yaincoarentçat dugun amodioaren sua.

Finean deusec ere ez darocu hobe-kiago erraiten edo marcatcen orhoitçapen hori, egun batez Abrahami Yaincoac berac erran ciotçan hitcec baino : Ibil hadi ene presentcian, eta perfet içanen haiz.

Ikhusi duçu, Guiristinoa, nola dioten saindu horiec, eta bai Yaincoac berac ere, cein probetchu handitacoa den Yaincoaren presentcia, eta Yaincoaz maiz orhoitcea. Aplica çakizco çu ere artha handi batekin debocione saindu horri ; eta ez badakiçu nola eguin behar duçun, irakhaxico darotçute San Augustinec, San Bernardec, Santa Theresac, eta bertce sainduec. Seguidaco plametan, causituco ditutçu saindu hec munduan cirenean cituzten penxamendu sainduac, eta Yaincoa ganaco maizco bihotz altchateac.

Penxamendu sainduac barneco suspira batçu dire, eta Yaincoa ganatco bihotçaren gambiantça bat, ceinac

eguin ahal baiditezke mement batez ; errechac dire, eta lekhu gucietan eguin ditezkenac, nahiz yatean, nahiz bidean çohacela, compainietan eta lekhu gucietan, ceren mintçatu gabe eguin ahal baiditezke, gogoz eta Yaincoaren ganatco bihotz altchatce batez.

Eman çakisco cin-cinez, Guiristinoa, Yaincoaz maiz orhoitceco debocione saindu horri, hoin errecha eta probetchosa denaz gueroz.

PENXAMENDU SAINDUAC.

Contricioneaz.

1. **E**NE Yaincoa, huna ni non naicen lurraz ere sofritua içaitea merecitcen ez dudana.

2. Helas ! certaco nic çu utci çaitut, biciaren ithurria, munduco putçu licunetaco ur usainduetaric edateco ?

3. Ceruaren contra bekhatu eguin dut, ene Aita maitea ; eta ez dut merci çure umearen icena ; bihur araz naçaçu nere eguinbidetarat.

4. Orhoit çайте, Yauna, eguin ditut-
çun misericordiez ; eta ahantz bekiz-
kitçu ene gaztetasuneco bekhatuac ,
eta ene iñorantcia guciac.

Amodioaz.

1. **B**ADAKIÇU, Yauna, maite çaitudala.

2. Maite çaitut, Yauna, bainan gue-
hiago maithatu nahi cintuzket.

3. Caritate eternal batez maithatu
naçu , eta urricalduric çure-ganat
tiratu naçu.

4. Bethi erretcen hari çaren sua,
eta behinere iraunguitcen etçarena,
susta naçaçu çuretçat, ene baithan
deus ere causi ez dadin çu maithateen
ez çaituenic.

5. Eguıdaçu gracia, Yauna, maitha
çaitçadan , eta beira detçadan çure
manamenduac.

6. Nahiago duthilçu maithateen çai-
tudalaric, eçen ez bici çu ofenxatcen
çaitudala.

Eçagutçaz.

1. **N**ONDIC heldu othe da, Yauna, nic
çure baithan hambat gracia causitcea ?

2. O! çoin exelenta den çure beldur-
tasunean bici diren arimentçat erre-
salbatu ditutçuneztitasunen bilduma!

3. Yauna, çaude bethi enekin, il-
humbetarat eror ez nadin.

Yaincozco Desirac.

1. **A**LA baita lurra mespreçatcecoa,
ceruari beguiratcen diodanean!

2. Gauça guciac gogotic galdu nahi
ditut, ene Yaincoa, çure irabazteco.

3. Ala baita loria handia, Yauna,
çure cerbitçatcea!

4. Naicen choilki çurea, çu ere enea
içan çaitcentçat?

5. Gauça guciac garratz causi det-
çadan, ene Yaincoa, eta deus ere ez
eztiric çu baicie.

Legue çaharrean usantça cen Yain-
coari escaintceco arbolen lehembici-
co-fruituac, eta animalen lehembicico
umeac, eçagutceco Yaincoa dela gure
lehembicico principioa eta gauça gu-
cien fina. Legue berrian, ceinetan
Yaincoa adoratcen baitugu izpirituz,
eguiaz conxecratu behar diotçagu gu-

re egun orozco lehembicico penxamenduac eta lehembicico accionea; eçagutceco gure biciac haren ganic ditugunaz gueroz, ez ditugula haren cerbitçuan baicen emplegatu behar. San Climakec dio, Guiristinoac iratçarri direnecotz, debrua bethi han causitcen dela, Aingueruari disputatceco hekien bihotcetaco primeciac. Hortaracotz çure izpiritua nihorat ere hedatu gabe, atçartcearekin batean alcha çaçü çure bihotça Yaincoaren-ganat, cembait penxamendu sainduz, seguidaco horiez, edo bertee cembeit holacoz.

ENE Yaincoa, ene Yaincoa, çure ganat atçartcen naiz arguiaren phondutic.

Ene bihotça Yaincoarena da, eta Yaincoarentçat da.

Ene Yaincoa, eguidaçu misericordia, çu çare ene gucia.

Ene Yaincoa, ez dut nahi deusic çu baicic.

Yauna, cer placer duçu egun eguin deçadan çuretçat?

Ene Yaincoa, beguira naçacu egun bekhatu eguitetic.

Ala baita ezti, ene Yaincoa, çure maithatcea, eta çu leialki cerbitçatcea!

Ohetic ilkhâtcean, erraçû ;

Yaikitcen naiz, ene Yauna, çure cerbitçu sainduan egunaren empletçera, çure graciarekin batean.

Ur benedicatuaz ceinatcen çarela erraçû :

Ene Yaincoa, garbi çacu ene arima çure graciaren uraz, eta eguinen da elhurra baino churiago.

Oracioneco demboraric hoberena gaua eta goiça dire. Profeta saindua arguiaren phondutic adreçatcen citçayon Yaincoari, eta guiristinoac ere hartarat exortatu ditu, erraiten diotela : *Yaiki hadi argui hurrantcean, eta çabalçac hire bihotça, hala nola ura, Yaincoaren presentcian.* Goicean noiz eta ere yausten baita ihintça loreen gainerat, orduan Izpiritu-Saindua yausten da oracionean daudecen guçonen bihotçetarat ; orduan hekien gainerat

ichurteen du uri ezti hura, eta graciën ihintça; oracionea arimaren hazcurria da. Dabitec dio hura dela haren oguia, eta yaterat ahanzten citçayonean, bi-hotça idortua causitcen çuela. Ohetic lekhora erdi beztituric, ahalic lasterrena, eguiçu çure goiceco othoitça : yar çaitë Yaincoaren presentcian, eta conxidera çaçü Yaincoa argui handiz ingurutua, ceinen erdian eguiten baitu bere egoitça, Yondoni Pauloc dioen arabera; eta Mayestate terrible haren aitcinean, ceinac Aingueruac ikharatcen baititu, belhaunico yarriric, adora çaçü erraten duçula :

Adoracionezco acta.

ADORATCEN çaitut, Yauna, çure presentcian gucia humiliatua, çure handitasunac inspiratcen darozkidan er-respetuzco sendimenduz betheric. Eçagutcen dut çure içaitëaren soberanotasuna, eta creatura guciez disposatceco duçun podorea, ceren çu baitçare hekien printcípioa eta fina. Cerua eta lurra çureac dire; hetan causitcen di-

tut gauça guciac, çure escuco obrac dire. O ene Yaincoa! çu çare bakharra horren obra handiac eguin ahal detçakena; ez da bertce Yaincoarie çu baicen, ceina bici baitçare eta manatcen baituçu mende gucietan.

Eskerren bihurtceco acta.

CER esker bihurtuco darotçut, ene Yainco Yauna, çure ganic errecibititududan ontasun guciez? eta cer eçagutçazco sendimendu causi ahal diteke çure fagore handiei ihardesteco gai denic? Benedicatuco çaitut, ene Yaincoa, bici naicen egun gucietan, hala nola eguiten baitçaitut oren huntan; cantatuco ditut çure misericordiac eternitate gucian, yuntatuco dut ene boça çure laudatcen munduan hari diren creatura gucienekin batean, egun batez ceruan çure laudatcen finic gabe hari diren dohaxuekin yuntatceco çoriona dukedan artean. Halabiz.

Contricionezco acta.

ENE Yaincoa, barkhamendu eske na-

gotçu humilki ene bekhatu guciez, damu, dolore eta urriki handirekin, ceren hain ona eta infinituki maithagarria çarelaric ofenxatu çaitudan. Hartcen dut deliberacione fermu bat ez guehiago bekhatu eguiteco, çure graciarekin batean; bai, eta halaber hartcen dut borondatea cofesione on baten eguiteco, eta emanen çaitan penitentiaren complitceco. Halabiz.

Ofrendazco acta.

ÇUCEN da, Yauna, çuretçat bici nadin çu enetçat hil çarenaz gueroz, çure gloriarentçat trabaila nadin, çu bethi ene salbamenduarentçat eguin çarenaz gueroz. Errecibi çacu, othoi, Yauna, egun nic eguiten darotçudan sacrificioa ene sentimenduez, ene accionez, eta ene içaite guciaz; chede borthitz batekin ez deus ere eguiteco çure manamenduen eta çure plazeraren arabera baicen. Halabiz.

Galdeen eguiteco acta.

HAIN flacoa naiz, Yauna, non ecin

aguin baiteçaket berthutean fermu-
tasunic, çure sustengutic, eta çure
graciaren indarretic ethorrico çaitanic
baicic : haren galdez nagotçu beraz,
ene Yaincoa, çure Seme Yesusec enet-
çat ichuri duen odolpreciatuaren
mercemenduez, Biryina Sainduaren
arartecotasunaz, eta ene Aingueru Be-
guirailearenaz, ene Patroin dohaxua-
renaz, eta çure Saindu eta Sainda gu-
cienez. Heda çaçü çure escu puchan-
ta ene gainerat, ni ene exayetarie
beguiratceco eta peril gaichto gucieta-
ric beguiratceco. Çato, Yauna, ene ac-
cione gucien benedicatcerat, eta niri
ceruco bide seguraren iracasterat.
Halabiz.

Seguida huntan, eguiçu guero
çaitçun debocionea, dela meditacio-
nea, edo *Kyrie eleisonac*, edo bertce
cerbeit, demborac edo borondateac
galdeguiten derautçutena.

Goiceco chedea asti guti duten pre-
sumentçat, belhaunicatu eta ceinatcen
çarela erraçü :

TRINITATE Saindua, Aita, Semea, eta

Izpiritu-Saindua, sinhesten dut hirur presunetan eguiazco Yainco bat çarela.

Adoratcen eta maithatcen çaitut, ene Yaincoa, nere bihotz guciatz, eta çure baithan emaiten ditut ene esperantça eta fidanteia guciac.

Eskerrac bihurtcen darozkitçut egundeino eguin darozkidatçun ontasun, gracia eta fagore guciez, eta bereciki gau huntacoez.

Barkhamendu eske nagotçu, ene Yaincoa, egundeino eguin ditudan bekhatu guciez, damu, dolore eta urriki hainitcekin, ceren guciiz ona çarelaric ofenxatu çaitudan. Hartcen dut deliberacione fermu bat ez guehiago bekhatuic eguiteco, çure graciarekin batean; eta halaber hartcen dut borondatea cofesione on baten eguiteco, eta emanen çaitan penitenteiaren complitceco.

Ene Yaincoa, escaintcen darozkitçut egungo eguneco ene penxamendu, hitz eta obra guciac: aintcinçatçu çure graciaez eta çure benediccionez, ez daitecentçat içan guciac çure loriaren

ohoreco, eta ene arimaren salbamen-
duco baicen.

Biryina Saindua, Yaincoaren Ama,
gomendatcen natçaitçu; othoi, çure
proteccione sainduaren azpian har
naçaçu. Ene Aingueru Beguiraila,
eta çu, ene Patroina, parabisuco Sain-
du eta Sainda guciec, nitaz othoitz
eguiçue.

Bezlitcean eguiteco Othoitça.

YAUNA, berreguin çaçü ene arima gra-
cia eta berthute suerte guciez, bethi
eder causi deçaçuntçat, eta beguira
naçaçu herrauxetarat bihurtu behar
duen gorphutz huni, çure begui mo-
destac ofenxatuco dituen banitateric
eta urguilkeriaric emaitetic.

Lan aitcinean eguiteco Othoitça.

ENE Nausi maitea, dembora da tra-
bailatceco; othoi, ez neçaçula bakhar-
ric utz nere penen artean, ez nau pe-
nac ez lanac icitcen çure-ganic apar-
tatcen ez nauyeno, ene beguiac eta
ene penxamendua çure presentcian eta

çure bihotcean amarratuac atchikitcen ditutçuno.

Etchetic ilkhitecan ceina çaite, bai eta çure accione gucien hastean ere. Caselu deitzen cena hainitz içatu cen erreportchatua bere Aingueru Beguirailleaz, ceren etcen ceinatu etchetic ilkhitecan. Ceinatcea guiristinoen usantça çahar bat da eta probetchosa.

Lehembicicoric, Gurutcearen seinale horrec casatcen ditu debruac ceren aborritcen baitute Gurutcea, orhoitcen direlarie Gurutceaz bentçutuac içatu direla.

On da halaber ceinatcea gorputçaren eta arimaren hirriscu gucietan, bai eta eguiterat çoacen obraren ungui eguiteco ere.

Etchetic ilkhitecan eguiteco Othoitça.

ENE Yainçoa, nola mundua ene salbamenduaren exayez inguratua baita, gaitz da peril handi horien artean espaca nadin ariman edo gorputcecan çaurthu gabe, baldin çutaz lagundua ez banaiz. O bidari leiala eta segura! bida naçaçu, eta idec çatçu ene beguiac, çure manamenduen bidean ibil nadintçat, nihorat errebelatu gabe.

Eliçan sartcen çarenean, athetic has çaite

fedearen seinalcen emaiten, custodia den aldarerat beguiratcen duçula, errespetuzco erreberentzia modest bat eguiten duçularic. Yar lekhuratcen çarenean, eguiçu gauça bera, belhaunicatu eta hurua beheititcen duçula, erraçu çure bekhatuen dolore handi batekin :

Ene Yaincoa, aurthikitcen naiz Magdalena beçala, çure misericordiaren oinetarat, nere bekhatuez dudan damu, dolore eta urriki handienarekin, deliberatua lehenago hiltcerat bihotz osoz, ecen ez çure ofenxatcerat : indaçu çure benediccione saindua, eta secular çu ez ofenxatceco gracia.

Fedezco acta.

SINHESTEN dut, ene Yaincoa, çure Mayestate infinitua hemen dela present aldareco Sacramendu Sainduan; hiru presunetan eguiazco Yaincoa bere handitasun guciarekin, Serafinec ceruan ikhusten çaituzten, maitatcen eta adoratcen çaituzten estatu berean. Sinhesten dut sartcen çarela ene içatearen sustantcia gucian, eta çu guehiago çarela ene baithan, ecen ez neroni. Ez çaitut ikhusten ez eta hunkit-

cen, ceren ez baita yustu aguer çakizcoten ene izpirituco begui flacoei ; bainan sinhesten dut ikhusten ditudan gauça guciac baino segurkiago : prest naiz, eguia hunen sustenguan, ene biciaren emaiteco.

Adoracionezco acta.

CER çare çu, ene Yaincoa, eta cer naiz ni ! Handitasun adoragarria, ceinaren aitecinean creatura ditezken guciac eta mundu gucia ez baita deus, çu ceinac ceruco izpirituei aguertcen çaitzela, bethecten baiditutçu çure loriaz, çure beguiratce choilaz. Helas ! cer naiz ni çure presentcian, creatura bat gucia corrupcionez bethea baicen ? Hala ere nahi duçu aguer nadin. Huna non naicen beraz, Yauna, humiltasunezco eta adoracionezco izpirituarekin : bainan nola ez bainaiz nere baithan deus ere, eta indigne bainaiz çure adoratceco, yuntatcen naiz ere bihotz guciatz Biryina Sainduarekin, eta ceruco dohaxu guciekin, heyekin batean çuri ene adoracione eta errespetu humilen bihurtceco.

ARRAXECO EXAMINA.

O YAINCO handia! ceinac nahi ičan baituçu, çucen den beçala, egundeinotic gucien gainean adoratua ičan; huna non presentatcen naicen arrax huntan belhaunico lurrean yarririe çure aitcinean, çure Yaincotasunari çor diodan ohorearen bihurtceco eta çuri gaurco gau huntaco errepausuaren ofreitceco. Adoratcen çaitut beraz, ene Yaincoa, ene Yaun soberano beçala; maitatcen çaitut nere bihotz, arima, eta indar guciez : yuntatcen ditut nere bihotceco afeccione eta ahal guciac çure ontasun, infinituari creatura pobre batec eguin ahal deçaken amodio guciarekin.

Eskerrac darozkitçut, ene Yainco ona, çure ontasun handitic, hala izpiritualean, nola temporalean, egundeino errecibitu, oren oroz errecibitcen, eta eternitate gucian errecibituco ditudan gracia, misericordia, eta ontasun guciez. Eskerrac deraitçut ceren crea-

tu nauçun ondoan conxerbatu bainauçu, bai eta Satanen gatheetaric, çure odolpreciatuaz atheratu. Laudo-rioac darozkitçut, ceren guiristino eguin eta Elica sainduan eman nauçun ondoan, sacramenduen bidez saindu eguiten bainauçu. Eskerrac darozkitçut oraino, ceren çure loria sainduco creatu bainauçu, bai eta hainitz gaitz eta çarbide gaichtotarie egungo egun huntan beguiratu, eta bereciki bekhatu mortaletarie.

OENE Yaincoa! oren huntaraino biciric conxerbatu nauçunaz gueroz, nere bekhatuen eçagutceco eta hetaz correitceco; eguidaçu gracia detçadan guciac ungui eçagut, eta guero hetaz penitencia eguiteco.

*Yar çaite aphur bat bekhatuez orhoitcen,
eta guero erraçu :*

ENE Yaincoa, barkhamendu eske nagotçu humilki ene bekhatu guciez; damu dut, eta ürriki çure amorea gatic, ceren guciz ona çarelaric ofen-

xatu çaitudan, eta hartcen dut borondate fermu bat ez guehiago bekhatu-ric eguiteco, çure graciarekin batean. Halaber hartcen dut borondatea nere bekhatu guciez osoki cofesatceco, eta emanen çaitan penitentiaren complitceco.

O ENE Yainco handia! escaintcen darotçut gaurco gau huntaco pausua, çain neçaçu eta beguira neçaçu bekhatutic, eta bertce gaitzbideetan erortcetic, eta bereciki heriotce supitutic.

BIRYINA Saindua, Yaincoaren Ama, ene Aingueru beguirailea, san Yosepe loriosa, eta çu ene Patroin saindua, adora eta othoitz çaçue Yaincoa, gaurco gau huntan enetçat; eta ardiex dieçadaçue gracia ungui bicitceco, eta ungui hiltceco.

Erraçu guero *Andredena Mariaren Lethaniac*, eta guero *De Profundis*, purgatorioco arimentçat, etc.

Gurutce Sainduaren aitcinean eguiteco
 OTHOITÇA.

ENE Yesus maitea, bihotz doloratu bategin adoraten ditut humilki çure çauri sacratuac : çure pasione sainduan ichuri cinduen odol preciatutic chorta batez, hunki dietçakidatçu ene arima, ene bihotça, eta ene gorphutça munduaren, debruaren, eta haraguiaren tentacioneen contra borthizteco, hekien bentçutceco, çure gurutce sainduaren maitateco, eta seculacotz bekhatuaren aborriteco.

MEÇA SAINDUAREN

ENTÇUTECO

DEBOCIONEA.

GUIRISTINO guciec behar dute içan artha handi bat egun guciez Meça Sainduaren entçuteco; egun batez choilki hux eguita, uste duçun baino guehiago galttea da. Dembora harrec ez ditu çure eguitecoac guibelatnco,

bainan hai aintcinatuco. Aldareco sacrificioa denaz gueroz Gurutceco sacrificioaren iduripena, eta nola Yesu-Christoc ez baitu ordenatu bere pasionearen orhoitça pena guisonen artean conxerbatceco baicic : hortic clarki agueri da, ecin nihor hobeki ocupa ditekela Meça Sainduaren entçutean, eta ecin Salbatçaileari guehiago agradatcen çayon debocioneric eguin ahal deçakela, ez eta ere haren intentcionei guehiago conformatcen çayoenic, haren heriotcearen conxideracionea baino. Meça da lehembicico othoitça, eta othoitz gucien artean den hoberena. Penitent gucien garrastasunec, Martyr guciec sofritu dituzten tormenta eta suplicio guciec, ecin gure bekhatuen çorric chumeena paga deçakete, Gurutceco sacrificioa gabe, ceinaren merecimenduac aplicatcen baitçaizkigu Meçaco sacrificioaz. Entçun behar da heraz Meça, ordenarioan bertce othoitcetari icaiten den baino beldur saindu eta debocione guehiagorekin. Apheçac hasten du Meça bere bekhatuen cofesionetic, eta çuc ere ceinatu, eta erraçü *Confiteor* escuaraz edo latinez, *Arraxeco Othoitcean* beçala plam. 8.

Eta guero Meçaco debocione hori eguiçu atentcione handirekin, cer erraiten duçun ungui conxideratcen duçula, eta hitz hunkigarri horietan tricatcen çarela, bethi aintcina yoan gabe.

Ebanyeliarainocoan conxidera çaçü Yesu-

Christo Olibetaco baratcean ahuspez etçana, bere Aitari othoitcean dagocola haren heriotcea içan dadin çure bekhatuen barkhamendutan; odolez icert arterainoco penetanden arren, besarcatcen du calitça guiçonen salbamenduarentçat. Conxideracione horietan sartcen çarela, atentçione eta debocione handi batekin, erraçû :

YESUS maitagarria, enetçat duçun amodioa-gatic çure bihotceco bakea, çure pasionearen bichtan, trublatcerat utci duçuna, eman dietçadatçu accione hartaz merecitu ditutçun gracia, ene pasioneen gainean nausi nandintçat eta çure borondatearen eguitea bilha deçadantçat. Çure arima dohaxua goibeldu da ene bekhatuen-gatic; indaçû compuncçionearen eta eguiazco penitentiaren izpiritua, ene bicitceco egun gucietan ene bekhatuen gainean nigar eguin deçadantçat, eta hauc ene nigarren urez deseguin deçadantçat. Çuc Olibetaco baratcean pairatu ditutçun tristeciec eta desgustuec, cthoi, sorraraz beçate ene baithan desgustu eta hinguintça handi bat munduco pla-

cer banoentzat, eta çutaz campoan, ez beiteçat causi tristeciaric eta unhaguneric baicen. Aplica dietçakidatçu çure baratceco hagoniaco icialduraren eta odolezco icerdiaren merecimen-duac, çure loriacotz eta ene arimaren exayen contra naicen flakecian ene borthizteco.

Ebanyelioan conxidera çaçü Yesu-Christoren preso hartcea, Yudasen traidorekeria, segui çaçü Yesu-Christo bere pausu gucietan, conxideratcen duçula berez abandonatua, bere exayen errabiamenduaren meyoriarat eroria, mespreçatua, cehatua, arrantcez khorotua, eta heriotcerat condenatua.

Othoitça.

Ez darotçute, Yauna, Yuduec deus ere sofri-araci, non ez naicen gucietan hobendun içan; trahitu çaitut, Yudasec beçala, cembeit intresen-gatic; abandonatu çaitut, çure dicipuluec beçala, libertinen perxecucioneari espacatcea gatic, eta munduaren gogoraco içateagatic. Ene ambicioneac, ene banitateac eta ene pasione nahasiec gue-

hiago sofri-araci darotçute çure bur-reuec baino ; bainan, Yauna, çure bur-reuei etçayote urrikitu, bainan bai niri, nere bihotz guciaz : baldin bere bekhatuez nigar eguin balute, prest cinen hekiei bere barkhamenduaren emaiteco Yaundoni Petriri eman cinioen beçala, bere falta eçagutu çue-nean. Barkha dietçakidatçu beraz, ene Yaincoa, ene faltac, ceren eçagutcen eta aithortcen baititut ; ez çaitecela hetaz guehiago orhoit, eta ez dut hekientçat guehiago amarraric nahi içan ; deseguin dietçakidatçu çure çaurietaric ichurtcen den odolaz, eguiçu harec ene nigarren escasa compli deçan, eta halaco maneraz garbi eta purifica naçan, non çure beguiac contenta ahal baiteçazket.

Prefaçiotic eta sagararainocoan, conxidera çaçü Yesu-Christo gurutceficatcera dohala bere gurutceaz cargatua, eta oraino guehiago çure bekhatuez.

YAUNA, ceinac çure gurutcea ekharri baituçu, eta erran baituçu, seguitu

nahi çaituenac berea ekharri behar duela : eguidaçu gracia ekhar detçadan çuc cargatu nahi nauçun gurutce guciac, çuc çurea ekharri duçun paciencia berarekin. Çure gurutcea çure uztarria da ; eta erran duçu : nor ere haren azpian yarrico baita, eta haina ez da nekhatua içanen. Çure hitçaren eguian errepausatcen naiz, eta igurikico ditut çuc ethorkiçunean egorrico darozkidatçun gurutce guciac, calteac, afliccioneac, eritasunac, eta gainera-coac, çure borondate sainduari sumetitceco erresinacione oso batekin.

*Sacramendu-Saindua altchatcean,
erraçu :*

ENE Salbatçaile maitea, erran duçu çure aho sacratuaz : Hau da ene Gorphutça. Norc dudatu behar du beraz çuc dioçun eguiaz ? nic ez, ene Yaincoa, ez dut dudatcen ; bainan sinhesten dut, ikhusten ditudan gauça guciac baino segurkiago, Sacramendu-Saindu horretan çarela, Yainco eta guiçon ceruan çaren estatu berean. Prest

naiz eguia hunen sustenguan nere biciaren emaiteco : adoratcen çaitut humilki ceruco corte guciac bihurtcen darozkitçun adoracionekin yuntateen naicela.

Conxidera çaqu Yesu-Christo gurutcerat altchatua, arantcez khoroatua, itcez oinac eta escuac cilhatuac, çauriz estalia, eta gucia odolstatua, bere Aitari gophutçaz eta bere biciaz 'sacrificioa eguiten dioela; ez choilki orducotz, bainan bai oraino Apheçac Meça erraiten duten aldi gucietacotz. Yunta çaitte Salbatçailearekin sacrificio handi horren ofreadatceco. Lau chedetaco ordenatua da sacrificio saindu hori, seguidaco oracione huntan causituco duçun beçala. Meçan particularki gomendatu behar diren gaineraco gaucekin batean.

Othoitça.

FINEAN, Yauna, horra non den çure Elicaco sacrificio eternala, ceinac mespreça-araci baitarozkitçu Yuduen holocostac; horra non den munduaren hastetic imolaturicaco bildoxa, eta nacione guciec çure icenari ofrendatcen dioten oblacione phuru hura. Sofri

çaqu, Yauna, çure Semearekin izpiri-
 tuz eta intentcionez yuntaturic, ni ere
 ausarta nadin çuri haren gorphutça-
 ren eta odolaren ofrendateera, çuc
 gucien gainean duçun podorearen
 eçagutceco, çure ganic errecibitcen
 ditugun ontasunez çuri eskerren bi-
 hurtceco, ene bekhatuen barkhamen-
 duaren ardiesteco, çuc behar ditudala
 dakizkitçun gaucen çure ganic ardies-
 teco. Halaber gomendatcen darozkit-
 çut, Yauna, Elica catolico gucia, gure
 Aita Saindua ceina baita buruçaguia,
 gure Aphezpicua, Erretora eta arimen
 Artçain guciac, gure Erregue eta ha-
 ren familia gucia, Printce guiristino
 guciac, eta çure baithan sinhestea du-
 ten populu guciac. Orhoit çaitte hala-
 ber, Yauna, ene ahaideez, ene adich-
 kideez, eta ene ungui eguilez : eguin
 dioçoçute gracia, Yauna, hetaric orai-
 no munduan direnei bere egunac
 çure beldurtasun sainduan, bake eta
 sosegu handi batean, iragaiteco. Go-
 mendatcen darozkitçut halaber, Yau-
 na, purgatorioetaco defuntu gaichoac;
 emoçute lekhu soseguzco bat, arguizco

bat, bakezco bat. Bereciki gomendatcen darozkitçut ene ahaideac, ene adichkideac eta orhoitçapen eguileric ez dutenac. Yauna ez detçatçula ahantz çure exayac eta eneac, duçun pietate infidelez, hereticoez, eta bekhatos gaichoez. Çure benedicçionez bethe çaitçu ni persecutatcen nautenac, eta barkha dietçadatçu ene bekhatuac, hala nola barkhatcen baitiotçatet niri eguiten darozkidaten gaizkiac.

Erraçu guero bortz *Pater*, bortz *Ave Maria*, eta bortz *Gloria*, Yesu-Christoren bortz çaurien orhoitçapenetan.

Apheçac ostia hausten duenean, eguiçu comunione izpirituala, ceina baitago comunione sacramentalaren eguiteco desirean, çure indignitatearen eçagutçan, Apheçarekin partalier içaitea galdetcean : eta horri yuntatuac diren graciaen comunicacionea desiratcean.

Othoitça.

ENE Yaincoa, desiratcen nuke çure errecibitcea, çure Mayestate dibinoari çor çayon amodio, erreberentcia, eta errespetuarekin; bainan ene indigni-

tateac debeatcen eta guibelatcen nau. Ene Salbatçaile maitea, bothere exelentciazco eta soberanotasunezco bat çure sacramenduen gainean duçuna, çure ganic choilki çure gracia comunica ahal deçaketçuna, campoco instrumentic emplegatu gabe: Othoizten çaitut, Yainco guciz puçanta eta misericordiosa, bethe naçaçu çure unccione sainduaz, eta partalier eguin naçaçu çure sacramenduec obratcen dituzten efetuetan. Çure Eliçaco sacramenduen errecibitcea ez da campoco gracia bat baicen, ceina baitute comun onen eta gaichtoen artean; bainan çure izpirituaren participacionea çure amodioaren barneco gracia bat da, ceina ez baitioçute emaiten çure umei eta çure adichkidei baicen. Ah! Yauna, ni bekhatoros handi bat naiz, ez dut mereci gracia hori, ez deçaket iduric çure misericordia choiletic baicen; bainan Apheçaren comunioneac eguin behar dituen fruituetan partalier eguiten nauçula, handi çaçu ene fedea sacramendu dibino horren berthuteaz, bor-

thitz çaqu ene esperantça, eta erre çaqu ene bihotça çure amodioaren suaz; ez deçan guehiago haxie har çuretçat baicen, ez dadin guehiago bici çutaz, eta çuretçat baicen.

*Apheçac benediccionea emaitean,
erraçu :*

YAINCO ona, indaçu çure benediccione saindua, eta ene othoitçetan çutaz entçuna içateco gracia.

Erraçu guero *De Profundis* bat purgatorioetaco arimen fagoretan, edo cembait *Requiem*.

MEÇA SAINDUÇO

OTHOITÇAC.

Meça Saindua entçun behar da atencionerekin eta debotki.

ÇURE aldare sainduaren oinetan ahuspez emanic, adoratcen çaitut, Yainco bothere guciac ditutçuna; fermuki

sinhesten dut, entçuterat nohan Meça dela, Yesu-Christo çure Seme Yaincoaren gorphutz eta odolaren sacrificioa; ofritceco manera hala berecoa ez içan arren, harc berac Calbarioco mendian guçon gucientçat ofritu çuen sacrificio hura bera. Eguidaçu gracia sartceco, ô ene Yaincoa, Apheçaren escuz, hau çuri digneki ofritceco behar ditudan disposicionetan. Ofritcen darotçut, bat eguiten naicelariç Yesu-Christoren eta haren Eliçaren intencioneekin : 1. Çure Mayestate dibi-noari çor çayoen adoracione eta ohore soberanoa emaiteco ; 2. Eguin darozkigutçun on eta ungui guciez eskerrac bihurtceco ; 3. Munduco bekhatu gucientçat eta bereciki eneentçat çuri satisfaccione eguiteco ; 4. Finean arimaco salbamenduarentçat eta gorphutceco biciarentçat behar ditudan laguntçac eta sokhorriac çure-ganic ardiesteco. Çure-ganic gracia hauc guciac uste ditut, Yesu-Christo çure Semearen merrecimenduen bidez, ceinac nahi baitu berac içan sacrificio adoragarri hunen apheça eta bictima.

*Meçaren hastean, eta Confiteor
erraitcan.*

ENE bekhatuen yakiteco eta eçagut-
ceco, ô ene Yaincoa! behar ez duçun
arren ene aithorric eta cofesioric, eta
ene gaichtakeria guciac ene bihotcean
irakurtcen ditutçun arren; cofesatcen
darozkitçut halere ceruaren eta lurra-
ren aiticinean: aithortcen dut ofenxatu
çaitudala gogoz, hitcez, eta obræz. Ene
bekhatuac handiac dire, bainan çure
misericordieç neurriric ez dute. Urri-
cal nakiçu, ô ene Yaincoa! orhoit çaitc
çure haurra, çure escuco obra, çure
odolaren precioa naicela.

Biryina Saindua, Ceruco Aingueruac,
Parabisuco Saindu eta Saindac, guret-
çat othoitz eguiçue; eta nigarrezco eta
miseriazco haran huntan dolhamene-
tan gaudecen orduetan, gracia esca çac-
que guretçat, eta ardiex dieçaguçue
bekhatuen barkhamendua.

Introitean.

YAUNA! çue Patriarkhei eta Profetei

inspiratu diotçotçute, çure Seme ba-
khotcha lurrerat yausten ikhusteco,
hain desira kharxuac ; indaçü heyen
khar saindutie pharte bat ; eta eguiçu
bicitce mortal hunen embraçuen er-
dian, ene baithan sendi deçadan çure-
kin bat içateco lehia saindu bat.

Kyrie eleisonetan.

DOLIAMEN eta hatsgorapen doblatuez,
ô ene Yaincoa ! arrekeritcen çaitut,
eguidaçü misericordia ; eta memento
guciez, bici naiceno, erran banieçaçü :
Yauna nauçun urricari : ez liteke orai-
no aski ene bekhatuen nombrearentçat
eta handitasunarentçat.

Gloria in excelsisean.

GLORIA in excelsis Deo, et in terrâ
pax hominibus bonæ voluntatis. Lau-
damus te. Benedicimus te. Adoramus
te. Glorificamus te. Gratias agimus tibi
propter magnam gloriam tuam. Do-
mine Deus Rex cœlestis, Deus Pater
omnipotens. Domine Fili unigenite
Jesu-Christe. Domine Deus, Agnus

Dei, Filius Patris. Qui tollis peccata mundi, miserere nobis. Qui tollis peccata mundi, suscipe deprecationem nostram. Qui sedes ad dexteram Patris, miserere nobis. Quoniam tu solus Sanctus. Tu solus Dominus. Tu solus Altissimus, Jesu-Christe. Cum Sancto Spiritu, in gloriâ Dei Patris. Amen.

Oremusetan, eta Oracionetan.

AGRADA bekizkitçu, Yauna, gureçat eguiten çaikitçun othoitçac; igutçu Eliça çure esposac, Apheçaren ahoz, gure fagoretan galdeguiten darozkitçun gracia eta berthuteac. Ez dugu mereciten (hala da) entçunac icatea; bainan conxidera çaçü gracia horiee escaten darozkitçugula, Yesu-Christo çure Semearen bidez, ceina çurekin bici baita eta erreguinateen baitu mendeen mende gucietan. Halabiz.

Epistolatan.

EPISTOLA huni beguiraten diot, ô ene Yaincoa, çure borondateac irakhas-teco egortcen darotaçun guthun bati

beçala; othoi indaçu manatcen darot
 çunaren complitceco indarra. Çuc ce
 ronec, Yauna, Profetei eta Apostolu
 inspiratu diozkitçute, iskiribuz utci ç
 rozkiguten eguiac : heyen arguietar
 pharte indaçu, eta phitz çaçu ene bi
 hotcean, hec erretcen cituen su sacratu
 hura, maita çaitçadan eta cerbitça
 heyec beçala, ene bici gucian.

Ebanyelioan, chutituric.

CHUTITCEN naiz, ô Legue eguile so
 beranoa, çuri marcatceco Ebanyelio
 Sainduan diren eguia handiac, en
 odolaz ciguilatcerat prest naicela
 Eguia horiec ene bihotcean ceronec
 othoi, Yauna, barneraino finca catçu
 Horiec betçate erreguela ene gogoe
 tac, ene hitçac, eta ene çbrac. Ez du
 guehiago seguitu nab çare errane
 bertceric : mintça çaitç, Yauna, hun
 non aditcen çaitudan, çhi baten su
 metimendu oso batekin. Indaçu çur
 erranen complitceco hambat indar
 nola baitut fermutasun heyen sinhes
 teco.

Credoan.

CREDO in unum Deum ; Patrem omnipotentem, factorem cœli et terræ, visibilium omnium et invisibilium. Et in unum Dominum Jesum-Christum, Filium Dei unigenitum. Et ex Patre natum ante omnia secula. Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero. Genitum, non factum, consubstantialem Patri : per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines, et propter nostram salutem descendit de cœlis. Et incarnatus est de Spiritu Sancto ex Mariâ Virgine : ET HOMO FACTUS EST. Crucifixus etiâ pro nobis, sub Pontio Pilato, passus, et sepultus est. Et resurrexit tertiâ die secundum Scripturas. Et ascendit in cœlum : sedet ad dexteram Patris. Et iterum venturus est cum gloriâ judicare vivos et mortuos : cujus regni non erit finis. Et in Spiritum Sanctum, Dominum, et vivificantem : qui ex Patre Filioque procedit. Qui cum Patre et Filio simul adoratur et conglorificatur : qui locutus est per Prophetas. Et Unam Sanctam

Catholicam et Apostolicam Ecclesiam.
 Confiteor unum Baptisma in remissionem peccatorum. Et expecto resurrectionem mortuorum. Et vitam venturi seculi. Amen.

Ofertorioan.

CREATURA hilcor, eta bekhatuz cagatu bat baicen ez naicen arren; ofritcen darozkitçut Apheçaren escuz, ô eguiazco Yainco bici eta eternala, ogui hori eta arno hori, ceinac içan behar baitute khambiatuac çure Seme Yesu-Christoren gorputcerat eta odolerat. Errecibi çaçü, Yauna, ecin erranezco sacrificio hau, amulxuki eta goçoki : eta sofri çaçü ofrenda saindu horri yunta dioçadan ene gorputçaz, arimaz, ontasunez, biciaz eta ditudan guciez eguiten darotçudan sacrificioa. Eguiçu nitaz, ô ene Yaincoa! creatu berri bat; ogui hori eta arno hori çure bothereaz khambiatcerat çohacen beçala.

Apheçac bere erhiac garbitceen

GARBI naçaçü, Yauna, sacrificatua iça-

terat dohatçun bildoxaren odolean ;
notha gucietaric chahutua, eta çure
graciaren espos arropaz bestitua, çure
ganat escu churi eta bekhatu gabeac
alcha detçadantçat ; eta esperantça
içan egun batez errecibitua icateco,
çure hautatuei Ceruan preparatu dio-
çuten besta sacratuan.

*Ichilttoric Apheçac erraiten dituen
Othoitçetan.*

AGRADA bekiçu, ô ene Yaincoa! çure
icen sainduaren ohoretan eta gloria-
ntçat, gure abantailetan, eta çure
liça Sainduarenetan, escaintcen çait-
in sacrificioa ; haren intencione bere-
in sarthuric, huna non galdeteen da-
rozkitçudan Eliçac orai, Apheçaren
bidez, escatcen darozkitçun gra-
cia guciac ; hortaracotz bat eguiten
z Apheçarekin, eman dietçagutçun
anorea - gatic, Yesu-Christo gure
unaren bidez eta icenean.

Prefacioan.

da, ô ene arima! alcha gaitecen

behere huntaco gauça guciez gorago
 Alcha çaitçu, Yauna, alcha çaitçu
 gure bihotçac çure-ganat : sofri çac
 çor çaitçitçun laudorioac eta eskerra
 bihurtceco, yunta detçagun gu
 boz flacoac, izpiritu dohaxuen ale
 grantciazco eta bozcariozco aire yus
 tuarekin ; eta desterruco lekhu hunta
 erran dieçaçugun hec gloriaren egoit
 çan cantatcen darotçutena : *Saindua*
Saindua, Saindua da armadetaco Y
co Yauna : içan bedi glorificatua ce
taco gorenean.

PREFACIO COMUNA.

PER omnia secula seculorum.

R. Amen.

Y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Y. Sursùm corda ;

R. Habemus ad Dominum.

Y. Gratias agamus Domino Deo
 tro ;

R. Dignum et justum est.

Verè dignum et justum est, æ
 et salutare, nos tibi semper et u

tias agere : Domine Sancte, Pater
 nipotens, æterne Deus : per Chris-
 ti Dominum nostrum. Per quem
 iestatem tuam laudant Angeli, ado-
 t Dominationes, tremunt Potesta-
 : Cœli Cœlorumque Virtutes ac
 ata Seraphim sociâ exultatione con-
 ebrant. Cum quibus et nostras vo-
 s, ut admitti jubeas deprecamur, sup-
 ei confessione dicentes :

Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus
 Sabaoth. Pleni sunt cœli et terra
 tuâ, hosanna in excelsis. Bene-
 us qui venit in nomine Domini, ho-
 in excelsis.

Eguerrico Prefacioa.

erò dignum... æterne Deus. Quia
 incarnati Verbi mysterium, nova
 nostræ oculis lux tuæ claritatis
 ; ut dùm visibiliter Deum cog-
 eiaus, per hunc in invisibilium
 norem rapiamur. Et ideò cum Angelis
 Archangelis, cum Thronis et Domi-
 nationibus, cumque omni militiâ coeles-
 exercitûs, hymnum gloriæ tuæ ca-
 us, sinè fine dicentes : Sanctus, etc.

Trufaniaco Prefacioa.

Verè dignum... æterne Deus. Quia cùm Unigenitus tuus in substantiâ nostræ mortalitatis apparuit, novâ nos immortalitatis suæ luce reparavit. Et ideò, etc.

Garicumaco Prefacioa.

Verè dignum... æterne Deus. Qui corporali jejunio vitia comprimis, mentem elevas, virtutem largiris et præmia : per Christum Dominum nostrum. Per quem Majestatem, etc.

Gurutcearen Prefacioa.

Verè dignum... æterne Deus. Qui salutem humani generis in ligno Crucis constituisti : ut undè mors oriebatur, indè vita resurgeret : et qui in ligno vincebat, in ligno quoque vinceretur : per Christum Dominum nostrum. Per quem Majestatem, etc.

Bazco demboraco Prefacioa.

Verè dignum et justum est, æquum et salutare, Te quidem, Domine, omni

tempore, sed in hoc potissimum (die) gloriosius prædicare, cum Pascha nostrum immolatus est Christus. Ipse enim verus est Agnus, qui abstulit peccata mundi. Qui mortem nostram moriendo destruxit, et vitam resurgendo reparavit. Et ideò, etc.

Yondoni Salvatorez Prefacioa.

Verè dignum... æterne Deus : per Christum Dominum nostrum. Qui post resurrectionem suam omnibus discipulis suis manifestus apparuit, et ipsis cernentibus est elevatus in cælum, ut nos divinitatis suæ tribueret esse participes. Et ideò, etc.

Mendecostez Prefacioa.

Verè dignum... æterne Deus : per Christum Dominum nostrum. Qui ascendens super omnes cælos, sedensque ad dexteram tuam, promissum Spiritum Sanctum (hodiernâ die) in filios adoptionis effudit. Quapropter profusis gaudiis totus in orbe terrarum mundus exultat : sed et supernæ Virtutes, atque Angelicæ Potestates, hym-

num gloriæ tuæ concinunt, sinè fine dicentes : Sanctus, etc.

Trinitateco Prefacioa.

Verè dignum... æterne Deus. Qui cum Unigenito Filio tuo et Spiritu Sancto unus es Deus, unus es Dominus: non in unius singularitate personæ, sed in unius Trinitate substantiæ. Quod enim de tuâ gloriâ, revelante te, credimus; hoc de Filio tuo, hoc de Spiritu Sancto, sine differentiâ discretionis sentimus. Ut in confessione veræ sempiternæque Deitatis, et in personis proprietas, et in essentiâ unitas, et in majestate adoretur æqualitas. Quam laudant Angeli atque Archangeli, Cherubim quoque ac Seraphim: qui non cessant clamare quotidie, unâ voce dicentes : Sanctus, etc.

Ama Biryinaren Prefacioa.

Verè dignum... æterne Deus. Et te in (***) beatæ Mariæ semper Virginis collaudare, benedicere, et prædicare. Quæ et Unigenitum tuum Sancti Spiritûs obumbratione concepit: et vir-

ginitatis gloriâ permanente, lumen æternum mundo effudit, Jesum-Christum Dominum nostrum. Per quem Majestatem, etc.

Apostoluen Prefucioa.

Verè dignum et justum est, æquum et salutare : Te Domine suppliciter exorare, ut gregem tuum, Pastor æternæ, non deseras : sed per beatos Apostolos tuos continuâ protectione custodias. Ut iisdem rectoribus gubernetur, quos operis tui vicarios eidem contulisti præesse pastores. Et ideò, etc.

Sanctus erran ondoan.

AITA bethierecoa, artçainen Artçain soberanoa ! çure Eliça çain çaçü eta bida çaçü, finca çaçü eta heda lurraren bazter gucietararat. Izpiritu bat eta bihotz bat emoçute christau guciei. Benedica çatçu gure Aita Saindua, gure Aphezpicua, eta çure Eliçaren sinhestean bici diren guciac.

Lehembicico Mementoan.

YAUNA, orai çure erresuman çarena : orhoit çaiten nitaz çure misericordian ; eta sacrificio saindu hunen mereci-menduz indatçu necesario ditudan berthute guciac. Eta batac bertcearentçat othoitz eguiten manatu darocuçunaz gueroz ; Yauna , othoi , adicatçu eta entçun humilki eta confidentiarekin eguiten darozkitçudan othoitçac ene ahaidentçat , adichkidentçat , arimaco eta gorphutceco ungui eguilentçat. Ene bihotz guciac halaber gomendatcen darozkitçut ene exayac eta tratamendu gaichto cembeit eguin ahal darotaten guciac : ahantz bekizkitçu heyen bekhatuac, eta neureac : ene bihotçetic khen çatçu khirastason eta gaitçirizeco guciac, eta desira araz dieçadaçu eta ardiex araz heyen amodioa. Mundu guciac sendi beça sacrificio hunen ona. O ene Yaincoa ! iguçu guciei bake eguiasco bat, ceinac, elkharrekin unionean atchikitcen gaituela, bethicotz baitgaitu unionean emanen Biryina Amarekin, çure

Apostoluekin, Martirekin, Saindu eta Sainda guciekin, eta finean eternitate gucian çurekin.

Apheçac Calitçaren eta Ostiaren gainean escuac çabalduao daduzcanean.

HEDA çaçü, Yauna, ene gainerat çure escu dibinoa, posesionetan sartceco ene bihotcean eta ene senxuetan : ene baithan correitceco çure contra den gucia, ni conxecratceco çure Aita Yaincoari, çure baithan eta çutaz ; eta ni molde hortaz libratceco debruaren escuetaric eta damnacione eternaletic.

Ostia Saindua altchatcean.

OYESUS! ene Salbatçailea, eguiazco Yaincoa eta eguiazco Guçona, sinhes-ten dut cinez eta fermuki, Ostia Sainduan errealki hor çarela; adoratcen çaitut hor, ene Yauna eta Yaincoa çarena. Iguçu, niri eta hemen garen guciei, Misterio adoragarri huntan çor darotçugun debocionea, amodioa eta ecagutça.

Calitça altchatcean.

ADORATCEN dut Calitz hortan, ô ene Yesus dibinoa, ene erospenaren precioa, eta guiçon guciena. Odol adorgarri hortaric chorta bat yaustera utzaçu ene arimaren gainerat, ičan dardintçat garbitua bekhatu gucietaric eta sustatua çure amodioaren khar sacratuaz.

Yaincoa altchatu ondoan.

EZ darotçugu guehiago oguia eta arnoa ofritcen, bainan bai Christo çure Semearen Gorphutz adoragarria, ô ene Yaincoa ! haren pasionearen, phitztearen, cerurat igaitearen orhoitçapenttan : gure escutic, Yauna, errecibi çatçu, eta bethe gaitçatçu çure graciez.

Bigarren Mementoan.

ORHOIT çaitte halaber, Yauna, purgatorioan diren arima gaichoez : dohaxuki çureac dire eta çure esposac er

dire. Bereciki gomendatcen darozkitçut ene ahaideenac, adiskideenac, arimaco eta gorphutceco ungui eguileenac, eta othoitcen beharra guehien dutenac.

Nobis quoque peccatoribus *erraitcan.*

GUCIA bekhatorea naicelarie, ausartatcen naiz galdetcerat gracia bera enetçat : erran nahi da, ô ene Salbatçailea ! çure lorian parte pichca bat. Mila bekhatuz hango çucena galdu duala ikhusten dut eta aithortcen çure presentcian , ô ene Yaincoa ! ene mereciei beguiratcen badiocute, ez duket esperantçarie eçarria icateco Erresuma hartan, ceinetarat Apostoluec, Martirec eta Biryina Sainduec ecin heldu baitute, bethi sofrituz eta berthute guiristinozco guciac pratican eman ez baicen. Nola beraz ausarta ere othe naiteke, Yauna, esperantça icaterat ? Çure odolac eguiten du ene fidantcia gucia. Barkha dietçakidatçu ene faltac, eta penitentcia eguiazco batez gai eguin neçaçu hartarat heltceco.

Pater erraitcan.

CREATURA ez deus eta dohacabe bat
 baicen ez naicen arren; halere, Yain-
 co handia! ausartateen naiz çu ene Aita
 deitcerat, ceren hola nahi duçun : egui-
 daçu gracia, ô ene Yaincoa! ez deçadan
 nihoiz ere gal çure umearen calitatea.
 Içan bedi çure icena sainduki erabilia
 ceru lurretan. Ene erregue içan çaitte
 orai beretic çure graciaz ene bihotcean,
 çurekin erregue içan nadin eternita-
 tean çure lorian; eta çure borondateac
 compli detçadantçat lurrean, Sainduec
 complitcen tuzten beçala ceruan. Ene
 Aita çare : indaçu beraz, othoi, ceruco
 ogui hura, ceinetaz hazten baititutçu
 çure haurrac. Barkhamendu eman die-
 çadaçu, nic çure amoreagatic, bihotz
 onez, ofenxatu nautenei emaiten dio-
 tedan beçala, eta ez deçaçula utz ni-
 hoiz tentamendu batec ere garhait na-
 çan : aiticie çure graciaz lagunduric,
 eguiçu garhait detçadan ene salbamen-
 duaren exai guciac.

Agnus Dei *erraitéan.*

YAINCOAREN Bildoxa, munduco bekhatuez cargatu nahi içatu çarena, garbi çatçu eta borra neure guciac çure odolean : hain khario erosi duçun bakea içateco, gai eguin neçaçu. Indaçü bake hura çurekin, bake hura proximoarekin, bake hura neure buruarekin ; emaiten darotaçularic humiltasun osoena ; eta ene baithan it-hotcen ditutçularic mendecuzco nahicunde guciac.

Domine, non sum dignus *erraitéan.*

An Yauna ! sobera baicen ez da eguia, ez duala mereci çure errecibitcea ; indigne eguin naiz osoki ene bekhatuez : guciez urriki dut eta dolore, ceren damustatu baitçaituzte, eta çureganic urrundu bainaute. Çure hitz bakhar batec senda deçake ene arima : ez neçaçula utz, ô ene Yaincoa ! eta çure escutic atchic naçaçu.

Apheçaren Comunionean, norc berac comuniatcen ez duenean errealki.

OENE Yesus maitagarria! egun çure haragui sainduaz hacia içateco çoriona ez badut, sofri çacu errecibi çaitçadan bederen izpirituz eta bihotcez, eta çurekin bat eguin nadin fedeaz, esperantçaz eta caritateaz. Sinhesten dut çure baithan; çure baithan dut ene esperantça; eta maite çaitut ene bihotz guciaz.

Ala dohaxu baininteki, ene Salbatçaile maitea, çure-ganat hurbiltceco, çure mahain sainduan presentatceco, çure gorphutz sacratuaz hazteco, eta çure odola edateco estatutan banintz. Ah! cer dohatsutasun, cer conxolacione, cembat gracia ez dioçute ematen çutaz hazten ditutçunei.

Norc berac comuniatcen duenan, horren orde eguin behar dire Communioneco actac.

Ostia pichcac Apheçac biltcean.

YAUNA, çure graciatic mendreena hain guehiagoki baliosa da; ya er-

ran dut : Ez dut mereci çure mahainean, çure haurren herruncan yatea ; bainan utz neçaçu bil detçadan bederen erortcen diren papurrac, Cananearrac galdetcen çuen beçala. Eguiču ez deçadan çure inspiracionetarie batere gal ; ecen negliyentcia horrec obliga çaitçake guciez escas eguiterat.

Post-Communionean.

CONXUMITU dire guciac, ô Yauna, ene beguien aiteinean sacrificaturie çatoz. O ene Yaincoa ! ez naiz nihoiz guel dituco çuri laudoriozco sacrificioa bihurtetic : eta guciz bihotz, çu ofenxatuz doloratu, çaurthu eta humiliatubaten sacrificioa ofritetic.

Azkeneco Oracionetan.

NAHI duçu, Yauna, arterie utci gabe gure othoitçac adreça dietçaçugun ; ceren dugun bethi çure graciën beharra : ichur çaçu gure-gainerat eta iguçu othoitçaren izpiritua, ceina baita humiltasunezco, confidentciazco eta

amodiozco izpiritu bat; hortaz arrekeritcen çaitugu Yesu-Christo çure Semeaz, ceinac çurekin erreguinatcen baitu lorian.

Benediccionearen aitcinean.

TRINITATE gucz Saindua eta adoragarria, Aita, Semea eta Izpiritu-Saindua, Yainco choil eta bakhar bat çarena; çutaz sacrificio hau hasi dugu, çutaz finitcen dugu : onhets bekiçu, eta ez gaitçatçula egor çure benediccionea gabetarie.

Azkeneco Ebanyelioa erraitean.

BERBO eternala, gauça gucien eguilea, demborac bethe cirenean gure-gatic Guion eguinic, sacrificio miragarri hau establitu duçuna; eskerrac humilki bihurtcen darozkitçugu, ceren eguin darocuçun gracia hunen entçuteco; hunen efetu salbagarriac, errecibi detçaguntçat. Aingueru eta Saindu guciec hortaz lauda beçaitçate be-thi ceruan, eta gu has gaitecen çu hortaz benedicatcen lurrean, biciteen

garelaric egungo egunean çure legue-
aren arabera. Barkha dieçadaçu, ô ene
Yaincoa! ene izpirituco barrayamen-
dua eta ene bihotceco hotztauna, çu-
taz hartua eta çuretçat sustatua içan
behar çuten momento hortan. Ahantz
bekizkitçu, Yauna, ene bekhatuac, cei-
nentçat Yesu-Christo çure Semea Al-
dare hunen gainean immolaturic hel-
du baita; eta ez deçaçula permeti aski
ondicozco içan nadin, çure hemendic
harat ofenxatceco; bainan eguiçu çu-
cenki bicitcen naicelariç, bethi beguira
dieçaçudan ene gogoeten, ene hitcen,
eta ene obren erreguelari eta azken fi-
nari beçala. Halabiz.

MEÇA SAINDUA.

MEÇACO ARRAPOSTUAC.

- A. **I**NTROIBO ad altare Dei :
- B. Ad Deum qui lætificat juventutem
meam.
- A. Judica me, Deus, et discerne cau-

sam meam de gente non sanctâ :
ab homine iniquo et doloso erue
me;

B. Quia tu es, Deus, fortitudo mea :
quare me repulisti, et quare tris-
tis incedo, dum affligit me ini-
micus ?

A. Emitte lucem tuam et veritatem
tuam : ipsa me deduxerunt et
adduxerunt in montem sanctum
tuum et in tabernacula tua.

B. Et introibo ad altare Dei : ad Deum
qui lætificat juventutem meam.

A. Confitebor tibi in citharâ, Deus
Deus meus : quare tristis es, ani-
ma mea, et quare conturbas me ?

B. Spera in Deo, quoniam adhuc con-
fitebor illi : salutare vultus mei,
et Deus meus.

A. Gloria Patri, et Filio, et Spiritui
sancto :

B. Sicut erat in principio, et nunc, et
semper, et in secula seculorum.
Amen.

A. Introibo ad altare Dei :

B. Ad Deum qui lætificat juventutem
meam.

A. Adjutorium nostrum in nomine Domini :

B. Qui fecit cœlum et terram.

A. Confiteor Deo, etc.

B. Misereatur tuî omnipotens Deus :
et dimissis peccatis tuis, perducat te ad vitam æternam.

A. Amen.

B. Confiteor Deo omnipotenti, beatæ Mariæ semper Virgini, beato Michaëli Archangelo, beato Joanni Baptistæ, sanctis Apostolis Petro et Paulo, omnibus Sanctis, et tibi Pater, quia peccavi nimis, cogitatione, verbo, et opere : meâ culpâ, meâ culpâ, meâ maximâ culpâ. Ideo precor beatam Mariam semper Virginem, beatum Michaëlem Archangelum, beatum Joannem Baptistam, Sanctos Apostolos Petrum et Paulum, omnes Sanctos, et te, Pater, orare pro me ad Dominum Deum nostrum.

A. Misereatur vestri, etc.

B. Amen.

A. Indulgentiam, absolutionem, etc.

B. Amen.

A. Deus, tu conversus, vivificabis nos :

B. Et plebs tua lætabitur in te.

A. Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam :

B. Et salutare tuum da nobis.

A. Domine, exaudi orationem meam :

B. Et clamor meus ad te veniat.

A. Dominus vobiscum.

B. Et cum spiritu tuo.

Kyrie eleisonetan.

A. Kyrie, eleison.

B. Kyrie, eleison.

A. Kyrie, eleison.

B. Christe, eleison.

A. Christe, eleison.

B. Christe, eleison.

A. Kyrie, eleison.

B. Kyrie, eleison.

A. Kyrie, eleison.

A. Dominus vobiscum.

B. Et cum spiritu tuo.

Oracionen ondoan :

A. Per omnia secula seculorum.

B. Amen.

Epistola ondoan :

B. Deo gratias.

Ebanyelioan.

A. Dominus vobiscum.

B. Et cum spiritu tuo.

A. Initium *edo* Sequentia sancti Evangelii, etc.

B. Gloria, tibi Domine.

Ebayelioaren akhabantçan.

B. Laus tibi, Christe.

A. Orate, Fratres... omnipotentem.

B. Suscipiat Dominus sacrificium de manibus tuis, ad laudem et gloriam nominis sui, ad utilitatem quoque nostram, totiusque Ecclesiæ suæ sanctæ.

Prefacioan.

A. Per omnia secula seculorum.

B. Amen.

A. Dominus vobiscum.

B. Et cum spiritu tuo.

A. Sursum corda :

B. Habemus ad Dominum.

A. Gratias agamus Domino Deo nostro :

B. Dignum et justum est.

Paterean.

A. Per omnia secula seculorum.

B. Amen.

A. Et ne nos inducas in tentationem,

B. Sed libera nos à malo.

A. Per omnia secula seculorum.

B. Amen.

A. Pax Domini sit semper vobiscum.

B. Et cum spiritu tuo.

A. Dominus vobiscum.

B. Et cum spiritu tuo.

A. Ite, missa est, *edo* Benedicamus
Domino.

B. Deo gratias.

Hil Mecetan :

A. Requiescant in pace.

B. Amen.

Azken Ebanyelioan.

A. Dominus vobiscum.

B. Et cum spiritu tuo.

A. Initium sancti Evangelii secundum
Joannem :

B. Gloria tibi, Domine.

Azken Ebanyelioaren ondoan :

B. Deo gratias.

MEÇA SAINDUAREN

ORDINARIOA

LAGUNTCECO MOLDEAREKIN.

In nomine Patris, † et Filii, et Spiritus
Sancti. Amen.

INTROIBO ad altare Dei :

R). Ad Deum qui lætificat juventutem
meam.

Judica me, Deus, et discerne cau-
sam meam de gente non sanctâ : ab
homine iniquo et doloso erue me.

R). Quia tu es, Deus, fortitudo mea :
quare me repulisti, et quare tristis in-
cedo, dum affligit me inimicus ?

Emitte lucem tuam et veritatem
tuam ; ipsa me deduxerunt et addu-
xerunt in montem sanctum tuum et
in tabernacula tua.

R). Et introibo ad altare Dei : ad
Deum qui lætificat juventutem meam.
Confitebor tibi in citharâ, Deus,

Deus meus : quare tristis es, anima mea, et quare conturbas me?

R). Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi : salutare vultus mei, et Deus meus.

Gloria Patri, et Filio, et Spiritu Sancto : R). Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in secula seculorum. Amen.

Introibo ad altare Dei :

R). Ad Deum qui lætificat juventutem meam.

Adjutorium nostrum in nomine Domini.

R). Qui fecit cœlum et terram.

Apheçac erraiten du :

Confiteor, etc.

Laguntçaileac erraiten du :

R). Misereatur tuum omnipotens Deus et dimissis peccatis tuis, perducat te ad vitam æternam.

Apheçac erraiten du : Amen.

Laguntçaileac erraiten du :

Confiteor Deo omnipotenti, beato

Mariæ semper Virgini, beato Michaëli Archangelo, beato Joanni-Baptistæ, Sanctis Apostolis Petro et Paulo, omnibus Sanctis, et tibi, Pater, quia peccavi nimis cogitatione, verbo et opere : meâ culpâ, meâ culpâ, meâ maximâ culpâ. Ideò precor beatam Mariam semper Virginem, beatum Michaëlem Archangelum, beatum Joannem-Baptistam, Sanctos Apostolos Petrum et Paulum, omnes Sanctos, et te, Pater, orare pro me ad Dominum Deum nostrum.

Aphecac othoitz eguiten du laguntçai-learentçac eta beretçat.

Misereatur vestrî omnipotens Deus : et dimissis peccatis vestris, perducat vos ad vitam æternam.

R). Amen.

Indulgentiam, absolutionem et remissionem peccatorum nostrorum triuat nobis omnipotens et misericors Dominus.

R). Amen.

Deus tu conversus vivificabis nos :

R). Et plebs tua lætabitur in te.

Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam :

R). Et salutare tuum da nobis.

Domine exaudi orationem meam :

R). Et clamor meus ad te veniat.

Dominus vobiscum.

R). Et cum spiritu tuo.

Apheçae aldarerat igaitean erraiten du :

OREMUS.

Aufer à nobis, quæsumus, Domine, iniquitates nostras, ut ad Sancta Sanctorum puris mereamur mentibus introire. Per Christum, etc. Amen.

Aldareari musu emaitean Apheçac erraiten du :

Oramus te, Domine, per merita Sanctorum tuorum, quorum reliquiæ hic sunt, et omnium Sanctorum, ut indulgere digneris omnia peccata mea.

Introit ondoan Apheçac erraiten du :

ÿ. Kyrie eleison. R). Kyrie eleison.

V. Kyrie eleison. R. Christe eleison.
 V. Christe eleison. R. Christe eleison.
 V. Kyrie eleison. R. Kyrie eleison.
 V. Kyrie eleison.

*Aldarcaren erdian denean Apheçac
erraiten du :*

Gloria in excelsis, etc.

*Apheça itçultcen da populuaren alderat
eta erraiten du :*

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

*Epistolaren akhabantçan ihardesten
da :*

R. Deo gratias.

*Ebanyelioa baino lehen Apheçacerraiten
du :*

Munda cor meum ac labia mea, om-
nipotens Deus, qui labia Isaiaë Pro-
phetæ calculo mundasti ignito; ita me
tuâ gratâ miseratione dignare munda-
re, ut Sanctum Evangelium tuum dignè
valeam nuntiare. Amen.

Jube, Domine, benedicere.

Dominus sit in corde meo et in labiis meis, ut dignè et competenter annuntiem Evangelium suum. Amen.

ÿ. Dominus vobiscum.

R). Et cum spiritu tuo.

Initium *edo* Sequentia Sancti Evangelii secundum N.

R). Gloria tibi, Domine.

Ebanyelioaren akhabantçan ihardesten da :

R). Laus tibi, Christe.

Apheçac Ebanyelioari musu emaitéan erraiten du :

Per Evangelica dicta deleantur nostra delicta.

Aldarearen erdian denean Apheçac erraiten du :

Credo, etc.

Dominus vobiscum.

R). Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

Suscipe, Sancte Pater, omnipotens æterne Deus, hanc immaculatam hostiam quam ego indignus famulus tuus

offero tibi Deo meo vivo et vero, pro innumerabilibus peccatis, et offensionibus, et negligentis meis, et pro omnibus circumstantibus, sed et pro omnibus fidelibus Christianis, vivis atque defunctis, ut mihi et illis proficiat ad salutem in vitam æternam. Amen.

*Apheçac emaiten du ura eta arnoa
Calitcean.*

Deus, qui humanæ substantiæ dignitatem mirabiliter condidisti et mirabiliùs reformasti : da nobis per hujus aquæ et vini mysterium, ejus divinitatis esse cõsortes, qui humanitatis nostræ fieri dignatus est particeps, Jesus-Christus Filius tuus Dominus noster. Qui tecum, etc.

Apheçac Calitça ofritcean, erraiten du :

Offerimus tibi, Domine, Calicem salutaris, tuam deprecantes clementiam, ut in conspectu divinæ Majestatis tuæ, pro nostrâ et totius mundi salute, cum odore suavitatis ascendat. Amen.

Gurthuric erraiten du :

In spiritu humilitatis et in animo

contrito suscipiamur à te, Domine : et sic fiat sacrificium nostrum in conspectu tuo hodiè, ut placeat tibi, Domine Deus.

Oguia eta arnoa benedicatcean, erraiten du :

Veni, sanctificator omnipotens, æterne Deus : et benedic hoc sacrificium tuo sancto nomini præparatum.

Apheçac erhiac garbitcen tu, erraiten duelaric.

Lavabo inter innocentes manus meas : et circumdabo altare tuum, Domine. Ut audiam vocem laudis : et enarrem universa mirabilia tua. Domine, dilexi decorem domûs tuæ : et locum habitationis gloriæ tuæ. Ne perdas cum impiis, Deus, animam meam : et cum viris sanguinum vitam meam. In quorum manibus iniquitates sunt : dextera eorum repleta est muneribus. Ego autem in innocentia meâ ingressus sum : redime me et miserere mei. Pes meus stetit in directo : in ecclesiis benedicam te, Domine. Gloria Patri, etc.

Apheça gurtcen da, eta erraiten du .

Suscipe, Sancta Trinitas, hanc oblationem quam tibi offerimus ob memoriam Passionis, Resurrectionis, et Ascensionis Jesu-Christi Domini nostri : et in honorem beatæ Mariæ semper Virginis, et beati Joannis-Baptistæ, et sanctorum Apostolorum Petri et Pauli, et istorum et omnium Sanctorum : ut illis proficiat ad honorem, nobis autem ad salutem : et illi pro nobis intercedere dignentur in cœlis, quorum memoriam agimus in terris. Per, etc.

Apheçac aldareari musu emaiten dio, eta erraiten du :

Orate, fratres, ut meum ac vestrum sacrificium acceptabile fiat apud Deum Patrem omnipotentem.

R). Suscipiat Dominus sacrificium de manibus tuis ad laudem et gloriam nominis sui, ad utilitatem quoque nostram, totiusque Ecclesiæ suæ sanctæ.

Apheçac erraiten du ichilttoric Amen, seguidan Secreta, eta guero haltoki :

†. Per omnia secula seculorum.

R). Amen.

V). Dominus vobiscum.

R). Et cum spiritu tuo.

V). Sursùm corda ;

R). Habemus ad Dominum.

V). Gratias agamus Domino Deo nostro. R). Dignum et justum est.

Prefacio comuna edo bertce demboretacoac.

TE igitur, clementissime Pater, per Jesum - Christum Filium tuum Dominum nostrum, supplices rogamus ac petimus, uti accepta habeas et benedicas hæc dona, hæc munera, hæc sancta sacrificia illibata : in primis quæ tibi offerimus pro Ecclesiâ tuâ sanctâ catholicâ : quam pacificare, custodire, adunare et regere digneris toto orbe terrarum, unâ cum famulo tuo Papâ nostro N. et Antistite nostro N., et omnibus orthodoxis atque catholicæ et apostolicæ fidei cultoribus.

Bicien Memoria.

Memento, Domine, famulorum famularumque tuarum N. N. et omnium

circumstantium, quorum tibi fides cogitata est et nota devotio : pro quibus tibi offerimus, vel qui tibi offerunt hoc sacrificium laudis pro se suisque omnibus : pro redemptione animarum suarum, pro spe salutis et incolumitatis suæ, tibi que reddunt vota sua æterno Deo vivo et vero.

Communicantes, et memoriam venerantes in primis gloriosæ semper Virginis Mariæ, genitricis Dei et Domini nostri Jesu-Christi : sed et beatorum Apostolorum ac Martyrum tuorum Petri et Pauli, Andreae, Jacobi, Joannis, Thomæ, Jacobi, Philippi, Bartholomæi, Matthæi, Simonis et Thaddæi : Lini, Cleti, Clementis, Xisti, Cornelii, Cypriani, Laurenti, Chrysongoni, Joannis et Pauli, Cosmæ et Damiani : et omnium Sanctorum tuorum : quorum meritis precibusque concedas, ut in omnibus protectionis tuæ muniamur auxilio. Per, etc.

Hanc igitur oblationem servitutis nostræ, sed et cunctæ familiæ tuæ, quæsumus, Domine, ut placatus accipias : diesque nostros in tuâ pace dis-

ponas : atque ab æternâ damnatione nos eripi, et in electorum tuorum iubeas grege numerari. Per, etc.

Quam oblationem, tu Deus, in omnibus, quæsumus, benedictam, adscriptam, ratam, rationabilem, acceptabilemque facere digneris : ut nobis Corpus et Sanguis fiat dilectissimi Filii tui Domini nostri Jesu-Christi.

Qui pridie quàm pateretur, accepit panem in sanctas ac venerabiles manus suas : et elevatis oculis in cœlum ad te, Deum Patrem suum omnipotentem, tibi gratias agens, benedixit, fregit, deditque discipulis suis, dicens : Accipite et manducate ex hoc omnes : **HOC EST ENIM CORPUS MEUM.**

Simili modo postquàm cœnatum est, accipiens et hunc præclarum Calicem in sanctas ac venerabiles manus suas : item tibi gratias agens, benedixit, deditque discipulis suis, dicens : Accipite et bibite ex eo omnes : **HIC EST ENIM CALIX SANGUINIS MEI, NOVI ET ÆTERNI TESTAMENTI (MYSTERIUM FIDEI), QUI PRO VOBIS ET PRO MULTIS EFFUNDETUR IN REMISSIONEM PECCATORUM.**

Hæc quotiescumque feceritis, in meâ memoriam facietis.

Undè et memores, Domine, nos servi tui, sed et plebs tua sancta, ejusdem Christi Filii tui Domini nostri tam beatæ Passionis, necnon et ab inferis Resurrectionis, sed et in cœlos gloriosæ Ascensionis : offerimus præclaræ Majestati tuæ de tuis donis ac datis, Hostiam puram, Hostiam sanctam, Hostiam immaculatam : Panem sanctum vitæ æternæ, et Calicem salutis perpetuæ.

Supra quæ propitio ac sereno vultu respicere digneris : et accepta habere sicuti accepta habere dignatus es munera pueri tui justi Abel, et sacrificium Patriarchæ nostri Abrahæ, et quod tibi obtulit summus sacerdos tuus Melchisedech, sanctum sacrificium, immaculatam hostiam.

Supplices te rogamus, omnipotens Deus : jube hæc perferri per manus sancti Angeli tui in sublime Altare tuum, in conspectu divinæ Majestatis tuæ : ut quotquot ex hâc Altaris participatione sacrosanctum Filii tui Corpus

et Sanguinem sumpserimus, omni benedictione cœlesti et gratiâ repleamur. Per eundem Christum Dominum nostrum. Amen.

Hilen Memoria.

Memento etiâ, Domine, famulorum famularumque tuarum N. N., qui nos præcesserunt cum signo fidei, et dormiunt in somno pacis. Iphis, Domine, et omnibus in Christo quiescentibus, locum refrigerii, lucis et pacis, ut indulgeas deprecamur. Per eundem, etc.

Apheçac bere bulharrac yotcen dituelaric, erraiten du :

Nobis quoque peccatoribus, famulis tuis de multitudine miserationum tuarum sperantibus partem aliquam, et societatem donare digneris, cum tuis sanctis Apostolis et Martyribus : cum Joanne, Stephano, Mathiâ, Barnabâ, Ignatio, Alexandro, Marcellino, Petro, Felicitate, Perpetuâ, Agathâ, Luciâ, Agnete, Cæciliâ, Anastasiâ, et omnibus Sanctis tuis : intra quorum nos consortium, non æstimator meriti sed

veniæ, quæsumus, largitor admitte :
per Christum Dominum nostrum.

Per quem hæc omnia, Domine, semper bona creas, sanctificas, vivificas, benedicis, et præstas nobis. Per ipsum, et cum ipso, et in ipso, est tibi Deo Patri omnipotenti, in unitate Spiritûs Sancti, omnis honor et gloria.

Per omnia secula seculorum.

R). Amen.

OREMUS.

Præceptis salutaribus moniti, et divinâ institutione formati, audemus dicere :

Pater noster, qui es in cœlis : sanctificetur nomen tuum : adveniat regnum tuum : fiat voluntas tua sicut in cœlo et in terrâ. Panem nostrum quotidianum da nobis hodiè : et dimitte nobis debita nostra, sicut et nos dimittimus debitoribus nostris : et ne nos inducas in tentationem.

R). Sed libera nos à malo.

Libera nos, quæsumus, Domine, ab omnibus malis, præteritis, præsentibus et futuris : et intercedente beatâ

et gloriosâ semper Virgine Dei genitrice Mariâ, cum beatis Apostolis tuis Petro et Paulo, atque Andrea, et omnibus Sanctis, da propitius pacem in diebus nostris : ut ope misericordiæ tuæ adjuti, et à peccato simus semper liberi, et ab omni perturbatione securi. Per eundem Dominum nostrum Jesum-Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritûs Sancti Deus.

ÿ. Per omnia secula seculorum.

R). Amen.

ÿ. Pax Domini sit semper vobiscum.

R). Et cum spiritu tuo.

*Aphecac nahasten du Calitçan hirur
cathi equin duen Hostiatic pharte bat,
eta erraiten du :*

Hæc commixtio et consecratio Corporis et Sanguinis Domini nostri Jesu-Christi, fiat accipientibus nobis in vitam æternam. Amen.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, miserere nobis.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, miserere nobis.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, dona nobis pacem.

Hilen Mecetan Miserere nobisen *le-khuan erraiten da* Dona eis requiem; *eta* Dona nobis pacem *erraiten den le-khuan* Dona eis requiem sempiternam.

Domine, Jesu-Christe, qui dixisti Apostolis tuis: Pacem relinquo vobis, pacem meam da vobis: ne respicias peccata mea, sed fidem Ecclesiæ tuæ: eamque secundum voluntatem tuam pacificare et coadunare digneris. Qui vivis et regnas, Deus, per omnia secula seculorum. Amen.

Domine Jesu-Christe, Fili Dei vivi, qui ex voluntate Patris, cooperante Spiritu Sancto, per mortem tuam mundum vivificasti: libera me per hoc sacrosanctum Corpus et Sanguinem tuum, ab omnibus iniquitatibus meis, et universis malis: et fac me tuis semper inhærere mandatis, et à te nunquam separari permittas. Qui cum eodem Deo Patre et Spiritu Sancto vivis et regnas, Deus, in secula seculorum. Amen.

Perceptio Corporis tui, Domine Je-

su-Christe, quod ego indignus sumere præsumo, non mihi proveniat in iudicium et condemnationem : sed pro tuâ pietate prosit mihi ad tutamentum mentis et corporis, et ad medelam percipiendam. Qui vivis et regnas cum Deo Patre in unitate Spiritûs Sancti, Deus, per omnia secula seculorum. Amen.

Aphecac Hostia Saindua adoratu duen ondoan, hartcen du escuetan, erraiten duelaric.

Panem cœlestem accipiam, et nomen Domini invocabo.

Domine, non sum dignus ut intres sub tectum meum : sed tantum dic verbo, et sanabitur anima mea.

Hiruretan erran ondoan erraiten du :

Corpus Domini nostri Jesu-Christi custodiat animam meam in vitam æternam. Amen.

Aphecac Yesu-Christoren Gorphutca errecibitu ondoan, hartcen du Calitca eta erraiten du :

Quid retribuam Domino pro omni-

bus quæ retribuit mihi? Calicem salutaris accipiam, et nomen Domini invocabo. Laudans invocabo Dominum, et ab inimicis meis salvus ero.

Apheçac Calitçarekin eguiten du gurutcearen seinalea, eta erraiten du :

Sanguis Domini nostri Jesu-Christi custodiat animam meam in vitam æternam. Amen.

Lehembicico ablucionean.

Quod ore sumpsimus, Domine, purâ mente capiamus : et de munere temporali fiat nobis remedium sempiternum.

Bigarren ablucionean.

Corpus tuum, Domine, quod sumpsi, et Sanguis quem potavi, adhæreat visceribus meis : et præsta ut in me non remaneat scelerum macula, quem pura et sancta refecerunt sacramenta. Qui vivis et regnas in secula seculorum. Amen.

Apheça itçultçen da populuaren alderat eta erraiten du :

Dominus vobiscum.

R). Et cum spiritu tuo.

Post-Comunionearen ondoan, erraiten du .

Dominus vobiscum.

R), Et cum spiritu tuo.

Ite, Missa est, *edo* Benedicamus Domino. R). Deo gratias.

Defuntuen Mecetan Apheçac erraiten du Requiescant in pace. *Eta Meça laguntçaileac : Amen.*

Placeat tibi, Sancta Trinitas, obsequium servitutis meæ : et præsta ; ut sacrificium, quod oculis tuæ Majestatis indignus obtuli, tibi sit acceptabile, mihi et omnibus pro quibus illud obtuli, sit, te miserante, propitiabile. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Apheçac populuaren alderat itçuliric erraiten du :

Benedicat vos omnipotens Deus, Pater, et Filius, et Spiritus Sanctus.

R). Amen.

Dominus vobiscum.

R). Et cum spiritu tuo.

Initium Sancti Evangelii secundum Joannem. R). Gloria tibi, Domine.

IN principio erat Verbum, et Verbum erat apud Deum, et Deus erat Verbum. Hoc erat in principio apud Deum. Omnia per ipsum facta sunt : et sine ipso factum est nihil quod factum est. In ipso vita erat, et vita erat lux hominum ; et lux in tenebris lucet, et tenebræ eam non comprehenderunt. Fuit homo missus à Deo, cui nomen erat Joannes. Hic venit in testimonium, ut testimonium perhiberet de lumine, ut omnes crederent per illum. Non erat ille lux, sed ut testimonium perhiberet de lumine. Erat lux vera quæ illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum. In mundo erat, et mundus per ipsum factus est, et mundus eum non cognovit. In propria venit, et sui eum non receperunt. Quotquot autem receperunt eum, dedit eis potestatem filios Dei fieri, his qui credunt in nomine ejus : qui non ex sanguinibus, neque ex voluntate carnis, neque ex voluntate viri, sed ex Deo nati sunt. **ET VERBUM CARO FACTUM EST, et habitavit in nobis : et vidimus**

gloriam ejus , gloriam quasi Unigeniti à Patre, plenum gratiæ et veritatis.

R). Deo gratias.

COFESATCECO DEBOCIONEA.

COFESIO on baten bidez bekhatoreac eguiten ditu bakeac Yaincoarekin ; yartcen da Yaincoaren gracion, eta ceruco bidean.

Cofesio on batec lau condicione behar ditu.

Lehena da Preparacionea. Erran nahi da ahalaz behar duçula ungui çure bekhatuez orhoitu ; çure azkeneco cofesioneac cembat dembora baitu, eta haren arabera hartu behar duçu bekhatuez orhoitceco dembora. Preparacione hori hain necesarioa da, non hori gabe ez baitu çure cofesioac deusic balio ; eta contciencia ungui examinatu faltaz, bekhatu mortal bat ahanzten baduçu, bekhatu mortal eguiten duçu.

Bigarrena da Contricionea. Erran nahi da, behar duçula içan çure bekhatuez damu eta urriki, eta guehiago bekhatuic ez eguiteco deliberacione bermu bat.

Hirurgarren condicionea da Cofesioa. Erran nahi da, behar ditutçula çure bekhatuac osoki cofesatu ; baldin batere gordetcen baduçu, sacriliyoa eguiten duçu, eta damnacioneco bidean yartcen çare : erratçu bada çure bekhatuac garbiki, deus ere disimulatu gabe, çure barnean ceronec eçagutcen ditutçun beçala.

Laugarrena da Satisfaccionea. Erran nahi da, penitencia complitu behar duçula artha handi batekin, ahalic lasterrena ; eta baldin çure cofesorac manatcen baçaitu nihori satisfaccioneic eguitera ohorean, intresean, edo bertce maneraz bide gabe eguinic, obligatua çare complitcerat harec ordenatcen darotçuna.

Examinaren aiticineco Othoitça.

ARGUI gucien arguia çaren Yuye gu-

ciz arguitua ! arguiçaçu ene izpiritua çure argui dibinoaren arrayoez ; lagun naçaçu ene contcientciaco lece ilhunetarat yausten ; sar-araz naçaçu ene bihotceco pleguric estalienetan, eta eguiçu examina huntan eçagut detçadan ceronec nere baithan eçagutcen, eta egun batez yuyatuco ditutçun falta nombre gabeac, eta hekien ixustasuna berritcen duten circunstancia guciac.

CONTICIENTCIAREN EXAMINA.

Yaincoaren lehembicico Manamenduaz.

MANAMENDU hunen contra bekhatu eguiten dute, ahalkez, edo bertcela cofesioan bekhatuac estaltcen eta estatu hartan comuniatcen dutenec ; accionez, solhas gaichtoez, edo sobraniazcoez, Elicac, lur sainduac, edo bertce cerbait gauça Yaincoari conxeratua denic profanateen, edo mespreçatcen dutenec ; sorguin, azti, amexentan, edo asmatçailentan sinheste dute nec ; çorionezcoac edo çorigaitcezeoac

direlaco egunetan fede emaiten dutenec; Elicac aprobateen ez dituen accione, hitz, edo obserbantça suerte batuetan fidantcia ecartcen dutenec; eta oguia, ura, edo bertce cer nahi den Elicac benedicatua denic usaya profanoetaco cerbitçarazten duten guciec. Fedecac irakhasten darozkigun eguie-taric cembait sinhexi nahi ez dutenec, edo hetaz bere nahitara dudatcen dutenec. Bere salbamenduaren esperantça galteen, edo Yaincoaren misericordian sobra phausatuz combertitcea egunetic egunera luçatcen dutenec; eta bere indarretan fidatuz, edo Yaincoaren laguntçan sobra khondatuz, bekhatuzco occasionetan yartcen direnec. Yaincoaz eta bere salbameduaz orhoitu gabe dembora hainitz pasatcen dutenec. Fedea, caritatea, castitatea, edo bertce cembaitberthute colpatcen duten presuna libertinac erreprenitcen ez dituztenec. Munduaren ahalkez, mundutarren trufen bel-durrez berthutezco obretaric guibelateen direnec. Yaincoaren probidentciáz murmuratcen, edo errencuratcen

direnee. Botuac arinki, edo complitceco chederic gabe eguiten, eta obligatuac direlaric atchikitcen ez dituztenec. Yan aitecineco, eta yan ondoco, goiceco eta arraxeco othoitçac, eta penitenciaic neglienciaz uzten, edo lehiarekin eta atentcioneric gabe eguiten dituzten guciec. Penitencia arinen içateco, edo bicitceco molde bera seguitceco esperantçan Cofesor largoenac bilhatcen dituztenec.

Bigarren Manamenduz.

MANAMENDU hunen contra bekhatu eguiten dute... Arnegu-eguileec; yuramentu gueçurraren gainean, eta eguiaren gainean, premiariç gabe, eguiten duten guciec. Blasfemia, edo inyuriozco hitz bat Yaincoaren, sainduen, edo erreligionearen contra erraten dutenec. Imprecacioneac eguiten dituztenec : erran nahi da, hasarreturic, edo mihiz choilki erraten dutenec, bere buruei edo bertcei desiratcen diotela, leher eguitea, debruac eramatea, ozpinac bolatcea, edo bertce cembait nahicabe gaichtotan heltcea.

Hirurgarren Manamendua.

MANAMENDU hunen contra bekhatu eguiten dute... Igandetan eta bestetan, premiari edo Elicaren permisionerik gabe, lanean haritcen direnec, eta berteeac harrarazten dituztenec; egun saindu hautan meça osoa, edo pharte bat bere faltaz hux eguiten dutenec, eta barriadura borondatezcoekin meça entçuten dutenec; Elicaco officioetaco demboran ostatuan edo plaçan yaten, edaten, edo yocoan haritcen direnec; meça-nausian, bezperetan, predicuetan eta catichiman causitcen ez direnec; edo hautan causitcen direriaric arren, yocoan, dantçan, ostatuan, edo bertee cembait dosteta funsgabetan gaineraco dembora emplegatcen dutenec.

Laugarren Manamendua.

MANAMENDU hunen contra bekhatu eguiten dute... Burhasoac trufatcen edo mezpreçatcen dituztenec; burhasoei çorrozki behatcen, edo ihardesten diotenec; hekien yotcera ausar-

tatcen direnec, edo yotceaz mehat-
 chatcen dituztenec; burhasoac deso-
 beditcen, edo gogo gaichtoz, eta er-
 rencurac eguinez baicen obeditcen ez
 dituztenec; bere gabeetan eta çahart-
 cean lagundu gabe uzten dituztenec;
 edo hei ematen diotenean laguntça
 iroi eguiten dioteneac; burhasoac hil
 ondoan, hekien chedeac complitcen
 ez dituztenec, eta hekientçat otloitçac
 eguin-arazten ez dituzten guciec;
 osaba, içaba, eta bertce ahaide, eta
 aiticindariac bere adinaren eta autori-
 tatearen arabera ohoratcen ez dituzte-
 nec. Nausiac eta etcheeo-andreac obe-
 ditcen eta errespetatcen ez dituzten
 sehiec; etcheeo ontasunac, bereac
 balituzte beçala, conserbatcen ez di-
 tuztenec; eta etcheeo berriac campoan
 condateen eta condarazten dituztenec.
 Bere umeac hazten, beztiteen, alchat-
 cen, Eliçaco officioetarat egortcen, hu-
 xetan çucenteen, bekhatuzco occasione-
 tarie beguiratcen ez dituzten, eta exem-
 plu gaichtoez, edo atçartasun escasez,
 Yaincoaren ofenxatceco bidea bere
 umei emaiten dioten burhasoec.

Bortzgarren Manamendiaz, ceinetan cerratcen baiditut imbidia, colera eta abaricioa.

MANAMENDU hunen contra bekhatu eguiten dute... Conxeilu, edo exemplu gaichtoz Yaincoaren ofenxatceco occasionea emaiten dutenec, eta bereciki caritatearen, castitatearen edo bertee cembait berthuteren contra mintçateen direnec. Itchura deshonestac yenden bistarat aguertcen dituztenec. Chede gaichtoric ez içan arren, bilhuzki, modestiaric gabe, edo erguelki beztituac, eta cofiatuac ibiltzen diren, edo aire mundutar, eta arraitasun sobrarekin guçonkien aitcieran aguertcen diren emaztekiec. Lagunac eguin ez duen gaizkia erraten luteneec; edo eguin duena eta gordearena eçagutarazten dutenec, lagunaren contraco cantac cantatcen, edo cantarazten dituztenec, eta maiz haucien gucien aditçaileec. Proximoaren gaitçaz axeguin dutenec, hari gaitçalesirateen, hitz gaichtoac erraten, colere emaiten edo emanarazten diotenec;

haren onaz yelosten, edo imbidiaz tristatcen direnec; hari aspertu nahiz hauciemaiten, edo chede berean antho-lamendua errefusatcen dutenec; bere exayari gaitcic nahi ez diotela erraten dutelari, hura mintçatcen eta salutac-en ez dutenec. Coleran edo bicitasunean emaiten direnec. Ontasun biltcea gatic, bere buruei gauça necesarioac ere errefusatcen diotçatenec, eta amoina eguin ahal deçaketelari eguiten ez dutenec. Bere sabelean ekhartcen duten fruituaren hil-arazteco bidea, edo moyanac hartcen dituzten, edo haren conserbatcecoac negliatcen dituzten emaztekiec. Hiltcea desiratcen, eta hiltceco, edo osasunari bide gabe eguiteco hirriscutan emaiten direnec.

Sei eta bederatçigarren Manamenduez.

MANAMENDU haukien contra bekhatu eguiten dute... Gogoeta, edo desircunde liçunac bere nahitara gogoan atchikitcen dituztenec : hitz liçunac erraten, canta arinac cantatcen, edo

aditceaz axeguin hartcen dutenec. Be-
 natce, ukitce edo bertce cembait ac-
 cione deshonest bere gainean, edo
 bertce norbaiten gainean, eguiten
 edo errecibitcen dutenec, emaztekia
 emaztekiarekin edo guiconkia guicon-
 ciarekin icanic ere. Adiskidetasun so-
 bra libroac, libertinen compainiac,
 lantçac, eta urrundanic ere castitatea-
 ren colpatcera ekhar detçaketen li-
 bertimenduac hantatcen dituztenec. It-
 chura edo figura, eta bertce cer nahi-
 len gauça deshonestei axeguinekin be-
 natcen diotenec. Amodioaz mintço di-
 ren liburuac iracurtcen dituztenec.
 Modestia gutirekin beztitcen direnec.
 Elkharren arteco deshonestkeriez sain-
 lutasuna desohoratcen duten senhar
 emaztec.

Çazpi eta hamargarren Manamenduez.

MANAMENDU haukien contra bekhatu
 eguiten dute.... Bertceren ontasuna
 bortchaz edo fineciaz hartcen dutenec,
 eta inyustuki icatea desiratcen dute-
 nec. Ichilca burhasoen ontasuna

saltcen edo emaiten dutenec. Sal-cros-
 sian laguna enganatcen dutenec.
 Hauci makhur edo çucen-contracoez
 bertcerenaz yabetcen direnec, eta
 hartaco paper falxoac eguiten edo
 eguiazcoac gordetcen dituztenec. Cil-
 hegui ez diren prestamuac eguiten
 dituztenec, eta çucen contra intresa
 tiratcen dutenec. Dakitelarie ez direla
 pagatceco estatuanicanen, prestamuac
 hartcen dituztenec. Gauça altchatcera
 emanac ez bihurtcea; sehiei eta lan-
 guilei soldata eta yornala emaita lu-
 çatcen dutenec. Yoco debecatuetan
 haritcen direnec; yocoan malecia
 eguiten, eta yocoan bere edo partida-
 ren ahalaz guehiago eçartcen dute-
 nec. Gauça causituac beretcen dituz-
 tenec; edo norenac diren yakiteco
 eguinbidetan ematen ez direnec. Dem-
 bora galtcen, edo lanean bere indarra
 estaltcen duten sehiec eta languileec.
 Manuz, conseiluz lagunduz, consen-
 timenduz, ohoin-estalki baliatuz, edo
 bertcela ebascoetan edo bidegabeetan
 cuxatcen edo pharte hartcen dute-
 nec. Proximoaren gauçac deseguiten,

hausten edo urratcen dituztenec; eta haren bidegabeac, hartaco botherea edo cargua dutelarie, guibelatcen ez dituztenec.

Çortcigarren Manamenduaz.

MANAMENDU hunen contra bekhatu eguiten dute... Gueçurra erraten dutenec. Lagunez funxic aski gabe yuyatcen, edo suspitchac arinki eguiten dituztenec. Yuyearen aiticinean eguiaren contra mintçatcen direnec, edo dakiten eguia erraten ez dutenec. Secretuan yakin duten gauça salhatcen dutenec.

Azkeneco bi manamenduae cerra-tuac dire seigarren eta çazpigarren manamenduetan.

Eliça Ama Sainduaren Manamenduez.

YAINCOAREN manamenduetan cerra-uez bertce alde, manamendu haukien contra bekhatu eguiten dute... Cofesatu gabe urthe osoa uzten dutenec. Arraçoinaren adineraz gueroz Bazcoetan bere eliçan communiatu gabe

egoten direnec. Sori ez den egunetan haragui edo urin eguiten dutenec. Hogoï eta bat urthe complituz gueroz Elicac manatu barurac hausten dituztenec, edo colacionean sopra yaten dutenec, eta colacioneco yanharie-tan Diocesaco usaya seguitcen ez dutenec. Elican iracurtcen diren escumicuentçac errespetic ez dutenec.

Bekhatu Capitalez.

URGUILUZ hobendun dire... Bere buruac sopra estimatcen, eta laguna mespreçatcen dutenac. Gormandiçaz hobendun dire... Sobra yaten edo edaten dutenac, eta yanhariac sopra gustucoac, edo garastieguiac bilhatcen dituztenac. Alferkeriaz hobendun dire... Laneco nagui direnac; ohean sopra egoten direnac, eta yocoan edo dosteta alferretan dembora emplegatcen dutenac.

Bertce laur bekhatu capitalac eçarri dire bortz eta seigarren manamenduetan.

Norc bere estatuco eta officioco

eguinbideac arthoski examinatu behar ditu ; hetan eguiten diren huxac maiz ondore tristeenez seguituac dire.

CONTRICIONERA

Preparatceco moldea, hainitzartçain kharxuc eta missionario kharrez bethec probetchoski emplegatu dutena.

Artharekin examinatu ondoan Yaincoaren eta Elicaren manamenduen gainean, bekhatu capitaletan, bat bederac bere estatuco eguinbiden gainean eguin dituzken huxetan, eta bereciki bere habitudazcoetan; orhoitu ondoan, ahal becembat, heyen nombreak eta heyen circunstancia printcipalez; finean aurthiki ondoan begui colpe bat, yeneralean, adimendua ethorritz gueroztic eguiteco çorigaitça içan den hux gucietarat, behar da Yaincoari eguin humilitaterekin, confientciarekin eta kharxuki othoitz hau :

OTHOIZTEN çaitut, ô ene Yaincoa, harçaçu nitaz urricalmendu ; galdeguiten derautçut çure misericordia here hedadura gucian. Eguidaçu

« gracia ene bekhatuen osoki aborrit-
 « ceco eta hetaz contricione bat
 « eguiazcoa içaiteco. Yuntatcen naiz
 « Yesu - Christori, ceinac Olibetaco
 « baratceanhiguindu baititu ene gaich-
 « taguinkeria guciac, hetaz ongui ni-
 « gar eguin duelaric. Phorrosca çaçü
 « ene bihotz gogorra, ô ene Yaincoa,
 « eta damuric khirexenaz bethe çaçü :
 « galdeguiten dautçut gracia balios
 « hori, Salbatçaile dibino horren me-
 « recimendu infinituen berthutez, Ma-
 « ria bekhatosen ihes-lekhua dena-
 « ren arartecotasunaz, eta Aingueru eta
 « Saindu gucienaz. »

*Othoitz horren ondotic, eguin behar
 ditu bakhotchac berac, bere baithan
 eta errepausuki, behereco erreflec-
 cione hauc, bederen oren laurden ba-
 tez.*

OH! çombat ofenxatu duan ene Yain-
 coa!... Eta Aita on harrec yasan nau
 bethi, ene hux gucien nombrea eta
 heyen handitasuna gatic ere! haren
 escu misericordiosa memento bat be-
 ra guelditu içan balitz ene sustengat-

cetic, nitaz akhabo içanen cen eternitatecotz!... (*Trica çaitte hemen memento bat, errefleccione horiec inspiratu daitçuten sentimenduetan sartcera enxeyatceco.*) Non içanen nintcen orai? deus bertceric etcen enetçat içanen ifernuco sugar mendecariac bai-cen. Içan çaitte beraz benedicatua, ô ene Yainco amulxua eta urricalmen-duz bethea, ceren beguiratu nauçun hoin çorthe tristetic; bertce haimbertcen artean, ceinec, nic becembat çu ofenxatu içan gabe, sofrituco bairute bethi tormentazcolece icigarrian! Ez, Yauna, ez duçu nahi bekhatorearen heriotcea, bainan bai combertidadin, hunkitua çure onthasunaz, ceinaren efetuac egun oroz sentitcen baititut, eta gucia confientciaz bethea çure misericordiaren gainean, heldu naiz azkenaz goiti, çure oinetan çu ofenxatu çaitudalaco urrikitan sartcera.

« Naicen beçalaco dohacabea! norc compreni deçake ene crimen içagarritasuna? norc khonda ahal leçake he-yen nombrea? cer eguin dut bekhatu

eguitean? *quid feci?* cer galdu dut? *quid amisi?* cer merecitu dut? *quid promerui?*

« 1° Cer eguin dut? *quid feci?* ofenxatu dut ene Yaincoaren handitasuna eta haren onthasuna; ni ez deus herbala, lurreco har mespretchagarria, ausartatu naiz mayestate gucico Yaincoaren contra erreboltatcera!... Cer ausartcia, cer atrebentcia icigarria!... (*Trica çaite hemen, etc.*)

« Mesprechatu ditut ene Yaincoa ganic errecibitu ditudan ongui eguin guciac. Ene biciaren lehen mementotic orai artino, Yaunac bethe nau ongui eguin suerte guciez; eta nic, haimbertce fagoreen alderat sentimenduric gabe, ahantci ditut oro; ez ditut pagatu haimbertce ongui eguin, baicen ere nombre gabeco ofenxez eta laidoez: ez naiz beraz esker gabetasunezco muntro bat baicen! (*Trica çaite hemen.*)

« Cer eguin dut oraino? içan naiz Yesu-Christo, ene Salbatçailearentçat ahalguisun eta tormenta gucien causa. Jesus maitagarria! certaco odolezco icerdiz arregatu duçu lurra Olibetaco

paratcean ! Helas ! ene gaichtakeriac
lire çure arima bethe dutenac khi-
etstasunez. Ez dire çure bekhatuac
çure gainerat eror - araci dituztenac
Yerusalemeco carriketan eta hango
tribunalen aintcinean yasan ditutçun
aidoac eta barbarokeriac ! Ez, eneac
lire heyen causa içan direnac ; ene
nobenac dire çuc borratu nahi içan di-
tutçunac haimbertce doloreen eta ahal-
guisunen bidez. Norc khoroatu çaitu
elhorriz ! ah ! aithortcen dut çure oi-
netan, ô ene Nausi Dibinoa ; ene pen-
kamendu criminelec eguin çaituzte.
Norc ubeldu dautçu çure beithartea
beharrondocoç ? Norc estali dautçu
kherruz ? ene ustecantça da, ene urgui-
uaren hanturac dire çu horrela erabili
çaituztenac. Ene accione gaichto gu-
ciac dire, ene urhax tçar guciac çure
çango eta escu sacratuetan itce horiec
sarthu dituztenac. Içan othe daiteke
ez ditudan ikhusten lantçaz cilhatu
bihotzhortan, ene desircunde desorde-
natuac ! Bai, gorphutz çaurthu hor-
rec, gorphutz odolez estali horrec, a-
cusatcen nau eta bortchatcen aithort-

ceraberri berritan gurutceficatu dudala ene Yaincoaren Semea... (*Trica çaite hemen.*)

« Cer! ene Erostaile guciz amulxua, içan othe daiteke hain urrun ereman baitut malecia eta gaichtakeria çure contra! Helas! nola ausartatu naiz ene escuaren ekhartcera ene Yaincoaren, ene Salbatçailearen, ene Aitaren gainera, hari herio colpea emaiteco. Ah! ala errefleccione hori arrailagarria baita! ala erregret biciac inspiratcen baitaizkit! ô bekhatua! ala icigarria baihaiz! Ochala baldin higuin ahal bahintçaket nahi nuken becembat: ô bekhatu aborrigarria! eguin nauc betan Aita eta Yainco hiltçale!... (*Trica çaite hemen.*)

« 2º Cer galdu dut bekhatu eguitean? *quid amisi?* helas! oro galdu ditut. Bekhatuac, ene bihotça nothatu duen memento beretic, bathayoco innocentciatic biluci nau. Cer caltea, ô ene Yaincoa, cer calte ikharagarria! Debruaren esclabo bekhatuaz yarri naitcen phondutic, galdu dut ene Yaincoaren adichkidetasuna. Bekhatuac ere-

man daizkit irabaci nituen merecimen-
du guciac eta ene obra onen fruitu
gucia. Cer daiteke tristeagoric, crea-
tura miserablea! gabetua icaitea bere
Creatcailearen fagoreez! ican da egun-
deino deus lastimagarriagoric?.....
(*Trica caite hemen.*)

« Yesu-Christoren premuntcan par-
talier, Ceruco erresuma ene phartea
behar cen ican; ene bekhatuec de-
becatcen dautet hango sarkia. Neroni
naiz Cerua neretcat hexi duana; ene
faltaz ikhusten naiz hirriscuan bethi-
cotz dohaxuen nombretic desterratua
icaiteco. Cer ethorkicun desolagar-
ria!... (*Trica caite hemen.*)

« Banitu ere lurreco on eta icaite
guciac, goçatcen banintz ere behere
huntan ican daitezken abantail eta ezti-
tasun guciez, Yaincoa galdua duanaz
gueroz, gueroztic etçaut deus guehia-
go guelditcen; ene kekhatuez Cerua
cerratu duanaren phondutic, cer ço-
rion iguric deçaket? bekhatua, be-
khatu icigarria, ala çorigaitz ekharri
beitautac! nola aborri haicaket aski?...
(*Trica caite hemen.*)

« 3º Cer merecitu dut bekhatu eguitean? *quid promerui?* merecitu dut bethicotz Yaincoaren presentciaz gabetua icaitea: merecitu dut erretcea debruekin eta arima galduekin seculaco sugarretan!... (*Trica caite hemen.*)

O çorthe erdiragarria eta ene nigar guciac mereci dituen! cer! cembeit placer iragancorrentçat, cerbeit ontasun ez deusentçat, ene pasioneac satisfatcea gatic, hoin ez-acholatuki utci ahal ican naiz ifernuco suplicio icigarrietarat erortceco hirriscura!!! (*Trica caite hemen.*)

Bekhatuac eçarri nau beraz ene buruaren exairic minena. O bekhatua! hi haiz beraz ene gaitz soberanoa, ene Yaincoaren gaitz soberanoa haicen beçala! alferretan iduri nikec, guiconen beguetan, aberaxa, dohaxua, ohoratua: bekhatuaren esclabonaiceno, ez nauc gutiago bitima dohacabe bat, bidean eternitateco sugar ikharagarrietan tormentatua icaiteco. Barkha dieçadaçut, ô ene Yaincoa, barkha! senditcen dut ene bekhatuen aborritceco necesitatea, hetaz auhen

minetan yartcecoa eta ene bici gucian hetaz penitencia eguitecoa. Sobera urus oraino baldin precio hortan misericordia ardiesten badut ! Bai, ene Yaincoa, handizki damu dut çu ofenxatu içaiteaz, ceren çu baitçare guciz ona, guciz maitagarria, eta ceren bekhatuac damustatecen beitçaitu : hartecen dut borondate bat fermua, çure graciarekin batean, hemendic harat biciz aldateco eta ene bekhatuen osoki cofesatceco. Halabiz. »

Maria Biryina, Yaincoaren Ama eta ene Ama guciz urricalmenduxua, bekhatuaren notharic den mendreena egundaino içan ez duçuna, çure contcebitce notha gabecoaren ohoretan, ardiex dieçadaçut, çure Seme dibinoaganic, ene bekhatuen urrikia eta eguiazco contricionea. Halabiz.

4. *Bekhatuez orhoitu ondoan bihotceco dolore handi batekin, ceren Yainco on hura ofenxatu duçun, eguiçu Contricionezco acta :*

O ENB Yesus eta ene Salbatçaile mai-

tea! çure oinetan ahuspez yarria nagotçu, barkhamendu eske, ene bihotçaren barnetic, çure Mayestate sainduaren contra eguin ditudan falta guciez. Helas! ene Yesus eztia, çure amodio handiaz egundainotic hain maitatu nauçu, non niri ceruco atheen idekitcea gatic, çure odol gucia ichuri baituçu; hitz emaiten darotçut ethorkiçunean ihes eguinen diodala bekhatuari; ez ifernuco penei beguiraturic, ez eta ere parabisuco dohaxutasunari; bainan çuretçat duan amodioa gatic, ceren ene Yaincoa baitçare, eta ene arimaren dohaxutasun maitea, eta nic maitatu behar duana.

5. *Bekhatuaren contraco aborrimendua.*

AH! ah! bekhatu gaichtoa eta mada-ricatua, gaitcesten haut eta osoki aborritcen; herioa eta ifernua baino higuinago haut; nahiago diat lehenago hil, ecenez Yaincoa ofenxatu. Baldin ene heriotceaz gal-araz ahal bahintçat, gogotic eman neçakec nere bicia, ene

Yaincoa eta ene Eroslea guehiago ofenxatua ičan ez dadintçat. Madaricatua dela penxamendua egundeino ene baitan sarkia eman dauyana.

6. *Deliberacione onezco acta.*

Hirtz emaiten darotçut, ene Yaincoa, guciz ona eta misericordiosa, baldin behin ahal badut çure graciariat bihurtceco dohaxutasuna, eta partalier ičan ahal banadi, çuc çure ume maittei errephartitcen dioçoçuten fagore Yaincozco eta amulxuetan, delibera-tua naicela ethorkiçunean çure alderat leyal içaterat, eta lehenago hiltcerat ecenez çu mortalki ofenxatcerat.

7. *Esperantçazco acta.*

ENE Yainco ona, hain misericordiozki barkhatu dioçutena Ohoin onari, Madalenari, Publicanoari, eta bertce hainitz bekhatoros handiei, esperantça dut niri ere çure misericordia finic gabecoaz barkhatuco darozkidataçula ene bekhatuac, hetaz urrikiz, damuz eta dolorez gucia bethea naicenaz gueroz,

eta deliberatua çu ez secular guehiago ofenxatceco. Barkhamenduric merecitcen ez duan arren, çure hitcera guelditcen naiz: erran duçu, ez duçula nahi bekhatorearen heriotcea, bainan bai haren comberxionea. Esperantça dut çure baithan, ene Salbatçaile maittea, ene bekhatuen gatic eta ene salbatcea gatic hambat sofritu duçuna.

Andredena Mariari equiteco Othoitça.

BIRYINA Saindua eta loriosa, Yaincoaren Ama, bekhatoreen ihes-lekhua, çu çare pobreen eta churtchen Ama, Ama misericordiosa, den bekhatorosic handiena ere mespreçatcen ez duçuna, miserableenen conxolatcerat bethi prest çarena; ez du egundaino nihore aditu çure baithan bere fidantcia eman due-nic, fagoratu gabe utci duçula. Heldu naiz esperantça horren azpian çureganat. Ama urricalmenduxua, arren bada çure graciaren medioz içan dakidan cofesio hau behar beçalacoa. Ene Aingueru Beguiraila, lagun naçaçu; eta çuec ene Patroin, Saindu eta Sain-

da guciac, ene bekhatuen barkhamen-
dua çuen arartecotasunaz ardiex die-
çadaçue, eta içan dakidan oraino co-
fesio hau hain osoa, eta complia nola
balitz ene heriotcecoa.

Cohaz guero cofesatcera, humiltasun eta
modestia handi batekin. Apheça conxidera
çacu Yesu-Christoren presuna ñera beçala;
ecen haren lekhu atchikitcen du. Yar çaita
belhaunico, eta modeski beguiac beheratuac,
Apheçari bisayarat beguiratcen ez dioçula;
ceina çaita, eta erraçu: *Aita, indaçu çure
benediccionea, ceren eguin baitut bekhatu:*
eta erraçu guero *Confiteor..... meâ culpâ-
raino, escuaraz edo latinez.*

COFESATU ONDOAN EGUITECO

ACTAC.

Fedezco acta.

SINHESTEN dut osoki, ene Yaincoa,
çure odol sacratuaren merecimenduaz
ene bekhatuac Penitenciazco Sacra-
mendu huntan barkhatu darozkidata-
çula, baldin ene aldetic aphaindua
içatu banaiz; eta sinhesten dut hala-

ber, çuc ichuri ez bacinu çure odol
 preciatua, ecin barkhatuco citçaizkida-
 dala, eta hain guti citezkela ene obrac
 merecimenduzcoac. Hargatic beraz
 sartcen ditut ene bekhatu guciac çure
 odol sacratuan itho daitecentçat, eta
 othoitcez nagotçu eman dieçadaçun
 barkhamendu oso bat. Halaber darot-
 çut othoitz eguiten, ene Yaincoa, çure
 Ama maitearen eta Saindu gucien me-
 recimenduen medioz, onhets dakiçun
 oraino ene cofesio hau. Huntan eta
 bertce egundeino eguin ditudan gu-
 cietan, guerthatu çaikidan hux gu-
 ciac, dela contricione escasez, cofesio-
 neac aski garbi eta oso içan faltaz, dela
 penitencia ez behar beçala compli-
 tuz, çure misericordiac senda dietça-
 kidan guciac, othoi; ene Yainco ona,
 ceruan barkhatuac guertha dakizki-
 dantçat.

Eskerren bihurtceco acta.

O ENE Yaincoa, eta ene Aita miseri-
 cordiosa! ez dakit nola çure amodio
 handiari eskerrac eman; harren ganie

errecibituric heldu naicen onthasun
 andiez. Ez, ez naiz ni gai hari doha-
 con beçalaco eçagutçaric eguiteco, çu-
 re Seme maitearen merecimendu eta
 perfeccione miragarrien arartecoz bai-
 zen. Beraz hec berac ofrendatcen da-
 rozkitçut, ene Yaincoa, nic ecin deça-
 kedanaren lekhuari, eta escaintcen da-
 rozkitçut halaber Biryina Sainduaren
 merecimenduac ere, ene Aingueru Be-
 guirailearenac, Serafin, Patriarkha,
 Profeta, Apostolu, Martir, Cofesor, Bir-
 yina, eta finean ceruco corte guciare-
 nac. Eta, Creatçaile maitea, nahi nuke
 banu hambat mihi nola baita ceruan
 eta lurrean creatura, guciac emplegat-
 ceco munduaren fineraino çuri esker-
 ren emaiten, çure laudatcen eta lorifi-
 catcen.

Contricionezco acta.

ENE Yainco guciz urricalmenduxua ;
 Sacramendu huntan eguiazco Aita ba-
 ten amodioa eracuxi darotaçuna ; niri
 ceinac, çu osoki mespreçaturic, hain au-
 sarki eman darozkidatatçun graciazco

onthasunac galtcerat utci baititut : nic
 çu hain handizki ofenxatu, eta çuc on
 harteen dautaçu pagamendu chume ba-
 tez, hartceco handi baten aldera, hor-
 tic cembait probetchu bacindu beçala ;
 aitecinerat heldu çazkit besoac çabal-
 duric ; bihotz amodioz erretcen hari
 den samur batekin nago ahuspez çure
 onthasunaren oinetan, ene bicitce ira-
 ganac emaiten dautan ahalkeriaz eta
 damuaz gucia bethea. Ene Yaincoa eta
 ene Aita, aithortcen dut ez dudala me-
 reci çure umeen herruncan içaitea.

COMUNIONE SAINDUAREN

ERRECIBITCECO

DEBOCIONEA.

LEHEMBICICORIC, conxideratu behar duçu çu-
 re-ganat heldu dela cerua, lurra eta gauça
 guciac creatu dituen, Yainco Mayestate han-
 ditaco hura, ceinaren aitecinean Aingueruac
 eta Serafinac ikharan baitaude.

Bigarrenean, conxidera çaçu noren-ganat
 heldu den : çure-ganat ceina ez baitçare

herraux eta haux baicen, ceinac hambat ofenxatu baituçu.

Hirurgarrenean, conxidera çaqu certarat heldu : den çure-ganat heldu dela çuri bere graciën comunicatcerat, çuri çure bekhatuen barkhatcerat, eta hitz batez erraiteco, heldu da amodioz osoki çuri ematerat.

Laugarrenean, conxidera çaqu cein necessario çaitçun Yaincoaren errecibitcea : ceren hura baita çure arimaren yanharia hunen gosean çure sasiatceco, çure eritasunetaco erremedioa eta çure tentacioneen contraco iudarra.

*Sacramendu Sainduaren errecibitceco
aitcinean equiteco lehembicico
OTHOITÇA.*

ENE Yainco ona, ceronec egun deitzen nauçu çure ganat, çure inspiracionez ene bihotça berotcen duçula, çure errecibitceco guticia handi eta kharxuëtarat. Ohore eta onthasun handi hori eguin nahi dautaçunaz gueroz, çato beraz ene arimarat, eta ceronec aphain dieçadaçu halaco moldez, non çure nahitarat perfetki plegatuco baituçu, ceronec eguin eta berreguin duçun obra; eta nic ere

nere aldetic iduki çaitçadan ene bihotçaren gainean Yaincozco seinale bat beçala:

Humiltasunezco acta.

ORDEAN, Yauna, nola ni hurbilduco naiz çure ganat, çure handitasunari beguira eta ene ez-deustasunari, çure garbitasunari eta ene liçuntasunari, çure saindutasunari eta ene maleciari? Yondoni Yoanni-Baptista, hain saindu handia, amaren sabelean saindutua celaric, ez cela gai cioen çure çapata lokharriaren amarratceco. Yondoni Petri, Apostoluen Printceac, cioen: Yauna çohaz ene ganic, ceren guicon bekhatos bat naiz. Eta bada ni infirituki bekhatos handiagoa, nola ausartatuco naiz, Yauna, çure ganat hurbiltcerat? Nere baithan ez dut deus ere causitcen bekhatuic eta maleciaric baicen, nere pasione nahasien errebolta gaichtoric baicen. Ene nahiac eta ene inclinacione çarrac içatu dire ene bicitcearen leguea eta erreguelac. Ez dut egundeino behar den penaric

hartu çure amodioarentçat; ez naiz çure yusticiaren beldur içatu, eta çure legueari çor diodan beldurrac ez nau guibelatu gaizkia eguitetic; egundeino ez darotçut eskerric ungui eman çure ganic errecibitu ditudan onthasunez. Ene bicitce gucia çure contraco guerla bat içatu da : bethi çu niri ungui eguiten, eta ni çuri gaizki eguiten; çu bethi ene bilha, eta ni bethi çure ihesi. Ah! Yauna, eta nola bada hunelaco creatura dohacabe bat ausartatuco da çure ganat hurbiltcerat!

Trica çaitte hemen aphur bat çure misiariaren eta çure behar handien gainean oxenxatcen duçula, eta guero erraçu confientzia handi batekin.

AH! Yauna, aditu dut çure boça estia, zeinac deitzen bainau çure ganat, erraiten dautaçula : Çatozte ene-ganat, nekhatuac eta akhituac çaretenac, eta nic arinduco çaituztet. Erran luçu, ene Yaincoa, ez duçula bekhaorearen heriotcea nahi, bainan bai ombexionea; ez duçu, Yauna, be-

khatorea çure ganic urruntcen, bainan bai deitcen çure ganat. Erran duçu etçarela mundurat yustuen deitcerat ethorri bainan bai bekhatoreen; ez dutela sendoec miricuric behar, bainan bai eriec. Ene Salbatçaile maitea, çure onthasunean eta çure misericordia handian ene esperantça eta confidentcia gucia emanic, heldu naiz eria miricua ganat; senda naçaçu : heldu naiz bekhatorea yusticiazco ithurrirat, çucen naçaçu. Badakit Publicano bekhatorosaren nigarrez casu guehiago eguin cinuela, Farisauaren othurruntça çoroaz baino; ez cinituela Madalenaren nigarrac gaitcexi, bainan barkhatu cinioela, eta hartu cinuela çure escu onaren azpian. Huna non naicen, Yauna, çure misericordiaren oinetan, nere bekhatuen dolo-reac erdiraturicaco eta porroscaturicaco bihotz batekin. Eguia da, ez dut Madalenac becembat nigar çure oinen garbitceco; bainan çuc ichuri duçu odolic aski ene eta mundu guciaren bekhatuen garbitceco eta barkhatceco.

Aita Eternalari eguiteco Othoitça.

AITA cerucoa, nola obra onic gabe nere baithan causitcen bainaiz, eta ez baitut deus ere çuri ene bekhatuez satisfaccione eguiteco; escaintcen darozkitçut çure Seme Yesusen merecimenduac, ceinac baitire handiago ene eta mundu guciaren bekhatuac baino. Ofrendatcen darotçut ene Eros-tasunaren saria, eta ene Salbatçaileac bere heriotce dorpheaz enetçat eguin darotçun pagamendua. Yauna, itçul çaitçu çure beguiac, horren gorphutça hila beçala aldarearen gainean, eta horren odol premiatura calitçaren barnetic oihuz dagotçula. Entçun çaçü çure Seme maitearen eta gure anayaren odolaren boça, ceinac bere heriotcean Calbariotic beçala, orai aldaretaric erraiten baitarotçu : Aita, barkha dioçocute, ecen ez dakite cer hari diren ; gu bekhatoros gaichtoentçat gracia eta urricalmendua galdatcen darotçula, ceinec gurutceficatu baitugu gure bekhatuez.

Fedezco acta.

O YESUS, ene Salbatçailea! sinhesten dut, fede bici batez, eguiazki eta errealki Aldareco sacramendu handi hortan çarela; hor ene izpirituac adoraten du ene beguiec ikhusten ez dutena, nola baita çure Yaincotasuna, çure guiçontasuna, çure arima, çure gorphutça, çure odola, çure izpiritua, eta çure merecimenduac; phitz çaçü ene fedea misterio handi eta adoragarri horren gainean, ô ene Yesus! çor darotçudan sentimendu eta beldurrarekin çure ganat hurbil nadintçat.

Amodiozco acta.

ÇURE amodioac eman çaitu, ene Yesus, oguiaren eta mahax arnoaren idurien azpian, ene ganat ethorteea gatic; misterio hortan çure amodioaren indar gucia erakhusten duçu. Othoizten çaitut bada, ene Yesus, çure bihotça enetçat sutan eman duen amodio berac, enea ere çuretçat susta deçan. Ah! bihotz hotza, bethi hormatua içanen

othe haiz? Maita çac, hic ere, hi hain borthizki maitatu hauen Yesus bera. Ochala Yesusen amodio sacratuac erre baleça ene bihotça, eta osoki sunxi!

Mereciten ez dudalaric arren, nahia badut çure errecibitceco, ene Yesus maitea, ceren baitakit eman nahi çaikidala, eta çure baithan aurkhituco dudala ene eritasun gucien sendagailua. Ene Salbatçaile maitea, ez nuke nahi comunione hau eguin usantça batez; othoi, eguin dieçadaçu bada gracia, amodio bero batez, munduco creaturataric osoki hux nadin eta çutaz bethe, ceina adoratcen eta maitatcen baitçaitut, çuretçat gucia hax-gorapenez bethea naicela.

Ofrendazco acta.

OFRENDATCEN darotçut, ene Yaincoa, orai nic eguiterat nohan Comunione hau çure amodioa-gatic eta çuri placer eguitea gatic. Badakit, ene Salbatçaile maitea, comunioneco accione hau haitz onhesten çaitçula, hiltceracoan

cintuen hitz amodiozco samur eta hun-
kigarrietan marcatu cinaucun beçala,
erraiten cinuelarie : Orhoit çaitzte,
nitaz hori eguinen duçuen gucian.
Eguiten dut beraz, ene bihotceco Yain-
co maitea, çuc ene arimarat ethortceco
duçun nahari satisfaccione emaiteco,
çurekin yuntatceco, bekhatuari ihes
eguiteco, berthutearen pratican indar-
ren hartceco, eta ene ez-deustasunaren
eçagutceco.

Andredena Mariari eguiteco Othoitça.

O BIRYINA loriosa! ene Salbatçailea-
ren eta ene Erostailearen Ama, duçun
pietate bekhatoros urricalgarrihuntaz :
ô Trinitate Sainduaren lore ederra!
eguiçu enetçat othoitz, çure medioz
besarca deçadan, amodio oso batekin,
çure Seme ene Salbatçailea, eta eguin
nadin haren gogoraco arima bat. O ce-
ruco Aingueru dohaxuac ! othoi, lagun
naçaçue parabisuco Saindu eta Sainda
guciac, enetçat othoitz eguiçue, ene
Yaincoaren gogora Comunione hau e-
guin deçadantçat.

Bihotz altchalceac Yesusi.

ÇATO, ene Yaun maitea, çato eta behen çaqu ene baithan eguin gogo dugu obra miragarria.

O ene bihotceco Yainco maitea! ez leçaçula guehiago luça ene ganat ehortcea.

Ah! ene Yaincoa, ala nic baitut naicunde handia çure errecibitceco!

Aithortcen dut ez naicela creatura irricalgarri bat baicen; bainançu oneguia çare, ene gaitzec ene ganat ehortcetic guibelatceco.

Çato, othoi, ene Salbatçaile maitea, çu berantexia nago.

Ene Yaincoa, çato ene arimarat eta saindu çaqu.

Ene Yaincoa, ene bihotçaren yabe eguin çaute eta garbi çaqu.

Ene gorphutcean sar çaute eta çain çaqu, eta ez naçaçula secular çure amodiotic urrun.

O su sacratua! erre çaqu cer ere causitcen baituçu ene baithan çure gogora ez denic, eta çure graciari eta

çure amodioari traba eguin ahal deçokenie.

O ceruco manna! indaçu çure gustu ona, munduco plazer gucientçat hinguinça oso bat içaiteco.

Erraçu guero *Confiteor*; eta hiruretan :

YAUNA, ez naiz ni gai çure errecibitceco; bainan erraçu çure hitz saindua, eta ene arima içanen da sendatua.

Sinhesten dut, ene Yaincoa, fede bici batez, Ostia saindu hortan dela çure içaite gucia.

Adoratcen çaitut ahal deçakedan humiltasun eta errespetic handienarekin, Yainco amodio handitacoa.

COMUNIONE SAINDUA

ERRECIBITU ONDOAN EGUITECO OTHOITÇA.

O AMODIO ecin estimatuzcoa! onthasunezco ixasoa, ithurri ecin agor çaitzena, ene barnean ohoratcen eta adoratcen çaitudan Ostia Sacratua, bihotz bat gutiegui da çure maitatceco, Yesus

dibinoa, eta boça bat halaber gutiegui da çure onthasun handiaren on-eras-teco.

O ene Salbatçailea, eta ene arrotz maitea! ala nie çuri çor handia baitarotçut, ni beçalaco creatura escale bati eguin dioçun bisitaz!

Eguin dautaçun onthasun eta ohore handi horren eçagutçatçat, çutazco ofrenda bat eguiten dautçut çuri cernerri.

Ez, ez dut guehiago bici nahi, bainan Yesus nahi dut ene baithan bici dadin.

Yesus enea da, eta ni harena eternitate gucico.

O amodioa, ô amodioa! seculan ez guehiago bekhatuic.

Ez çazkit seculan ahantçico, Yesus ene Salbatçaileac eta ene arrotz maiteac eguin darozkidan fagore eta onthasun ecin erran beçain handiac.

Adoracionezco acta.

AH! Yauna, çu creatura urricalgarrinunen ganat ethortcea, sobra gracia

eguitea da, Aingueruei baino guehiago eguin dautacu. Hec ez dute cu ceruan ikhusteco eta adoratceco dohaxutasuna baicen; bainan ni cure sustantciaz hazten naucu : fagore handi bat da horienetcat, eta cure amodioaren gaindidura bat, nahi icatu baitucu sarthu ene gorphutcean. Han bada, ene Yesus, adoratcen çaitut, hala nola Aingueruec ceruan eguiten baiçaituzte; eta nago cure presentcia sainduan beldur saindu eta aphaltasun handi batekin.

Eskerren bihurtceco acta.

BIRYINA Saindua, çuc cure sabel sacratuan ekharri duçun Yesus bera da orai ene baithan. Cergatic ez dut bada nie hambat amodio eta garbitasun nola çuc? Lagun naçacu, othoi, cure Seme amulxuac eguin dautan gracia handi huntaz eskerren emaiten. Ceruco Aingueruac, parabisuco Saindu eta Sainda guciac, çuekin yuntatcen naiz, Yesusi eskerren bihurtceco eguin dautan graciaz. Çuc ceronec eman dautaçun Se-

me bera ofrendatcen dautçut, onthasun handi horren eçagutçatçat.

Eskerren bihurtceco bertce acta.

YESUS adoragarria, eguia da beraz ene baithan çarela! naicen bada ni ere, othoi, choilki çure baithan; ez çaitecela seculan ilkhi sarthuçaren bihotz hortaric.

Ene bihotça, othe dakic maitatcen? orai hemen erre behar haiz; sunxi hadi dohaxuki Yesusen amodioaren labe sacratu hortan. Ene arimaren Salbatçaile maitea, khambia naçaçu çure ganat, ez nadin ni guehiago bici, bainan çu bici çaitecen ene baithan: ene penxamendu, ene hitz eta ene obra guciac, ditén niri eman çaitan Yesusenac, eta ezeneac. Hitz emaiten darotçut, ene Yesus, seculacotz çure alderat leyal içanen naitela, ez dut amistantçaric nahi içan guehiago çure loriaren exayekin; ukho eguiten diotet munduari, eta haren placer falxuei, debruari, eta haren tentacione edo seguida gachtoei, eta çure manamendu choilei yarraiki nahi natçayote.

FINEAN, ardiexi dut eta nere baithan dut ene arimac maitatcen duena, ez du perilie espacatcerat utz deçadan. Ez, ez, gargoro nahi dut ene bihotça içan dadin haren; bainan ene bitoria eta ene dohaxutasuna seguratuac içatea gatic, amarratuco dut borthizki amodioaren gatheetz; eta gal ez deçadantçat, emaiten dut modestia çaintçaletçat ene beguietan, eta ichiltasuna ene mihian. Badakit ene Yesus maiteac ez duela bihotz pharte bat nahi; arraçoinda beraz eman dioçodan nere bihotz osoa. Ez choilki bihotça, Yesus guciz maitagarria, bainan oraino emaiten darotçut ene arima, ene gorphutça eta naicen gucia. Errecibi çaçü beraz çurea dena, eta yunta çaçü çurekin, mundo creaturec çure ganic aparta ez deçaketen beçala.

ESKERRAC eta laudorioac bihurtcen darozkitçut, Aita guciz ahalxua eta saindua, ceren merecitcen ez dudalaric arren, ni indignoa, nahi içatu bainauçu bazcatu, eta hazi çure Seme Ye-

su-Christoren gorphutz eta odol pre-
ciatuez.

Othoizten eta arekeritcen çaitutbada
Comunione saindu hau içan dadin ene
bekhatuen barkhamendutan, eta ongui
errecibitcen duten arimetan eguiten
duen efetu bera ene baithan ere eguin
deçan.

SAN THOMASEC

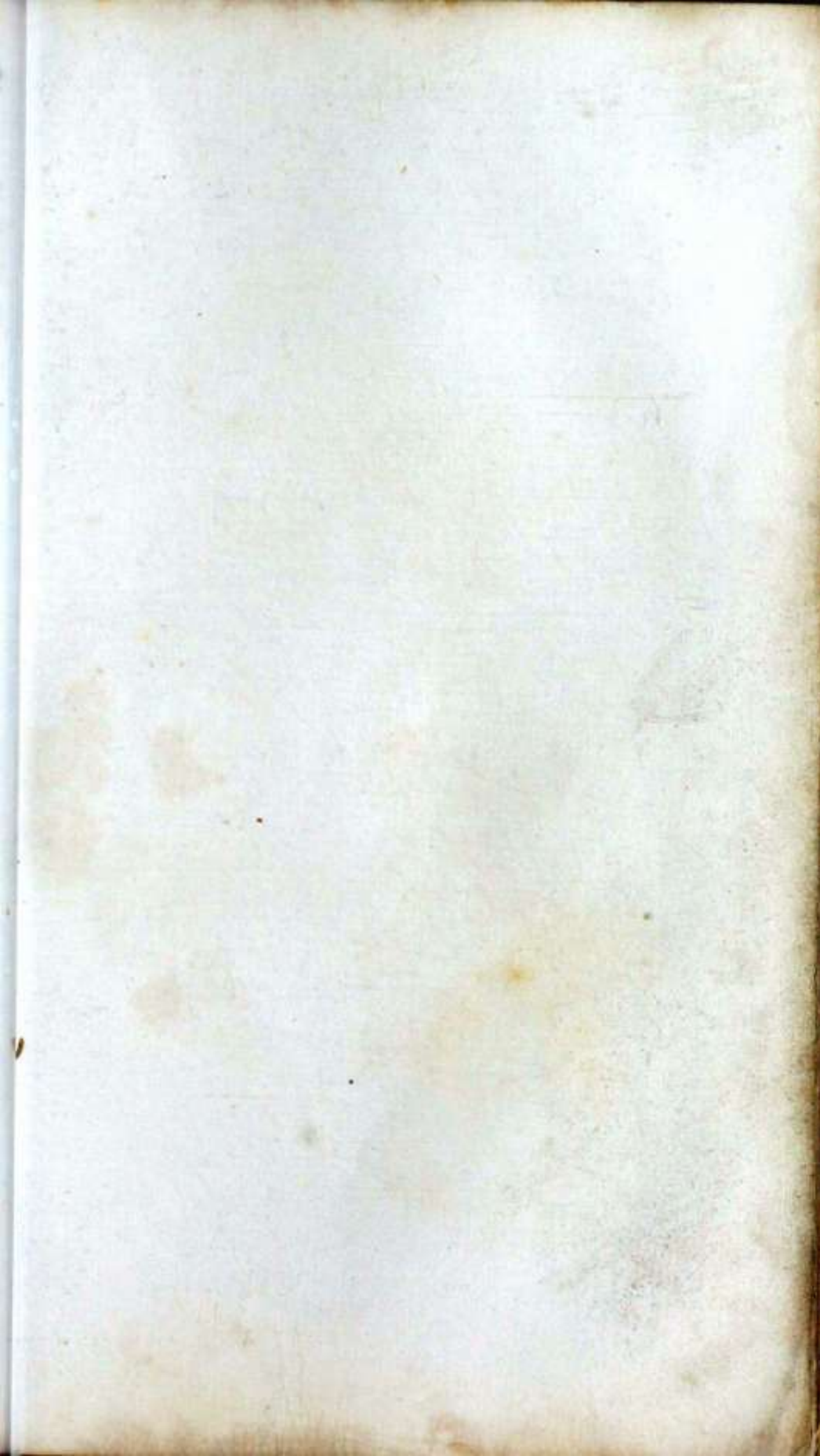
*Yaincoari eguiten cioen OTHOITÇA eta
batbederac eguitecoa Comunione on-
doan, eta noiz nahi den.*

YAINCO guciz ahalxua eta urricalmen-
duxua, eguidaçu gracia çu berotasun
handi batekin desiratceco, çuri agra-
datcen çaizkitçun gauçac çuhurki bil-
hatceco, eta argui handi batekin berech-
teco, eta artha handi batekin hekien
complitceco çure icen sainduaren lo-
riacotz. Ene Yainco Yauna, çucen çait-
çu ene bicitee gucia eta ene accione gu-
ciac. Manatcen dautaçu compli detça-
dala çure Ebanyelioan seinalatu eta
marcatu darozkidatçun eguinbideac;

eman dieçadaçu nahi duçun gaucen eguiteco botherea. Eguidaçu dohaina hekien eçagutceco eta hekien complitceco borondatearen icateco; bai eta ere hekien segurki bethetceco, eguin behar nituzken beçala, eta ene arimaren salbamenduaren abantailetan diren beçala. Çure ganat yoan behar nauen bidea har deçadan segura, chuchen eta perfeta, eta halaco moldez guida nadin onean eta gaitcean, non çorionac ez bainau urguilustatuco eta nahicabetan ez bainaiz utcico sobera erortcera; çorionean eskerrac eman dietçakitçudan, eta çorigaitcean cerbitça çaitçadan pacientciarekin. Ez naçan deusec ere aleguera ez trista, çure ganat hurbiltcen edo çure ganic urruntcen nauten gaucec baicen. Ez deçadan bilha çuri axeguin eguitea baicen, eta ez naçan deusec beldur çuri damu eguitea baicen. Eguidaçu gracia, deusic ez deçadan ez has ez abia caritatezco mobimendu batez baicen: çure cerbitçuco diren gaucez gaineracoei, beguira dioçotedan ez deus batçuei beçala; eta gauça hil batçuei beçala;

eta ez deçadan gauça onac eguin
 usantça batez, bainan eguin detçadan
 guciac çure amorea gatic eta su bero
 handi batekin. Çure handitasunaren
 amodioac eta çure eternitateac mes-
 preça araz dietçakidaten munduco
 gauça yuancorrac eta iraupenic ez du-
 tenac; preça eta estima ditçadan çure
 ganic heldu çaikidan gauça guciac,
 eta çu, ene Yaincoa, guciac baino
 guehiago preça çaitçadan. Gauça gu-
 ciec unha naçaten eta desgusta; çu ga-
 be gauça guciac yasan-gaitz causi det-
 çadan, eta icigarri; placer handi bat
 causi deçadan, çureçat hartcen eta
 eguiten diren lanetan; eta ez deça-
 dan causi akhidurarie eta penarie bai-
 cen pausuan berean ere, çure bai-
 than hartua ez denean. Eguidaçu gra-
 cia, ene Yaincoa, ene bihotça çure ga-
 nat alchatceco maichco hatsgorape-
 nez, eta ene huxen eçagutceco urriki
 handiarekin eta chede onekin hetarie
 urruntceco; eguiçu içan nadin humil
 disimulacionerie gabe, içan nadin ale-
 guera arintasunic gabe, içan nadin
 ihun sobera erori gabe, içan nadin

serios ilhundurarie gabe, ičan nadin eguiatiar falxukeriarie gabe, ičan deçadan çure beldurtasuna desesperatu gabe, ičan deçadan çure baithan esperantça presumpcionerie gabe, ičan nadin garbi liçuntasunic gabe, errepreñi deçadan ene guiristino laguna haserretu gabe, maita deçadan enganatu gabe, berreguin deçadan ene exempluz eta ene hitcez banitaterie gabe, ičan nadin obedient escusarie bilhatu gabe, eta errepustarie eman gabe, ičan nadin pacient erasiarie gabe. Indaçu, ene Yesus ezta, bihotz hazcar eta deusec ecin higituzco bat, mundueo esteca guciec lurreco gaucetarat eramán ez deçaketen bat; bihotz yeneros eta ecin bentçutuzco bat, perxecucione guciec çure baithan duen confientcia gal-araz ez dioçoketen bat; bihotz gauça guciatarie libro den bat, mundueo axeguin guciec çure ganie urrun ez deçaketen bat; azkenean bihotz chuchen eta garbi bat, nahicunde gaichto guciec çure bidetic athera ez deçaketen bat. Eman dieçadaçu, Yauna,

516

SAINTE CATHERINE DE SIENNE.
STA CATALINA DE SENA.

argui bat, ceinaren bidez eçagut baitcitçaket; artha bat, ceinaz bilha ahal baitcitçaket; çuhurtcia bat, ceinaz causi ahal baitcitçaket; bicitceco bide bat, ceinaz plazer eguin baiteçacuket; fede bat, ceinaren bidez yarraic ahal baintçatçuke, eta confientcia bat ceinaz perfetki goça ahal baitcitçaket. Eguidacu gracia partalier içaiteco çure sofricarioetan eta çure doloretan, penitenteiaren nekhez ungui balia nadin bicitee huntan, çuc eguiten darozkidatçun onthasunez, eta ceruan, dohaxutasunaz goça nadin çure loriaren batasunean.

NAHIZ AGUERIAN DENEAN

Eta noiz nahi den Aldareco Sacramendu Sainduari eguiteco erreparacione eta amanda honorablea.

OSTIA adoragarria, amodiozco bictima preciatua, ene gorphutçaren beguiei Sacramendu hortan estaltcen çarena, fede bici batez othoizten çaitut aguer

çakizkoten ene arimaren beguiei. Salbatçaile maitea, cer hari çare tabernacle hortan, eta cer dire çuc estalki dibino eta misterio horren azpian dituçun empleguac? Gure bekhatu eta gure nahastasun ixusiec egun oroz bortchaleçakete çure Aita ceruco hortci eta ozpin guciac gure gainera etchatcera, eta gu uholdez hondatcerat; bainan çu causitcen çaitu gure artean Sacramendu horretan, hortz-adar formatua hedoi batean; eta Yainco yustuac ecin hor ikhus çaitçake, non ez den berehala misericordiaz bethetcen, eta non ez den orhoitcen çuc çure Aitarekin bekhatorosencat eguin duçun alientciaz. Çure bethiereco emplegua Sacramendu hortan, çure Aitari amanda honorable eguiten hartcea da. Aphez nausi eta guiconen bictima beçala, guiconen bekhatuec Yaincoaren perfeccione guciei eguiten diotçaten laidoez erreparacione eguiten dioçula. Yustu dani ere çurekin yunta nadin çure empleguetan, eta çure sentimenduetan sar nadin sacrificiozco societate batean; eta çure parte bat naicenaz gue-

roz, çure gorphutceco membro bat beçala, susta naçaçu çure kharraz eta çure izpirituaz, nic ere çure alderat eguin deçadan çuc çure Aitaren alde- rat eguiten duçuna. Guiconec bere be- khatuez ez dituzte choilki çure Yain- cotasunaren perfeccioneac desohorat- cen, bainan bai oraino çure guicon- sunaren handitasun eta berthute gu- ciac ere. Ah! Yauna, bethi çure ofen- xateen eta çure gaizki tratatcen hari diren bekhatoros dohacabe hetaric naiz : çuri eguiten çaitkitçun hidoi horien artean cere guehienic espan- tatuco nau, ala çure pacientciac, ala çure amodioaren constantciac? Hemen naiz çure oinetan çuri amanda honorable eta erreparacione ohorez- coaren eguiten; barkhamendu eske nagotçu enetçat, eta ene anaya gui- ristiano gucientçat; eta çuri satisfac- cione eguiteco ofrendatcen darotçut çue çure Aitari escaintcen dioçuna be- ra, bihotz hura, amodio hura, odol hura, çauri hec, sacrificio hura, eta hortan cerratcen ditutçun misterio hec guciac, eta oraino gure beguiei presen-

tatcen diotçatçuten berthute guciac.
Pater noster, etc.

*Sacramendu Sainduaren Benediccionea
 emaitcan*

EGUITECO OTHOITÇA.

O YESUS, ene Salbatçailea! sinhesten dut, batere dudaric eguin gabe, Sacramendu adoragarri hortan çarela egui-azki eta errealki, çure gorphutz, arima, odol eta Yaincotasunarekin; prest naiz noiz nahi den eguia hunen sustenguan nere biciaren emaiteco. Adoratcen çaitut ahalic errespetu handienarekin; indaçu çure benediccione saindua, eta seculan çu ez ofenxateco gracia.

YESUSEN

BIHOTZ SACRATUARI

*Alde guciç harentçat icatecotan, norc
 bere buruaz eguiteco emaitça osøaren
 ACTA.*

O I Yesus, ecin çure dina maita citaz-

kena! Huna non naicen orainoco nere eskergabetasun guciez urrikirie mine-narekin; heldu natçaitçu nere buruaz, çuri eta çure Yaincozco bihotz, bazter guciac sutan dauzcan amodiozco khal-da horri, emaitça oso baten eguiterat. Hitz dautçut ein cinez çure aldareen oinetan, orai-danic aiteina ahal duke-dan ohore guciac, bai bihurtuco, bai ardiex-aracico dautçudala; ez dut, bici naiceno, çutaz bertce beguiragarririe ez maitagarririe eçagutuco, çu içanen care nere esperantça gucia, eta nic ene bici moldearen aintcin guidari beha-tuco diodana.

Indaçü, othoi, nere bicitce gucian amodio garbi eta bero batez çure mai-tateco gracia. Çure bihotz adoragar-ria bere yabetçat hautatu dutenei, do-haxutasunez, fagorez eta progotchuz gaindi badariotela eçagut deçan mun-du guciac ni baithan, eta hortie ahal daiteken becembat adoratçaile bil de-çaçudan; oi nic balin banu suzco mihi bat, oi kharra phitz baledi nere hitce-tarie, eguia horren sinhex-arazteco munde guciari, bihotz guciac çure-ga-

nateco amodioz su khalda batean beçala laudezkentçat. Yainco gúciz ona! eguidaçu ceronec, çure urricalteapen handiaren bidez, duan gogocunde hunen obratceco, behar ditudan laguntça guciac. Halabiz.

Yesusen Bihotçari, Sacramendu gucz Sainduaren aitcinean, eguiteco ohore bihurtceco ACTA.

O I Yesus, Yainco bici denaren Semea! badakit bihotcean duçun amodioac gaindi eguinic, Ostia horren itchuren azpian yarri çarela; nere endelguz, hori nola eguin ahal duçun ecin har deçakedan arren, huna non den, ni baitan, gaichtaguin handienetarie bat, çure oinetan ahuspez emana, çure mayestate gucz handiari eguin çaikion damuen minez, hurrandua; hortaracotz eguiten daitçut eguin deçakedan becen ohore bihurtce oso bat, çure bicitce sainduac eta dolozco iragaitçac cirauteno, erakhuxi daitçuten laidoen aldera, bai eta guiconei dakharkeçun amodioaren seinale mirexgarri

hortan, Sacramendu Saindu adoragarrian, erakrusten daitçuten eskergabetasunaren aldera. Cerua eta lurra nere gaichtakerien lekhuco içatu diren beçala, içan beitçat hec berac lekhuco, nola minez eta damuz barnea çaurtua duan. Ochala nere beguiei odolezco nigarracbethi yoriatcen balaizcote, ceren erregue gucien artean den maitagarrienaren, eta bihotz amulxuenaren alderat, hain eskergaitz eta gaichtaguin içan bainaiz; hambat eta hunen bat maitatu nauçu non, guehienic aphaltazten cintudan dembora berean, cerkhakedan, bihotz beratchtasuna emendatuz baitçitçobatçun! O amodio ecin erran becen batezcoa! O amodiozco su khalda! nola, ô Yesus, guiçonac hainbertce maitatu ditutçun! Çu, nondic hec erregueren mahainera othuruntça alde guciz Yaincozco batetara bilduco cinituen, cinabiltçanean; çu ceroni hekiei bere yanharitçat, bethiereco dohaxutasunaren bahitçat ematen cinitçaitzanean; traidore gaichto hec, oinhace minenen eta laido sarcorrienen ondotic, heriotce ahalcagar-

rien bat çuri paira-araci beharrez çabiltçan. Eta guehiago dena, ô Yesus Yaincoa ! oraino urrunago hedatu da gure esker gabekeria ; berri berri-tan itçatu çaitugu gure bekhatuez Gurutceari ; çure sainduteguian, çure aldareen oinetan eguin ditugun hobenez, berriz burlatu, berriz laidostatu çaitugu. Barkhamendu eske nagotçu, Yauna, hainbertce comunione gaichtoz eta sacrileyioz, hainbertce escarnio eta escudentcia menderen mendetan ecin guehiagoki gaitcestece direnez ; barkhamendu çure etche sainduetan, hec munduco bertce cein nahi den etche baino guehiago laidostatuz ardura, çure alderat içatu ditugun hainbertce beguirun escasez ; barkhamendu, Yauna, ceren, çure onthasunaz eta dakharcuçun amodio handiaz orhoitu behar bidean, bihotçac gogortuac eta gogoac bertcetarat barraiatuac iduki baititugu. Çatozte, Yaungoicoaren ministroac ; bilçaitezte gure-ganat, Yaincoaren populua, Yau-naren Espos birriguinac ; nahasteca ditçagun, aldare saindu hunen oinetan,

elkharren nigarrac, eta ichur ditçagun
 Yesusen Bihotçari eguin diotçagun
 minen eta çaurien gainerat. Hel bei-
 tetz ceruetaraino gure oihu saminac
 eta auhenac; gaudecen bethi hax be-
 herapenetan; Israelgo Salbaitçaileari
 Bihotcean eman diote herio colpea,
 gucien gainetic maitatu behar çutenec
 berec.

Ez, Yauna, ez, ez naiz guehiago
 munduco descaxuen ondotic ibilico;
 nere bozcario gucia, çure leguea-
 ren beguiratcean, çure erranei yar-
 raikitcean, çure behatcei behatcean,
 çure Bihotz adoragarriari yosiric egoi-
 tean içanen da. Horri emaiten, horri
 conxeratcen natçayo, naicen gucia,
 adora eta maita deçadan amoreac-ga-
 tic, mundu huntan eta bertcean; eta
 horren bidez, bihur deçodan çure Ai-
 tari çor diodan ohore gucia.

*Goiz guciez Yesusen Bihotz Sacratuari
 norc bere buruaz equiteco emaitça
 osoaren Moldea.*

NERE Yesusen Bihotz adoragarria!

Ala mundura yaustearekin, amulxuki erran baitcinioen çure ceruco Aitari : *O nere Aita, huna non nagon çure borondate sainduaren equitera.* Ochala! hain eguiaz eta cinez erran ahal baneçaçu nic orai hori bera, egun hunen hastetic beretic ! Bai, Yaincozco bihotça, huna non duçun nere, emaiten dautçut oso osoa, ez dut hemendic aiticina, maitatuco çuc maite duçunic baicen, ez nahico çuc nahi duçunic baicen, ez eguinen çuc manatcen duçunic baicen. Ochala! behin bethicotz eguiten dautçudan emaitça oso, botu khonduco hau, ez baneça nihoiz den gutiena haux, ez egun, ez nere bicitce gucian !

Egun bacotchac diraueno Yesusen Bihotç Sacratuari gureac yosteco othoitz molde batçu.

OI Yesusen Yaincozco Bihotça ! adoraten çaitut eta maitatcen : hel çakizkit nere bicitcearen oren çathi chumeguciez, eta bereciki nere azken haxean.

Oi Yesusen Bihotça! bethi guretçat sutan çaudena, eçar daizkigutçu gu-reac sutan çuretçat: Oi Yesus! Bihotz ezti amulxua, eguiçu bethi gure bihot-
cec çurea diduriten.

*Yesusen Bihotz Sacratuari gau guciez
eguiteco ohore bihurtcearen moldea.*

Oi nere Yesusen Bihotz adoragarria! cembat aldiz egun ez çaituzte gaichta-
guinen dardoec berritan cilhatu? cem-
bat colpe neronec ez daitçut hedatu?
nere beguiez ikhusico dut mundu hu-
nen azken orduan, colpatu duan bi-
hotz adoragarri hori. Ochala baldin
egun huntan, ikhus ahal baneça, ur-
riki bera nukelariç! Çuc çure hobian
hartu cinduen faceguaren batasunean,
hartcera nohan gaurco lo hau, ofrit-
cen darotçut, oi Bihotz guciz Yaincoz-
coa! Lo huntan dakuskit nere heriot-
cea, bai nere hobian sartcea; eta bala,
egun çure mayestate adoragarriari nic
neronec, eta bertee nor nahidenec
eguin daizkitçugun laidoen aldera, eta
ohore bihurtceco, beitez nere bicit-
cea, eta nere heriotcea.

HAX-GORAPEN DEBOTAC

Comunione ondocotçat, eta noiz nahi denecotz.

ENE Yesus ezta, egundainotic ekharri darotaçun amodioa gatic, eguidaçu gracia maita çaitçadan nere bicitce gucian, ceruan amodioa amodioarentçat bihur dieçadaçuntçat.

O ene Yauna, ene Yaincoa, eta ene Aita! nola ecin bainaiteke çu gabe, eta hala ecin duket deusen nahiric, eta ecin deusic obra deçaket çu gabe; nola çuc sustengatcen baitituçu ene içaitea eta ene sustantcia, sustenga çaitçu halaber eta bethe ene penxamenduac, eta ene obra guciac, ez deçadantçat asma, ez erran, ez deus ere eguin çure arabera baicen.

O Yaincoa, amodiozco eta onthasunezco Yaincoa! eguidaçu dohaina çu ceronen amodioa gatic çuretçat bici nadin, çure-ganic eta çure baithan bici naicenaz gueroz.

Ene Salbatçaile maitea, çu çure Ai-

tarena çaren beçala, eguin naçaçu ni ere gucia çurea.

Ene Yauna eta ene Yaincoa, cer desira ahat;deçaket çutaz campoan?

Yesus, ceruco eta lurreco amodioa, noiz içanen naiz osoki gucia çurea, çu çure Aitarena çaren beçala?

Aita urricalmenduxua! eguin naçaçu çure Semeac merecitcen duen beçalacoa, eta çure Izpiritu-Sainduac nahi duen beçalacoa.

Ene biciaren Yaincoa, noiz hilen naiz nere baithan, osoki çure baithan biciteco?

Ene Yaincoa, har naçaçu ceronec, ez dakidanaz.gueroz nola eman behar natçaitçun.

Ene Yaincoa, baldin guerthatcen baçait deus ere nahi içaterat çu baicic, orai beretic ukho eguiten diotet; goraki aithortcen dut ez dudala deus ere irabazteco ez galtceco çure ondoan.

O ene arimaco Yaincoa! ez deçaçula utz guehiago içan eta bici nadin, çurea ez içatecotz, çurea naicen beçala, eta çutaz bici naicen beçala.

Ez dut nahi beguiric çuri beguirat-

ceco baicic, ez beharriric çure aditceco baicic, ez mihiric çutaz mintçatceco baicic, ez bihotcic çure maitatceco baicic, ez escurunerice çure cerbitçatceco baicic, ez oinic çure bilhatceco baicic, ez gorphutcic çuri escaintceco baicic, ez biciric çuri sacrificatceco baicic.

Amodiozco Yaincoa, indaçü caritatea; Yainco guiçon eguina, indaçü humiltasuna.

Yainco gucia izpiritua, indaçü garbitasuna.

Ahaltasun neurri-gabea, borthitzçaçu ene flakecia; çuhurtcia eternala, argui çaitçu ene ilhumbeac; onthasun pare gabea, barkha dietçakidatçu ene maleciac.

Onthasun neurri-gabea, berandu eçagutu çaitut; onthasun pare gabea, berandu maitatu çaitut.

Çu maite ez çaituenac, cer maitatcen du? çu miresten ez çaituenac, cer miresten du?

Maitatu nahi naiz, ez nere gatic, bainan bai ceren çurea naicen; içanen dut artha nere presunaz, ceren çue nahi

duçun, eta ceren çuc manatcen dautacun.

Dohaxuago estimatcen naiz çure dohaxutasunean, eceu ez dohacabe ene dohain-gabea; çure içateac emaiten dautan bozcarioac, hainitz garhaitcen du ene içateac emaiten dautan escasa. Ene Yaincoa, içan çaitte beraz bethi çarena, eta nitaz eguiçu naicen ez bertce bat.

Çuri eta çure baithan, çutaz eta çuretçat ditzen, ene Yaincoa, gauça guciac.

Adela çacu mundua placer duçun beçala; eguiçu nitaz eta çure creatura guciez, placer duçun gucia; altcha çacu, beheara çacu, eri çacu, senda çacu, gastiga çacu, onhex çacu. İçan çaitte nahi duçun beçalacoa Aingueruaren eta guiconen alderat, ceruan, lurrean, ixasoan, demboran, eta eternitatean, eta lekhu gucietan; eta bethi aithortuco dut çure probidentia dibinoa, eta bethi çure borondatean egonen naiz, ene arimaren paradisuan beçala, atchikitcen dudala gucien alderat, eta gucien contra,

eguia segur hori : ecin eguin deçake-
çula nic nahi duana baicen, ceren
nahi baititut çuc eguiten ditutçun gu-
ciac.

GUIÇONAREN LAU AZKEN FINAC.

GUIÇONAREN lau azken finac dire : He-
riotcea, Yuyamendua, Parabisua, eta
Ifernua. Ez da bide seguragoric gui-
ristinobat bere salbamenduaren egui-
teco eguinbidetarat erakhartceco, ho-
rietan maiz penxatcea baino. Iracur-
çaçu afal ondo guciez aldian penxa-
mendu horietaric bat çure familia gu-
ciaren artean, eta erabil gogoan aha-
lic guehiena. Penxamendu sainduac,
den gutiena izpirituan sartcen badire,
han guelditcen dire, eta ciguiloac ez-
coaren gainean eguiten duen beçala it-
churapen handi bat eguiten dute.

Lehembicico Penxamendua.

HERIOTCEAZ.

1. Guiristino guisa bici ez den gui-
ristino batec herioaren beldur iça-
teco du. Helas! cer khondu bihur

bicitce mundutar baten ondoan, bere guticia gaichtoen eta bere pasio-
neen arabera bici icatu ondoan? Cer
dolore ez du behar ican halacoac, bere
salbamenduaren eguiteco icatu dituen
moyanez ez baliatu icateaz, eta hetaz
eguin duen mesprecioez Yaincoaren
exai hiltceaz! Oi, heriotcearen dor-
phea! ô ordu tristea, demboraco axe-
guinac akhabatcen dituen, eta eterni-
tateco pena latzgarriac hasten dituen!

2. Cer nahi guinuke eguin icatu he-
riotceco orenean garenean? Eguin de-
çagun beraz orai orduan eguina causitu
nahi guinukena. Ez da demboraric galt-
ceco; memento bakhotcha ahal diteke
gure biciaren azkeneco ordua: cem-
batenaz guehiago bici icatu baitgare,
hambatenaz gare thombarat hurbi-
lago.

3. Cer yuyamendu eguinen dugu
lurreco ontasunez, utci beharco di-
tugunean? Har deçagun orai conseilu
herioa ganic; hura leiala da, ez gaitu
enganatuco. Certaraco othe dire or-
duan munduco axeguina, ohore, eder-
tasun, urhe eta cilhar hec? Cer yuyat-

cen da heriotcean hetaz? Bician he-
kien lillurac enganatcen gaitu, bainan
heriotcean gauçac diren beçala ikhus-
ten dire.

Guiçon biciac mundua preçatcen
du, bainan hiltcerat dohanac mespre-
çatcen du. Cein sinhexi behar dugu?
Guiçon bicia, ala hiltcerat dohana? Ala
mundua deus guti idurituco baitçaitcu,
heriotceco orenean arguituco gaituen
arguiaren bichtan! Bainan, *helas!* ez
dugu içanen demboraric gure engana-
menduen çucen bidatceco.

Penxa çaçü orai, berehala hil behar
bacinu, cerc eman lieçaçuken beldur-
tasunic handiena. Emaçu beraz orai
danic berehala behar den herronca,
eta usa çaute egun danic obra bakhot-
charen eguiten, hura eguin eta bere-
hala hil behar bacinu beçala.

Menturaz herioa urhax batean dut,
guiristino batentçat ez da biharamu-
nic.

Bigarren Penxamendua.

AZKEN YUDICIOAZ.

1. Egun batez Yesu-Christoren tri-

bunalaren aitcinean aguertu behar naiz eguin duan onguiaren edo gaizkiaren arabera yuyatua icateco : ez da Ebanyelioan eguia arguiagoric hori baino. Sinhesten dut eguia hori hain gogorki, nola hilen atcartceco trompeta yotcen yadanic aditu banu.

2. Helas! cer erranen dugu, hambat penxamendu gaichto, eta hambat obra gaichto, eta hambat gracia mespreçatu gure beguien aitcinean ikhusien ditugunean? O egunaren latzgarria, Yaunaren haserreduraren eguna, ceinetan khondatuac icanen baitire hax hartceric mendreenetarainocoac! Yustuac berac ere nekhez yustutçat aguertuco dire; helas! cer icanen da beraz bekhatoreez?

3. Cer sententciaren ustea ahal duke Yainco khechatu baten ganic, bekhatoros penitentciaric eguin ez duen bateg! O arrasta erdiragarria!

Çoazte, madaricatuac, seculacotz sutarat, ceina baitago aphaindua debruarentçat, eta haren aingueruentçat. Eta, Yauna, noraco dire çure madaricionea eman dioçuten dohacabe

hec? Norat nahi duçu yuan ditecen çure-ganic urruntcen direla? Non causi ahal diteke hain lekhu gaichtoric? Yaincoaren aitecnetic desterratua içaittea, Yaincoaz madaricatua içaittea, ah! çorioaren ecin-jasana!

Itchura çaçü orai çarela Yesu-Christoren tribunalaren aitecnean, eta iracur çaçü, eta penxa ongui cerc eman lieçaçuken ahalgueric handiena, eta orhoit çaitte yuyamenduco egunean bekhatuic gordeenac aguerian ikhusico direla, baldin hemen penitentciaz urratcen ez baitutçu.

Helas! nore ihardukico dio Yainco hasarratuaren beitharteari?

Çori gaitça dago bicitceric erreguelatuenarentçat eta onhestenarentçat, baldin, ene Yaincoa, çure misericordia gabe içaten bada yuyatua.

Hirurgarren Penxamendua.

PARABISUAZ.

1. Parabisua, oi hitçaren aberaxa eta handia! Parabisua erraiten duenac erraiten du gaitz gucien desterrua, ontasun gucien bilduma, Yaincoaren

ahaltasunaren obraric handiena, Yesu-Christoren odolaren saria, guiconaren guticien bethetce osoa : eta oraino horiec guciac baino infinituki guehiago da Parabisua.

2. Yaincoa clarki ikhus bere lorian den beçala, Yaincoa maita neurriric gabe, Yaincoaz goça, secular galtceco beldurric gabe içan dohaxu Yaincoaren dohaxutasunaz beraz, horra norat beha dauden ene esperantça guciac. Ah! ene desterruco egunac laburtu dire, eta sarri bethicotz içanen naiz ene bihotçac maite duenarekin.

3. Cer achola da nola nahi garen hemen lurrean, baldin Yesusekin eta Mariarekin bagare eternitatean? Cer arraçoin dugu erreneurateco, baldin bethiereco dohaxutasun bat pena aphur bat gostatcen baçaicu? Martirec bere odolaren saritan erosi dute cerua, eta hala ere iduritecn citçayoten dohainic çutela. Ah! eternitate dohaxua, balakite guiconec estimatcen hire baliua.

Enxeya çaitte çure baithan Yaincoaren ikhusteco nahi handi baten ukhai-

terat, eta ceruari behatuz, lurrari higuintçarekin beguira dioçocu. Baldin Parabisuaren penxamenduaz bethea bacine, etcineçake munduan causi deus ere merecimenduric duenic, ez hain guti çure espantitceco denic.

Helas! ene bihotça ez da osoki bethea içanen, ene Yaincoa bere lorian ikhus deçakedan artean.

Baldin Parabisuaren irabazteco nekheac icitcen baçaitu, susta çaitçan sariaren esperantçac.

Laugarren Penxamendua.

IFERNUAZ.

1. Ala baiguinuke higuintça handia Ifernuarentçat, baldin aditcen baguinitu damnatuen deihadar saminac! Bestia errabiatuac beçala, marrascaz daude, su eta kharren erdian; bere bekhatuez accusatcen dire, nigarretan daude; bainan berandu çayote, hekien nigarrac etçaizte cerbitçatcen hec erretcen dituen suaren handitceco bainen. Ah! damnatuen penitentcia, ala hire gogorra! damnatuen penitentcia, ala hire gogorra! damnatuen penitent-

cia, ala hire gogorra! bainan probet-
chu gabecoa!

2. Seculan Yaincoa ecin ikhus, bethi
su batean erre behar, eta halaco suan
non gure sua ez baita haren itçala
baicen; oinhace suerte guciac han pai-
ratu behar, conxolacione eta pausuric
batere gabe, bethi debruac beguien
bichtan, bethi bihotça errabiamen-
duan eta desesperacionean. Ah! bicia-
ren dohacabea!

3. Dohacabe hec errabiamenduan
dire, bere salbamenduaren eguiteco
hambat occasione on içan ondoan, hec
galterat uzteaz. Munduan hartu dituz-
ten placeren orhoitçapenac eguiten
du hekien penaric handienetaric bat;
bainan ez ditu deusec ere guehiago
tormentatcen, Yaincoa bere faltaz gal-
du dutelaco orhoitçapenac baino.

Yaux çaitte izpirituz ifernurat, eta
galdeguioçute damnatuei cere harat
aurthiki dituen, eta interroga çaitçu
orai han cer estatutan diren, eta ikhas
çaçu hekien ganic Yaincoaren beldur-
tasunean bicitcen, eta ikhus çaçu cer
periletan çaren.

Orai axeguin pean pulumpatuac bici çareten arimac, nola yakinen duçue bicitcen seculaco sutan eta lametan?

Yaincoaren borondatearekin bat eguiteaz.

Yaincoaren borondatearekin bat eguitea, bide labur bat da, gu berthute handi baterat altcharazteco, eta gure arima bake eta sosegu handi batean emaiteco. Guc munduan eguin ahal deçakegun obrarichandienetaric bat da, gure borondateari ukho eguinic Yaincoaren borondatearen eguitea. Ala baitu arima batec sosegu handia, gauça guciac Yaincoaren borondatetic hartcen dituenean; eta oraino hirur probetchu miragarri eguiten ditu. Lehembicicoa da, Yaincoac ikhusten duenean haren escu saindutic gauça guciac hartcen ditutçula, bortchatua beçala senditcen da çutaz artha handi baten hartcerat; erran nahi da, baduela artha çuri bere graciën emaiteco. Bigarrena da, ez dela deus ere Yaincoaren dohainei traba guehiago eguiten diotenic, gure nahi eta guticia makhurrac baino; eta noiz eta ere çure borondateari ukho eguiten baitioçu, estatutan çare ceruco benediccioneen errecibitceco. Hirugarrenean batasun horietan, çure bihotceco bake handi bat ardies-ten duçu. Conxidera çaçu bada Yaincoa

gure Aita dela, eta baduela gutaz artha bere umeez beçala, eta gure borondatea uzten dugunean haren cerbitçu sainduco, ez due-la seculan nahico deusetan ere engana-tuac içan gaitecen. Yesu-Christoc, çuhurra eta yakinxuna cen arren, eta hobenic ecin eguin deçakena, hala ere bethi Aitaren boron-datea eguin nahi çuen. Yak in çaçü ecin gaiz-ki eguin deçakeçula, Yaincoaren amorea gatic bertceren borondatea eguiten duçuno, eta bereciki çure baithan ahala duten pre-sunena, Yaincoa ofenxatua ez den gauça gu-cietan. Duçun bada hitzcuntça bat beçala, bethi erran :

Ene Yaincoa, eguin bedi çuc nahi duçun gucia, eta çuc placer duçun be-çala.

Edo Yondoni Pauloc beçala :

Ene Yaincoa, cer placer duçu eguin deçadan ?

Ene Yaincoa, çure-ganat uzten di-tut nere gorphutca, arima, ontasu-nac, ohoreac, bicia eta heriotcea : he-taz eguin deçaçuntçat dakiçun beçala, eta placer duçun beçala.

Erraçü oraino Dabitekin :

Ene Yaincoa, çurea naiz.

Eta bereciki erraçu Yesu-Christoc bere agonian erran dueua :

Aita, eguin bedi çure borondatea, eta ez enea.

Eta hala irakhaxi darotçu *Pater noster* rean ere :

Eguin bedi çure borondatea ceruan beçala lurtean ere.

EXEMPLU

Eder bat Guizon pobre batec Yaincoaren borondatearekin çuen batasunaren gainean.

BERTCE aldiz, Erroman cen Doctor theologal fama handitaco bat, ceina çortci urthe bethez egotu baitçitçayon othoitcez Yaincoari arren causi araz cioçon guizon bat, ceinac irakhax ahal cioçoken çein cen ceruco bideric laburrena. Egun batez, hainitz beroki bere othoitcean çagoelarie, entçun çuen boz bat erraiten cioela : *Oha Yondoni Petriren Elicara, eta athe sainduan causituco duñ hic bilhatcenducan guizona.* Yoaten da berehala

Doctor hori Elica hartarat, eta causit-
cen du athe sainduan pobre escale bat,
çauriz gucia bethea eta arropa tchar
batçuec soinean; eta erraiten dio doc-
torac: Yaincoac egun on diçula, adich-
kidea.

Pobreac ihardesten dio: Yauna, ez
dut gogoan egundaino egun gaichto-
ric içaturic.

Doctorac erraiten dio: Adichkidea,
desiratcen darotçut bicitce dohaxu bat.

Pobreac ihardesten dio: Yauna, ez
naiz egundaino dohacabe içatu.

Doctorac oraino hobeki frogatcea ga-
tic, erraiten dio: Adichkidea, Yaincoac
diçula gracia çure nahicunde guciën
compliteco.

Pobreac ihardesten dio: Yauna, ez
dut errencuratcecoric, gauça guciac
nere gogoara yiten çaikidanaz gueroz.

Doctorac erraiten dio: Adichkidea,
nola bada ahal çaitzke horren doha-
xu, estatu miserable hortan aguertcen
çarenaz gueroz? Othoitz eguiten darot-
çut, mintça çakizkit clarkiago nie
galdeguin darozkitçudan gaucen gai-
nean.

Pobreac ihardesten dio : Axeguin dut, Yauna, emanen darotçut satisfacione. Erran dantaçu egun ona desiratcen darotaçula; ihardexi darotçut ez dudala gogoan egundaino egun gaichtoric içaturic : ceren hainitz bainaiz content naicen estatuan, Yaincoac hala nahi içan duenaz gueroz; eta ene dohaxutasuna heldu da naicen condicionean content içaitetic, eta munduaz casuric ez eguitetic. Nic hidoizatcen ditut munduco intresac, ohoreac, axeguinaç eta placerac : hetan bere bihotçac emanac dituzten yendeac, fortuna onac alegueratcen ditu, eta fortuna gaichtoac tristatcen; baina nic neure nahiace ceruco Aitaren baitan emanac ditut, ceinaç gobernatcen baititu mundu huntan eguiten diren gauça guciac. Handic erraiten dut ez naicela egundaino dohacabe içatu, deus ere guerthatcen ez çaitanaz gueroz neure nahiaren arabera baicen. Baldin goseac ahitcen banau, Yaincoa laudatcen dut probidentcia guciaren Aita beçala; baldin hotçac, beroac, elhurrac eta cein nahi den dembora gaich-

toc aphurtcen banaute, orobat Yain-
coa goosten dut : baldin mespreca-
tua banaiz, onhesten dut haren Ma-
yestate dibinoa, ceren segur bainaiz
Yaincoaren nahitic edo permissionetic
direla gauça guciac; eta harec eguiten
dituen gauçac, ecin ditezkela onac bai-
cen. Hargatic alegueraki hartcen
ditut. Aita on baten ganic heldu dire-
nac beçala; eta nola ez baitut deus
nahi harec nahi duena baicen, han-
die erraiten dut etçaitala deus ere guer-
thatcen neure nahiaren arabera bai-
cen. Segur naiz mundu hunetaco do-
haxutasuna dagoela gure borondatea
Yaincoaren borondatearekin batat-
cean; eeen haren borondatea ecin di-
teke ona eta çucena baicen, eta gauça
guciac eguin detçake guc deusic ecin
deçakegun lekhan. Hargatic ez dut
bertce istudioric eguiten Yaincoaren
borondatearekin bat eguitecoric bai-
cen; eta ez dut bertce artharic harec
placerduen gucia bihotz osoz nahi iça-
teco baicen : eta manera hortan, ecin
naiteke dohacabe; harec nahi duena,
nic ere nahi dudanz gueroz; eta ha-

rec nahi ez duena, nic ere nahi ez du-
danaz gueroz.

Doctorac erraiten dio : Adichkidea,
çuc erran darozkidatçun gauça horiec,
guciac onac dire; bainan çure ber-
thute guciarekin, erradaçu, othoi, cer-
eguin cineçaken baldin Yaincoac dam-
natu nahi bacinitu ?

Pobreacihardesten dio : Yakin çaçü,
Yauna, baitudala bi beso choil indar
handitacoac : bat da humiltasuna, cei-
narekin osoki aphaudu bainatçayo
Yaincoari ; eta bertcea da caritate bero
bat, ceinaz maitatcen baitut Yaincoa
neure ahal guciatz : eta baldin damnatu
nahi banindu, bi beso hetaz besarca
neçake ; eta hain yunt atchic neçake,
non yoan ninteken lekhu guciatarat
neurekin eramán baineçake ; eta non
nahi den nahiago nuke içan Yaincoare-
kin, ecen ez parabisuan Yaincoa gabe.

Doctor theologo hori espantitcen da
guiçon pobre horren erreputaz, eta
asmatcen du hura dela hari ceruco bi-
deric laburrena irakhaxi behar dioen
guiçona ; eta oraino hobeki nahiz içan
arguitua doctrina eder hartaz, erraiten

dio Doctorac : Eta, adichkidea, nondie ethorri çare lekhu hunetarat?

Pobreac ihardesten dio : Yauna hel-
du nahiz Yaincoa ganic.

Doctorac erraiten dio : Non causitu
duçu Yaincoa?

Pobreac ihardesten dio : Aurkhitu
dut creaturac utci ditudanean.

Doctorac erraiten dio : Eta non utci
duçu Yaincoa?

Pobreac ihardesten dio : Utcu dut bi-
hotçac garbi eta borondate ona duten
yendeetan; hura da Yaincoari lakhet-
cen çayon lekhu, eta harrec on-hart-
cen duen egoitça.

Doctorac erraiten dio : Oraino, adich-
kidea, erradaçu, othoi, nor çaren çu?

Pobreac ihardesten dio : Nor nahi
den naicen, Yauna, hain content naiz
neure condicioneaz, non ez baineçake
khambia munduco erreguerie puchan-
tenarekin; bere buruari ongui manat-
cen dakienna da Erregue.

Doctorac erraiten dio : Eta non da
çure erresuma?

Pobreac ihardesten dio : Cerua da
ene erresuma, bai eta ene ariman ere,

eeinetan idukitcen baititut neure passioneac azpian, arraçoinari obeditcen diotela, eta arraçoinac Yaincoari.

Doctoracazkenean erraiten dio : Eta nola ethorri çare perfeccione horretarat, eta non ikhasi ditutçu gauça horieç guciac?

Pobreac ihardesten dio : Yauna, ethorri naiz guçonen erasiei ihes eguinez, eta Yaincoari othoitcez egonez. Ene artharic handiena da neure buruari bortcha eguitea, Yaincoaren borondatearekin enearen yuntatceco, eta Yaincoaren borondatearekin duan batasun horretan ikhasi ditut gauça horieç guciac.

ARIMAREN COMBERXIONEA

YAINCOA GANAT.

ALTCHA-HADI, ene arima, altcha-hadi, eta atçar hadi hire salbamenduaz penxatcerat; ez deçacala memento bat ere guehiago luça hire comberxionea. Iragan dembora yoana duc; ethorkiçuna ez duc hire escuan edo hire pod-

rean; ez duc presenteco dembora bai-
 cic hireric, eta hura ez duc memento
 bat baicic, ceina emana baitçaic
 Yaincoaren cerbitçuan emplegatceco,
 eta eternitate dohaxuaren ardiesteco.
 Asma çac ungui hitz haukien indarra,
Yainco bat, memento bat, eta eternitate
bat. Yainco bat ceina beguira baitago;
 memento bat ceina espacatcen bait-
 çaic; eternitate bat ceina hire beguira
 baitago. Yainco bat, ceinarena baita
 gracia; memento bat ceina ez baita
 deus; eternitate bat ceinetan içanen
 baihaiz bethiereco ifernuco pena latz-
 garri eta dorpheetan, edo bethiereco
 dohaxu Yaincoaren compainian. Yain-
 co hura hain guti cerbitçatua duyana;
 memento hura ceina hain gaizki em-
 plegatcen baituc; eternitate hain ba-
 liotasun handitaco hura, cein yokhat-
 cen baituc, eta irriscu handian emai-
 ten. O Yaincoa! ô mementoa! ô eter-
 nitatea! O ene Yaincoa! ene bihotça
 beguira dagotçu, ene bihotçac desirat-
 cen çaitu, ene bihotçac bilhatcen çai-
 tu, den gucia çuri emaiteco, çuri oso-
 ki obeditceco, eta gucia çutaz bethet-

186 PREDICUAREN AITCINEAN OTHOITÇA.

ceco. Othoitz eguiten darotçut, ene Yaincoa, osoki nausi çadin ene bihotçaz; eta urrun deçaçun handic seculacotz bekhatua, bai eta halaber creaturentçat eta neuretçat duan amodio nahasia; cerbitça çaitçadantçat memento guciez hain çucenki, non mereci ahal baiteçaket bethiereco dohaxutasuna.

Orenac yolcean erraçû :

BENEDICATUA dela menderen mende gucietan Yesu-Christo gure Erostailearen Incarnacioneco orena. *Laudate Dominum, omnes gentes, etc.*

Predicuaeren aitcinean equiteco
OTHOITÇA.

YESUS, ene Salbatçailea, guri çure Aitaren borondatearen eta gure salbamenduaren bidearen erakhusterat mundurat ethorri çarena : huna non heldu naicen çure hitz sainduaren aditcerat : ordean predicu guciac alferretan içanen dire, Yauna, baldin

eeronec gure bihotçac muguitcen ez baitutçu. Idec çaitçu beraz ene bihotçaren beharriac, çure hitz sainduaren sartceco, errecibitceeo, eta probetchu handi baten eguiteco; eta emoçu Predicari horri çure izpiritua, eta horren hitcei çure goço saindua horren eta gure saindutceco.

Predicu ondoan.

YESU-CHRISTO, ene Yauna, nere esker humilac bihurteen darozkitçui, ceren haci nauçun çure hitz sainduaren oguiaz; othoitz eguiten darotçut, Yauna, eguin dieçadaçun gracia doctrina saindu huntaz probetchu eguiteco, eta çure manamendu sainduac osoki eta bihotz onez compliteco.

Nihor penetan denean cerbait eguiteco, ez yakinez nola eguin, Yaincoari eguiteco OTHOITÇA.

ENE Yaincoa conxeila naçaçu; çure arguiac ene ganat heda çaitçu, eta çure

çuhurtciaren cembait seinalez ene ari-
 mari cer eguin behar duen ocacione
 huntan irakhax dioçoçu. Bida çaitçu,
 Yauna, ceronec ene pausuac, çure
 borondatetic urrun errebela ez na-
 dintçat. Conxeilu hainitz causitcen
 dut, çuhurtcia eternala, bainan ene
 pena da çurea ecin yakina; eçagut-
 araz dieçadaçu, ene ez-yakina çure
 escuaz laguntcen duçula, çure conxei-
 lurat erortcera, eta finçatcera, çuchau-
 taracico derautaçunaren eguiteco. Ba-
 dakit ez dudala deus ere eguinen çu-
 hurki eta dohaxuki, baicen çure çu-
 hurtciaren arguiec ene gainean disti-
 ratcen dutenean, eta nere ilhumbetan
 bidatcen nautenean.

---

*Emazte haur esperantçetan direnec
 egun guciez eguin behar duten
 OTHOITÇA.*

ENE Yainco Yauna, ceruaren eta lur-
 raren Creatçailea, ceinac gauca guciac
 adelatcen baititutçu placer duçun be-
 çala, nahi içatu duçunaz gueroz gutaz

cerbitçatu haur chumeen mundurat
emaiteco, ceinac egun batez behar
baitire içan gai çure cerbitçateco,
çure ohoratceco, eta çure maitatce-
co; eguidaçu gracia, Yauna, nere ne-
keen eta oinhaceen ongui sofritceco;
borondate onez errecibitcen ditut, eta
othoizten çaitut nere bihotz guciaz,
yunta dietçakidatçun çuc enegatic çure
pasionean eta heriotcean pairatu ditut-
çun pena eta doloreekin. Escaintcen
natçaitçu nere fruituarekin batean;
eta eguidaçu gracia bathayorat segur-
ki ekhartceco eta bere bicitce gucian
çure manamenduei obedient içateco.
Entçun çaçu bada, Yainco ona, ene
othoitça, eta har gaitçatçu haurra eta
Ama çure gomendioan. Biryina Sain-
dua, Ama gucien ohorea eta conxola-
cionea, urrical bekiçu ama gaicho hau,
ceinaren nahia baita çure Seme mai-
teari cerbitçari baten emaitea. Espe-
rantça dut halaber içanen dela çure
cerbitçaria ere; ecen orai danic es-
caintcen darotçut, eta çaitut othoiz-
ten beguira gaitçatçun çorigaitz gucie-
taric, eta nahi dut ethorkiçunean çure

borondatea ičan dadin ene bicia eta ene obra gucien bidatcea. Halabiz.

YONDONI LEON,

*Aphezpicu eta Martir, Bayonaco Patroi-
nari, Emazte haur esperantcetan di-
renen OTHOITÇA.*

SAN LEON, Saindu handia, gure arbasoen Apostolu ičan çaren beçala, orai ere (heyen fedetic mendratuac garen arren) Yainco guciz misericordiosa-ganic ardiesten darozkigutçun laguntça handien ariaz, gure Apostolu içatetic guelditu ez çarena : çure arartecotasun botherexurat dut laster, nahiz enetçat, nahiz dakharkedan fruituarentçat; ičan deçantçat mundurat uruski eman dukedan ondoan, bathayoco ur sainduan, graciariat berriz sortceco çoriona. Çure othoiteez eguiçu, gure lehen burhasoen crima dela causa, emaztekiac erditcean yasaterat condenatuac ičan garen oinhaceac eta penac, ičan dakizkidan arinduac eta laburtuac. Orai-danic hec guciac ofritcen

darozkitçut Yesu - Christo gure Yau-
nari hel-arazteco, bere pasionean eta
gurutçearen gainean berac yasan di-
tuenekin bat eguiteco; balia dakiski-
dantçat, arren, ene bekhatuen bar-
khamendutan, eta ene haur hunen sal-
bamendutan. Çure proteccionearen
azpian ematen dut, nerekin batean;
eta errekeritcen çaitut Yaincoa-ganic
batari eta bertçeari ardiesteaz, haren
manamenduen arabera bicitceco, eta
çuc predicatu darocuçun fedearen ma-
nuac haltoki aguertceco eta gure bai-
than eçagut-arazteco gracia, finean
hel gaiteçentçat bicitce eternalerat.

Halabiz.

---

*Burhasoec bere umeen bicitce ona Yain-
coari galdeguiteco OTHOITÇA.*

YAINCO misericordiosa, ceinac entçu-
ten baitituteu bere nahicabetan çure
baithan choilki bere esperantçac emai-
ten dituztenen othoitçac, beguira dio-
çoçu ene umeen bicitce gaichtoari;
ez, Yauna, hekien puniteeco, bai-

192 BURHASOEN OTHOITÇA HAURRENTÇAT

nan bai heyiei barkhatceco, eta hec çure bide chuchenean emaiteco. Yainco ona, eguiocute gracia bere damnacioneco estatu tristearen eçagutceco; baldin penitenciaz çure-ganat combertitcen ez badire, ez çaitecela, Yauna, orhoit nic eman ahal içatu diotçotedan exemplu gaichtoez, eta hec bere bicimolde gaichtoan ez correitceaz eguin duan faltaz, eta hekien contra eguin ahal dituzkedan madaricioneez. Othoizten dut humilki çure Mayestate dibinoa, barkha dietçakigun gure falta guciac heyiei eta niri. Conxola çaçü, Yauna, burhaso axecabetu hau hekien comberxione lasterraz, ceinac eguiten baitarotçu santa Monicac bere seme Augustinez eguiten cerautçun othoitz bera. Bethe çaçü, Yauna, ceronec ene othoitcean causitcen den escasa; othoitz hau onhex dakiçuntçat othoizten çaitut saindu horien arartecotasunez, eta Biryina Sainduarenaz, eta çure Seme maitearen pasionearen eta heriotcearen merecimenduez; cerua aleguera dadiçat hekien bicitcearen khambiantçaz, heyec eta nic eskerrac bihur diet-

çakitçugun , eta cerbitça çaitçagun fidelki , çure loriaz goça gaitezken artean.

Bidayetan dabiltçan presunec eguiteco
 OTHOITÇA.

O YESUS ona! çure pasione sainduco pena eta merecimenduez urrical nakiçu, eta çure çauri sainduen amoreagatic, bekhatuac ene arimari eguin diotçan çauriac senda dietçakidatçu. Yauna, damu dut ceren çu beçalaco Yainco on bat ofenxatu duan; nahi nuke nere bihotz osoz egundeino bekhatuac eguin ez banu. Khen çaçü, Yauna, ene icena çure liburu yustu mendecuzcoan, eta iskiriba neçaçu çure misericordiazco bicitcearen liburuan. Garbi dieçadaçu ene arima çure odolpreciatuaz; phitz çaçü hil hau, argui çaçü ixi hau, eta chuchen çaçü errebelatu hau; eta çure gracia handiaz sagora naçaçu, içan ez deçakedan beçala bertce nahicunderic çure maitatececoric, eta çure cerbitçatececoric bainen. Beguira neçaçu heriotce supitu-

tic, eta bertce axecabe gaichtoetaric. Ene Salbatçaile maitea, eguidaçu gracia cofesione on bat eguinic, eta çure gorphutz preciatua disposicione saindu batean errecibituric, heriotce on baten eguiteco. Halabiz.

Ixasoan elementa denean Mariñelec gogotic chede on batekin eguiteco
OTHOITÇA.

IXASOCO içar ederra,
 Mariñelen guidaria,
 Arren eman dieçaguçu
 Tormentan calma handia.

Lagun gaitçu, hel gaitecen
 Portura, Ama emea,
 Leihorrean dieçaguçu
 Erakhux çure Semea.

Erraçu guero : Sub tuum præsidium ; Salve , Regina ; Ave , maris stella ; eta Andredena Mariaren Lethaniac, p. 13.

Othoitça Cofesorarentçat.

ESCAS ditudan graciaç çuri galdegui-

tean, ô ene Yaincoa, hain esker gabea
 içan othe naiteke, non ahantcico bai-
 tut, çure ministroen artean, ceronec
 eman dautaçudana cofesortçat, Peni-
 tentciaco sacramenduaren bidez çure-
 kin baketceco. Bethe çoçu, othoizten
 çaitut, Yauna, bere arima aphez sain-
 duac eguiten dituzten berthute guciez.
 Emoitçu Yondoni Petriren indarra,
 Yondoni Pauloren caritatea, Charles
 sainduaren kharra, san Augustinen
 arguiac, san Crisostomeren fermutasu-
 na, san Ambrosioren aingueruzco li-
 bertatea, san Bernaten debocionea,
 Dabiten penitenciazco izpiritua, san
 Franxes Salesecoaren eztitasuna, Yon-
 doni Bichintcho Paulocoaren humilita-
 tea. Guida çatçu ceronec haren urhax
 eta eguintça guciac, lurraren gainean
 çure misterioen phartitçaile leyal eta
 çuhur bat içan ondoan, errecibi deçan
 amoreac gatic, çure ganic ceruetan,
 aphez heyentçat daueaçun khoro dis-
 tiranta, ceinen bici gucia içan baita
 conxecratua Yaincoaren loriacotz, be-
 re anaya arreben salbamenduco eta
 bere buruen saindutceco. Halabiz.

Amodiozco acta perfeta.

Ez, Yesus, ene bihotceco Yaincoa, ez da aguintcen dautacudan cerua, ni hoin biciki çure maitatcerat erakhartcen nauena, ez eta guçonac harritcen dituen hoin ifernu ikharagarriaz bekhatoreari eguiten dioçun mehatchua, ni çure manu guciz çucenei obeditcerat hoin leyal bihurtcen nauena. Ene bihotça amodioric garbienaren kharrez suhartua da, ikhusiz Gurutcearen gainean, çure haragui pairacorrean, çuc sofritcen duçun heriotce dorphea, laidoski mespreçatua, sarraskitua mila colpez, çauriz estalia!..... Ikhusgarri lazteco horren bichtan, iresten hari nauen amodiozco su garraz sustatua, ez balitz ere ceruric, oraino maita cinitçaket, eta ez balitz ere ifernuric, beguira neçake çure leguea. Ez dut nahi çu baicic bertce sariric çure maitatceco; eta ez banu ere idurikitcen çure ganic idurikitcen duana, bardin bethi maita neçake Yesus, ene Yauna, orai maitatcen duan beçala. Halabiz.

(*Santa Teresa.*)

Othoitçac Andredena Mariari.

ORHOIT çaitte, ô Biryina Maria, guciz ona eta urricalmenduxua ! ez dela egundaino aditu nihor çure-ganat ihes eguin duenic, çure laguntça gaidatu duenic, çure arartecotasuna bilhatu duenic, çutaz içan dela arbuiatua. Nic ere, fidantcia beraz gogoa sustatua, çure-ganat, ô Biryina, Biryinen Ama loriosa, laster eguiten dut, çuganat heldu naiz ; auhen minetan, ni bekhatorea, çure oinetarat erortcen naiz : ez deçaçula, ô Berboaren ama, ene othoitça arbuya, bainan adi çaçu fagorezki, eta entçun çaçu. Halabiz.

---

*Garbitasun sainduaren galdeguiteco
maiz eguin behar duçun othoitça.*

ÇURE Biryinitate Sainduaz eta çure Concebicione notha gabecoaz, Biryina guciz garbia, garbi ditçatçu ene bihotça eta ene gorphutça.

Badire ehun egñnen indulgentciac othoitz hau eguiten den aldi gucietaco.

San Yoseph handiari.

AGUR Yoseph, graciaz bethea : Yesus eta Maria dira çurekin, benedicatua çare guïçonen artean, eta benedicatua da çure esposaren fruitua, Yesus. San Yoseph, Yesusen aita lekhucoa, eta Maria Biryina dohaxuaren esposa, othoitz eguiçu guretçat, orai eta gure heriotceco orenean. Halabiz.

Aingueru Beguiraleari.

O YAUNAREN Ainguerua ! ene beguirale fidela, ene Aita cerucoac çuri gomendatua naiz, beraz egun huntan (*edo* gau huntan), beguira, argui, bida eta cheda naçaçu, eta heriotceco orenean baliaçazkit.

*Norc bere iceneco Sainduari eta halaber
Saindu guciei eguiteco*

OTHOITÇA.

O SAINDU gloriosa N., ceinaren icenaren ekhartceco ohorea baitut, ardiex

dieçadaçu Yaincoa-ganic gracia ez deçadan indignoki icen hori ekhar; eta oraino iduri guehiago ukhan deçadan çurekin çure berthuteen imitacionean ecen ez çure icenaren ekhartcean, çu bereciki hartcen çaitut nere biciaren exemplutçat. Eman çakizkit bada, othoi, bethi ene beguien aiticinean mirail argui bat beçala, ceinetan nere oguenac eta hux-arteac, ikhert baitetçaket çure perfeccionen ikhuscarian. Yaincoaren probidentciac nahi içatu duenaz gueroz egin deçadan guiristinotasunaren bethecundea çure icenaren azpian, çaren bada, othoi; be thierte ene ararteco, hala bician nola heriotcean.

Parabisuco Saindu eta Sainda guciac, ceinac goçatcen baitçarete, nic çuen arartecotasunaz eternitate gucian goçatu uste duan loriaz, balia çazkitet Yaincoaren aldean, ene ustantçac içan ez distentçat banoac eta probetchu gabecoac.

200 INDULGENTCIA PLENARIOA, ETC.

*Indulgentcia plenarioa eratchikia
Othoitz huni.*

HUNA non naicen, ô Yesus ona eta guciz amulxua! çure aitcinean belhaunico emana. Othoizten çaitut eta arrakeritcen ene arimaco khar guciaz, ene bihotcean sar arraz dietçatçun fedezco, esperantçazco, eta caritatezco sentimenduric bicienac, ene bekhatuen eguiazco urrikia, eta hetaric guehiago ez eguiteco borondateric fermuena; izpirituz conxideratcen eta go-goan erabiltcen ditudan demboran, amodio bici eta dolore handi batekin, çure bortz çauri sacratuac; beguien aitcinean emanez, ô Yesus ona! Dabit profetac çutaz cioena: « Cilhatu dituzte
« ene escuac eta ene oinac; khondatu
« dituzte ene heçur guciac. »

Cofesaturic eta comuniaturic othoitz hau erraiten duenac gurutcefica baten aitcinean, bortz *Gure Aita* eta bortz *Agur Mariarekin*, irabaz deçake indulgentcia plenarioa, eta libra Purgatorietan den arima bat. (*Clem. VIII, Benoit XIV, Pio VII, Pio IX.*)

Sacramendu Sainduaren
ADORACIONEA.

LAUDA çagun misterio handia,
Yainco Yauna ostian estalia :
Cuec Aingueruac, ceruco gorthea,
Adora çaçue gure Erreguea.

Yainco guiçon, gure Salbatçailea,
Mundu, ceru, gucien eguilea,
Yaux çaute cerutic gure laguntcerat,
Gure amulxuki benedicatcerat.

Amodio loria immortala,
Trinitate Sainduac dituela :
Ohore hirurec, batasun berean,
Orai eta beñhi eternitatean.

Gaudeac.

GAUDE, Virgo Mater Christi,
Quæ per Flamen concepisti,
Gabriele nuntio.

Gaude, quia Deo plena,
Peperisti sine pœnâ,
Cum pudoris lilio.

Gaude Magos advenisse,
Aurum, thus, myrrham tulisse

Tuo Unigenito.
 Gaude Christo moriente,
 Quia ipso triumphante,
     Nostra fuit redemptio.
 Gaude quia tui Nati,
 Quem dolebas mortem pati,
     Fulget resurrectio.
 Gaude Christo ascendente,
 Qui in cœlum, te vidente,
     Motu fertur proprio.
 Gaude quæ post ipsum scandis,
 Et est honor tibi grandis,
     In cœli palatio;
 Ubi fructu ventris tui,
 Per te nobis detur frui,
     In perenni gaudio. Amen.

 NOELA.

ATÇAR gaiten, atçar lotaric.
 Gau huntan da Yesus sortcen;
 Amodioac garhaituric,
 Gure-gatic da ethortcen. (*Berriz.*)
 Gu cerurat nahiz alchatu,
 Yesus yausten da lurrerat;
 Heldu da gu nahiz salbatu,

Gorphutz hilcor bat hartcerat.
Atçar, etc.

Ala haren laudorioac
Behar baitugu cantatu!
Ala gure bozcarioac
Behar baitu seinalatu!
Atçar, etc.

Bekhatua, munstro tristea,
Hoa hire lece beltcerat;
Ethorri due Yesus maitea,
Hire obren urratcerat.
Atçar, etc.

Cerc gaitu bada guibelatcen!
Hel gaiten, hel Yesus gana;
Bekhatoreen gatic da sortcen,
Saindutasun bera dena.
Atçar, etc.

Ikhus-garr^e mirestecoa!
Oi! hau da humiltasuna!
Ceru beraz goragocoa
Manyateran da emana.
Atçar, etc.

Erreguen Erregue delaric,

Ez du nahi distiatu,
 Ez du nahi palacioric;
 Heya tchar bat du hautatu.
 Atçar, etc.

Hotçaz ere da penatua
 Sasoinen Manatçailea;
 Guciez datça gabetua
 Gucien Creatçailea.
 Atçar, etc.

Bi bestia ditu laguntçat,
 Horra Yesusen gorthea :
 Lasto guti bat etçantçatçat!
 Oi ! hau gauçaren dorphea.
 Atçar, etc.

Exemplu miragarrienaz
 Yesusec gaitu hertchatcen.
 Amodioric kharxuenaz
 Bere-gana gombidatcen.
 Atçar, etc.

Amodioac du sustatcen ;
 Haren bihotça guretçat :
 Has gaiten, has haren maitatcen ;
 Declara gaiten harentçat.
 Atçar, etc. (*Hastean beçala.*)

Stabat Mater escuaraz.

AMA dolorez bethea,
Cen nigarrez mainhatua,
Gurutciaren oinetan.

Semea han icaturic,
Odoletan hondaturic,
Ikhusten çuenean.

Haren bihotz dolorosa,
Triste malenconiosa,
Trencaturic çagoen :

Seme bacotch haren penac,
Ecin khonda ditezkenac,
Cituela gogoan.

Ama haren bihotz mina,
Hersturan khirax eguina
Erran ahal daiteke !

Çagoela nigarretan,
Dolorezco pena hetan,
Ikhusiric Semea.

Nor licateke guçona,
Ikhusiric Ama ona,
Eta haren dolua !

Elegake nigarretan,
Ikhusiric plainu hetan
Amarekin Semea ?

Gu-gatic Salbatçailea,

Yainco Yaunac igorria,
Ikhusi du cehatcen :

Gu-gatic bere Semea,
Sabelean ekharria,
Egun akhabatcean.

Oi, Ama, desolatua!
Nigarretan mainhatua,
Gurutciaren oinetan?

Oi, Ama desolatua!
Çu-ganat bihurtua,
Nigarretan nagoçu.

Yesus dudan bihotcean,
Ni nadin haren gracion,
Othoitz eguine eçaçu.

Çauri hoiec bihotcean
Phartituric Gurutcean,
Bitçadan nic eguiçu.

Seme Yaunaren penetan,
Ni-gatic pairatu hetan,
Partale eguin naçaçu.

Eguiçu nigar bedere,
Deçadan nic bethiere,
Bici naicen artean.

Plainuz egon nahi naçu
Çurekin, placer baduçu,
Gurutciaren aldean.

Biryinaric ederrena,

Andreetan guehiena,
Othoi, maita naçaçu.

Curekin sacratuetan
Dolorezco çaurietan,
Othoi, gorde naçaçu.

Hec bihoteean sarturic,
Amodioz sustaturic,
Bici nadin munduan.

Cutaz nadin defendatu,
Othoi, Ama gomendatu,
Azken yuyamenduan.

Arren Yesus ikherturic,
Gurutceaz libraturic,
Dudan haren gracia.

Hartuz gueroz herioac,
Othoi, arima, Yaincoac
Deçon Parabisua. Halabiz.

ÿ. Ora pro nobis, Virgo dolorosis-
sima :R). Ut digni...

Oracionea.

Interveniat pro nobis, quæsumus,
Domine Jesu-Christe, nunc et in horâ
mortis nostræ apud tuam clementiam,
beata Virgo Maria Mater tua, cujus sa-
cratissimam animam in horâ tuæ pas-

208. OTHOITÇA YESUS YAUNARI.

sionis doloris gladius petransivit. Qui vivis, etc.

OTHOITÇA YESUS YAUNARI.

OYESUSEN icen Saindua! icen distianta, çointaric fermuki sinhesten baitut dohala ene bicia, ene chede gucietaco eta ene heriotceco çoriona : Orai danic eguinen ditudan guciac, eguin nahi ditut oro çure arartecotasunaren azpian. Iratçarria banago, bethi YESUS içanen da ene beguien aintcinean ; lo-khartcen bainaiz, YESUSEC hexico derozki ene beguiac, eta ene loan ez dut bertce asmuric içanen baicen ere YESUS ; baldin banabila, YESUSEKIN ibilico naiz ; yarrria banago, YESUS içanen dut ene aldaketan ; istudiatcen badut, YESUS içanen da ene nausia ; izkiribatcen hari bainaiz, YESUSEC bida-tuco du ene luma, eta YESUSEC iskiri-batuco du YESUS ; othoitcean banago, YESUSEC sustatuco ditu ene hasperape-nac ; unhatua banaiz, YESUS içanen da ene descanaxua ; gose banaiz, YESUS

icanen da ene yanharia; egarri banaiz, YESUS icanen da ene edaria; eri banaiz, YESUS icanen da ene miricua eta ene sendagarria; hiltcen banaiz, hilen naiz YESUSEN besoetan; YESUSEC hexico ditu ene beguiac, YESUS icanen da ene hobia, YESUSEN, icena ene hobi gaineco iskiribua, eta bethi YESUSEZ goçatcea ene çorion bethierecoa!.... Halabiz.

ARIMA YAINCOTIARREN

YAINCOA GANATCO OIHUA.

GRACIA, ô ene Yaincoa, gracia! hain bertce arima, egun oroz gure inguruetan galtcen hari direnentçat. Satan bekhaiztua yauci da lece ikharagarrietaric, eta bere errabian arima irestendabila. Sustatcen ditu bere lagun icigarriac; oihuca dagocote : *arimac! arimac! gaiten guciac aira arimen galcera!* Eta arimac erortcen lire, uda azkenean hostoac beçala, ece eternalerat!

Eta gue ere halaber, ô ene Yaincoa,

oihu eguinen dugu : *arimac ! arimac ! arimac behar ditugu !* Galdatcen darozkitçugu, Yesus gure Salbatçailearen çaurien bidez. Çu gânat oihuz daude çauri adoragarri hec, diren becembat aho botherexu balire beçala. Calbarioco gainetic arrantcez khoroatu Erregueac epheric gabe galdeguiten daizkitçu aingueru errebel ixutuari aztaparretaric khendu diozcan arimac.... O ene Yaincoa ! Harekin batean eta haren bidez, galdatcen derautçugu, çure oinetan ahuspez emanic, gracia bera, çure gloriaren ice-nean, eta Biryina notharic gabecoaren arartecotasunaz. Halabiz.

YESU-CHRISTO
 GURE SALBATÇAILEAREN
PASSIONEA

SAN MATHEOREN ARABERA, CAP. 26, 27.

YESUSEC erran cioten bere dicipuluei :
 † Badakiçue bi egunen buruan Bazco
 eguinen dela, eta Guiconaren Semea
 saldua içanen dela gurutcean itçatua
 içan dadintçat. *c.* Orduan Aphecen ait-
 cindariac eta populoço Çaharrac bildu
 ciren Caiphaz deitzen cen Aphez han-
 diaren salara, eta han deliberatu çu-
 ten Yesus malçurki preso hartceco, eta
 hil arazteco. Bainan cioten : *s.* Ez or-
 dean bestac diraneino, populua asalda
 ez dadintçat. *c.* Eta nola Yesus Betha-
 nian Simon leprosaren etchean bait-
 cen, emazte bat harat yoan citçayon
 usain goço balios batez bethericaco
 alabastrazco yarro batekin, eta hura

ichuri cioen buruaren gainerat, yarriric çagoen demboran. Dicipuluac hori ikhusiric bekhaiztu ciren, eta cioten : s. Cergatic horla hori galdu da? Ecen sal citeken haguitz garasti, horren balioa pobrei emateco. *c.* Yesusec hori yakinic, erran cioten : † Cergatic damu eguiten dioçue emazte huni? Hunec niri eguin darotana, obra on bat da; ecen bethi baituçue behardunac çuekin, bainan ni bethi ez nauçue içanen; eta baldin usain goço hori ene gainerat ichuri badu, ni ehorztecotçat eguin du. Eguia erraiten darotçuet : non ere predicatua içanen baita Ebanyelio hau mundu gucian, khondatuco da hunen orhoitçapenetan hunec orai eguin duena. *c.* Orduan hamabitari bat, Yudas Iscariotes deitcen cenna, yoan cen Aphez aintcindarietarat, eta erran cioten : s. Cer nahi darotaçue eman, eta escuetaratuco darotçuet? *c.* Eta hec hitz-eman ciotçaten hogoi eta hamar cilhar peça; eta gueroztic occasionearen bilha çabilan hura hekien escuetarat emateco. Eta Phazcoetaco lehembicico egunean, dicipuluac yoan

citçaizcon Yesusi, eta erran cioten : s.
 Non nahi duçu aphain dieçaçugun
 Pazcoa yateco behar dena ? s. Yesu-
 sec ihardexi cioten : † Çoazte hirirat,
 holacoarengana, eta erroçue : Nau-
 siac gaztiatcen darotçu : Ene ordua
 hurbil da, çure etcherat heldu naiz ene
 dicipuluekin Pazco eguiterat. c. Dici-
 puluec eguin çuten Yesusec manatu
 ciotena, eta aphaindu cioten Pazco
 eguiteco behar cena. Arraxa ethorri
 cenean, mahainean eman cen bere
 hamabi dicipuluekin. Eta yaten hari
 cirela, erran cioten : † Eguia erraiten
 darotçuet, çuetaric batec salduco nau.
 c. Hitz hortaz guciac handizki trista-
 turic, batbederac galdetcen cioten : s.
 Ni othe naiz, Yauna ? c. Yesusec ihar-
 dexi cioten : † Enekin escua gophor-
 rera emaiten duenac salduco nau :
 badoha bada Guiçonaren Semea, har-
 taz errana den beçala ; bainan çori-
 gaitz hainarentçat, ceintaz Guiçona-
 ren Semea saldua içanen baita : ho-
 be içanen cen harentçat, egundaino
 sorthu ez balitz. c. Horren gainean Yu-
 las harren traidoreac erran cioen :

s. Nausia, ni othe naiz hura? *c.* Ihardexi cioen : † Ceronec erran duçu. *c.* Eta afaiten hari cirela, Yesusec hartu çuen oguia, eta benedicatu ondoan, hauxi çuen eta eman cioten beredicipulei, erraiten ciotela : † Harçaque eta yan çaque, hau ene Gorphutça da. *c.* Eta khalitça harturic eta Yaincoari eskerrac bihurturic, eman cioten, cioçotela : † Edan çaque guciec huntaric : ecen hau ene Odola da Testament berricoa, ceina hainitcentçat ichuria içanen baita bekhatuen barkhamendutan. Erraiten darotçuet, ez dudala guehiago mahats arno huntaric edanen çuekin, ene Aitaren erresuman berri-tan çuekin edanen duan eguneraino. *c.* Guero othoitça erranic yoan ciren Olibetacomendira. Orduan Yesusec erran cioten : † Gau huntan guciec escandala nitaz içanen duçue ; ecen iskiribatua da : Yoco dut artçaina, eta arthaldeco ardiac barrayatuac içanen dire. Bainan phiztu naicen ondoan, çuec baino lehen Galilearat yoanen naiz. *c.* Piarresec erran cioen : s. Bertce gucientçat escandala bat bachine

ere, ez çare nihoiz enetçat hala içanen.
c. Yesusec ihardexi cioen : † Eguiaz
 erraiten darotçut, gau huntan berean,
 oilarrac cantatuco duen baino lehen,
 hiruretan nitaz ukhatuco duçu. *c.* Piar-
 resec ihardexi cioen : *s.* Çurekin hil
 behar banu ere, ez cintçaket ukha. *c.*
 Eta gauça bera erran cioten bertce
 dicipulu guciec ere. Yesus yoan cen
 hekiekin Yethsemani deitcen cen lekhu
 batera, eta erran cioten : † Çuec egon
 çaitzte hemen, nic hanchet othoitz
 eguin deçakedan artean. *c.* Piarres eta
 Zebedeoren bi semeac berekin har-
 turic, hasi cen tristatcen eta axecabet-
 cen, eta erran ere cioten : † Khechu
 da ene bihotça heriotcerainocoan :
 çaudete hemen eta atçarriric enekin
 batean. *c.* Eta hetaric urrunduche cen
 ondoan, ahuspez eçarriric, othoitz
 eguiten çuen, erraiten çuela : † Ene
 Aita, ahal balin bada, khalitz hau ur-
 run *bedi* ene-ganic; halaric ere ez
 dadin içan nic nahi beçala : bainan bai
 çue nahi beçala. *c.* Ondoan yoan cen
 here dicipuluetarat, eta lo çaudecela
 causituric, erran cioen Piarresi : † No-

la! ecin egon çarete oren bat atçarriac enekin batean? Atçarriric çaudete eta othoitz eguiçue, tentacionetan sar ez çaitentçat; ecen izpiritua erne da, bainan haragua flacoa. *c.* Berriz ere bigarrenean yoan cen, eta othoitz eguin çuen cioelarie : † Ene Aita, baldin ez badaite khalitz hau iragan nic edan gabe, çure nahia biz bethea. *c.* Berriz bihurtu cen hetarat, eta bere beguiac logalez eroriac içanez, lo aurkhitu cituen. Eta hec hala utciric, yoan cen oraino berriz ere, eta othoitz bera hirur garrenean eguin çuen; guero itçuli cen bere dicipuluetarat, eta erran cioten : † Orai eguiçue lo, eta descansa çaitetzte; huna non orena hurbildua den, çointan Guiçonaren Semea emana içaterat doha bekhatoreen escuetarat. Haica çaitetzte, goacen; huna non ni saldu behar nauena hurbil den. *c.* Oraino mintço cela, Yudas, hamabi dicipuluetaric bat, ethorri cen, eta harekin Aphez nausiec eta populo Çaharrec egorrericaco yende oste handi bat, ezpataz eta makhilez harmatuac. Ordean hura saltcen çuenac

eman cioten seinalea hura eçagutce-
cotçat, ciotçotela : s. Nori ere musu
emanen baitiot, eta hura da; hura
har çaque. c. Eta berehala hurbilduric
Yesusi, erran cioen : s. Agur, Nausia.
c. Eta musu eman cioen. Yesusec ihar-
dexi cioen : † Adichkidea, certarat hu-
nat ethorri çare? c. Dembora berean
bertceac hurbildu citçaizcon, escuac
gainerat hedatu ciotçaten, eta hartu
çuten. Bainan Yesusekin cirenetaric
batec, bere ezpata atheraturic, yo-
çuen hartaz Aphez handiaren cerbit-
çari bat, eta ebaki cioen beharri bat.
Yesusec orduan erran cioen : † Bihur
çaqu çure ezpata bere lekhurat; ecen
ezpata hartcen duten guciac, ezpataz
hilen dire. Uste duçu ez deçakedala
othoitz ene Aita! eta harc ez dietçake-
dala berehala egor milaca Aingueruzco
hamabi herrunca baino guehiago? Or-
dean nola betheco da Escriturec dio-
tena, manera huntan gaucec eguin be-
har dutela? c. Ondoan erran cioen
yende aralde hari : † Ohoin baten ga-
nat beçala ethorri çarete ezpatekin
eta makhilekin ene harcerat; egun

oroz çuen artean yarriric nindagoen,
 temploan erakhasten nuela, eta ez
 nauçue hartu. Bainan hauc guciac
 guerthatu dire, Profeten erranac bethe
 ditentçat. *c.* Orduan bere dicipuluecuti
 çuten, eta guciac ihesari eman ciren.
 Eta Yesus hartu çuten yende hec, eta
 eramán çuten Caïphas Aphez handia
 ganat, ceina baithan Escribauac eta
 Çaharrac bilduac baitçauden. Piarre-
 sec seguitu çuen urrundic Aphez han-
 diaren ezcaratceraino, eta barnera
 sarthu-eta, yarri cen sehiekin betan,
 ikhusteco gauça nola moldatuco cen.
 Bizkitartean Aphez nausiac eta con-
 xeilu guciac bilhatcen çuten cembait
 lekhucotasun falxu Yesusen contra,
 haren hil-arazteco; bainan etçuten
 aurkhiten, hainitz lekhuco falxu aditu
 cen arren. Azkenean bada bi lekhuco
 falxu aguertu ciren, eta erran çuten :
s. Erran du hunec; deseguin deçaket
 Yaincoaren temploa, eta guero hirur
 egunic barnean berreguin deçaket. *c.*
 Horren gainean Aphez handiac bere
 lekhutic altchaturic erran cioen : *s.*
 Ez duçu deusic ihardesten, yende hauc

çure contra diotenaren gainean? *c.*
 Bainan Yesus ichilic çagoen. Orduan
 Apez handiac erran cioen : *s.* Ma-
 nateen darotçut Yainco bici denaren
 icenean, erran dieçaguçun heia çu
 Christo Yaincoaren Semea çaren. *c.*
 Yesusec ihardexi cioen : † Çuc erran
 duçu : eta erraiten darotçuet, ikhusico
 duçnela oraino Guiçonaren Semea
 Yainco guciz ahalxuaren escuinean
 yarría ; eta ceruco hedoién gainean
 heldu dela. *c.* Orduan Apez handiac
 bere arropac urratu cituen. *s.* Burho
 eguin du, cer behar dugu lekhucoric
 guehiago? Horra non cihaurec entçun
 duçnen eguin duen burhoa : cer çait-
 çue? *c.* Ihardexi cioten : *s.* Heriot-
 cea mereci du. *c.* Orduan bere begui-
 thartea kherruztatu cioten, ukhabila-
 caldiz yo çuten, eta oraino bertce bat-
 çuec macelacoac eman ciotçaten, er-
 raiten ciotela : *s.* Christo, asma dieça-
 gue, nor da yo hauena? *c.* Bizkitartean
 Piarres campoan çagoen ezcaratcean,
 eta nescato batec hurbilduric erran
 cioen : *s.* Eta çu ere Yesus Galileacoa-
 rekin cinen. *c.* Bainan ukhatu çuen gu-

cien aiteinean, cioela : s. Ez dakit cer
dioçun. c. Eta athetic camporat ilkhit-
cen cela bertce nescato batec ikhusiric,
erran cioten han cirenei : s. Hau ere
Yesus Nazarengoarekin cen. c. Eta
Piarresec bigarrenean ukhatu çuen
cioela cin eguinez : s. Ez dut eçagutcen
ere guiçon hori. c. Aphur baten bu-
ruan han cirenac hurbildu citçaizcon
Piarresi, eta erran cioten : s. Eguiazki
yende hetaric çare çu ere ; ecen çure
hitzcuntçac salhatcen çaitu. c. Orduan
hasi cen burho eta arnegu eguiten, ez
çuela guiçon hura eçagutcen. Eta bere-
hala oilarrac cantatu çuen. Piarres
orhoitu cen Yesusec erran cioenaz :
Oilarrac cantatuco duen baino lehen,
ni hiruretan ukhatuco nuçu. Eta cam-
porat ilkhiric, kharaxki nigar eguin
çuen. Arguitu cenean, Aphez aitecindari
guciec eta populuco Çaharrec biltçar
eguin çuten Yesusen contra, haren hil-
arazteco ; eta estecatu ondoan eramán
çuten, eta eman Pontcio Pilatus Go-
bernadorearen escuetara. Orduan Yu-
das, hura saldu çuena, ikhusiric nola
galtcera çaramaten, urrikitan sarthu

cen eguin çuenaz eta eramam ciotzaten
 Aphez aiteindariei eta Çaharrei hogoi
 eta hamar diru peçac, cioela : s. Be-
 khatu eguin dut, saldu duanean yustua-
 ren odola. c. Ihardexi cioten : s. Guri
 cer dohacu ? hori ikhusçac herorrec. c.
 Orduan Yudas diru hec temploan aur-
 thikirie yoan cen, eta bere burua ur-
 khatu çuen. Bainan Aphez aiteindariec
 diru hec bildu ondoan erran çuten : s.
 Ez da haicü diru hauc tresorean ema-
 tea, ceren odolaren saria baita. c. Bai-
 nan elkhar aditurie, hartaz erosi çuten
 bachera eguile baten lur bat, arrot-
 çac han ehorzteco. Hargatic landa hura
 deitcen da oraino egungo eguneraino
 Haceldama, erran nahi baita, odollan-
 da. Orduan bethe içan cen Yermias
 Profetac erran çuena : Eta hartu di-
 tuzte hogoi eta hamar diru pheçac, cei-
 nac baitire saldu denaren saria, Israel-
 go umetarie erosi dutenaren saria; eta
 eman dituzte bachera eguile baten lan-
 daren erosteco, Yaunac niri meçutu
 darotan beçala. Yesus bada eçarri içan
 cen Gobernadorearen aiteinean, eta
 Gobernadoreac galdeguin cioen, errai-

ten eioela : s. Cu çare Yudutarren Erreguea ? c. Ihardexi cioen : † Çuc dioçun beçala. c. Eta Aphez aiticindariec eta Çaharrec acusatcen çutelaric, deusic ez çuen ihardexi. Hargatic Pilatusec erran cioen : s. Ez duçu entçuten cembat gauça yende hauyec derasaten çure contra ? c. Bainan, ez cion deusen ere gainean ihardexi : halaco guisaz non Gobernadoreac handizki mirexi baitçuen. Bada Gobernadorearen usantça cen, Bazcotan populuac hautatcen çuen bat campotcea ; eta orduan preso çagon Barrabas deitcen cen fama gaichtotaco guiçon bat. Hala guciac elkhar bilduac çaudecen demboran, Pilatusec erran cioten : s. Cein nahi duçue utz dieçaçuedan, Barrabas ala Yesus Christo deitcen dena ? c. Ecen baçakien bekhaizcoz escuetarat ekharri ciotela. Eta bere tribunalean yarriric çagoela, bere emazteac gaztiatu cioen : s. Ez dukeçula guiçon hobengabe horrekin eguitecoric ; ecen horren-gatic egun amexetan hainitz pairatua nago. c. Bizkitartean Aphez aiticindariec eta Çaharrec burutan eman

cioten populuari, Barrabas galdetcea,
 eta Yesus gal araztea. Bada Goberna-
 doreac oraino erran cioten : s. Cein
 nahi duçue bietaric camporat utz die-
 çadaçnetan? *c.* Bainan hec ihardexi cio-
 ten : s. Barrabas. *c.* Pilatusec erran
 cioten : s. Eta cer eguinen dut Yesus,
 Christo deitcen denaz? *c.* Guçieç ihar-
 dexi cioten : s. Gurutcean itça bedi. *c.*
 Governadoreac erran cioten : s. Ordean
 cer gaizki eguin du? *c.* Horren gainean
 guçiac oihuz yarri ciren, ciotela : s.
 Gurutcean eman bedi. *c.* Pilatusec
 ikhusiric deusic ez çuela irabazten,
 aiticie yendeac guehiago asaldatcen
 cirela, populuaren aiticinean bere es-
 cuacurez ikhuzi cituen, cioela : s. Behi-
 nie bat çahu naiz guçion hoben-gabe-
 co hunen odoletic; çuetaz denaz, ikhus
 çaçue. *c.* Eta populu guçia eman cen
 oihuz : s. Horren odola eror bedi gu-
 re, eta gure umeen gain. *c.* Orduan
 camporat utci cioten Barrabas, eta Ye-
 sus açotaturic eman cioten escuetarat,
 gurutcean itçatua içan çadintçat. Bere-
 ala Governadorearen soldadoec Yesus
 aureguirat eramane, haren inguru-

tara lagun guciac bildu cituzten : eta biluzi çuten ondoan, escarlatazco capa batez estali çuten ; eta arrantcezco khorro bat eman cioten buruaren gainean, eta sesca bat escu escuinean ; eta haren aiticinean belhaunicatcen cirela escarniatcen çuten, erraiten ciotela : s. Agur Yuduen Erreguea. c. Eta bekhokiora thu eguiten ciotela, eramaten cioten escutic sesca, eta hartaz burua yotcen cioten. Horrela hartaz trufatu ciren ondoan, erauntci cioten escarlatazco capa, eta bere soinecoez beztiaraciric eraman çuten gurutcean eçartcerat. Ilkhitcen cirela, aurkhitu çuten Cireneco guçon bat, Simon deitcen cena ; eta hari bortchaz Yesusen gurutcea eraman araci cioten. Eta ethorri ciren Golgotha deitcen den lekhura, ceina baitha Galbarioco lekhua. Eta eman cioten edaterat minagrearekin nahastecaturicaco arno batic : eta yastatu çuen ondoan, ez çuen edan nahi içan. Gurutcean itçatu çuten ondoan bereci cituzten haren soinecoac, çorthe egotciric ; Profetaren errana bethea çadintçat : Bereci dituzte

bere artean ene phildac, eta ene arropa
 porthean aurthiki dute. Eta yarririe
 paudecela beguiratcen çuten. Eta eman
 cioten buru gainean iskiribuz cerga-
 tic hil-arazten cen : Hau da Yesus Yu-
 dutarren Erreguea. Gurutcean eman ci-
 tuzten harekin batean bi ohoin, bata
 haren escuineco aldean, eta bertcea
 ezkerrecoan. Eta handic iragaiten ci-
 renec hidoiztatcen çuten, buruac era-
 bilteen cituztela; eta cioçotela : s. Heia
 bada! hic Yaincoaren temploa dese-
 guiten dukanaz gueroz, eta guero hi-
 rur egunic barnean berreguiten, be-
 guira çac heure burua; Yaincoaren
 Semea bahiz, yax hadi gurutçetic. c.
 Halaber aphez nausiec, Iskiribau eta
 Çaharrekin batean, hartaz burlatcen
 ciren, ciostela : s. Bertceac salbatu
 ditu, eta bere burua ecin salba deçake.
 Israelgo Erregue bada, yax bedi orai-
 che gurutçetic, eta sinhexico dugu
 horren baithan. Yaincoa baithan du
 bere esperantça. Yaincoaren gogora-
 coa balin bada, athera beça orai hor-
 ic; eeen berac erran du : Yaincoaren
 semea naiz ni, c. Harekin gurutcean

ciren ohoinec ere gauça bera cerasaten. Eta egun-erdtic araxalde hirur orenetaraino, mundu gucia ilhumbez estali cen. Eta muga harren inguruan, Yesusec oihu handi ocen bat eguin çuen, erraiten cuela : † *Eli, Eli, lamma sabacthani?* c. Erran nahi da : † Ene Yaincoa, ene Yaincoa, cergatic utci nauçu? c. Han cirenetaric batçuec, hori entçunic, cioten : s. Elias deitcen du hunec. c. Eta berehala hetaric battec laster eguin çuen belogui bat arno minthuz bethetçera ; eta hura sesca batean emanic edaterat eman cioen. Bainan bertec cioten : s. Çaude, ikhus agun behin heia Elias ethorrigo çayon hortic atheratçera. c. Bainan Yesusec berriz ere oihu handi bat eguinic, aurthiki çuen azken haxa. (*Hemen aphur bat belhaunico egon behar da.*) Ordu berean temploco beloia erdiratu cen, eta bi çathi eguin gainetic behereraino, lurra ikharatu cen ; eta harriac arraildu ciren, hil-hobiac ideki ciren, yadanic hilac ciren hainitz sainduen gorphutçac phiztu ciren ; eta bere hobietaric ilkhiric, hura phiztu cen on-

doan, hiri saindura yoan ciren, eta hainitci aguertu citçaizcoten. Bizkitartean soldado aitcindaria eta harekin Yesusen beguiratcen çaudecenac, ikhursirie nola lurra ikharatu cen, eta bertce guerthateen ciren gauçac, handizki icitu ciren, ciotela : s. Eguiazki Yaincoaren Semea cen hau. c. Baçauden oraino han urrunhetic hainitzemazte, Yesusi Galileatic haraino yarraiki cirenac, hartaz artba icateco : ceinen artean baitciren Maria Magdalena, Maria Yakesen eta Yosephen ama, eta Zebedeoren semeen ama. Arraxa heldu cenean, ethorri cen Arimatheaco guison aberax bat Yoseph çaritçana, ceina Yesusen dicipuluetaric baitcen. Hura yoan cen Pilatus gana, eta galdetu cioen Yesusen gorphutça ; eta Pilatusec bereala manatu çuen eman çakion. Yosephhec harturic gorphutz hura, mihise huri batez trochatu çuen, eta eman çuen harroca batean eguina çuen bere hobi erri batean : eta hobi atheraino harri andi bat itçul-araciric yoan cen. Maria Magdalena eta bertce Maria ere han udecen yarriric hobiaren aldean.

Biharamunean, ceina baitcen larumbata edo Sabbathoa, Aphez nausiac eta Pharisauac bildu ciren Pilatusen gana, eta erran cioten : Yauna, orhoitu gare nola yende enganatçaile harc, oraino bici cela, erraiten çuen : Hirurgarren egunean berriz phiztuko naiz. Mana çaçu beraz hobia çain dadin hirurgarren eguneraino ; beldurrez eta horren dicipuluec ethorriric, ebats ez deçaten, eta populuari erran ez dioçoten : Hiletaric berriz phiztu da ; eta asken enganioa lehembicicoa baino gaichtoagoa bailiteke. Pilatusec ihardexi cioten : Badiuçue çaintçaleac ; çoazte, çain çaçue daritçaçuen beçala. Hala yoan ciren beraz, hobi-harria siguilaturic, ongui hertsi çuten, eta eman cituzten çaintçaleac.

YESU-CHRISTO

Gure Yaunari, haren Passioneço aintci bakhotcharen gainean OTHOITÇA.

ÿ. Adoratcen çaitugu Yesu-Christo eta benedicatcen ;

R). Ceren çure Gurutce sainduazerosi baituçu mundua.

ORACIONEA.

YAINCO òna : çure escuac, çure oinac
 eta çure gorphutz gucia, gu bekhato-
 reentçat Gurutceco habean eçarri nahi
 içan ditutçuna ; arrantcezco khorro bat
 Yuduec, çure icen sacratuaren laido-
 tan buruaren gainean eman çarotçute-
 ra, pacienki ekharri duçuna ; eta gu
 bekhatore berentçat Gurutceco habe-
 rerean bortz çauri errecibitu ditutçu-
 na : eman dieçaguçu egun eta bethiere
 penitenteian, on-gabeian, aphaltasu-
 nean, caritatean bicitceco indarra eta
 berthutea, behar dugun arguia, sent-
 sua, adimendua, eta bihotz garbi-
 bat ; hetan azken haxeraino heltceco
 graciarekin, çure merecimenduen bi-
 lez ; Yesus adoragarria, ceina bici-
 baitçare, eta ceina erregue baitçare,
 aitaren eta Izpiritu-Sainduaren bata-
 ranean mendeen mendetan. Halabiz.

GURUTCEAREN

BIDEAREN GAINECO

ISTRUZIONE LABURRA

Cer den Gurutcearen Bidea.

GURUTCEAREN bidea da berenaz gura Salbatçaileac gurutceaz cargaturic iragan çuen eremua ; erran nahi da, condenatua içan cen Pilatusen etchetic eta gurutcesicatua içan cen Calbarioraino, non aurkhiten baitituzte mila hirur ehun eta hirur hogoi urhax. Beraz Gurutcearen bidearen eguitea da, eremu horren iragaitea. Funski eguiteco, bide horren iragaitean, behar da içan hunkitua han Salbatçaileac eguin dituen phausu odolstatuei emana den sentimenduez. Hura Cerurat iganez gueroz Biryina Sainduac, eta haren eredura Yerusalemeco presuna debotec, maiz eguiten çuten bide hori. Guero debocione horren laguntceco,

eman cituzten seinale batçuec, Salbat-
 aile maitea, bide hartan cerbeit guer-
 haturic, baratua egon cen tokietan.
 Guiristinotasuna hedatcearekin, laster
 biatu ciren hel ahal citezken tokieta-
 ric bide horren eguiten; eta eçagutu
 hainitz dohain bereciac ardiesten cirela
 debocione horren bidez. Hori ikhusiric
 Aita Sainduec eman cituzten indul-
 gentciaric handienac debocione hori
 praticatcen çutenei.

Bainan, ikhusiric hainitz guiristino
 çanen cirela gracia horiez gabetuac,
 oki hartarat ecin yoanez, Aita Sain-
 duec nahi içan dute eguin Yesu-Chris-
 toe gurutceaz cargatuac, Olibetaraco
 bidean eguin cituen phausuen itchura
 çat; emaiten direlaric Elicetan lekhu-
 ric lekhu phausu hec seinalatcen di-
 uzten erretaula edo gurutce batçuec;
 eta tokiaren beraren gainean bere Es-
 tacioneac eguiten dituztenei, indul-
 gentcia handi hec berac eman dituzte,
 ratchiki ondoan gurutce hauyei; bai-
 an Estacioneac gurutce heyen beraren
 itcinean eguinez seguidan.

Ikhusia da debocione hori, Yesu-

Christoc gure salbamenduco eguin dituen phausu odolstatuen conxideratcerat, harentçat den gloriosena, haren Ama Biryinarentçat den gogoracoena, bekhatuaren higuintcerat, nekheen yasaiterat, eta Yesu-Christoren amodiorat bihotcen erakhartceco den premia tuena dela.

Estacioneac eguin aldi bakhotchegan hainitz indulgentcia irabazten da. Aita Sainduen chedea da Purgatorioetaco arimentçat irabaz ditzen ahalaz.

NORC BERAC

GURUTCEAREN BIDEA

EGUITECO MOLDEA.

*Hasteracoan Sacramendu Sainduaren
aitcinean eguiteco OTHOITÇA.*

O YESUS, ene Salbatçaile dibinoa!
huna non naicen ahuspez çure oine-
tan, enetçat eta çure gracion hil dire-
nentçat misericordia galdetceco. Phar-
teliar eguin gaitçatçu, othoi, hec eta
ni çure Passionearen merecimendu içari
gabecoetan. Nigarrezco eta auhenezco
bide huntan hain urriki minaz hunki
çaçu ene bihotça, non ekharria içanen
bainaiz bici huntaco nekhe gucien go-
gotic yasaiterat çu gatic.

Eta çue, Gurutcearen bidea lehenic
irakhaxi daucuçuna, Maria Saindua,
eguiçu othoitz Trinitate Sainduac mun-
duan içaiten dituen laidoen arrimutan;
onhex detçan hemen Izpiritu-Sainduac
emanen daitan urrikizco eta amodiozco
sentimenduac.

I^o ESTACIONEA.

Yesus hiltcerat condenatua.

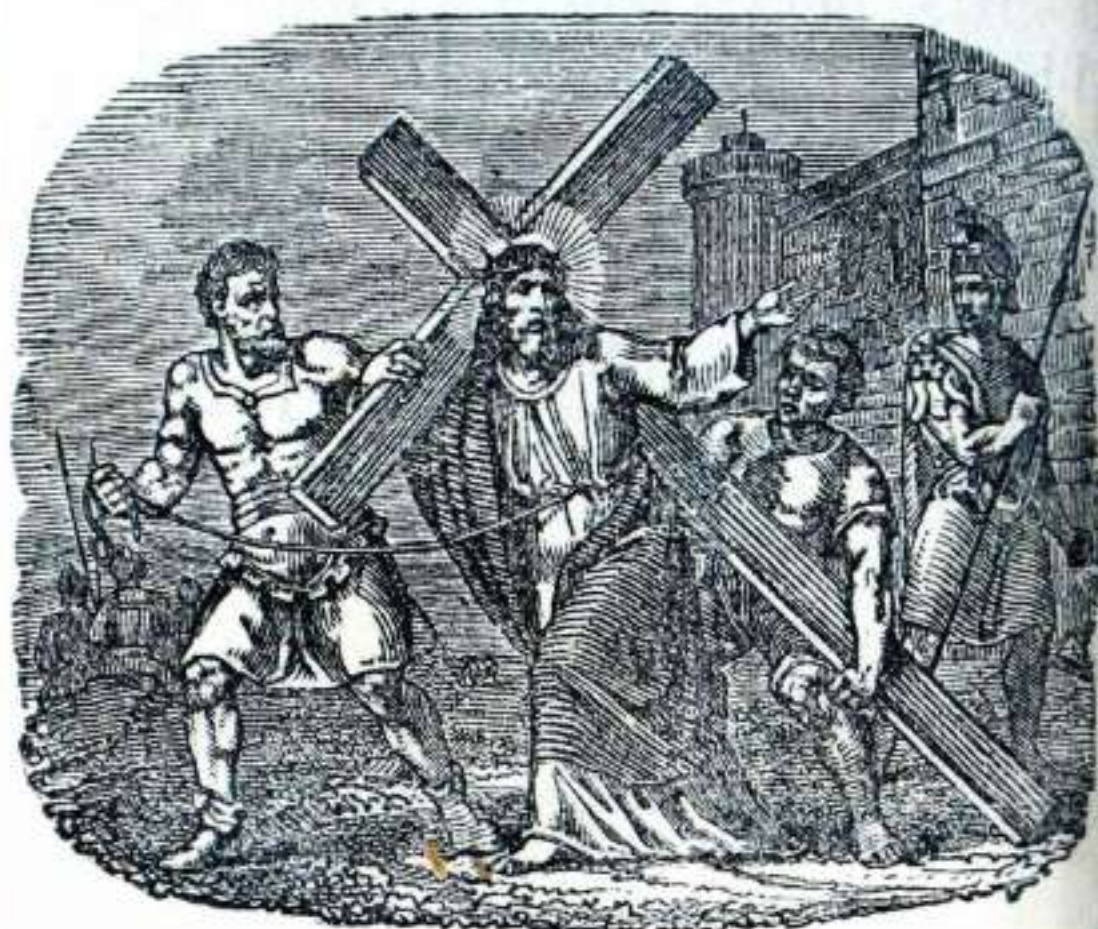
Conxidera çucu hemen Yesusec cein amulxuki harcen duen arrasta bat hain gaichtoa, eta orhoit çaute ez duela Pilatusec condenatu Yesus, bainan çuc eta bekhatoros guciec galdetcen guinduela haren heriotcea. Erraçu beraz urrikiric minenarekin :

O Yesus adoragarria, ene bekhatuec
çaituzte beraz hiltcerat condenaraci.
Ai! Yauna eguidaçu, othoi, gracia
hetaz guero eta guehiago damu içan
deçadan; eta berriz bekhatuic egui-
nen duan baino lehen, hiltcerat ere
ekharria içan nadin.

*Erraçu guero Gure Aita, Agur Ma-
ria, Gloria.*

II^{en} ESTACIONEA.

Yesus gurutceaz cargatua.

Conxidera çaqu hemen Yesusec cein bihotz onez hartcen duen bere heriotceco tresna latzgarria bere soin sarraskituen gainean. Horrela irakhaxi nahi daucu nola hartu eta ekharri behar ditugun, nondic eta norren ganic-nahi heldu çaizeun gurutceac.

O Yesus amulxua ! ez cinduen çuc ekharri behar gurutce hori, bainan nic bekhatoros dohacabea. Emadaçu behar duan adimendua , çure eredura, bici huntaco nekheac eta axecabeac erasia-ric gabe yasaiteco ; Aita on beçalaçure Probidenciaic nahi içan duenaz gueroz heyen bidez eguin deçadan bekhatuen satisfaccionea, eta ardiex çure loria.

Gure Aita, Agur Maria, Gloria.

III^{ca} ESTACIONEA.

Yesus eroria gurutcearen pean.

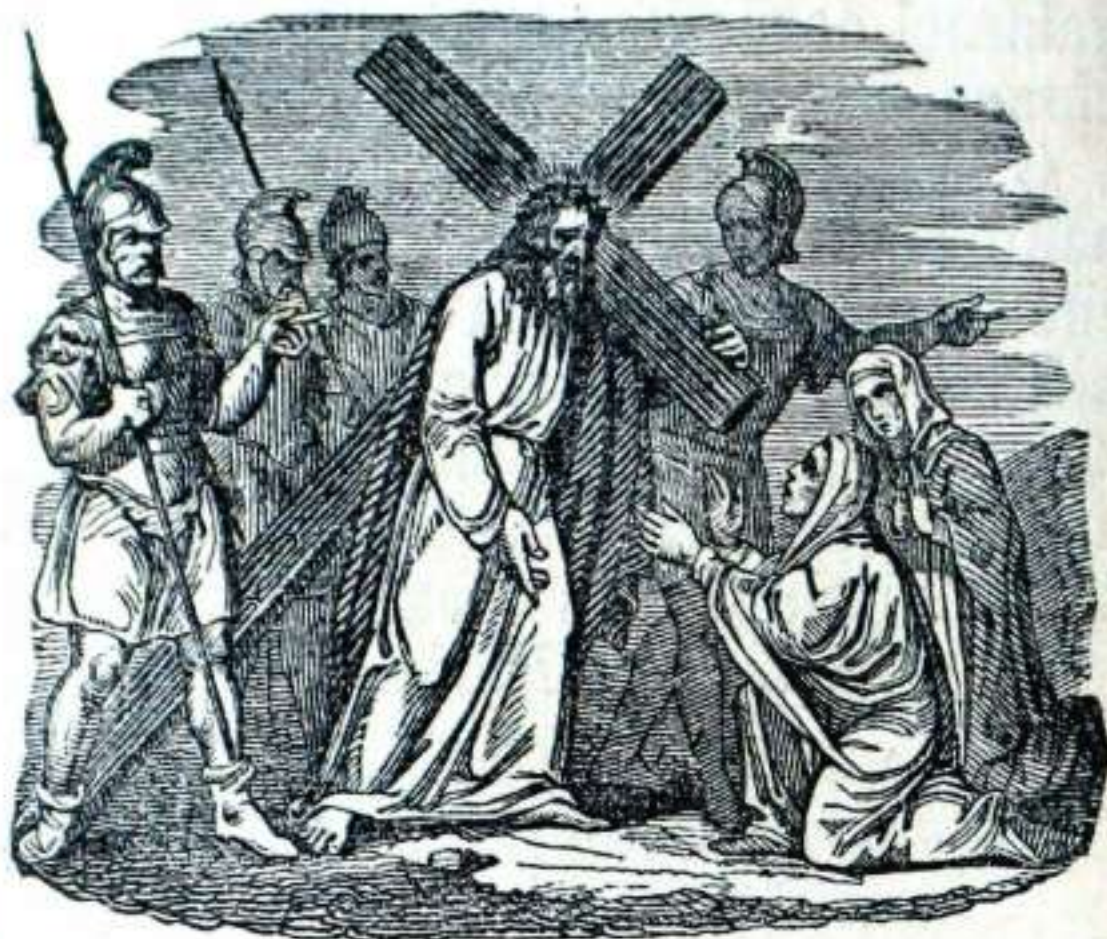
Conxidera çaqu Yesus Olibetaraco bidean. Açote eta arrantcezco khoro çorrotcec hambat odol galaraci cioten non flacatua erori baitçen gurutce yasan gogorraren azpian; eta ez da alchatçen laidoric gogorrenac pacientciaric handienarekin yasanic baitçen. Hola nahi du eguin, eta guri irakhaxi gure

eroricoen, eta guciz bathayoco gracia galaraci darocuten bekhatuez satisfacionea eguiten.

O Yesus ona! eguicu, othoi, orhoit nadin bethi bihotz minic handienarekin ene haurtasuneco eta gaztetasuneco bekhatuez, eta damuric handienarekin hurbil nadin maiz cofesiorat, bethi eta hobekiago borratceco ene iragan huxac Penitentiaco sacramenduan.

Gure Aita, Agur Maria, Gloria.

IV^{en} ESTACIONEA.

Yesusec bidalkhartcen du bere Ama.

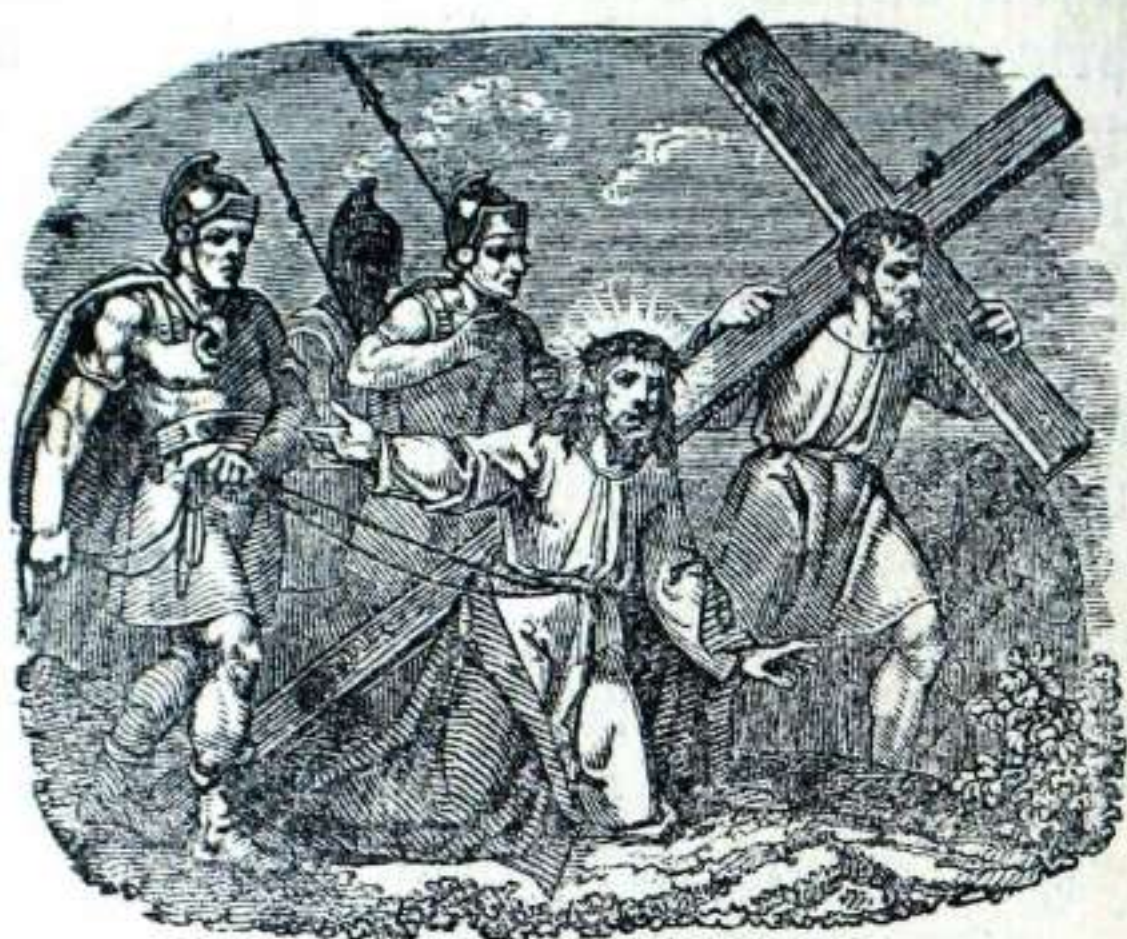
Conxidera çacu cein bihotz-min-garri behar cen, bai Seme Yainco har-
rentçat, bai Ama hain maitearent-
çat, elkhar aurkitcea, Seme maite
hura gaichtaguin batçuez hain ixus-
ki herrestatua cen demboran, populu
handi baten bistan. Hura ikhustean
cer dolore eta hersturetan ez cen
hertchatua haren bihotça! Nahi çu-

keyen athera burrego heyen escuetaric; ordean badaki hala behar dela eguin gure salbamendua. Guclac harrekin sacrificaturic, yarraikico çayo beraz azken haxeraino.

O dolozco Ama! ardiex dieçaguçu mendisainduraino Yesu-Christo seguitu cinuen amodio hura, eta gurutcearen oineraino eracuxi cinuen bihotz handi hura; deusec ez naçan behinere urruntaraz Yaunaren leguearen bidetic, eta Yesu-Christo ganic.

Gure Aita, Agur Maria, Gloria.

V^{en} ESTACIONEA.

Simonec laguntcen du gurutcearen kharreyatcen.

Conxidera çacu Yesu-Christoren gu ganaco onhesgoa. Mundua yasaiten duenac ez du escas indarra gurutcearen yasaiteco ; bainan nahi daucu irakhaxi gure lagunetarie pairatceco içanen ditugunen yuntatcen haren sofriariekin.

O Yesus, ene Yauna! cerorrec yasanic gurutceric dorpheena, arinena uzten deraucucu guri; eguidacu, othoi, gracia neure buruaren hain exai ez icaiteco, non ez baitut neurea ekharri nahico. Hitz datçut, Yauna, çure amo-rea gatic, eta çure urricalmenduaz baliatceco, yasanen ditudala, erasiaric gabe, neure lagunaren ganicaco escarnio eta hidoi guciac.

Gure Aita, Agur Maria, Gloria.

VI^{en} ESTACIONEA.

Emacume debot batec chukhatcen dio beguithartea.

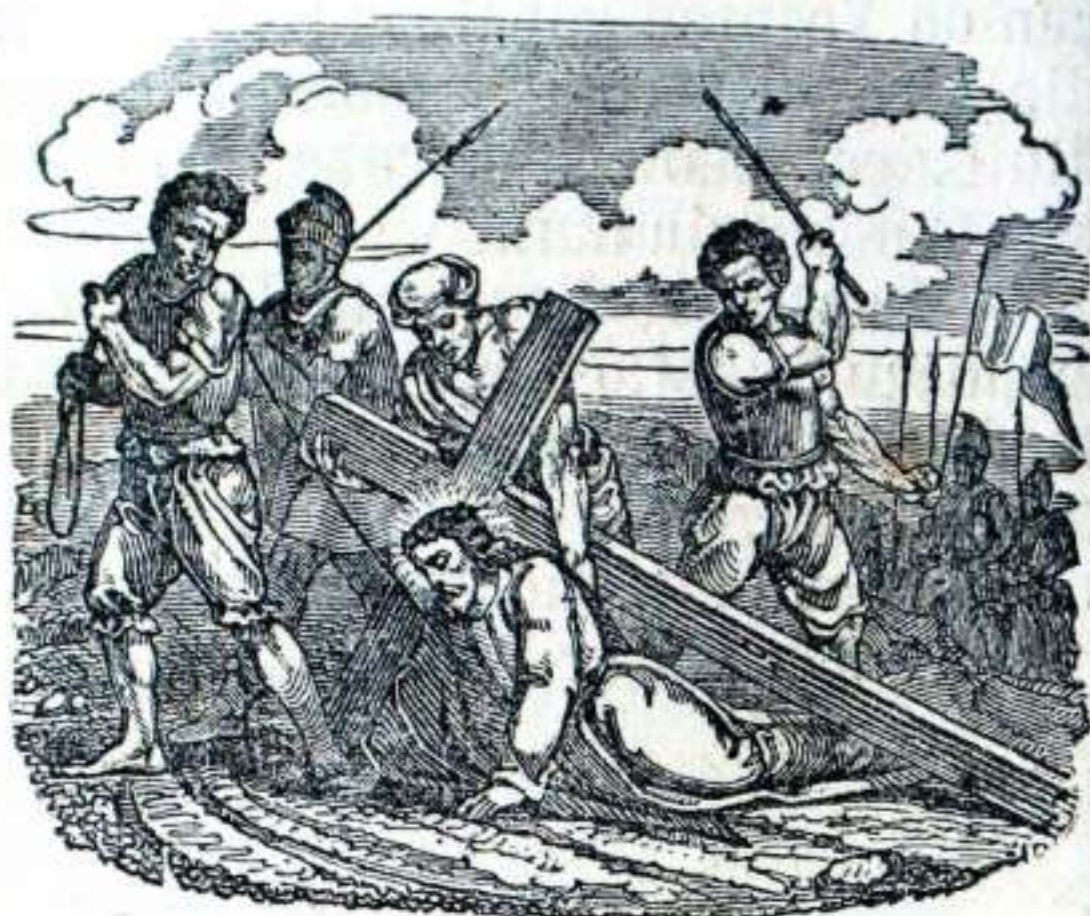
Conxidera çaqu soldado soka hura cilhaturic, bere Nausi dibinoaren gana hurbiltcen den emacume horren gogo miragarria. Aurkhiten du thuz, her-rauxez, icerdiz eta odolezsunxitua. Hun-kitua nigarretaraino, amodioac emai-

ten du beldur guciez gorago ; hurbilt-
cen da Yesusen ganat, eta chukatcen
dio Aingueruec eta Sainduecikhara-
kin baicen beira ez dioçoketen begui-
tharte deseguin hura.

O Yesus gure Nausi eta Erreguea !
emadaçu, othoi, emacume saindu hor-
rec beçala, munduco errespetu guciac
osticaturic goraki eracux deçadan neu-
re fedea mundu guciaren bistan.

Gure Aita, Agur Maria, Gloria.

VII^{en} ESTACIONEA.

Yesus erortcen da bigarren aldicotz.

Conxidera çaqu Bictima saindu horren estatua, hedatua bere sacrificioco egurraren azpian, eta pharatua bere burregoen tratamendu gogorrei : bigarren erorico hau Yesu-Christoc guretçat duen amodio handiaren froga berri bat da. Nahi daucu eracuxi berriz bekhatuan erortceac ez darocula exia-

raci behar, bainan bai erneago atchi-
caraci.

O Yesus ene Salbatçailea! barkha
dietçadaçu, othoi, berriz ere ene be-
kh atuac; borthitz neçaçu çure graciaz
bekhatuzco occasioneen contra; ema-
daçu, othoi, atçartasuna neure burua-
re ngainean, çucen egon nadin çure gra-
cian.

Gure Aita, Agur Maria, Gloria.

VIII^{en} ESTACIONEA.

Yesusec conxolatcen ditu Israelgo presuna nigarrez darraizconac.

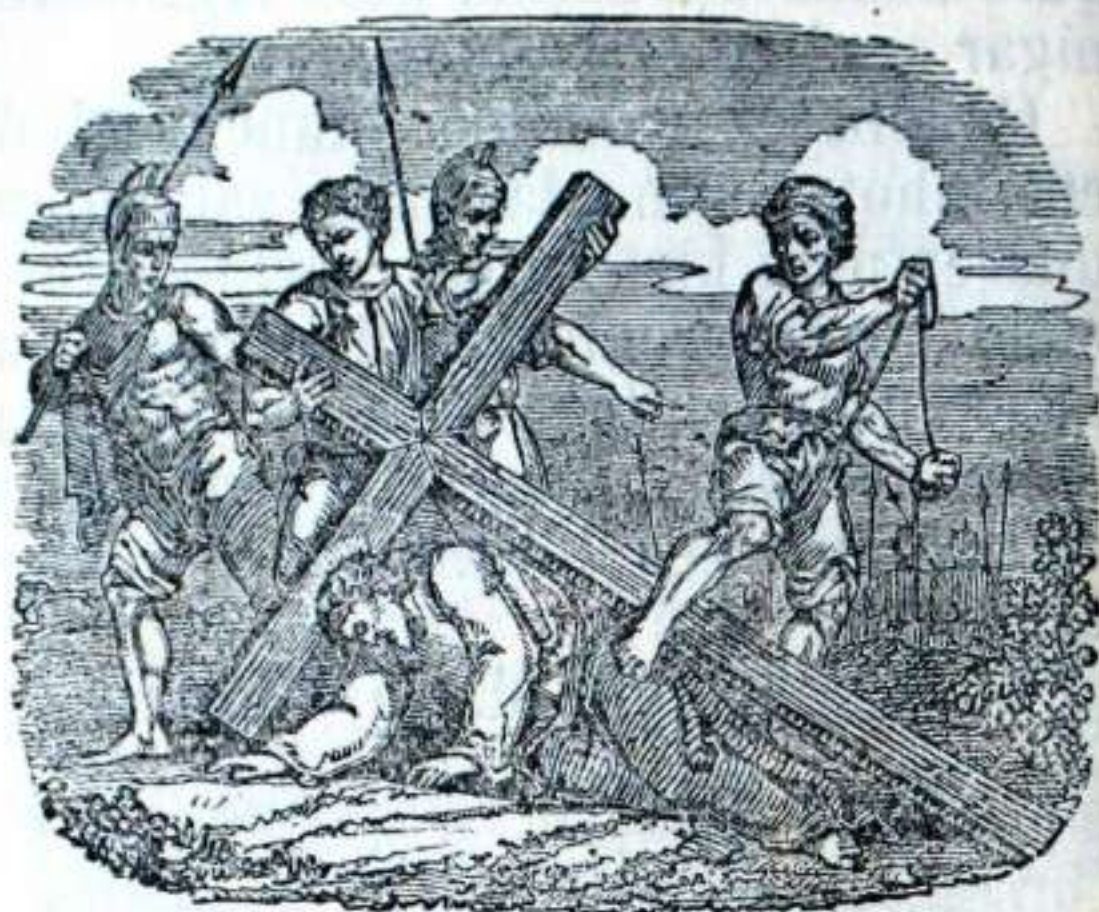
Mirex çaqu Yesu-Christoren bihotz ona. Bere oinhaceez casuric eguin gabe, gucia hartua da gure salbamenduaz. Erraiten diote ez deçaten nigarric eguin hartaz; bainan bai berez eta bere umeez. Ah! hortan eracusten daucu gure nigarrec estimu guti luketela, baldin

gure bekhatuez beçala gure lagunenez
nigar eguiten ez badugu.

O Salbatçaile maitea! emoçu, othoi,
ene bihotçari ene lagunen salbamen-
duaren nahi kharxu bat; bekhatoreen
comberxionearentçat, othoitcean, au-
henetan eta penitencian kharxuki ema-
naraz neçakena, mereci deçadan çure
conxolacionezco hitzen aditcea heye-
kin.

Gure Aita, Agur Maria, Gloria.

IX^{en} ESTACIONEA.

Yesus erorteen da hirurgarren aldian.

Conxidera çaqu Yesus heldua mendia-
diaren gainera: han da bere exayen er-
rabiac sacrificatu behar duen tokian.
Han erabilteen ditu bere bihotcean gu-
re bekhatuac, Sacramenduen laidoztat-
ceac; haren gracia eta haren odola
çombatentçat alfer içanen ciren. Con-
sideracione horiec hersten dute, eta
aurthikiteen hain tristecia eta flakecia

handian, non erortcen baita bere ha-
gonian, beçala, beguithartez lurre-
rat.

O Yesus, amodioaren bictima! on-
hex çacu, othoi, hemen ene bihotz oin-
hazcatuac, çure bihotça hola hersten
duten bekhatuez eta hidoiztatcez egui-
ten darotçun amanda ohorezcoa; ema-
daçu indarra ikharagarrikeria horiec,
penitentciaric gogorrenez, erreparat-
ceco, eta eguidaçu gracia çuganat
bethicotz hel araz neçaketen beçala
çure dohainez baliatceco.

Gure Aita, Agur Maria, Gloria.

X^{en} ESTACIONEA.

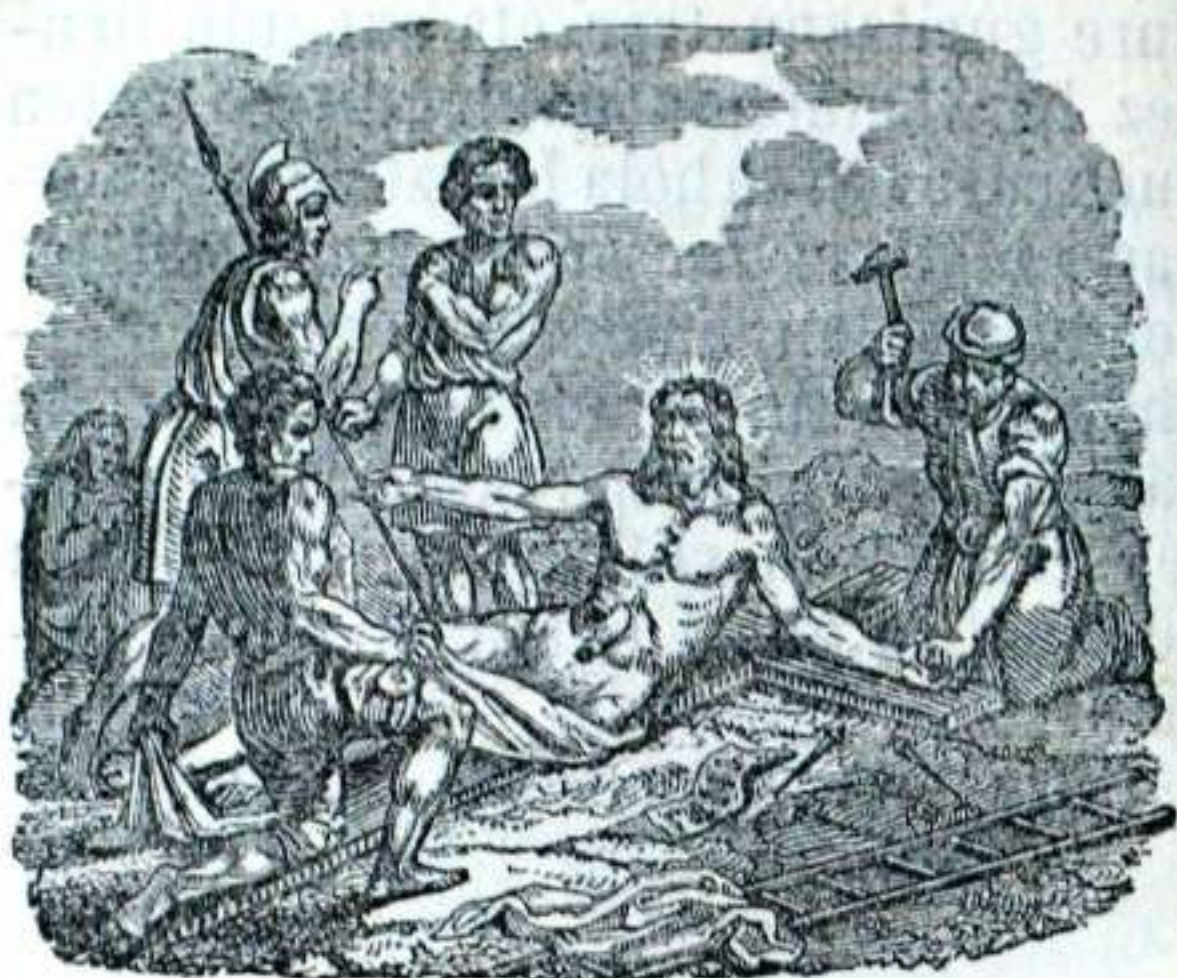
Yesus biluzten dute.

Conxidera çaçu nolacoa cen Yesusen sofricaria burregoe bilhuci çutenean; arropac khentcearekin haren çauri guciac ideki eta sarraskitan emaiten dire, eta berriz eguiten dute açotezco oinha- cea. Cer dolore etcen harentçat, ham- bat eta halaco yendakiaren bistan, es- tatu hartan aguertcea!

O Yesus saindutasunaren Yaincoa!
gure guritasun țar eta axeguin liçu-
nez barkhamendu galdeguiteco uzten
duçu çure burua hola biluzterat; ikhus-
garri nigar eguingarri hortaz yendetce
horren bistan ahalcatua : neure gor-
phutçari eguin ditudan mainez, cinki
nahi dut, çure graciarekin batean, neu-
re sensuac mortificatuz, ahal duan
penitencia gucia eguin ene bici gu-
cian.

Gure Aita, Agur Maria, Gloria.

XI^{en} ESTACIONEA.

Yesus Gurutceari itçatua da.

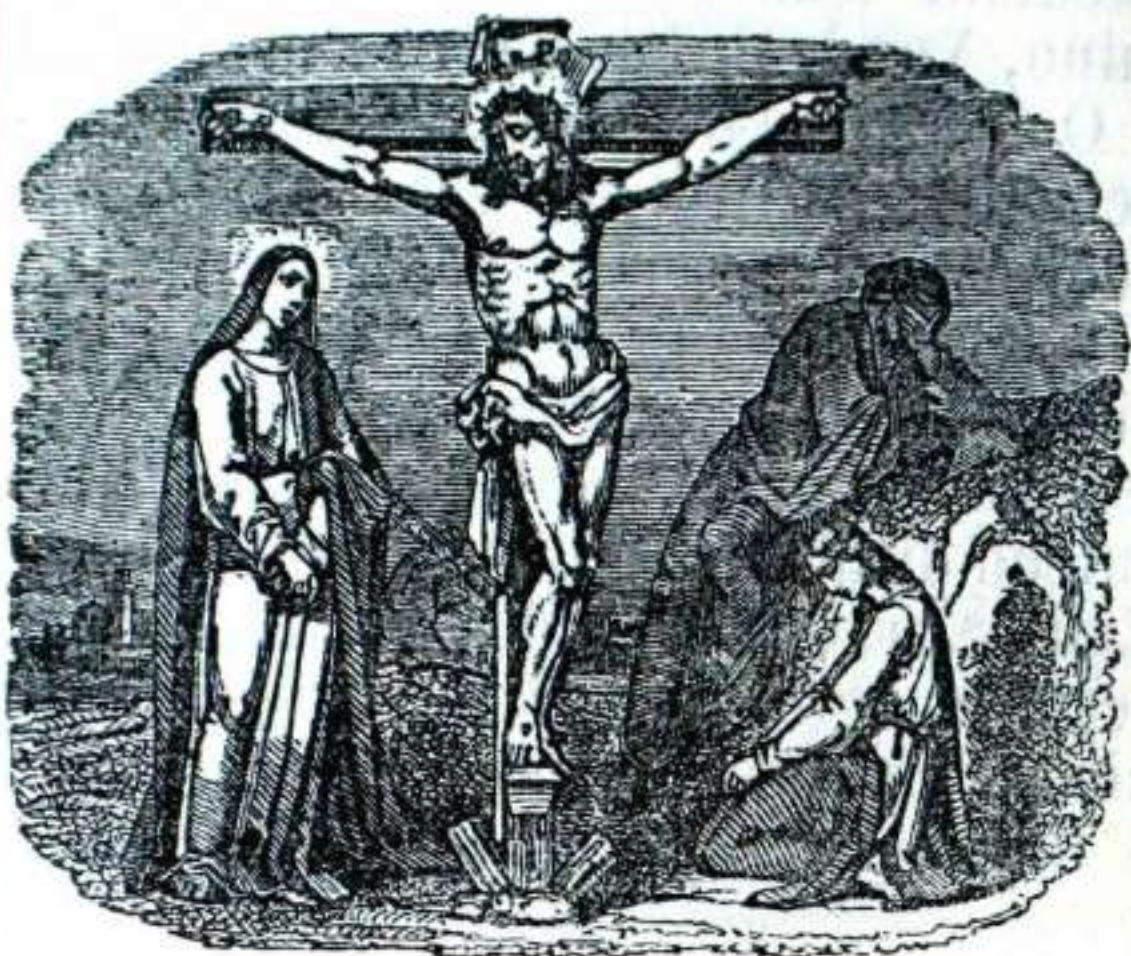
Conxidera çaqu Yesu-Christo bere burregoei cein humilki pharatcen den! uzten ditu bere escu eta oinen itçateer-
rat! batere elhe saminic gabe; sendit-
cen ditu bere heçurraç yunturetaric
atheratcen, bere çainac ethentcen, bere
odola gurutcea behera yoaiten, bere
bihotça egarriac erretcen, bere indar
guciac ahitcen! Ah! ceren gu-gatic

obedient ičan nahi baitcen gurutce-
raino, Yondoni Pauloc dioen beçala!

O ene Nausi dibinoa! ala goraki con-
denatcen baititutçu çure legue sain-
duaren alderaco ene desobedientciac!
Ala sarcorra baita hemen amodio pro-
piaren eta naturaleçaren contra emai-
ten darotaçun exemplua, guciac bent-
çutcen dituen çure obedientcia osoan!
Eguidaçu, othoi, gracia hortaz baliat-
ceco, ez deçadan behinere bertce na-
hiric ičan çurea baicen.

Gure Aita, Agur Maria, Gloria.

XII^{en} ESTACIONEA.

Yesus hiltcen da Gurutcean.

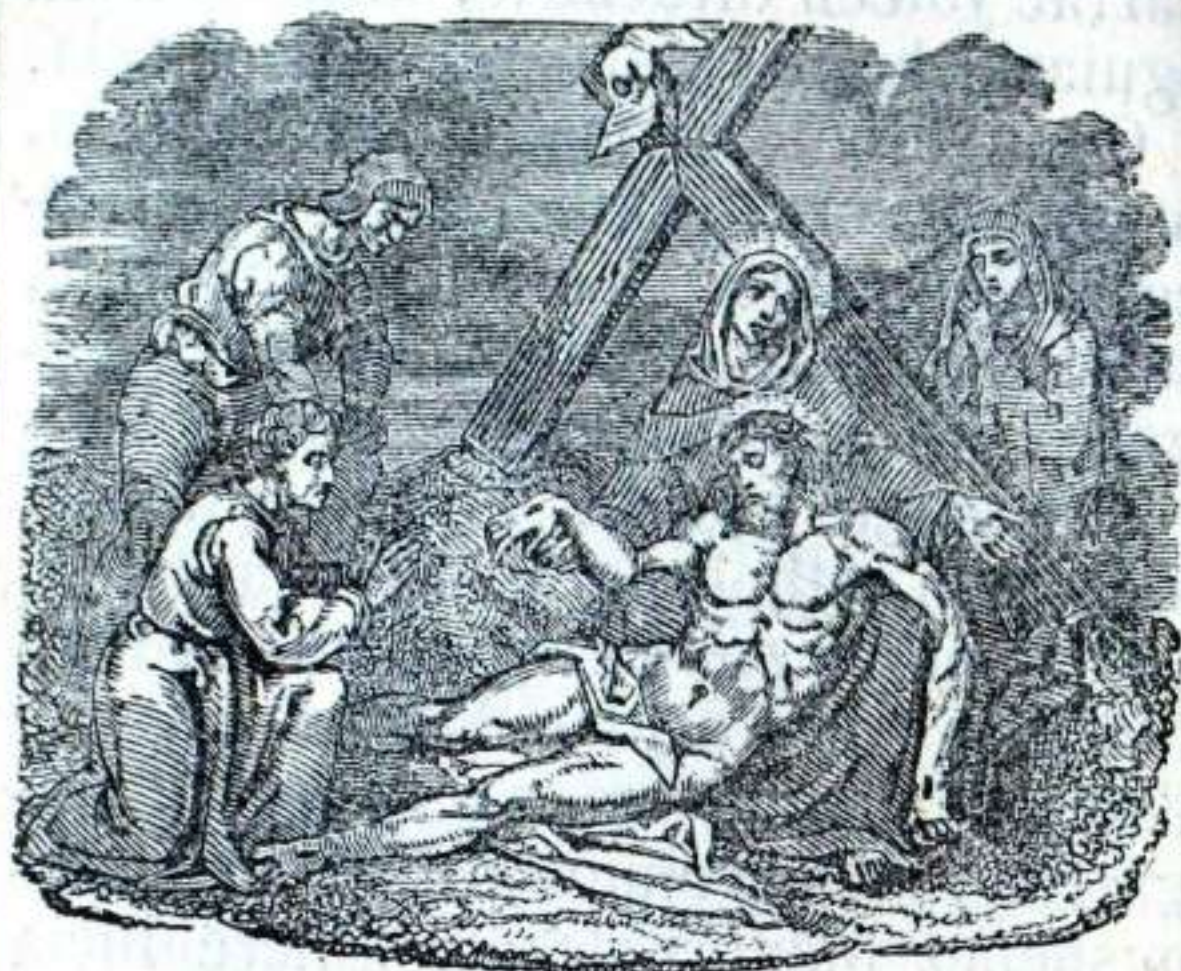
Conxidera çacu Yesus hiltcen bi ohoi-
nen artean, eta bere Yaincotasuna era-
custen miraculuric handienez. Azken
haxa eman duen aintcean, lurra ikha-
ratcen da, harrocac erdiratcen, tem-
ploco beloia urratcen, iguzkia ilhunt-
cen, eta hilac hobietaric bizturic ilkhit-
cen. Horiec ikhusiric, capitainac, bul-

harrac yotcen dituelaric, aithorcen du eguiazki hura Yaincoaren Semea cela.

O ene Salbatçaile maitea ! ez deçaçula, othoi, utz, creatura guciac çure heriotceaz damustatcen diren demboran, sentimendu-gabe içan nadin eta esker-gabe. Argui çaçü ene adimendua, phorosca çatçu ene passioneen gatheac, atçarraçu, othoi, ene fede lokharcatua, halaco moldez non ez deçadan behinere bistatic gal Gurutce horren gainean enetçat yasan ditutçun oinhace ikhargarriac, eta hor emaiten darotaçun eracuspenez bidatça deçadan nere bicia heriotceraino.

Gure Aita, Agur Maria, Gloria.

XIII^{en} ESTACIONEA.

Yausten dute Yesus Gurutcetie, eta emaiten bere Amaren besoetan.

Conxidera çaqu Ama samur harren dolorea bere Semea hila ikhustean. Bere besoetan hartcen du gorphutz sacratu hori; beguira dahoco beguitharte deseguin eta odolstatu horri; begui iraungui, escu eta oin cilhatu heyer. Yaincoac baicen ez deçake enthelega ikhusgarri hori cer martyrio cen harrentçat.

O Maria! ni naiz çure bihotz-minaren çausa; ene bekhatuec cilhatu dute çure bihotça, Yesus gurutcean emaitarekin; bainan orhoit çaute, ô Maria! ene Ama carela, eta ene bitartecoa Yaincoaren aintcinean; damuric minena dut içanaraci daitçudan doloreez, arnegateen dut bekhatua, hitz dautçut çure berthutei jarraikico naicela; çu baithan dut ene fidanteia : lagun naçacu, othoi, orai eta ene heriotcean.

Gure Aita, Agur Maria, Gloria.

XIV^{en} ESTACIONEA.

Yesus emaiten dute hobian.

Conxidera çaqu Yesusen gorputça hobi hartan, eta orhoitçaite çurea orobat daitekela laster, eta çure arima yoanen dela Yaincoaren aitcinerat, be-thiereco çorion edo çorigaitceco arrastaren aditcerat.

O ene Salbatçaile dibinoa! heriotce on bat nic ukhaiteco, eta hartarat pharaten irakhasteco, hilçarenaz gueroz:

ez deçaçula, othoi, utz çure graciac alfer içan diten enetçat; ehorzkitçu hobi hortân ene gaichtakeria guciac, eta ni baithan den creaturen ganaco yaidura gucia : ene bicia penitentcian eramanic, eta berthutean fermu içanic, merci deçadan bethiereco çure loriaz goçatcea.

Gure Aita, Agur Maria, Gloria.

Solenelki eguiten denean Gurutcearen bidea, edo Estacioneac, aldare nau-siaren aitcinean canta diteke :

O Crux, ave, spes unica!
Mundi salus et gloria :
Piis adauge gratiam,
Reisque dele crimina.

Eta guero apheçac iracurtcen du othoitça, *O Yesus*, etc., 233 plam.

Estacionetara yoaite gucietan canta diteke ceremonia huni dahocon cantica berxu bat, eta :

Sancta Mater, istud agas :
Crucifixi fige plagas
Cordi meo validè.

Estacione bakhotcharen hastean cantatcen du apheçac :

ÿ. Adoramus te, Christe, et benedicimus tibi :

R). Quia per sanctam Crucem tuam redemisti mundum.

Guero belhaunicaturic erraten da *Othoitca*. Ondoan cantatcen du :

ÿ. Miserere nostri, Domine :

R). Miserere nostri.

ÿ. Fidelium animæ, per misericordiam Dei, requiescant in pace.

R). Amen.

Estacioneen ondoan bihurteen da, cantatcen direlaric cembait cantica berxu, eta aldare aitecinean cantatcen dira seguidaco berxuac :

ÿ. Adoramus te, Christe, et benedicimus tibi :

R). Quia per sanctam Crucem tuam redemisti mundum.

ÿ. Ora pro nobis, Virgo dolorosissima :

R). Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

ÿ. Signasti, Domine, servum tuum Franciscum :

R). Signis redemptionis nostræ.

Ÿ). Oremus pro Pontifice nostro N.

R). Dominus conservet eum et vivificet eum, et beatum faciat eum in terrâ; et non tradat eum in animam inimicorum ejus.

Ÿ). Oremus pro fidelibus defunctis :

R). Requiem æternam dona eis, Domine; et lux perpetua luceat eis.

OREMUS.

RESPICE, quæsumus, Domine, super hanc familiam tuam : pro quâ Dominus noster Jesus-Christus non dubitavit manibus tradi nocentium, et Crucis subire tormentum.

Domine Jesu-Christe, Fili Dei vivi, qui horâ sextâ pro Redemptione mundi Crucis patibulum ascendisti, et sanguinem tuum pretiosum, in remissionem peccatorum nostrorum, fudisti : te humiliter deprecamur ; ut post obitum nostrum, januam paradisi nos gaudentes introire concedas.

Interveniat pro nobis, quæsumus, Domine Jesu-Christe, nunc et in horâ

mortis nostræ, apud tuam clementiam, beata) Virgo Maria mater tua : cujus sacratissimam animam in horâ tuæ Passionis doloris gladius pertransivit.

Domine Jesu - Christe, qui refrigerante mundo, ad inflammandum corda nostra tui amoris igne, in carne beatissimi Francisci, Passionis tuæ sacra stigmata renovasti : concede propitiùs ; ut, ejus meritis et precibus crucem jugiter feramus et dignos fructus pœnitentiæ faciamus.

Omnipotens sempiterne Deus, misere famulo tuo Pontifici nostro N., et dirige eum secundùm tuam clementiam in viam salutis æternæ : ut, te donante, tibi placita cupiat, et totâ virtute perficiat.

Deus, veniæ largitor et humanæ salutis amator : quæsumus clementiam tuam ; ut nostræ congregationis fratres, propinquos et benefactores, qui ex hoc seculo transierunt, beatâ Mariâ semper Virgine intercedente, cum omnibus Sanctis tuis, ad perpetuæ beatitudinis consortium pervenire conce-

das. Per Dominum nostrum Jesum-Christum, etc.

Guero cantatcen da hirur aldiz :
Parce, Domine, parce populo tuo :

Ihardesten da orobat : Ne in æternum irascaris nobis.

Cantariec : Pie Jesu Domine, dona eis requiem.

Populuac : Sempiternam.

Lehen cantariac : Jube, Domne, benedicere.

Apheçac : Benedicat nos Dominus noster Jesus-Christus ; qui pro nobis flagellatus est, crucem portavit, et fuit crucifixus. R). Amen.

Gurutcearekin emaiten da hemen ichilic benediccionea. Azkenean, erran ditcake baxhotçac Pater, Ave, Gloria, Aita Sainduaren chedeetan.

ÇAZPI PSALMU

PENITENCIALAC

ESCUARAZ.

I. *Ps.* 6.

Domine, ne in furore... Miserere.

YAUNA, ez niri yaçar çure haserrean : eta ez neçaçula gaztiga çure axecabean.

Urrical nakiçu, flaco bainaiz : senda neçaçu, ecen ene heçur guciac khordocatuac dire.

Eta nahasmendu handi batec hartu deraut ene arima : bizkitartean, Yauna, noiz artio utcico nauçu ene miserian?

Yauna, bihur çайте ene ganat, eta beguira çaçü ene arima : salba naçaçu çure urricalmendua gatic.

Ecen nihor ez baita çütaz orhoitcen denic heriotce eternalean : eta ifernuan norc erranen tu çure laudorioac ?

Ene heiagoretan nago ahituric ; gau oroz uretan eçarrico dut ene ohea : ene nigarrez bustico dut ene etçanlekhuá.

Ene beguiac nahasi çaizkit ene urriki saminareñ gatic : çahartu naiz hainitz ene exaien erdian.

Urrun çoazte niganic, gaizki-eguile guciac : ecen Yaincoac entçun du ene nigarraren oihua.

Yaunac entçun du ene othoitça : onhexi du ene auhena.

Ahalkez gorri beitez eta ikhara ene exai guciac : itçul beitez eta berehala hainitz ahalca bere bekhatuez.

Çori guciç ona dela Aitari, eta Semeari : eta Izpiritu Sainduari :

Egundainoticen beçala, eta orai eta bethiere : eta mendeen mendetan. Halabiz.

II. Ps. 51.

Beati quorum remissœ.

DOHAXU ceina ere barkhatuac içan baitçaizco bere gaichtakeriac : eta ceinen bekhatuac idokiac baitire.

Dohaxua guiçona ceinari ere Yaincoac ez baitio ondicatcen bekhatua : eta ceinaren bihotceanez baita gueçurric, ez eta ere enganioric.

Ene bekhatua ez dudalacotz aithortu, axecabean ihartu dire ene heçurrac : heiagoretan nindagoela egun osoa.

Ecen çure escu pisua baratu içan da gau eta egun ene gainean : ene bekhatuec eta urrikiac çaurthuric ene arima, itçuli naiz çure gana, ene anxia handian.

Eçagut-araci darotçut ene bekhatua : eta ez dut gorde ene gaichtakeria.

Erran dut : Nihorc goraki aithortuco diot Yaincoari ene gaichtakeria : eta erran becen sarri barkhatu dautaçu ene bekhatuaren ixuskeria.

Hargatic, ene guisa othoiztuko çaituzte çucen diren guciec : bere behar-orduetan eta dembora hautuetan.

Bizkitartean axecabe gogorren uholdeac erorico direnean pesiaren ançorra : hec-gana ez dire hurranduren.

O Yaincoa! inguratcen nauen axecabean, çu çare ene ihes-lekhua : ene

bozcarioa! iraitzkitçu ni ganic urrun inguratcen nauten exayac.

Yauna, ihardexi darotaçu : Emanen dayat adimendua, irakhaxico dauyat iragan behar dukan bidea : enebeguiac atchikico ditiat hire gainean.

Ez çaitztecela beraz içan çamariac eta mandoac iduri : ceinec ez baitute adimenduric.

Ceinac muthurra sokhac eta cabas-turiac hertchaturic baicen : ez baitire çuganat hurbiltcen.

Hainitçac dire bekhatorearen ondi-coac : aldiz Yauna baithan emaiten duena bere esperantça, haren urrical-menduac inguraturen du.

Aleguera çaitzte beraz Yauna bai-
than, eta boz handizki, çucen çarete-
nac : eta handiex eçaçue, bihotça çu-
cena duçuenec.

Çori guciz ona dela Aitari, etc.

III. *Ps.* 37.

Domine, ne in furore... Quoniam.

O YAUNA! ez niri mendeca çure haser-

rean : eta ez neçaçula gaztiga çure samurrean.

Ecen yadanic çure dardoeç cilhatu naute : eta gogortu duçu çure besoa ene gainean.

Ez dut deus sendoric ene gorphutcean, çure haserreaz gueroz : khechadura sartu çait heçurretaraino , ene bekhatuac direlacotz.

Ecen ene bekhatueç hondatu naute, buruaz gora ditudala : eta çaphatcen naute, ecin altcha deçakedan carga pisu bateç beçala.

Khirestu dire ene çauriac eta usteldu : ene çorokeria-gatic.

Ene escasian ez nauke, çamaren azpian ahitua nago : ene egunac ilhunduranduran eta tristecian dakhartçat.

Ceren ene guerriac betheac dire lilluraz eta çauriz : eta deus ez da sendoric ene gorphutcean.

Ahuldua naiz, eta gucia aphaldua ecin-guehiago : ene bihotçetic yalguitcen dira heiagorariç minenac.

O Yauna! çure beguien aitçinean dire ene nahicunde guciac : eta ene hax-beherapenac ez çaizkitçu estaliac.

Nahasmenduac hartu daut ene bi-hotça; akhitua da ene indar gucia : eta utci nau ene beguietaco arguiac, il-hundu dire ene beguiac.

Ene adichkideac, eta ene ahaideac : hurbildu dire, bainanikhus-etaaltchatu ene contra.

Ene ethecoac berac ni ganic ur-run egon dire : eta ene exayec ahal gucia eguiten çuten niri bicia eraman nahiz.

Ene çaltea nahi çutenac gueçurrez mintçatu dire : eta egun gucia amarru asmatcen iragan dute.

Ni aldiz entçuten ez duen gor bat beçala nindagon : eta mutu bat beçala, ahoa ideki gabe.

Eta eguin naiz aditcen ez duen gui-çon bat beçala : arraposturic bere ahoz hizcatcen ez duen bat beçala.

Bizkitartean, Yauna, çutan eman dut ene esperantça gucia : çue entçunen nuçu, ô ene Yainco Yauna!

Ecen erran dut : Ene exayac ene gainean ez ditecela bozcaria : ceren ene çangoac içan baitire khordocatuac, elhe gaitçigarriac goraki ene

contra, bere buruaz hartuac, erasi baituzte.

Bizkitartean pharatua nago çure escutic gaztigu hartcera : eta mereci duan bihotz-mina bethi darrait ene beguien aitecinean.

Hargatic aithortuco dut ene gaichtakeria : eta saminki damutuco çaut eguin bekhatua.

Bizkitartean ene exayac gothor bici dire, eta eguin dire borthitzagoac ene contra : eta hainitçac dire ni higuïntcen nutenac gaichtoki.

Gaizkia onguiarentçat bihurtcen dutenec, larrutcen ninduten bere erasiez : ongui eguiten nuelacotz.

Ez neçaçula utz, Yainco Yauna : ez citela urrun ene ganic.

Çato ene laguntcera : O Yauna, ene Yainco salbagarria.

IV. Ps. 50.

Miserere mei, Deus.

URRICAL nakiçu, ô ene Yaincoa ! çure bihotz-biguïntasun handiaren araura.

Eta çure urricalmendu neurri-gabe-

coaren antçora : phorrosca çaçü ene gaichtakeria.

Guehiago eta guehiago garbi neçaçü ene thonetic : eta ene bekhatutic chahu naçaçü.

Ecen eçagutcen dut ene gaichtakeria : bethi ene beguien aiticinean dut ene oguen handia.

Çuri bai çuhauri gaizki eguin dautçut, eta çure aiticinean eguin dut ene hobena : haletan aithortcen dut çuhurra çarela çure aguintcetän, ez daitekela aurkhi erraitecoric çure ephaitetan.

Halaric ere badakiçu, Yauna, gaizkian contcebitu naicela : eta bekhatuan baicen ez nauela ene amac mundurat eman.

Bainan çucmaite duçu çucen bidea : aguertu daroztatçu çure çuhurtciaren eguia gordeac eta estaliac.

Ihizta naçaçü hisopaz, eta içanen naiz chahutua : ikhuz naçaçü, eta eguinen naiz elhurra baino churiago.

Erantçunen derautaçu boz eta alegranteiazco elhe bat : bertan birphiztucõ dira ene heçur aphalduac.

Ene bekhatuetaric bertce alderat bihur çaçu çure beguithartea : eta ene gaichtakeriac guciac phorrosca çatçu.

Bihotz guciz chahu bat eguiçu ni baithan, ô ene Yaincoa : eta izpiritu çucen bat berreguin çaçu ene errai-etan.

Ez naçaçula egotz urrun çure aitcine-
netic : eta ez dieçadaçula idoc çure Iz-
piritu-Saindua.

Bihur dieçadaçu çure Salbatçailearen
bozcarioa : eta gogor naçaçu çure Iz-
piritu indarxuaz.

Gaichtoei irakhaxico ditut çure bi-
deac : eta bekhatoreac çure gana itçu-
liren dira.

Athera naçaçu ene odol-eguintceta-
ric, ô Yaincoa, ene Yainco Salbatçai-
lea ! eta boztuco da ene mihia çure çu-
centasunaren goresten.

Yauna, idekiren tutçu ene ezpainac :
eta erantçunen ditu ene ahoac çure lau-
dorioac.

Nahi içan bacinu ¡sacrificioric, gogo-
tic escainico nautçun : bainan aberen
odol ichurtcean ez duçu hartcen axe-
guinic.

Yaincoac onhesten duen sacrificioa daite arima damuztatua : ez duçu, ô Yaincoa! nihoiz hidoiztatuco bihotz urrikiz çaurthua, eta aphaldua.

Çure çucentasunean beraz, Yauna, arren ongui eguiocu Sioneri, çure populuari : alcha ditecentçat Yerusalemeco murruc.

Orduan onhexiren duçu çucenki eguin sacrificioa, oferendac, eta oho-rescatciac : orduan ehoen dituzte çure aldare gainean aratche onhexiac.

V. *Ps.* 101.

Domine, exaudi orationem.

YAUNA! entçun eçaçu ene othoitça : eta hel bedi çure gana ene oihua.

Ez deçaçula ene ganic bertce alde-rat itçul çure beguithartea : ene ondi-cozco egun orotan, hurbil dieçadaçu çure beharria.

Noiz nahi den eta deithuco baitçai-tut : lehiarekin entçun naçaçu.

Ecen khea beçala yabaldu dira ene

egunac : eta ene heçurrac idortu çai-
kit egur kiscailaren antçora.

Egotciric nago nola belhar ephaitua,
eta agortu çaut ene bihotça : ceren
ahantzi baitçaut ene yana ere.

Halacoac dire ene intcirinac : non
ene heçurrac lothuric baitaudez ene
larruari.

Iduri dut bortuco pelicanoa : eguin
naiz huntçaren antçora etche çalar
cilhoetan.

Loric ez dut : eta gueçaiua nago,
berbera hegazteguian dagon etche-
choria beçala.

Egun gucian laidoztatcen ninduten
ene exayec : eta lehenago goستن
nindutenac arneguz hari ciren ene
contra.

Hauxa yaten nuen oguiarekin be-
tan : eta nahasten nuen ene nigarre-
kin ene edaria.

Çure haserrean eta çure gaitciduran
hertchatu nauçu : gora altchatu-eta
urrun aurthiki bainauçu.

Ene egunac iragan dire itçalaren
pare : eta ni ihartu naiz belharra be-
çala.

Çu aldiz, Yauna, bethi bera çare :
eta çure icena doha bethi mendetic
mendera.

Yaikico çare, Yauna, urricalduco
çautçu Sion : ecen dembora da, yina
da çure misericordiaren dembora.

Sion, Yauna, nungo harri hondar-
retan ere lakhet baitute çure cerbit-
çariec : hango herrauxac ere bihotça
hunkitcen baitiote.

Orduan, Yauna, populu guciac çure
icen sainduaren beldur içanen dire :
eta lurreco erregue guciec ohore ek-
harrico diote çure dohaxutasunari.

Ikhusi duketenean Yaunac berre-
guin duela Sion : eta agueri dela bere
arrimu pare-gabeen.

Ikhusi duketenean so eguin duela
aphalen othoitçari : eta ez dituela lai-
doztatu hekien auhenac.

Iskiriba beitez horiec ethorkiçuneco
mendetaco : eta yaioco den populuac
gorestuco du Yaun-goicoa.

Ceren so eguin duen bere egoitela
saindutic : Yaunac lurrera beguiac
aphaldu ditu :

Entçun ditu gathiboen auhenac : eta

desamarratu ditu hil içan cituztenen semeac.

Erantçun deçaten Sionen Yaunaren icena : eta haren laudorioac Yerusalemen.

Noiz eta ere bilduco baitire populguciac bat batean : eta erregueac Yaunaren cerbitçuco.

Yainco ahalxuaren ikhuscari horren hirrixaz, erran dio berac alchatu duen populuac : Erradaçu çombat beharco ditugun iguriki gauça miragarri horiec.

Ez neçaçula deith çure gana neure egunen erdian : mendez mende hedatcen dire çure urtheac.

Çuc, Yauna, hastean eguin duçu lurra : eta çure escuetarie atheratuac dire ceruac.

Iraganen dira horiec, eta çuc irauenen : philda batçu beçala ahituco dire.

Eta estalgui bat beçala khambiatuco ditutçu, eta içanen dira khambiatuac : bainan çu ber bera çaude, ez dira iraganen çure urtheac.

Çure cerbitçarien hurrec çurekin

ukhanen dute bere egoitça : et hekien ondocoac bethierecotz çure aitcinean içanen dire.

VI. Ps. 129.

De profundis clamavi ad te.

HONDATUA iferrurainocoan oihuz nagotçu, Yauna : Yauna, othoi, entçun çaçü ene oihua.

Beutez çure beharriac atçarririç : ene othoitz minaren entçuteco.

Baldin gure gaichtakeriac çorrotzki beguiratcen baditutçu, Yauna : Yauna, norc iraun çure aitcinean ?

Bainan barkhamendua da çure baithan : eta çure leguea delacotz, esperantça çutan ez dut galdu, Yauna.

Haren aguintcetan bere ustantça eman du ene arimac : Yauna baithan eman du ene bihotçac bere esperantça.

Goicetic arraxera : esperantça ukhan beça Israelec Yauna baithan.

Arren Yauna urricalmendua bera baita : eta nasaia hura baithan berrespena.

Eta berae berrerosico du Israel :
bere bekhatu gucietaric.

VII. *Ps.* 142.

Domine, exaudi orationem.... Et non.

YAUNA, entçun çaçu ene othoitça, eta
adi çaçu ene galdetce humila, hitz
eman duçun beçala : entçun naçaçu
çure çucentasunaren eredura.

Ez çaitecela sar yuyamenduan çure
cerbitçariarekin : ecen nor da lurrean
guiçon bici deno yustu daitekenic çure
aitcinean !

Ene biciari baitarrait ene exaya :
egotci nau lurreraino.

Ilhun beltçetan eçarri nau, aspaldi
hilic daudecenac beçala : hersturan
dago eue arima, eta nahasmendu han-
ditan dakhusat ene bihotça.

Bainan orhoitu naiz bestorduco egu-
nez, gogoan erabili tut çuc eguin gau-
ça miragarriac : beheman tut çure es-
cuec eguin ikhusgarriac.

Hedatu ditut çure gana ene escuac :
ene arima çure ganat dago, nola lur
gortu bat uriaren hirrixan.

Yauna, laster eguiçu ene aditcera :
barnea ahulez ttipitcen hari çaut.

Ez deçaçula itcul ene ganic çure be-
guithartea : edo eguinen naiz hobirat
dohacenac iduri.

Lehen baino lehen erantçun deça-
daçu çure urricalmenduaren boça :
çure baithan eman dudanz gueroz
ene esperantça.

Eraçagut dieçadaçu cer bide iduki
behar duan : ecen altchatu dut çu-
ganat ene arima.

Beguir naçaçu ene exayetic,
Yauna, çure ganat ihes eguin dut :
irakhax dieçadaçu çure borondatearen
eguiten, ecen çu çare ene Yaincoa.

Çure Izpiritu-Sainduac, onthasuna
bera denac, bidatuco nau çucen bide-
ra : çure icen sainduaren govestea-
gatic, Yauna, birphiztuco nauçu, çu
bakharric ona çarena.

Atheratuco duçu axecabetic ene ari-
ma : eta çure onhesgoa-gatic galduco
ditutçu ene exayac.

Sunxi-aracico ditutçu ene arima
hersturan daucaten guciac : ceren ni
bainaiz çure cerbitçaria.

Ant. Ez çaitecela orhoit, Yauna, gure hobenez, eta ez gure ahaideen gaichtakeriez : eta ez gaitçaçula eman be-thiereco hersturan gure bekhatuac direlacotz.

AGONIACO OTHOITÇAC

LETHANIAC.

YAUNA, duçun urricari.
 Yesu Christo, duçun urricari.
 Yauna, duçun urricari.
 Andredena Maria, tinentçat othoitz eguiçu.
 Aingueru eta Arcanyelu guciec,
 Abel saindua,
 Yusten gorthea,
 Abraham saindua,
 Yondoni Yoani Batista,
 San Yoseph,
 Patriarca eta Profeta guciec,
 Yondoni Petri,
 Yondoni Paulo,
 San Andres,
 Yondoni Yoani,
 Apostolu eta Ebanyelista guciec,
 Yaunaren Dicipulu saindu guciec,
 Inocent saindu guciec,
 Yondoni Estebe,

Hunençat othoitz eguiçu.

Hunençat othoitz eguçu.

Yondoni Laurendi,
 Martir saindu guciec,
 San Silbestre,
 San Gregorio,
 San Augustin,
 Aphezpicu eta Confessor saindu guciec,
 San Bedito,
 San Frances,
 Fraide eta Ermitau saindu guciec,
 Santa Maria Magdalena,
 Santa Lucia,
 Biryina eta Alhargun Sainda guciec,
 Saindu eta Sainda guciec, hunençat ararte-
 co içan çaitzte.

Urrical bekiçu, eta barkha dioçoçu, Yauna.
 Urrical bekiçu, eta beira çaçu, Yauna.
 Çure haserretic, beira, çaçu, Yauna.
 Heriotceco irriscutic,
 Heriotce gaichtotic,
 Ifernuco penetaric,
 Gaitz guçietaric,
 Deabruaren escuetaric,
 Çure Sortcearen medioz,
 Çure Gurutcearen eta Pasionearen medioz,
 Çure Heriotcearen eta Ehorztearen me-
 dioz,
 Çure Phizte gloriosaren medioz,
 Çure Ceruetarat igaite miragarriaren me-
 dioz,
 Izpiritu saindu conxolatçailearen gracia-
 ren medioz,

Beira, çaçu. Yauna.

Yuyamenduco egunean, beira çaçu, Yauna.
Bekhatorosac, othoi, entçun gaitçatçu.

Huni barkhatceaz othoizten çaituçu, arren
entçun gaitçatçu.

Yauna, duçun urricari.

Yesu-Christo, duçun urricari.

Yauna, duçun urricari.

Eria hil-hersturan denean

OTHOITÇA.

ÇOHAZ, arima Christaua, ilkhi çaitu mundu huntaric, çu creatu çaituen Yainco Aita guçiz botherexuaren icenean; çure-gatic pairatu duen Yesu-Christo Yainco Semearen icenean; çure gainerat ichuria içatu duen Izpiritu-Sainduaren icenean : Aingueru, eta Arcanyeluen icenean : Tronu eta Dominacionen icenean : Principatu eta Bothereen icenean : Kherubin eta Serafinen icenean : Patriarken eta Profeten icenean : Apostolu saindu eta Ebanyelisten icenean : Martir eta Confesoren icenean : Fraide saindu eta Ermitauen icenean : Biryina sainda, saindu eta sainda guçien icenean :

Arren bakean içan dadila çure lekhuia,
eta Parabisuco glorian çure egoitça,
Yesu-Christo gure Yaunaren medioz.
Halabiz.

Yainco urricalmenduxua, Yainco ezti
eta malxoa, Yaincoa, ceinac, çure mi-
sericordia handien eredura, urratcen
baititutçu urriki eguiazco bat dutenen
bekhatuac, eta iragan hoben handie-
netaric chahutcen, eguinac içatu ez
balire beçala : urricai bekiçu N. çure
cerbitçaria, eta arraiki beha çoçu; ai-
thortcen darozkitçu bere bekhatu gu-
ciac; bihotçaren erditic barkhamendu
eske dagotçu; othoi, Yauna, entçun
eçaçu. Ceronec, ô Aitaric samurrena!
garbi diotçotçu haraguiaren flakeçaz
edo debruac enganaturic eguin ahal
içatu dituen hux guciac; eta çure odo-
laren gostuz erosi duçun membro hau
yunta çoçu çure Eliçaren gorphutçari.
Duçun urricalmendu, Yauna, horren
marraskez; urricai çakizcote horren ni-
gar minei. Çure misericordian du bak-
harric bere fidantcia : harçaçu arren çu-
re adiskideen herruncan; Yesu-Christo
gure Yaunaren medioz. Halabiz.

Gomendatcen çaitut (ene anaia, *edo* arreba maitea) Yainco guciz-bothere-xuari, eta haren creatura çaren beçala, ematen çaitut haren escuetan; arren, noiz-ere herioa ethorriric, guiçon guciec çor dutena bihurtuco baituçu, itçul çaitecen, çu lur-lohitic itchuratu çaituen Autor bera-ganat.

Çure arima beraz gorphutçetic ilkhitcean, aintcinera ethor dakiola Aingueruen aralde distianta : ethor dakitçula yuyetçat yarriac daudecen Apóstoluen leinua : dathorçula oraino Martir gloriosen armada altchatua : ingura çaitçala Confesor liliz aphainduen gorthe churiac : bozcariorekin har çaitçatela Biryina garbien khoroc; eta Patriarkhec besarcaturic eçar bere galtçarrean, bethiereco dohaxutasunean.

Beguitharte ezti eta arrai batekin amulxuki har çaitçala Yesu-Christoc, eta mana deçala içan çaitecen bethi harenaitcinean daudecenen artean. Ez deçacun yakin nihoiz cer ondico ilhumbetan, cer oinhace su-lamboetan, cer min garratz çorigaitcezco leceetan. Ahalie

gabe içan ditela çure gain Satan beltça bere lagun guciekin : eta çu heltcen ikhusiric Aingueru sainduz lagundua, herstua bethierecotz ilhun-beltz lece-tarat ihes eguin deçala. Altcha dadila Yaincoa, haren exaiac barraiatuac daitecela, eta hura higuin duten guciac urrua dohacela haren beguietarie ; khea beçala sunxi daitecela ; eta suan ezcoa hurtcen den beçala, Yaincoaren aiticinean bekhatoreac gal daitecela : eta çucenac sasia eta bozcaria daitecela Yaincoaren aiticinean. Gueçatuac beraz eta ahalguez yoac beitez ilhun belt-cetaco izpiritu gaichtoen aralde guciac ; eta Satanen cerbitçarietarie ez dadila bat ausarta çu Ceruco bidetic guibelatcerat.

Beira çaitçala tormentetarie çuretçat gurutcean itçatu içan den Yesu-Christoc berac ; bera çaitçala heriotce eterna-letic çuretçat hil nahi içatu den Salbatçaile harc berac ; Yesu-Christoc, Yainco biciaren Semeac berac, eçar çaitçala Parabisuco axeguin eta goçoen erdian ; eta eçagut çaitçala bere ardien balxan Artçain on eta çucen

harrec. Diçula çure bekhatu gucien barkhamendua, eta eman çaitçala bere escuineco aldean bere hautatuen artean. Ikhus deçaçula bekhoz bekho çure Salbatçailea, eta bethi haren aiticinean çagola, çure beguiez beguira deçaçun, dohaxuentçat aguerian den eguia eternala. Beraz dohaxuen heronken artean eçarria, goça çaitecen Yaincoaren beguiratceco goçoaz menden mendetan. Halabiz.

Yauna, ongui eguioçu çure cerbitçariari, çure urricalmendutic igurikitcen duen salbamenduco tokian. Halabiz.

Yauna, beira çaçü çure cerbitçariaren arima Ifernuco hirriscu gucietaric, ondicozco sareetaric eta axecabe gucietaric. Halabiz.

Yauna, beira çaçü çure cerbitçariaren arima, lehenago Enoc eta Elias guiçonon heriotce comunetic beiratu ditutçun beçala. Halabiz.

Yauna, beira çaçü çure cerbitçariaren arima, Noë uholdetic beiratu dutçun beçala. Halabiz.

Yauna, beira çaçü çure cerbitçaria-

ren arima, Abraham Ur Caldeacoan beiratu duçun beçala. Halabiz.

Yauna, beira çaçu çure cerbitçaria-
ren arima, Yob bere hersturetaric bei-
ratu duçun beçala. Halabiz.

Yauna, beira çaçu çure cerbitçaria-
ren arima, Isaac, sacrificatu gabe,
Abraham bere aitaren escueta-
ric beiratu duçun beçala. Halabiz.

Yauna, beira çaçu çure cerbitçaria-
ren arima, Lot Sodomatic eta su-
lambotic beiratu duçun beçala. Hala-
biz.

Yauna, beira çaçu çure cerbitçaria-
ren arima, Moïse Pharaon Egyptoco
erregueren escueta-
ric beiratu duçun
beçala. Halabiz.

Yauna, beira çaçu çure cerbitçaria-
ren arima, Daniel lehoïn lecetic beira-
tu duçun beçala. Halabiz.

Yauna, beira çaçu çure cerbitçaria-
ren arima, hirur haurrac su-labe gor-
ritic eta erregue gaichtaguïn escueta-
ric beiratu ditutçun beçala. Halabiz.

Yauna, beira çaçu çure cerbitçaria-
ren arima, Susana gueçurrezco hogue-
netic beiratu duçun beçala. Halabiz.

Yauna, beira çacu çure cerbitçaria-
ren arima, Dabid Saül erreguearen eta
Goliaten escuetaric beiratu duçun be-
çala. Halabiz.

Yauna, beira çacu çure cerbitçaria-
ren arima, Yondoni Petri eta Yondoni
Paulo cephoetaric beiratu ditutçun be-
çala. Halabiz.

Eta nola beiratu baituçu Santa Tecla
Biryina eta Martir dohaxua hirur on-
dico dorpheetaric, hala, othoi, beira
çacu çure cerbitçari hunen arima, eta
emoçu gracia çurekin goçatceco ceruco
goçoez. Halabiz.

Gomendatcen darotçugu, Yainco
handia, N. çure cerbitçaria, eta çu
othoizten çaitugu, Yesu-Christo mun-
duaren Salbatçailea, arren ez deçoçun
ukho eguin, bainan eçar deçaçun Pa-
triarkhen galçarrean horren arima;
horren gatic hain amulxuki mundurat
yauxi çarenaz gueróz Eçagut çacu, ô
Yauna, çure creatura, ez Yainco atce
eta arrotcec eguina, bainan çuc cero-
nec, ô Yainco bici eta eguiazcoa :
ecen, Yauna, ez da çutaz campo Yain-
coric, eta nihorc-ere ecin eguin dio

çure obrac beçalacoric. Bozcaria eçaçu beraz horren arima, çure beguithartea ikhusten duela : ez orhoit leheneco horren bekhatuez ez-eta nahaskeriez : hec guciac gaztetasuneco eraunxiac eta nahicunde tçarren suac eguin-araci diotça. Bekhatuan erori da, Yauna; bainan halere ez ditu ukhatu eta arnegatu Aita, Semea, eta Izpiritu-Saindua, aiticitic sinhexi du, Yaincoaren kharra bere baithan erakharri du, Yainco gauça guciën Creatçailea leyalki adoratu du.

Yauna, othoizten çaitugu ez çaiten orhoit horrec gaztetasunean eta eçagutçaric gabe eguin dituen bekhatuez, eta çure urricalmendu handiaren eredura, çure arguitasunaren gloriaren erditic hortaz orhoit çaiten. Idekiac beçozka Ceruco atheac, Aingueruac bozcaria beitez horrekilan. Har çaçü, Yau-na, çure cerbitçaria çure erresuman. Har deçala Ceruco armadaren manatceco gai içan denac, Micaël Yaincoaren Arcanyeluac : dathortzcotela aintcinerat Yaincoaren Aingueru sainduac, eta eramán deçatela Ceruco gloriaren

erdirat : han har deçala Yondoni Petri Apostoluac, ceinari Yesu-Christoc eman biatitotça Ceruco gakhoac : lagun dakiola Yondoni Paulo Apostolua, ceina içan baita Christoc berac hautaturicaco untci berecia : horrentçat ararteco içan dadila Yondoni Yoani Eban-yelista, Yaunaren Apostolu berecia, ceinari erakhuxiac içatu baitçaizco Ceruco estaliac. Othoitz eguin deçatela horrentçat bertce Apostolu guciac, ceinei eman içan baitçaie amarratceco eta lachatceco botherea. Ukhan ditçala arartecotçat Yaincoaren saindu eta Hautatu guciac çoines axecabe hainbertce yasain baitute : arren haraguia- ren lokharrietarie bilucia, gai içan dadin sartceco Ceruco glorian, aintçinguidaritçat duela Yesu - Christo gure Yauna, ceina bici baita eta erregue baita Aita eta Izpiritu-Sainduarekin mendeen mende gucietan. Halabiz.

Hil muga hurbil denean, othoitz eguin behar dute oraino kharxukiago eriaren ondoan direnec; maiz hari adiaraciz YESUS, MARIA, eta YOSEPHen

icenac, eta bereciki erran-araciz YESUS, YESUS, YESUS. — Yauna, emaiten dut ene arima çure escuetarat. — YESUS, Yauna, har eçaçu ene arima : — Maria saindua, othoitz eguiçu enetçat. — Maria, graciaren ama, misericordia- ren ama, beira naçaçu ene exaietarie; eta har naçaçu heriotceco orenean. Halabiz.

Azken haxa eman duenean :

᝚. Çatozte hunen laguntcerat, Yaincoaren sainduac ; çatozte hunen aintcinera, Yaunaren Aingueruac : Har eçaçue hunen arima ; Erakhar çaçue Yaun-goicoaren aintcinera. ᝚. Har çaitçala Yesu - Christoc, çoinac deithu baitçaitu ; Aingueruec bidalt çaitçatela Abrahamen galtçarrerat. Har eçaçue... ᝚. Emoçu, Yauna, descaxu eternala : eta distia deçon bethiereco arguiac : Erakhar...

Yauna, duçun urrikari. Yesu-Christo, duçun urrikari. Yauna, duçun urrikari. — Gure Aita... ᝚. Emoçu, Yauna...

᝚. Ifernueco athetic : ᝚. Urrun çaçue,

Yauna, hunen arima. *ŷ*. Descanxa be-
di bakean : *R*). Halabiz. *ŷ*. Yauna, ent-
çun çaqu ene othoitça : *R*). Eta ene oi-
hua hel dadin çu-gana.

Othoitça. Çuri, Yauna, gomendat-
cen, dautçugu, çure cerbitçariaren
arima, mundu huntacoa eguina due-
naz gueroz, çutan aurkhi deçan bicia :
eta bici huntan bere herbaltasunaz
eguin dituen bekhatuac, çuc garbiz-
kitçu, ichurtcen dioçularic nasaiki çu-
re urricalmenduric bereciena, Yesu-
Christo gure Yaunaren icenean. Ha-
labiz.

Hiltce saindu baten galdetceco
OTHOITÇAC.

MARIA saindua, misericordiazco Ama,
çutan confidantciaz bethea eta bihotça
dolorez çaurthua, çure aintcinerat hel-
du naiz, çuri errecomendatcerat ene
azken orena eta azken oren horren on-
doan içanen duan viyamendua.

Noiz eta ere ere angoc, mobimen-
duz gabetuac, aberituren bainaute ene

nundu huntaco bidaya acabatcerat donala, misericordiazco Maria, othoitz eguiçu enetçat.

Noiz eta ere ene escuac yadanic erdi hilac eta ikharetan, ez baitute atchikiren ahal ene bihotçaren gainean çure imaya ezta, misericordiazco Maria, othoitz eguiçu enetçat.

Noiz eta ere ene beguiae ilhunduac eta heriotce lambroez nahasiac, çuganat altchatuco baitire iraungituac eta erdi hilac, misericordiazco Maria, othoitz eguiçu enetçat.

Noiz eta ere ene ezpainac hoztuac eta ikharez hartuac, azken aldicotz erranen baitute çure icen saindua, misericordiazco Maria, othoitz eguiçu enetçat.

Noiz eta ere ene beguithartea deseguina, hil coloz estalia, gorphutz gucia agoniaco icerdiaz ondatua, annontçatuco baitaute ene fina hurbiltcen hari dela, misericordiazco Maria, othoitz eguiçu enetçat.

Noiz eta ere ene beharriac mundueo solhasei çerratceco phunduan, ez baitire çabalduren ene eternitateco sen-

tentciaren aditceco baicen, misericordiazco Maria, othoitz eguiçu enetçat.

Noiz eta ere ene bekhatuen orhoitça-penac eta çure Semearen yuyamenduen beldurrac ikharatuco bainaute eta botatuco lotsamendu handi batian, misericordiazco Maria, othoitz eguiçu enetçat.

Noiz eta ere ene ahaideac eta adiskideac ene ohearen ingurunetan bilduac, othoiztucó baitçaituzte enetçat nigaretan, misericordiazco Maria, othoitz eguiçu enetçat.

Noiz eta ere mundu gucia suntsitua içanen baita enetçat, eta yadanic sent-suen ussaya galdua içanen bainaiz agoniaco penetan eta heriotceco antisietan, misericordiazco Maria, othoitz eguiçu enetçat.

Noiz eta ene arima mundu huntaric yalguitciarekin, utcico baitu gorphutz hau hormatua eta hila, misericordiazco Maria, othoitz eguiçu enetçat.

Noiz eta ere ene arima aguertucó baita çure Seme dibinoaren aintecinian eta ikhusico baitu lehembicico aldicotçat haren Mayestate adoragarria, mise-

ricordiazco Maria, othoitz eguiçu enet-
çat.

YESUS, Yoseph eta Maria, emaiten
dautçuet ene bihotça, ene izpiritua eta
ene bicia.

Yesus, Yoseph eta Maria, lagun ne-
çaçue ene agoniaco azken mementoan.

Yesus, Yoseph eta Maria, hil nadiela
phausuan çuen compainia sainduan.

Hirur aspiracione horietaric bakhot-
chian irabazten dire ehun egunen in-
dulgentcia Purgatorietaco arimei appli-
catcen ahal direnac.

(Pie VII, aphilil. 28^{an} 1807.)

ÇAZPI PSALMU
PENITENCIALAC
 LATINEZ.

I. *Ps.* 6.

DOMINE, ne in furore tuo arguas me : *
 neque in irâ tuâ corripias me.

Miserere mei, Domine, quoniam infirmus sum : * sana me, Domine, quoniam conturbata sunt ossa mea.

Et anima mea turbata est valdè : *
 sed tu, Domine, usquequò?

Convertere, Domine, et eripe animam meam : * salvum me fac propter misericordiam tuam.

Quoniam non est in morte qui memor sit tuî : * in inferno autem quis confitebitur tibi?

Laboravi in gemitu meo ; lavabo per singulas noctes lectum meum : * lacrymis meis stratum meum rigabo.

Turbatus est à furore oculus meus : * inveteravi inter omnes inimicos meos.

Discedite à me, omnes qui operamini iniquitatem : * quoniam exaudivit Dominus vocem fletûs mei.

Exaudivit Dominus deprecationem meam : * Dominus orationem meam suscepit.

Erubescant et conturbentur vehementer omnes inimici mei : * convertantur et erubescant valdè velociter.

Gloria Patri... Sicut erat...

II. *Ps. 31.*

BEATI quorum remissæ sunt iniquitates, * et quorum tecta sunt peccata.

Beatus vir cui non imputavit Dominus peccatum : * nec est in spiritu ejus dolus.

Quoniam tacui, inveteraverunt ossa mea : * dùm clamarem totâ die.

Quoniam die ac nocte gravata est super me manus tua : * conversus sum in ærumnâ meâ dùm configitur spina.

Delictum meum cognitum tibi feci : * et injustitiam meam non abscondi.

Dixi : Confitebor adversùm me in-

justitiam meam Domino : * et tu remisisti impietatem peccati mei.

Pro hâc orabit ad te omnis sanctus, * in tempore opportuno.

Verumtamen in diluvio aquarum multarum, * ad eum non approximabunt.

Tu es refugium meum à tribulatione, quæ circumdedit me : * exultatio mea, erue me à circumdantibus me.

Intellectum tibi dabo, et instruam te in viâ hâc quâ gradieris : * firmabo super te oculos meos.

Nolite fieri sicut equus et mulus : * quibus non est intellectus.

In camo et fræno maxillas eorum constringe, * qui non approximant ad te.

Multa flagella peccatoris : * sperantem autem in Domino misericordia circumdabit.

Lætamini in Domino, et exultate, justi : * et gloriamini, omnes recti corde.

III. Ps. 37.

DOMINE, ne in furore tuo arguas me, * neque in irâ tuâ corripias me.

Quoniam sagittæ tuæ infixæ sunt mihi : * et confirmasti super me manum tuam.

Non est sanitas in carne meâ à facie iræ tuæ : * non est pax ossibus meis à facie peccatorum meorum.

Quoniam iniquitates meæ supergressæ sunt caput meum : * et sicut onus grave gravatæ sunt super me.

Putruerunt et corruptæ sunt cicatrices meæ, * à facie insipientiæ meæ.

Miser factus sum et curvatus sum usque in finem : * totâ die contristatus ingrediebar.

Quoniam lumbi mei impleti sunt illusionibus : * et non est sanitas in carne meâ.

Afflictus sum, et humiliatus sum nimis : * rugiebam à gemitu cordis mei.

Domine, ante te omne desiderium meum ; * et gemitus meus à te non est absconditus.

Cor meum conturbatum est, dereliquit me virtus mea : * et lumen oculorum meorum, et ipsum non est mecum.

Amici mei et proximi mei, * aduersum me appropinquaverunt et steterunt.

Et qui juxta me erant, de longè steterunt : * et vim faciebant qui quærebant animam meam.

Et qui inquirebant mala mihi, locuti sunt vanitates : * et dolos totâ die meditabantur.

Ego autem tanquàm surdus non audiebam : * et sicut mutus non aperiens os suum.

Et factus sum sicut homo non audiens : * et non habens in ore suo redargutiones.

Quoniam in te, Domine, speravi : * tu exaudies me, Domine Deus meus.

Quia dixi : Nequandò supergaudeant mihi inimici mei : * et dùm commoventur pedes mei, super me magna locuti sunt.

Quoniam ego in flagella paratus sum : * et dolor meus in conspectu meo semper.

Quoniam iniquitatem meam annuntiabo : * et cogitabo pro peccato meo.

Inimici autem mei vivunt, et confir-

mati sunt super me : * et multiplicati sunt qui oderunt me iniquè.

Qui retribuunt mala pro bonis, detrahebant mihi : * quoniam sequebar bonitatem.

Ne derelinquas me, Domine Deus meus : * ne discesseris à me.

Intende in adiutorium meum, * Domine, Deus salutis meæ.

IV. Ps. 50.

MISERERE meî, Deus : * secundùm magnam misericordiam tuam.

Et secundùm multitudinem miserationum tuarum, * dele iniquitatem meam.

Ampliùs lava me ab iniquitate meâ : * et à peccato meo munda me.

Quoniam iniquitatem meam ego cognosco : * et peccatum meum contra me est semper.

Tibi soli peccavi, et malum coram te feci ; * ut justificeris in sermonibus tuis, et vincas cùm judicaris.

Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum : * et in peccatis concepit me mater mea.

Ecce enim veritatem dilexisti : * incerta et occulta sapientiæ tuæ manifestasti mihi.

Asperges me hyssopo, et munda-
bor : * lavabis me, et super nivem deal-
babor.

Auditui meo dabis gaudium et læti-
tiam : * et exultabunt ossa humiliata.

Averte faciem tuam à peccatis meis : *
et omnes iniquitates meas dele.

Cor mundum crea in me, Deus : * et
spiritum rectum innova in visceribus
meis.

Ne projicias me à facie tuâ : * et
Spiritus sanctum tuum ne auferas à me.

Redde mihi lætitiā salutaris tui : *
et spiritu principali confirma me.

Docebo iniquos vias tuas : * et impii
ad te convertentur.

Libera me de sanguinibus, Deus,
Deus salutis meæ : * et exultabit lin-
gua mea justitiā tuam.

Domine, labia mea aperies : * et os
meum annuntiabit laudem tuam.

Quoniam si voluisses sacrificium,
dedissem utique : * holocaustis non
delectaberis.

Sacrificium Deo spiritus contribulatus : * cor contritum et humiliatum, Deus, non despicias.

Benignè fac, Domine, in bonâ voluntate tuâ Sion : * ut ædificentur muri Jerusalem.

Tunc acceptabis sacrificium justitiæ, oblationes et holocausta : * tunc imponent super altare tuum vitulos.

V. Ps. 10.

DOMINE, exaudi orationem meam : * et clamor meus ad te veniat.

Non avertas faciem tuam à me : * in quâcumque die tribulor, inclina ad me aurem tuam.

In quâcumque die invocavero te, * velociter exaudi me ;

Quia defecerunt sicut fumus dies mei : * et ossa mea sicut cremium aruerunt.

Percussus sum ut fœnum, et aruit cor meum : * quia oblitus sum comedere panem meum.

A voce gemitûs mei, * adhæsit os meum carni meæ.

Similis factus sum pellicano solitudinis : * factus sum sicut nycticorax in domicilio.

Vigilavi : * et factus sum sicut passer solitarius in tecto.

Totâ die exprobrabant mihi inimici mei : * et qui laudabant me, adversum me jurabant.

Quia cinerem tanquàm panem manducabam : * et potum meum cum fletu miscebam.

A facie iræ et indignationis tuæ ; * quia elevans allisisti me.

Dies mei sicut umbra declinaverunt : * et ego sicut fœnum arui.

Tu autem, Domine, in æternum permanes : * et memoriale tuum in generationem et generationem.

Tu exurgens misereberis Sion : * quia tempus miserendi ejus, quia venit tempus.

Quoniam placuerunt servis tuis lapides ejus : * et terræ ejus miserebuntur.

Et timebunt gentes nomen tuum, Domine : * et omnes reges terræ gloriam tuam ;

Quia ædificavit Dominus Sion : * et videbitur in gloriâ suâ.

Respexit in orationem humilium : * et non spreuit precem eorum.

Scribantur hæc in generatione alterâ : * et populus qui creabitur laudabit Dominum ;

Quia prospexit de excelso sancto suo : * Dominus de cœlo in terram aspexit.

Ut audiret gemitus compeditorum : * ut solveret filios interemptorum :

Ut annuntient in Sion nomen Domini, * et laudem ejus in Jerusalem.

In conveniendo populos in unum, * et reges, ut serviant Domino.

Respondite ei in viâ virtutis suæ : * Paucitatem dierum meorum nuntia mihi.

Ne revoces me in dimidio dierum meorum : * in generationem et generationem anni tui.

Initio tu, Domine, terram fundasti : * et opera manuum tuarum sunt cœli.

Ipsi peribunt, tu autem permanes : * et omnes sicut vestimentum veterascent.

Et sicut opertoriunt mutabis eos, et mutabuntur * : tu autem idem ipse es, et anni tui non deficient.

Filii servorum tuorum habitabunt : * et semen eorum in sæculum dirigetur.

VI. *Ps.* 129.

DE profundis clamavi ad te, Domine : * Domine, exaudi vocem meam.

Fiant aures tuæ intendentes, * in vocem deprecationis meæ.

Si iniquitates observaveris, Domine; * Domine, quis sustinebit!

Quia apud te propitiatio est : * et propter legem tuam sustinui te, Domine.

Sustinuit anima mea in verbo ejus : * speravit anima mea in Domino.

A custodiâ matutinâ usque ad noctem, * speret Israël in Domino.

Quia apud Dominum misericordia : * et copiosa apud eum redemptio.

Et ipse redimet Israël, * ex omnibus iniquitatibus ejus.

VII. *Ps.* 142.

DOMINE, exaudi orationem meam :

auribus percipe obsecrationem meam
in veritate tuâ : * exaudi me in tuâ jus-
titiâ.

Et non intres in iudicium cum servo
tuo ; * quia non justificabitur in cons-
pectu tuo omnis vivens.

Quia persecutus est inimicus ani-
mam meam : * humiliavit in terrâ vi-
tam meam.

Collocavit me in obscuris sicut mor-
tuos sæculi, et anxius est super me
spiritus meus ; * in me turbatum est
cor meum.

Memor fui dierum antiquorum ; me-
ditatus sum in omnibus operibus tuis : *
in factis manuum tuarum meditabar.

Expandi manus meas ad te : * ani-
ma mea sicut terra sinè aquâ tibi.

Velociter exaudi me, Domine : * de-
fecit spiritus meus.

Non avertas faciem tuam à me : * et
similis ero descendentibus in lacum.

Auditam fac mihi manè misericor-
diam tuam : * quia in te speravi.

Notam fac mihi viam in quâ ambu-
lem : * quia ad te levavi animam meam.

Eripe me de inimicis meis, Domine,

ad te confugi : * doce me facere voluntatem tuam, quia Deus meus es tu.

Spiritus tuus bonus deducet me in terram rectam : * propter nomen tuum, Domine, vivificabis me in æquitate tuâ.

Educes de tribulatione animam meam : * et in misericordiâ tuâ disperdes inimicos meos.

Et perdes omnes qui tribulant animam meam : * quoniam ego servus tuus sum.

Ant. Ne reminiscaris, Domine, delicta nostra, vel parentum nostrorum : neque vindictam sumas de peccatis nostris.

SAINDUEN LETHANIAC.

KYRIE, eleison. Kyrie, eleison.

Christe, eleison. Christe, eleison.

Kyrie, eleison. Kyrie, eleison.

Christe, audi nos. Christe, audi nos.

Christe, exaudi nos. Christe, exaudi nos.

Pater de cælis Deus, miserere nobis.

Fili Redemptor mundi Deus, miserere.

Spiritus sancte Deus, miserere.

Sancta Trinitas unus Deus, miserere.

Sancta Maria , ora pro nobis.
 Sancta Dei Genitrix , ora pro nobis.
 Sancta Virgo virginum , ora pro nobis.
 Sancte Michaël , ora pro nobis.
 Sancte Gabriel , ora pro nobis.
 Sancte Raphaël , ora pro nobis.
 Omnes sancti Angeli et Archangeli , orate
 pro nobis.
 Omnes sancti beatorum Spirituum ordines,
 orate pro nobis.
 Sancte Joannes Baptista , ora pro no-
 bis.
 Sancte Joseph , ora pro nobis.
 Omnes sancti Patriarchæ et Prophetæ , orate
 pro nobis.
 Sancte Petre , ora pro nobis.
 Sancte Paule ,
 Sancte Andrea ,
 Sancte Jacobe ,
 Sancte Joannes ,
 Sancte Thoma ,
 Sancte Jacobe ,
 Sancte Philippe ,
 Sancte Bartholomæe ,
 Sancte Matthæe ,
 Sancte Simon ,
 Sancte Thadæe ,
 Sancte Mathia ,
 Sancte Barnaba ,
 Sancte Luca ,
 Sancte Marce ,

Ora pro nobis.

Omnes sancti Apostoli et Evangelistæ, orate pro nobis.

Omnes sancti Discipuli Domini, orate pro nobis.

Omnes sancti Innocentes, orate pro nobis.

Sancte Stephane, ora pro nobis.

Sancte Laurenti, ora pro nobis.

Sancte Vincenti, ora pro nobis.

Sancti Fabiane et Sebastianæ, orate pro nobis.

Sancti Joannes et Paule, orate pro nobis.

Sancti Cosma et Damiane, orate pro nobis.

Sancti Gervasi et Protasi, orate pro nobis.

Omnes sancti Martyres, orate pro nobis.

Sancte Sylvester,

Sancte Gregori,

Sancte Ambrosi,

Sancte Augustine,

Sancte Hieronyme,

Sancte Martine,

Sancte Nicolae,

Omnes sancti Pontifices et Confessores, orate pro nobis.

Omnes sancti Doctores, orate pro nobis.

Sancte Antoni, ora pro nobis.

Sancte Benedicte, ora pro nobis.

Sancte Bernarde, ora pro nobis.

Sancte Dominice, ora pro nobis.

Sancte Francisce, ora pro nobis.

Omnes sancti Sacerdotes et Levitæ, orate pro nobis.

Ora pro nobis.

Omnes sancti Monachi et Eremitæ, orate
pro nobis.

Sancta Maria Magdalena,

Sancta Agatha,

Sancta Lucia,

Sancta Agnes,

Sancta Cæcilia,

Sancta Catharina,

Sancta Anastasia,

Omnes sanctæ Virgines et Viduæ, orate pro
nobis.

Omnes Sancti et Sanctæ Dei, intercedite
pro nobis.

PROPITIUS esto, parce nobis, Domine.

Propitius esto, exaudi nos, Domine.

Ab omni malo, libera nos, Domine.

Ab omni peccato,

Ab irâ tuâ,

A subitanâ et improvisâ morte,

Ab insidiis diaboli,

Ab irâ et odio et omni malâ voluntate,

A spiritu fornicationis,

A fulgure et tempestate,

A flagello terræmotus,

A peste, fame et bello,

A morte perpetuâ,

Per mysterium sanctæ Incarnationis tuæ,

Per Adventum tuum,

Per Nativitatem tuam,

Per Baptismum et sanctum Jejunium
tuum,

Ora pro nobis.

Libera nos, Domine.

Per Crucem et Passionem tuam, libera nos,
Domine.

Per Mortem et Sepulturam tuam, libera
nos, Domine.

Per sanctam Resurrectionem tuam, libera
nos, Domine.

Per admirabilem Ascensionem tuam, libera
nos, Domine.

Per adventum Spiritûs sancti Paracliti, li-
bera nos, Domine.

In die iudicii, libera nos, Domine.

PECCATORES, te rogamus, audi nos.

Ut nobis parcas,

Ut nobis indulgeas,

Ut ad veram pœnitentiam nos perducere
digneris,

Ut Ecclesiam tuam sanctam regere et con-
servare digneris,

Ut domnum Apostolicum et omnes ec-
clesiasticos ordines in sancta religione
conservare digneris.

Ut inimicos sanctæ Ecclesiæ humiliare
digneris,

(Ut Imperatorem nostrum custodire di-
gneris),

Ut regibus et principibus christianis pa-
cem et veram concordiam donare digue-
ris,

Ut cuncto populo christiano pacem et uni-
tatem largiri digneris, te rogamus, audi
nos.

Te rogamus, audi nos.

Ut nosmetipsos in tuo sancto servitio con-
 fortare et conservare digneris,
 Ut mentes nostras ad cœlestia desideria
 erigas,
 Ut omnibus benefactoribus nostris sempi-
 terna bona retribuas,
 Ut animas nostras, fratrum, propinquo-
 rum, et benefactorum nostrorum, ab
 æternâ damnatione eripias,
 Ut fructus terræ dare et conservare di-
 gneris,
 Ut omnibus fidelibus defunctis requiem
 æternam douare digneris, te rogamus,
 audi nos.
 Ut nos exaudire digneris, te rogamus, audi
 nos.
 Fili Dei, te rogamus, audi nos.
 Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, parce
 nobis, Domine.
 Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, exaudi
 nos, Domine.
 Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, mise-
 rere nobis.
 Christe, audi nos. Christe, audi nos.
 Christe, exaudi nos. Christe exaudi nos.
 Kyrie, eleison. Kyrie, eleison.
 Christe, eleison. Christe, eleison.
 Kyrie, eleison.
 Pater noster, etc.
 ʒ. Et ne nos inducas in tentationem :
 R̄. Sed libera nos à malo.

Te rogamus, audi nos.

Psalmu 69.

DEUS, in adiutorium meum intende : *
Domine, ad adjuvandum me festina.

Cunfundatur et revereantur, * qui
quærent animam meam.

Avertantur retrorsum et erubes-
cant, * qui volunt mihi mala.

Avertantur statim erubescences, *
qui dicunt mihi : Euge, euge.

Exultent et lætentur in te omnes qui
quærent te ; * et dicant semper : Mag-
nificetur Dominus, qui diligunt salu-
tare tuum.

Ego vero egenus et pauper sum : *
Deus, adjuva me.

Adjutor meus et liberator meus es
tu : * Domine, ne moreris.

Gloria Patri... Sicut erat.

ÿ. Salvos fac servos tuos : R). Deus
meus, sperantes in te.

ÿ. Esto nobis, Domine, turris forti-
tudinis : R). A facie inimici.

ÿ. Nihil proficiat inimicus in nobis :
R). Et filius iniquitatis non apponat
nocere nobis.

ÿ. Domine, non secundum peccata

nostra facias nobis : R). Neque secundum iniquitates nostras retribuas nobis.

Ÿ. Oremus pro Pontifice nostro N...
R). Dominus conservet eum, et vivificet eum, et beatum faciat eum in terrâ ; et non tradat eum in animam inimicorum ejus.

(Ÿ. Oremus pro imperatore nostro N... R). Domine salvum fac Imperatorem, et exaudi nos in die quâ invocaverimus te.)

Ÿ. Oremus pro benefactoribus nostris : R). Retribuere dignare, Domine, omnibus nobis bona facientibus, propter nomen tuum, vitam æternam. Amen.

Ÿ. Oremus pro fidelibus defunctis :
R). Requiem æternam dona eis, Domine ; et lux perpetua luceat eis.

Ÿ. Requiescant in pace. R). Amen.

Ÿ. Pro fratribus nostris absentibus :
R). Salvos fac servos tuos, Deus meus, sperantes in te.

Ÿ. Mitte eis, Domine, auxilium de sancto : R). Et de Sion tuere eos.

Ÿ. Domine, exaudi orationem meam :
R). Et clamor meus ad te veniat.

Ÿ. Dominus vobiscum. R). Et cum spiritu tuo.

Oracioneac. — OREMUS.

DEUS, cui proprium est misereri semper et parcere : suscipe deprecationem nostram ; ut nos, et omnes famulos tuos quos delictorum catena constringit, miseratio tuæ pietatis clementer absolvat.

EXAUDI, quæsumus, Domine, supplicum preces, et confitentium tibi parce peccatis : ut pariter nobis indulgentiam tribuas benignus et pacem.

INEFFABILEM nobis, Domine, misericordiam tuam clementer ostende : ut simul nos et à peccatis omnibus exuas, et à pœnis quas pro his meremur eripias.

DEUS, qui culpâ offenderis, pœnitentia placaris : preces populi tui supplicantis propitiùs respice ; et flagella

tuæ iracundiæ, quæ pro peccatis nostris meremur, averte.

OMNIPOTENS sempiternæ Deus, misere famulo tuo Pontifici nostro N., et dirige eum secundum tuam clementiam in viam salutis æternæ : ut, te donante, tibi placita cupiat, et totâ virtute perficiat.

(**Q**UÆSUMUS, omnipotens Deus, ut famulus tuus Imperator noster N., qui tuâ miseratione suscepit regni gubernacula, virtutum etiam omnium suscipiat incrementa : quibus decenter ornatus, vitiorum monstra devitare, hostes superare, et ad te, qui via, veritas et vita es, gratiosus valeat pervenire.)

DEUS, à quo sancta desideria, recta consilia, et justa sunt opera : da servis tuis illam, quam mundus dare non potest, pacem ; ut et corda nostra mandatis tuis dedita, et hostium su-

blatâ formidine, tempora sint tuâ protectione tranquilla.

URE igne sancti Spiritûs renes nostros et cor nostrum, Domine : ut tibi casto corpore serviamus, et mundo corde placeamus.

FIDELIUM, Deus, omnium conditor et redemptor : animabus famulorum famularumque tuarum remissionem cunctorum tribue peccatorum ; ut indulgentiam, quam semper optaverunt, piis supplicationibus consequantur.

ACTIONES nostras, quæsumus, Domine, aspirando præveni, et adjuvando proseguere : ut cuncta nostra oratio et operatio à te semper incipiat, et per te cœpta finiatur.

OMNIPOTENS sempiternæ Deus, qui vivorum dominaris simul et mortuorum, omniumque misereris quos tuos fide et opere futuros esse prænoscis : te

supplices exoramus ; ut pro quibus effundere preces decrevimus, quosque vel præsens sæculum adhuc in carne retinet, vel futurum jam exutos corpore suscepit, intercedentibus omnibus Sanctis tuis, pietatis tuæ clementiâ omnium delictorum suorum veniam consequantur. Per Dominum nostrum.

ÿ. Dominus vobiscum. R). Et cum spiritu tuo.

ÿ. Exaudiat nos omnipotens et misericors Dominus. R). Amen.

ÿ. Et fidelium animæ per misericordiam Dei requiescant in pace. R). Amen.

IGANDETACO BESPÉRAC.

Pater noster, etc., Ave Maria, etc.

ŷ. Deus, in adiutorium meum intende : R). Domine, ad adjuvandum me festina.

Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto : * sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in secula seculorum. Amen.

Ps. 109.

DIXIT Dominus Domino meo : * Sede à dextris meis.

Donec ponam inimicos tuos, * scabellum pedum tuorum.

Virgam virtutis tuæ emittet Dominus ex Sion : * dominare in medio inimicorum tuorum.

Tecum principium in die virtutis tuæ, in splendoribus sanctorum : * ex utero antè luciferum genui te.

Juravit Dominus et non pœnitebit

eum : * Tu es Sacerdos in æternum,
secundùm ordinem Melchisedech.

Dominus à dextris tuis, * confregit
in die iræ suæ reges.

Judicabit in nationibus, implebit
ruinas : * conquassabit capita in terrâ
multorum.

De torrente in viâ bibit : * propte-
reà exaltabit caput.

Gloria Patri... Sicut erat...

Ant. Dixit Dominus Domino meo : *
Sede à dextris meis.

Ps. 110.

CONFITEBOR tibi, Domine, in toto cor-
de meo : * in concilio justorum et con-
gregatione.

Magna opera Domini : * exquisita in
omnes voluntates ejus.

Confessio et magnificentia opus
ejus : * et justitia ejus manet in secu-
lum seculi.

Memoriam fecit mirabilium suorum,
misericors et miserator Dominus : *
escam dedit timentibus se.

Memor erit in seculum testamenti

sui : * virtutem operum suorum annuntiabit populo suo.

Ut det illis hæreditatem gentium : * opera manuum ejus veritas et iudicium.

Fidelia omnia mandata ejus, confirmata in seculum seculi : * facta in veritate et æquitate.

Redemptionem misit populo suo : * mandavit in æternum testamentum suum.

Sanctum et terribile nomen ejus : * initium sapientiæ timor Domini.

Intellectus bonus, omnibus facientibus eum : * laudatio ejus manet in seculum seculi.

Ant. Fidelia omnia mandata ejus : confirmata in seculum seculi.

Ps. 111.

BEATUS vir qui timet Dominum : * in mandatis ejus volet nimis.

Potens in terrâ erit semen ejus : * generatio rectorum benedicetur.

Gloria et divitiæ in domo ejus : * et justitia ejus manet in seculum seculi.

Exortum est in tenebris lumen rec-
tis : * misericors et miserator et jus-
tus.

Jucundus homo qui miseretur et
commodat, disponet sermones suos in
judicio : * quia in æternum non com-
movebitur.

In memoriâ æternâ erit justus : * ab
auditione malâ non timebit.

Paratum cor ejus sperare in Domi-
no, confirmatum est cor ejus : * non
commovebitur, donec despiciat inimi-
cos suos.

Dispersit dedit pauperibus ; justitia
ejus manet in seculum seculi : * cornu
ejus exaltabitur in gloriâ.

Peccator videbit et irascetur, denti-
bus suis fremet et tabescet : * deside-
rium peccatorum peribit.

Ant. In mandatis ejus cupit nimis.

Ps. 112.

LAUDATE, pueri Dominum : * laudate
nomen Domini.

Sit nomen Domini benedictum : * ex
hoc nunc et usque in seculum.

A solis ortu usque ad occasum, * laudabile nomen Domini.

Excelsus super omnes gentes Dominus : * et super cœlos gloria ejus.

Quis sicut Dominus Deus noster, qui in altis habitat : * et humilia respicit in cœlo et in terrâ ?

Suscitans à terrâ inopem : * et de stercore erigens pauperem.

Ut collocet eum cum principibus, * cum principibus populi sui.

Qui habitare facit sterilem in domo, * matrem filiorum lætantem.

Ant. Sit nomen Domini benedictum in secula.

Ps. 113.

In exitu Israël de Ægypto, * domûs Jacob de populo barbaro.

Facta est Judæa sanctificatio ejus, * Israël potestas ejus.

Mare vidit et fugit : * Jordanis conversus est retrorsum.

Montes exultaverunt ut arietes, * et colles sicut agni ovium.

Qui est tibi, mare, quod fugisti ? *

et tu, Jordanis, quia conversus es retrorsum?

Montes, exultastis sicut arietes? * et colles, sicut agni ovium?

A facie Domini mota est terra: * à facie Dei Jacob.

Qui convertit petram in stagna aquarum: * et rupem in fontes aquarum.

Non nobis, Domine, non nobis, * sed nomini tuo da gloriam:

Super misericordiâ tuâ et veritate tuâ; * nequando dicant Gentes: Ubi est Deus eorum?

Deus autem noster in cœlo: * omnia quaecumque voluit fecit.

Simulacra gentium argentum et aurum: * opera manuum hominum.

Os habent et non loquentur: * oculos habent et non videbunt.

Aures habent et non audient: * nares habent et non odorabunt.

Manus habent et non palpabunt; pedes habent et non ambulabunt: * non clamabunt in gutture suo.

Similes illis fiant qui faciunt ea: * et omnes qui confidunt in eis.

Domus Israël speravit in Domi-

no : * adjutor eorum et protector eorum est.

Domus Aaron speravit in Domino : * adjutor eorum et protector eorum est.

Qui timent Dominum speraverunt in Domino : * adjutor eorum et protector eorum est.

Dominus memor fuit nostrî : * et benedixit nobis.

Benedixit domui Israël : * benedixit domui Aaron.

Benedixit omnibus qui timent Dominum, * pusillis cum majoribus.

Adjiciat Dominus super vos : * super vos et super filios vestros.

Benedicti vos à Domino : * qui fecit cœlum et terram.

Cœlum cœli Domino : * terram autem dedit filiis hominum.

Non mortui laudabunt te, Domine : * neque omnes qui descendunt in infernum.

Sed nos qui vivimus, benedicimus Domino : * ex hoc nunc et usque in seculum.

Ant. Nos qui vivimus, benedicimus Domino.

B. D. Ant. Alleluia, alleluia, alleluia.
Capitularen ondotic ihardesten da,
R). Deo gratias.

HIMNOA.

IGANDE OFFICIOETAN.

Lucis Creator optime,
 Lucem dierum proferens :
 Primordiis lucis novæ
 Mundi parans originem.

Qui mane junctum vesperi
 Diem vocari præcipis :
 Illabitur tetrum chaos ;
 Audi preces cum fletibus.

Ne mens gravata crimine
 Vitæ sit exsul munere :
 Dum nil perenne cogitat,
 Seseque culpis illigat.

Cœleste pulset ostium,
 Vitale tollat præmium :
 Vitemus omne noxium,
 Purgemus omne pessimum.

Præsta, Pater piissime,
 Patrique Compar Unice,

Cum Spiritu Paraclito,
Regnans per omne seculum.
Amen.

ÿ. Dirigatur, Domine, oratio mea :
R). Sicut incensum in conspectu tuo.

AMA BIRYINAREN CANTICA.

MAGNIFICAT * anima mea Dominum.

Et exultavit spiritus meus, * in Deo
salutari meo.

Quia respexit humilitatem ancillæ
suæ : * ecce enim ex hoc beatam me
dicent omnes generationes.

Quia fecit mihi magna qui potens
est : * et sanctum nomen ejus.

Et misericordia ejus à progenie in
progenies, * timentibus eum.

Fecit potentiam in brachio suo : *
dispersit superbos mente cordis sui.

Deposuit potentes de sede : * et
exaltavit humiles.

Esurientes implevit bonis : * et di-
vites dimisit inanes.

Suscepit Israël puerum suum : * re-
cordatus misericordiæ suæ.

Sicut locutus est ad patres nostros :
 Abraham et semini ejus in secula.
 Gloria Patri... Sicut erat...

HIMNOAG.

ABENDO DEMBORAN.

CREATOR alme siderum,
 Æterna lux credentium :
 Jesu Redemptor omnium,
 Intende votis supplicum.

Qui dæmonis ne fraudibus
 Periret orbis, impetu
 Amoris actus, languidi
 Mundi medela factus es.

Commune qui mundi nefas
 Ut expiares, ad Crucem
 E Virginis sacrario
 Intacta prodis victima.

Cujus potestas gloriæ,
 Nomenque cùm primum sonat,
 Et cœlites et inferi
 Tremente curvantur genu.

Te deprecamur ultimæ
 Magnum diei Judicem :

Armis supernæ gratiæ
 Defende nos ab hostibus.

Virtus, honor, laus, gloria
 Deo Patri cum Filio,
 Sancto simul Paraclito,
 In seculorum secula. Amen.

ŷ. Rorate cœli desuper, et nubes
 pluant Justum : R). Aperiatuŷ terra, et
 germinet Salvatoreŷ.

Eguberrico Besperac urrunago.

TRUFANIAZ.

CRUDELIS Herodes, Deum
 Regem venire quid times ?
 Non eripit mortalia,
 Qui regna dat cœlestia.

Ibant Magi, quam viderant
 Stellam sequentes præviam :
 Lumen requirunt lumine ;
 Deum fatentur munere.

Lavacra puri gurgitis
 Cœlestis Agnus attigit :
 Peccata, quæ non detulit,
 Nos abluendo sustulit.

Novum genus potentiæ,

Aquæ rubescant hydriæ ;
 Vinumque jussa fundere,
 Mutavit unda originem.

Jesu, tibi sit gloria,
 Qui apparuisti gentibus,
 Cum Patre et almo Spiritu,
 In sempiterna secula. Amen.

ÿ. Reges Tharsis et insulæ munera
 offerent : R). Reges Arabum et Saba
 dona adducent.

Trufaniatic bigarren igandean.

YESUSEN ICEN SAINDUAREN BESTA

5^{en} Psalmoa Credidi, p. 356.

JESU dulcis memoria,
 Dans vera cordis gaudia ;
 Sed super mel et omnia
 Ejus dulcis præsentia.

Nil canitur suavius,
 Nil auditur jucundius,
 Nil cogitatur dulcius,
 Quam Jesus Dei Filius.

Jesu, spes pœnitentibus !
 Quam pius es petentibus !

Quam bonus te quærentibus!
Sed quid invenientibus?

Nec lingua valet dicere,
Nec littera exprimere;
Expertus potest credere
Quid sit Jesum diligere.

Sis, Jesu, nostrum gaudium,
Qui es futurus præmium;
Sit nostra in te gloria,
Per cuncta semper secula. Amen.

ÿ. Sit nomen Domini benedictum,
alleluia : R). Ex hoc nunc et usque in
seculum, alleluia.

GARIÇUMA DEMBORAN.

AUDI, benigne Conditor,
Nostras preces cum fletibus,
In hoc sacro jejunio
Fusas quadragenario.

Scrutator alme cordium,
Infirma tu scis virium :
Ad te reversis exhibe
Remissionis gratiam.

Multum quidem peccavimus,
Sed parce confitentibus :

Ad nominis laudem tui
 Confer medelam languidis.

Concede nostrum conteri
 Corpus per abstinentiam,
 Culpæ ut relinquunt pabulum
 Jejuna corda criminum.

Præsta, beata Trinitas,
 Concede, simplex Unitas,
 Ut fructuosa sint tuis
 Jejuniorum munera. Amen.

ÿ. Angelis suis Deus mandavit de
 te : R). Ut custodiant te in omnibus viis
 tuis.

PASSIONE DEMBORAN.

VEXILLA Regis prodeunt;
 Fulget Crucis mysterium,
 Qua vita mortem pertulit,
 Et morte vitam protulit.

Quæ vulnerata lanceæ
 Mucrone diro, criminum
 Ut nos lavaret sordibus,
 Manavit unda et sanguine.

Impleta sunt quæ concinit
 David fideli carmine,

Dicendo nationibus :
Regnavit à ligno Deus.

Arbor decora et fulgida,
Ornata Regis purpura,
Electa digno stipite,
Tam sancta membra tangere.

Beata cujus brachiis
Pretium pependit seculi,
Statera facta corporis,
Tulitque prædam tartari.

O Crux, ave, spes unica,
Hoc Passionis tempore,
Piis adauge gratiam,
Reisque dele crimina.

Te fons salutis, Trinitas,
Collaudet omnis spiritus ;
Quibus Crucis victoriam
Largiris, adde præmium. Amen.

ÿ. Eripe me, Domine, ab homine
malo : v̄. A viro iniquo eripe me.

PASCO DEMBORAN.

Ad regias Agni dapes,
Stolis amicti candidis,

Post transitum maris rubri
Christo canamus Principi.

Divina cujus caritas,
Sacrum propinat sanguinem,
Almique membra corporis
Amor sacerdos immolat.

Sparsum cruorem postibus
Vastator horret Angelus ;
Fugitque divisum mare ;
Merguntur hostes fluctibus.

Jam Pascha nostrum Christus est ;
Paschalis idem victima,
Et pura puris mentibus,
Sinceritatis azyma.

O vera cœli Victima,
Subjecta cui sunt tartara,
Soluta mortis vincula,
Recepta vitæ præmia !

Victor subactis inferis
Trophæa Christus explicat,
Cœloque aperto, subditum,
Regem tenebrarum trahit.

Ut sis perenne mentibus
Paschale, Jesu, gaudium,
A morte dira criminum
Vitæ renatos libera.

Deo Patri sit gloria,

Et filio, qui à mortuis
Surrexit, ac Paraclito,
In sempiterna secula. Amen.

ÿ. Mane nobiscum, Domine, alle-
luia : R). Quoniam advesperascit, alle-
luia.

SAN YOSEPHEN BESTETAN.

Pascotic hirurgarren igandean.

5^{en} *Psalmoa* Laudate Dominum, p. 355.

TE, Joseph, celebrent agmina cœlitum;
Te cuncti resonent christiadum chori :
Qui clarus meritis, junctus est inclytæ,
Casto fœdere, Virgini.

Almo cum tumidam germine conjugem
Admirans, dubio tangeris anxius,
Afflatu superi Flaminis Angelus
Conceptum puerum docet.

Tu natum Dominum stringis; ad exteras
Ægypti profugum tu sequeris plagas;
Amissum Solymis quæris, et invenis,
Miscens gaudia fletibus.

Post mortem reliquos mors pia conse-
[crat,
Palmamque emeritos gloria suscipit ;

Tu vivens, Superis par, fruere Deo,
 Mira sorte beator.
 Nobis, summa Trias, parce precanti-
 [bus;
 Da, Joseph meritis, sidera scandere;
 Ut tandem liceat nos tibi perpetim
 Gratum promere canticum. Amen.
 y. Sub umbra illius quem desidera-
 veram sedi, alleluia : R. Et fructus ejus
 dulcis gutturi meo, alleluia.

YONDONI SALBATORETAN.

5^{en} *Psalmoa* Laudate Dominum, p. 355.

SALUTIS humanæ sator,
 Jesu, voluptas cordium,
 Orbis redempti conditor,
 Et casta lux amantium.

Qua victus es clementia,
 Ut nostra ferres crimina!
 Mortem subires innocens,
 A morte nos ut tolleres?

Perrumpis infernum chaos;
 Vincis catenas detrahis;
 Victor triumpho nobili
 Ad dexteram Patris sedes.

Te cogat indulgentia
 Ut damna nostra sarcias,
 Tuique vultus compotes
 Dites beato lumine.

Tu dux ad astra, et semita,
 Sis meta nostris cordibus,
 Sis lacrymarum gaudium,
 Sis dulce vitæ præmium. Amen.

ÿ. Dominus in cœlo, alleluia : R). Pa-
 ravit sedem suam, alleluia.

MENDECOSTEZ.

VENI, creator Spiritus,
 Mentis tuorum visita;
 Imple superna gratia
 Quæ tu creasti pectora.

Qui diceris Paraclitus,
 Altissimi donum Dei,
 Fons vivus, ignis, charitas,
 Et spiritalis unctio.

Tu septiformis munere,
 Digitus paternæ dexteræ,
 Tu rite promissum Patris,
 Sermone ditans guttura.

Accende lumen sensibus,

Infunde amorem cordibus,
 Infirma nostri corporis
 Virtute firmans perpeti.

Hostem repellas longius,
 Pacemque dones protinus ;
 Ductore sic te prævio,
 Vitemus omne noxium.

Per te sciamus da Patrem,
 Noscamus atque Filium :
 Teque utriusque Spiritum
 Credamus omni tempore.

Deo Patri sit gloria,
 Et Filio qui à mortuis
 Surrexit, ac Paraclito,
 In seculorum secula. Amen.

ÿ. Emitte Spiritum tuum, et crea-
 buntur : R). Et renovabis faciem terræ.

ÿ. Loquebantur variis linguis Apos-
 toli, alleluia : R). Magnalia Dei, alle-
 luia.

Bertee demboretan erraiten da :

Deo Patri sit gloria
 Ejusque soli Filio
 Cum Spiritu Paraclito
 Nunc et per omne seculum. Amen.

TRINITATECO IGANDEAN.

JAM sol recedit igneus ;
 Tu lux perennis Unitas,
 Nostris, beata Trinitas,
 Infunde lumen cordibus.

Te mane laudum carmine,
 Te deprecamur vespere :
 Digneris ut te supplices
 Laudemus inter cœlites.

Patri, simulque Filio,
 Tibique, sancte Spiritus,
 Sicut fuit, sit jugiter
 Seclum per omne gloria. Amen.

Ÿ. Benedictus es, Domine, in firma-
 mento cœli : R). Et laudabilis et glo-
 riosus in secula.

Besta-berrico Besperac. (Aurkhituco
 dira beherago.)

YESUSEN BIHOTZ SACRATUAREN BESTAN.

Psalmoc Besta-berriz beçala, p. 385.

AUCTOR beate seculi,
 Christe, redemptor omnium,

Lumen Patris de lumine,
Deusque verus de Deo.

Amor coegit te tuus
Mortale corpus sumere,
Ut, novus Adam, redderes
Quod vetus ille abstulerat.

Ille amor, almus artifex
Terræ, marisque, et siderum,
Errata Patrum miserans,
Et nostra rumpens vincula.

Non corde discedat tuo
Vis illa amoris inclyti ;
Hoc fonte gentes hauriant
Remissionis gratiam.

Percussum ad hoc est lancea,
Passumque ad hoc est vulnera,
Ut nos lavaret sordibus,
Unda fluente et sanguine.

Decus Parenti et Filio,
Sanctoque sit Spiritui,
Quibus potestas, gloria,
Regnumque in omne in seculum.

Amen.

†. Haurietis aquas in gaudio : †. De
fontibus Salvatoris.

YONDONI YOANNI-BAPTISTAREN BESTAN.

5° *Psalmoa* Laudate Dominum, p. 355.

U^T queant laxis resonare fibris
 Mira gestorum famuli tuorum,
 Solve polluti labii reatum
 Sancte Joannes.

Nuntius celso veniens Olympo,
 Te patri magnum fore nasciturum,
 Nomen, et vitæ seriem gerendæ
 Ordine promit.

Ille promissi dubius superni,
 Perdidit promptæ modulus loquelæ;
 Sed reformasti genitus peremptæ
 Organa vocis.

Ventris obstruso recubans cubili,
 Senseras Regem thalamo manentem :
 Hinc parens, nati meritis, uterque
 Abdita pandit.

Sit decus Patri, genitæque Proli,
 Et tibi compar utriusque Virtus
 Spiritus semper, Deus unus, omni
 Temporis ævo. Amen.

ÿ. Fuit homo missus à Deo : R). Cui
 nomen erat Joannes.

ÿ. Iste puer magnus coràm Domino : R). Nam et manus ejus cum ipso est.

I. PETRI ET PAULO APOST. BESTAN.

Psalmoad Apostoluen Comunean, p. 355

DECORA lux æternitatis auream
 Diem beatis irrigavit ignibus,
 Apostolorum quæ coronat Principes,
 Reisque in astra liberam pandit viam.

Mundi Magister, atque cœli Janitor,
 Romæ Parentes, Arbitrique gentium,
 Per ensis ille, hic per crucis victor
 [necem,
 Vitæ senatum laureati possident.

O Roma felix, quæ duorum Princi-
 [pum

Es consecrata glorioso sanguine :
 Horum cruore purpurata cæteras
 Excellis orbis una pulchritudines.

Sit Trinitati sempiterna gloria,
 Honor, potestas, atque jubilatio,
 In unitate, quæ gubernat omnia,
 Per universa seculorum secula. Amen.

ŷ. In omnem terram exivit sonus eorum : R). Et in fines orbis terræ verba eorum.

ŷ. Annuntiaverunt opera Dei : R). Et facta ejus intellexerunt.

Ustailearen lehen igandean.

YESUSEN ODOL PRECIATUAREN BESTAN.

5^{en} *Psalmoa* Lauda Jerusalem, p. 371.

FESTIVIS resonent compita vocibus,
Cives lætitiæ frontibus explicent;
Tædis flammiferis ordine prodeant
Instructi pueri et senes.

Quem dura moriens Christus in ar-
[bore

Fudit multiplici vulnere Sanguinem,
Nos facti memores dum colimus, decet
Saltem fundere lacrymas.

Humano generi perniciæ gravis
Adami veteris crimine contigit;
Adami integritas et pietas novi
Vitam reddidit omnibus.

Clamorem validum summus ab æ-
[there
Languentis Geniti si Pater audiit,

Placari potius Sanguine debuit,
Et nobis veniam dare.

Hoc quicumque stolam Sanguine
[proluit,
Abstergit maculas ; et roseum decus,
Quo fiat similis protinus Angelis,
Et Regi placeat, capit.

A recto instabilis tramite postmo-
[dum
Se nullus retrahat, meta sed ultima
Tangatur : tribuet nobile præmium,
Qui cursum Deus adjuvat.

Nobis propitius sis, Genitor potens,
Ut quos unigenæ Sanguine Filii
Emisti, et placido Flamine recreas,
Cœli ad culmina transferas. Amen.

ÿ. Te ergo, quæsumus, tuis famulis
subveni : R). Quos pretioso Sanguine
redemisti.

Burnilaren hirurgarren igandean.

AMA BIRYIN. ÇAZPI DOLOR. BESTA

MEÇAN *prosa.*

STABAT Mater dolorosa,
Juxta Crucem lacrymosa,
Dum pendebat Filius.

Cujus animam gementem,
Contristatam et dolentem,
Pertransivit gladius.

O quam tristis et afflicta
Fuit illa benedicta
Mater Unigeniti !

Quæ mœrebat et dolebat,
Pia Mater, dum videbat
Nati pœnas inclyti.

Quis est homo qui non fleret,
Matrem Christi si videret
In tanto supplicio ?

Quis non posset contristari,
Christi Matrem contemplari
Dolentem cum Filio ?

Pro peccatis suæ gentis
Vidit Jesum in tormentis,
Et flagellis subditum.

Vidit suum dulcem Natum,
Moriendo desolatum,
Dum emisit spiritum.

Eia, Mater, fons amoris,
Me sentire vim doloris
Fac, ut tecum lugeam.

Fac ut ardeat cor meum
In amando Christum Deum,
Ut sibi complaceam.

Sancta Mater, istud agas,
Crucifixi fige plagas
Cordi meo valide.

Tui Nati vulnerati,
Tam dignati pro me pati,
Pœnas mecum divide.

Fac me tecum pie flere,
Crucifixo condolere,
Donec ego vixero.

Juxta Crucem tecum stare,
Et me tibi sociare
In planctu desidero.

Virgo virginum præclara,
Mihi jam non sis amara;
Fac me tecum plangere.

Fac ut portem Christi mortem,
Passionis fac consortem,
Et plagas recolere.

Fac me plagis vulnerari,
Fac me Cruce inebriari,
Et cruore Filii.

Flammis ne urar succensus,
Per te, Virgo, sim defensus
In die judicii.

Christe, cum sit hinc exire,
Da per Matrem me venire
Ad palmam victoriæ.

Quando corpus morietur,
Fac ut animæ donetur
Paradisi gloria. Amen.

HIMNOA.

O quot undis lacrymarum,
Quo dolore volvitur,
Luctuosa de cruento
Dum revulsum stipite,
Cernit ulnis incubantem
Virgo Mater Filium!

Os suave, mite pectus,
Et latus dulcissimum,
Dexteramque vulneratam,
Et sinistram sauciam,
Et rubras cruore plantas
Ægra tingit lacrymis.

Centiesque, milliesque
Stringit arctis nexibus,
Pectus illud, et lacertos,
Illa figit vulnera,
Sicque tota colliquescit
In doloris osculis.

Eia, Mater, obsecramus,
Per tuas has lacrymas,
Filiique triste funus,

Vulnerumque purpuram,
Hunc tui cordis dolorem
Conde nostris cordibus.

Esto Patri, Filioque,
Et coævo Flamini,
Esto summæ Trinitati
Sempiterna gloria;
Et perennis laus, honorque,
Hoc et omni sæculo. Amen.

†. Regina Martyrum, ora pro nobis :
R). Quæ juxta Crucem Jesu constitisti.

Urriaren hirurgarren igandean.

AMA BIRYINAREN GARBITASUNAREN BESTAN.

PRÆCLARA custos Virginum,
Intacta Mater Numinis,
Cœlestis aulæ janua,
Spes nostra, cœli gaudium.

Inter rubeta lilium,
Columba formosissima,
Virga e radice germinans
Nostro medelam vulneri.

Turris draconi impervia,
Amica stella naufragis,

Tuere nos à fraudibus,
Tuaque luce dirige.

Erroris umbras discute,
Syrtes dolosas amove,
Fluctus tot inter deviis
Tutam reclude semitam.

Jesu, tibi sit gloria;
Qui natus es de Virgine,
Cum Patre et almo Spiritu,
In sempiterna sæcula. Amen.

ÿ. Cum jucunditate Virginitatem
beatæ Mariæ semper Virginis celebremus : R). Ut ipsa pro nobis intercedat
ad Dominum Jesum Christum.

SAINDU GUCIEN BESTAN.

2na Besperetan, 5na *Psalmoa* Credidi,
p. 356.

PLACARE, Christe, servulis,
Quibus Patris clementiam
Tuæ ad tribunal gratiæ
Patrona Virgo postulat.

Et vos beata, per novem
Distincta gyros, agmina,

Antiqua cum præsentibus,
Futura damna pellite.

Apostoli cum Vatibus,
Apud severum Judicem
Veris reorum fletibus
Exposcite indulgentiam.

Vos purpurati Martyres,
Vos candidati præmio
Confessionis, exules
Vocate nos in patriam.

Chorea casta Virginum,
Et quos eremus incolas
Transmisit astris, Cœlitum
Locate nos in sedibus.

Auferte gentem perfidam
Credientium de finibus ;
Ut unus omnes unicum
Ovile nos Pastor regat.

Deo Patri sit gloria,
Natoque Patris unico,
Sancto simul Paraclito,
In sempiterna sæcula. Amen.

ŷ. Exultabunt Sancti in gloria. R). Læ-
tabuntur in cubilibus suis.

Hilen Besperac urrunago.

ELIÇA DEDICACIONEAN.

5^{ca} *Psalmoa* Lauda Jerusalem, p. 371.

CÆLESTIS urbs, Jerusalem,
 Beata pacis visio,
 Quæ celsa de viventibus
 Saxis ad astra tolleris,
 Sponsæque ritu cingeris
 Mille Angelorum millibus :
 O sorte nupta prospera,
 Dotata Patris gloria,
 Respersa sponsi gratia,
 Regina formosissima,
 Christo jugata principi ;
 Cœli corusca civitas.

Hic margaritis emicant
 Patentque cunctis ostia,
 Virtute namque prævia,
 Mortalis illuc ducitur,
 Amore Christi percitus,
 Tormenta quisquis sustinet.

Scalpri salubris ictibus,
 Et tunsione plurima,
 Fabri polita malleo
 Hanc saxa molem construunt,

Aptisque juncta nexibus
Locantur in fastigio.

Decus Parenti debitum
Sit usquequaque Altissimo,
Natoque Patris unico,
Et in clyto Paraclito,
Cui laus, potestas, gloria
Æterna sit per secula. Amen.

Ÿ. Domum tuam, Domine, decet
sanctitudo : R). In longitudinem die-
rum.

SAINDUEN HIMNO COMUNAC.

APOSTOLUEN BESTETAN.

Ordinariozki lehen Besperetan, eta maiz
phestetan erraiten dira igandeco lehen laur
psalmoac, eta bortzgarrentzat, LAUDATE DO-
MINUM.

Ps. 116.

LAUDATE Dominum, omnes Gentes : *
laudate eum, omnes populi.

Quoniam confirmata est super nos
misericordia ejus : * et veritas Domini
manet in æternum.

2^{en} Besperetan , *Psalmoad* : Dixit Dominus , p. 322 ; Laudate pueri , p. 325.

Ps. 115.

CREDIDI, propter quod locutus sum : * ego autem humiliatus sum nimis.

Ego dixi in excessu meo : * Omnis homo mendax.

Quid retribuam Domino : * pro omnibus quæ retribuit mihi ?

Calicem salutaris accipiam : * et nomen Domini invocabo.

Vota mea Domino reddam coram omni populo ejus : * pretiosa in conspectu Domini mors Sanctorum ejus.

O Domine, quia ego servus tuus : * ego servus tuus, et filius ancillæ tuæ.

Dirupisti vincula mea : * tibi sacrificabo hostiam laudis, et nomen Domini invocabo.

Vota mea Domino reddam in conspectu omnis populi ejus : * in atriis domus Domini, in medio tui, Jerusalem.

Ps. 125.

IN convertendo Dominus captivita-

em Sion, * facti sumus sicut conso-
ati :

Tunc repletum est gaudio os nos-
trum : * et lingua nostra exultatione.

Tunc dicent inter Gentes : * Magni-
ficavit Dominus facere cum eis.

Magnificavit Dominus facere nobis-
cum : * facti sumus lætantes.

Converte, Domine, captivitatem nos-
tram, * sicut torrens in austro.

Qui seminant in lacrymis, * [in ex-
ultatione metent.

Euntes ibant et flebant, * mittentes
semina sua.

Venientes autem venient cum exul-
tatione, * portantes manipulos suos.

Ps. 138.

DOMINE, probasti me, et cognovisti
me : * tu cognovisti sessionem meam,
et resurrectionem meam.

Intellexisti cogitationes meas de lon-
ge : * semitam meam et funiculum
meum investigasti.

Et omnes vias meas prævidisti : *
quia non est sermo in lingua mea.

Ecce, Domine, tu cognovisti omnia,

novissima et antiqua : * tu formasti me , et posuisti super me manum tuam.

Mirabilis facta est scientia tua ex me : * confortata est, et non potero ad eam.

Quo ibo à spiritu tuo ? * et quo à facie tua fugiam.

Si ascendero in cœlum tu illic es : * si descendero in infernum, ades.

Si sumpsero pennas meas diluculo, * et habitavero in extremis maris :

Et enim illuc manus tua deducet me, * et tenebit me dextera tua.

Et dixi : Forsitan tenebræ conculcabunt me : * et nox illuminatio mea in deliciis meis.

Quia tenebræ non obscurabuntur à te , et nox sicut dies illuminabitur : * sicut tenebræ ejus, ita et lumen ejus.

Quia tu possedisti renes meos : * suscepisti me de utero matris meæ.

Confitebor tibi quia terribiliter magnificatus es : * mirabilia opera tua , et anima mea cognoscit nimis.

Non est occultatum os meum à te quod fecisti in occulto : * et substantia mea in inferioribus terræ.

Imperfectum meum viderunt oculi
ui, et in libro tuo omnes scribentur : *
lies formabuntur, et nemo in eis.

Mihi autem nimis honorificati sunt
inimici tui, Deus : * nimis confortatus est
principatus eorum.

Dinumerabo eos, est super arenam
multiplicabuntur : * exsurrexi, et ad-
que sum tecum.

Si occideris, Deus, peccatores : *
viri sanguinum, declinate à me.

Quia dicitis in cogitatione ! : * Acci-
pient in vanitate civitates tuas.

Nonne qui oderunt te, Domine, ode-
ram, * et super inimicos tuos tabesce-
bam ?

Perfecto odio oderam illos : * et ini-
mici facti sunt mihi.

Proba me, Deus, et scito cor meum : *
interroga me ; et cognosce semitas
meas.

Et vide si via iniquitatis in me est : *
et deduc me in via æterna.

HIMNOA.

EXULTET orbis gaudiis,
Cœlum resultet laudibus ;

Apostolorum gloriam
Tellus et astra concinunt.

Vos sæculorum iudices,
Et vera mundi lumina,
Votis precamur cordium :
Audite preces supplicum.

Qui templa cœli clauditis,
Serasque verbo solvitis,
Nos à reatu noxios
Solvi jubete, quæsumus.

Præcepta quorum protinus
Languor salusque sentiunt,
Sanate mentes languidas ;
Augete nos virtutibus ;

Ut, cùm redibit arbiter
In fine Christus sæculi,
Nos sempiterni gaudii
Concedat esse compotes.

Patri simulque Filio,
Tibique Sancte Spiritus,
Sicut fuit, sit jugiter
Sæclum per omne gloria. Amen.

ÿ. In omnem terram exivit sonus
eorum : R). Et in fines orbis terræ verba
eorum.

ÿ. Annuntiaverunt opera Dei : R). Et
facta ejus intellexerunt.

PASCO DĒMBORAN.

HIMNOA.

TRISTES erant Apostoli
De Christi acerbo funere,
Quem morte crudelissima
Servi necarant impii.

Sermone verax Angelus
Mulieribus prædixerat :
Mox ore Christus gaudium
Gregi feret fidelium.

Ad anxios Apostolos
Currunt statim dum nuntiaë
Illæ micantis obvia
Christi tenent vestigia.

Galileæ ad alta montium
Se conferunt Apostoli :
Jesuque, voti compotes,
Almo beantur lumine.

Ut sis perenne mentibus
Paschale, Jesu, gaudium,
A morte dira criminum
Vitæ renatos libera.

Deo Patri sit gloria,
Et Filio, qui à mortuis
Surrexit, ac Paraclito,
In sempiterna sæcula. Amen.

*Salbatoreco octaban, azken berxua
gambiatcen da huntarat :*

Jesu tibi sit gloria,
Qui victor in cœlum redis
Cum Patre et almo Spiritu
In sempiterna sæcula. Amen.

ÿ. Sancti et justî, in Domino gau-
dete, alleluia : ð). Vos elegit Deus in
hæreditatem sibi, alleluia.

MARTIR BATEN BESTETAN.

2^{en} Besperetan, 5^{en} *Psalmoa* Credidi,
p. 356.

DEUS, tuorum militum
Sors, et corona, præmium,
Laudes canentes Martyris
Absolve nexu criminis.

Hic nempe mundi gaudia,
Et blanda fraudum pabula,
Imbuta felle deputans,
Pervenit ad cœlestia.

Pœnas cucurrit fortiter,
Et sustulit viriliter,
Fundensque pro te sanguinem,
Æterna dona possidet.

Ob hoc precatu supplici
Te poscimus piissime,
In hoc triumpho Martyris
Dimitte noxam servulis.

Laus et perennis gloria
Patri sit, atque Filio,
Sancto simul Paraclito,
In sempiterna sæcula. Amen.

Pasco demboran.

Deo Patri sit gloria,
Et Filio, qui à mortuis,
Surrexit, ac Paraclito,
In sempiterna sæcula. Amen.

ŷ. Gloria et honore coronasti eum,
Domine : R). Et constituisti eum super
opera manuum tuarum.

ŷ. Justus ut palma florebit : R). Sicut
cedrus Libani multiplicabitur.

HAINITZ MARTIREN BESTETAN.

2^{en} Besperetan, 5^{en} Psalmoa Credidi,
p. 356.

SANCTORUM meritis inclyta gaudia

Pangamus socii, gestaque fortia :
 Gliscens fert animus promere cantibus
 Victorum genus optimum.

Hi sunt, quos fatue mundus abhorrui;
 Hunc fructu vacuum, floribus aridum
 Contempsere tui nominis asseclæ,
 Jesu, Rex bone cœlitum.

Hi pro te furias atque minas truces
 Calcarunt hominum, sævaque verbera ;
 His cessit lacerans fortiter ungula,
 Nec carpsit penetralia.

Cæduntur gladiis, more bidentium ;
 Non murmur resonat, non quærimonia ;
 Sed corde impavido mens bene conscia
 Conservat patientiam.

Quæ vox, quæ poterit lingua relexere
 Quæ tu Martyribus munera præparas ?
 Rubri nam fluido sanguine, fulgidis
 Cingunt tempora laureis.

Te, summa ô Deitas unaque, posci-
 [mus

Ut culpas abigas, noxia subtrahas,
 Des pacem famulis, ut tibi gloriam
 Annorum in seriem capant. Amen.

ÿ. Lætamini in Domino et exultate,
 justi : R). Et gloriamini, omnes recti
 corde.

ψ. Exultabunt sancti in gloria :
 ϑ. Lætabuntur in cubilibus suis.

CONFESSOR BESTETAN.

Aphezpicuen 2^{en} Besperetan, 5^{en} *Psal-*
moa Memento, p. 382.

ISTE Confessor Domini, colentes
 Quem pie laudant populi per orbem,
 Hac die lætus meruit beatas
 Scandere sedes. *Edo :*

(Hac die lætus meruit supremos
 Laudis honores.)

Qui pius, prudens, humilis, pudicus,
 Sobriam duxit sine labe vitam,
 Donec humanos animavit auræ
 Spiritus artus.

Cujus ob præstans meritum frequen-
 [ter,
 Ægra, quæ passim jacuere membra,
 Viribus morbi domitis, saluti
 Restituuntur.

Noster hinc illi chorus obsequentem
 Concinit laudem, celebresque palmas ;
 Ut piis ejus precibus juvemur
 Omne per ævum.

Sit salus illi, decus, atque virtus
 Qui super cœli solio coruscans,
 Totius mundi seriem gubernat,
 Trinus et unus. Amen.

ÿ. Amavit eum Dominus, et ornavit
 eum : R). Stulam gloriæ induit eum.

ÿ. Justum deduxit Dominus per vias
 rectas : R). Et ostendit illi regnum Dei.

BIRYINEN BESTETAN.

Psalmoe A. B. M. Besperetan beçala,
p. 370.

JESU, corona Virginum,
 Quem Mater illa concipit,
 Quæ sola Virgo parturit,
 Hæc vota clemens accipe.

Qui pergis inter lilia,
 Septus choreis Virginum,
 Sponsus decorus gloria,
 Sponsisque reddens præmia.

Quocumque tendis, Virgines
 Sequuntur, atque laudibus
 Post te canentes cursitant,
 Hymnosque dulces personant.

Te deprecamur supplices

Nostris ut addas sensibus
Nescire prorsus omnia
Corruptionis vulnera.

Virtus, honor, laus, gloria,
Deo Patri cum Filio,
Sancto simul Paraclito,
In sæculorum sæcula. Amen.

ŷ. Specie tua et pulchritudine tua :

R). Intende, prospere procede, et regna.

ŷ. Diffusa est gratia in labiis tuis :

R). Propterea benedixit te Deus in æ-
ternum.

EMAZTE SAINDU BESTETAN.

Psalmoe A. M. B. Besperetan beçala,
p. 370.

FORTEM virili pectore
Laudemus omnes foeminam,
Quæ sanctitatis gloria
Ubique fulget inclyta.

Hæc sancto amore saucia,
Dum mundi amorem noxium
Horrescit, ad cœlestia
Iter peregit arduum.

Carnem domans jejuniis,

Dulcique mentem pabulo
 Orationis nutriens,
 Cœli potitur gaudiis.

Rex Christe, virtus fortium,
 Qui magna solus efficis,
 Hujus precatu, quæsumus,
 Audi benignus supplices.

Deo Patri sit gloria,
 Ejusque soli Filio,
 Cum Spiritu Paraclito,
 Nunc, et per omnes sæculum. Amen.

ŷ. Specie tua et pulchritudine tua :

R). Intende, prospere procede, et regna.

ŷ. Diffusa est gratia in labiis tuis :

R). Propterea benedixit te Deus in æ-
 ternum.

URTHECO BESTA PRINCIPALETACO

OFICIOAC.

ABENDO GO DEMBORAN.

*Antifona handiac hasten dire Aben-
 doaren 17.*

O SAPIENTIA ! quæ ex ore Altissimi

prodiisti, attingens à fine usque ad finem, fortiter suaviterque disponens omnia : veni ad docendum nos viam prudentiæ.

18. O Adonai, et Dux domus Israël! qui Moysi in igne flammæ rubi apparuisti, et ei in Sina legem dedisti : veni ad redimendum nos in brachio extento.

19. O Radix Jesse! qui stas in signum populorum, super quem continebunt reges os suum, quem Gentes deprecabuntur : veni ad redimendum nos, jam noli tardare.

20. O Clavis David, et sceptrum domus Israël! qui aperis et nemo claudit, claudis et nemo aperit : veni, et educ vinctum de domo carceris, sedentem in tenebris et umbra mortis.

21. O Oriens! splendor lucis æternæ, et sol justitiæ : veni, et illumina sedentes in tenebris et umbra mortis.

22. O Rex gentium! Deus Israël, et Salvator, lapisque angularis, qui facis utraque unum : veni, et salva hominem quem de limo formasti.

23. O Emmanuel! Rex et legifer

noster, expectatio Gentium, et desideratus earum : veni ad salvandum nos, Domine Deus noster.

ANDREDENA MARIAREN BESTETAN.

Dixit, *p.* 322, Laudate pueri, *p.* 325.

Ps. 121.

LETATUS sum in his quæ dicta sunt mihi : * in domum Domini ibimus.

Stantes erant pedes nostri : * in atriis tuis Jerusalem.

Jerusalem, quæ ædificatur ut civitas : * cujus participatio ejus in idipsum.

Illuc enim ascenderunt tribus, tribus Domini : * testimonium Israël, ad confitendum nomini Domini.

Quia illic sederunt sedes in iudicio : * sedes super domum David.

Rogate quæ ad pacem sunt Jerusalem : * et abundantia diligentibus te.

Fiat pax in virtute tuâ : * et abundantia in turribus tuis.

Propter fratres meos et proximos meos, * loquebar pacem de te.

Propter domum Domini Dei nostri, * quæsiui bona tibi.

Ps. 126.

Nisi Dominus ædificaverit domum, * in vanum laboraverunt qui ædificant eam.

Nisi Dominus custodierit civitatem, * frustra vigilat qui custodit eam.

Vanum est vobis ante lucem surge-
re : * surgite postquam sederitis, qui
manducatis panem doloris.

Cùm dederit dilectis suis somnum : *
ecce hæreditas Domini, filii ; merces,
fructus ventris.

Sicut sagittæ in manu potentis, * ita
filii excussorum.

Beatus vir qui implevit desiderium
suum ex ipsis : * non confundetur,
cum loquetur inimicis suis in porta.

Ps. 147.

LAUDA, Jerusalem, Dominum : * lauda
Deum tuum, Sion.

Quoniam confortavit seras portarum tuarum, * benedixit filiis tuis in te.

Qui posuit fines tuos pacem : * et adipe frumenti satiat te.

Qui emittit eloquium suum terræ : * velociter currit sermo ejus.

Qui dat nivem sicut lanam : * nebulam sicut cinerem spargit.

Mittit crystallum suam sicut buccellas : * ante faciem frigoris ejus quis sustinebit?

Emittet verbum suum, et liquefaciet ea : * flabit spiritus ejus, et fluent aquæ.

Qui annuntiat verbum suum Jacob : * justitias et judicia sua Israël.

Non fecit taliter omni nationi : * et judicia sua non manifestavit eis.

HIMNOA.

AVE, maris stella,
 Dei Mater alma,
 Atque semper Virgo,
 Felix cœli porta.
 Sumens illud ave

Gabrielis ore,
Funda nos in pace,
Mutans Evæ nomen.

Solve vincla reis,
Profer lumen cæcis :
Mala nostra pelle,
Bona cuncta posce.

Monstra te esse Matrem,
Sumat per te preces,
Qui pro nobis natus
Tulit esse tuus.

Virgo singularis,
Inter omnes mitis,
Nos culpis solutos
Mites fac et castos.

Vitam præsta puram,
Iter para tutum :
Ut videntes Jesum
Semper collætetur.

Sit laus Deo Patri,
Summo Christo decus,
Spiritus Sancto,
Tribus honor unus.

Amen.

ÿ. Dignare me laudare te, Virgo sa-
crata : R). Da mihi virtutem contra hos-
tes tuos.

M E Ç A N .

INTROÏTA.

SALVE, sancta Parens, enixa puerpera
Regem, qui cœlum terramque regit
in sæcula sæculorum. *Ps.* Eructavit
cor meum verbum bonum : * dico ego
opera mea Regi. †. Gloria Patri.
Salve.

Oracionea. Concede nos famulos
tuos, quæsumus, Domine Deus, per-
petua mentis et corporis sanitate gau-
dere : et gloriosa beatæ Mariæ semper
Virginis intercessione ; à præsentis li-
berari tristitia, et æterna perfrui læti-
tia. Per Dominum.

Lectio libri Sapientiæ. — Eccli. 24.

AB initio, et ante sæcula creata sum,
et usque ad futurum sæculum non de-
sinam, et in habitatione sancta coram
ipso ministravi. Et sic in Sion firmata
sum, et in civitate sanctificata simili-
ter requievi, et in Jerusalem potestas
mea. Et radicavi in populo honorifica-

to, et in parte Dei mei hæreditas illius, et in plenitudine Sanctorum detentio mea.

Graduela. Benedicta et venerabilis es, Virgo Maria, quæ, sine tactu pudoris, inventa es Mater Salvatoris. ψ . Virgo Dei genitrix, quem totus non capit orbis, in tua se clausit viscera, factus homo.

Alleluia, alleluia. ψ . Post partum, Virgo, inviolata permansisti: Dei Genitrix, intercede pro nobis. Alleluia.

**Sequentia sancti Evangelii secundum
Lucam. — CAP. 11.**

IN illo tempore: Loquente Jesu ad turbas, extollens vocem quædam mulier de turba, dixit illi: Beatus venter qui te portavit, et ubera quæ suxisti. Ad ille dixit: Quinimo, beati qui audiunt verbum Dei, et custodiunt illud.

**Ebanyelio sainduaren seguida San
Lucasen arabera. — CAP. 11.**

DEMBORA hartan: mintço citceielarie
Yesus yende ostei, emacume batec

boça alchatuz ostearen erditic, erran
cion : Dohaxua çu ekharri çaituen sa-
bela, eta dohaxuac çuri esnea eman
duten bulharrac. Bainan Yesusec erran
cion : hobeki errateco, dohaxuac Yain-
coaren hitça aditcen eta hura begui-
ratcen dutenac.

Offertoria. Ave, Maria, gratia ple-
na : Dominus tecum; benedicta tu in
mulieribus, et benedictus fructus ven-
tris tui.

Secreta. Tua Domine, propitiatione,
et beatæ Mariæ semper Virginis inter-
cessione, ad perpetuam atque præsen-
tem hæc oblatio nobis proficiat pros-
peritatem et pacem. Per.

Comunionea. Beata viscera Mariæ
Virginis, quæ portaverunt æterni Pa-
tris filium.

Postcomunionea. Sumptis, Domine,
salutis nostræ subsidiis: da quæsumus,
beatæ Mariæ semper Virginis patroci-
niis nos ubique protegi; in cujus ve-
neratione hæc tuæ obtulimus Majestati.
Per Dominum Jesum Christum.

EGUBERRI EGUNEAN.

M E Ç A N .

INTROÏTA.

PUER natus est nobis, et filius datus est nobis : cujus imperium super humerum ejus : et vocabitur nomen ejus, magni consilii Angelus. *Ps.* Cantate Domino canticum novum : * quia mirabilia fecit. *ÿ.* Gloria Patri. Puer.

Oracionea. Concede, quæsumus, omnipotens Deus : ut nos Unigeniti tui nova per carnem Nativitas liberet, quos sub peccati jugo vetusta servitus tenet. Per eundem Dominum.

Lectio Epistolæ beati Pauli Apostoli ad Hebræos. — CAP. 1.

MULTIFARIAM, multisque modis olim Deus loquens patribus in Prophetis, novissime diebus istis locutus est nobis in Filio, quem constituit hæredem universorum, per quem fecit et sæcula : qui cum sit splendor gloriæ, et figura substantiæ ejus, portansque

omnia verbo virtutis suæ, purgationem peccatorum faciens, sedet ad dexteram majestatis in excelsis; tanto melior Angelis effectus, quanto differentius præ illis nomen hæreditavit. Cui enim dixit aliquando Angelorum: Filius meus es tu, ego hodie genui te? Et rursus: Ego ero illi in Patrem, et ipse erit mihi in Filium? Et cum iterum introducit Primogenitum in orbem terræ dicit: Et adorent eum omnes Angeli Dei. Et ad Angelos quidem dicit: Qui facit Angelos suos spiritus, et ministros suos flamman ignis. Ad Filium autem: Thronus tuus, Deus, in sæculum sæculi: virga æquitatis virga regni tui. Dilexisti justitiam, et odisti iniquitatem: propterea unxit te Deus, Deus tuus, oleo exultationis præ participibus tuis. Et: Tu in principio, Domine, terram fundasti: et opera manuum tuarum sunt cœli. Ipsi peribunt, tu autem permanebis, et omnes ut vestimentum veterascent: et velut amictum mutabis eos, et mutabuntur: tu autem idem ipse es, et anni tui non deficient.

Græduela. Viderunt omnes fines terræ salutare Dei nostri : jubilate Deo, omnis terra. *ψ.* Notum fecit Dominus salutare suum : ante conspectum gentium revelavit justitiam suam.

Alleluia, alleluia. *ψ.* Dies sanctificatus illuxit nobis : venite, gentes, et adorete Dominum ; quia hodie descendit lux magna super terram. Alleluia.

Initium sancti Evangelii secundum Joannem. — CAP. I.

In principio erat Verbum, et Verbum erat apud Deum, et Deus erat Verbum. Hoc erat in principio apud Deum. Omnia per ipsum facta sunt, et sine ipso factum est nihil, quod factum est ; in ipso vita erat, et vita erat lux hominum : et lux in tenebris lucet, et tenebræ eam non comprehenderunt. Fuit homo missus a Deo, cui nomen erat Joannes. Hic venit in testimonium, ut testimonium perhiberet de lumine, ut omnes crederent per illum. Non erat ille lux, sed ut testimonium perhiberet de lumine. Erat lux vera, quæ illuminat omnem hominem venientem

in hoc mundum. In mundo erat, et mundus per ipsum factus est, et mundus eum non cognovit. In propria venit, et sui eum non receperunt. Quotquot autem receperunt eum, dedit eis potestatem filios Dei fieri, his qui credunt in nomine ejus : qui non ex sanguinibus, neque ex voluntate carnis, neque ex voluntate viri, sed ex Deo nati sunt. **ET VERBUM CARO FACTUM EST,** et habitavit in nobis : et vidimus gloriam ejus, gloriam quasi Unigeniti a Patre, plenum gratiæ et veritatis.

**Ebanyelio sainduaren hastapena Yon-
doni Yohanniren arabera. —CAP. 1.**

HAXARREAN cen Berboa, eta Berboa Yaincoa baithan cen, eta Berboa Yainco cen. Hura hastetic Yaincoa baithan cen. Diren guciac hartaz eguinac içan dira, eta hura gabe ez da eguinic içan deus eguina içan denic. Hura baithan cen bicia, eta bicia cen guiconen arguia : eta arguiac ilhunpetan arguitu du, eta ilhunpec ez dute endelgatu. İçan cen guiconbat Yaincoac egorria, icena çue-

na Yohannes. Hura ethorri cen lekhuco beçala, lekhuco tasun emateco arguiari, guciec sinhex ceçaten haren bidez. Ez cen hura arguia, bainan arguiari lekhuco tasun emaile içan behar cena. Hau cen eguiazco arguia, mundu huntaratcen diren guicon guciac arguitcen dituena. Munduan cen, eta mundua harc eguina da, eta munduac ez du eçagutu. Bereac baithara ethorri içan da, eta bereec ez dute errecibitu. Bainan hura bere ganat hartu duten guciei, eman diote ahala Yaincoaren haur eguinac içateco, haren icenean sinhestea dutenei: ceinac, ez odoletic, ez haraguiaren nahitic, ez guiconaren nahitic, bainan Yaincoa ganic sorthuac baitira. Eta Berboa (*) Haragui eguin içan da, eta egoitça eguin içan du gure artean, eta ikhusi dugu haren gloria, gloria Seme bakharrac Aitaganic duena beçalacoa, graciaz eta eguiaz bethea.

Offertorioa. Tui sunt cœli, et tua est terra : orbem terrarum et plenitudinem

(*) Berboa Yainco semea da, Berboa haragui eguin içan da, erran nahi da, Yaincoaren Semea guicon eguin da.

ejus tu fundasti : justitia et judicium
præparatio sedis tuæ.

Secreta. Oblata, Domine, munera,
nova Unigeniti tui nativitate sanctifi-
ca : nosque a peccatorum nostrorum
maculis emunda. Per eundem Domi-
num.

Comunionea. Viderunt omnes fines
terræ salutare Dei nostri.

Postcomunionea. Præsta, quæsumus,
omnipotens Deus : ut natus hodie Sal-
vator mundi, sicut divinæ nobis gene-
rationis est auctor, ita et immortali-
tatis sit ipse largitor. Qui tecum vivit.

BESPERETAN.

Psalmoac Dixit, p. 322; Confitebor,
p. 323; Beatus, p. 324: De Profun-
dis, p. 308.

Ps. 131.

MEMENTO, Domine, David : * et omnis
mansuetudinis ejus.

Sicut juravit Domino, * votum vovit
Deo Jacob.

Si introiero in tabernaculum domûs

meæ, * si ascendero in lectum strati mei;

Si dederò somnum oculis meis, * et palpebris meis dormitationem;

Et requiem temporibus meis, donec inveniam locum Domino : * tabernaculum Deo Jacob.

Ecce audivimus eam in Ephrata : * invenimus eam in campis silvæ.

Introibimus in tabernaculum ejus : * adorabimus in loco ubi steterunt pedes ejus.

Surge, Domine, in requiem tuam : * tu et arca sanctificationis tuæ.

Sacerdotes tui induantur justitiam : * et sancti tui exultent.

Propter David servum tuum, * non avertas faciem Christi tui.

Juravit Dominus David veritatem, et non frustrabitur eam : * De fructu ventris tui ponam super sedem tuam;

Si custodierint filij tui testamentum meum, * et testimonia mea hæc quæ docebo eos;

Et filii eorum usque in sæculum, * sedebunt super sedem tuam.

Quoniam elegit Dominus Sion : *
elegit eam in habitationem sibi.

Hæc requies mea in sæculum sæcu-
li : * hic habitabo, quoniam elegi eam.

Viduam ejus benedicens benedi-
cam : * pauperes ejus saturabo pani-
bus.

Sacerdotes ejus induam salutari : *
et sancti ejus exultatione exultabunt.

Illuc producam cornu David : * pa-
ravi lucernam Christo meo.

Inimicos ejus induam confusione : *
super ipsum autem effloreat sanctifi-
catio mea.

HIMNOA.

JESU, Redemptor omnium,
Quem, lucis ante originem,
Parem Paternæ gloriæ
Pater supremus edidit.

Tu lumen et splendor Patris,
Tu spes perennis omnium,
Intende quas fundunt preces
Tui per orbem servuli.

Memento, rerum Conditor,
Nostri quod olim corporis,

Sacrata ab alvo Virginis
Nascendo, formam sumpseris.

Testatur hoc præsens dies,
Currens per anni circulum,
Quod solus e sinu Patris
Mundi salus adveneris.

Hunc astra, tellus æquora,
Hunc omne quod cælo subest,
Salutis auctorem novæ
Novo salutat cantico.

Et nos, beata quos sacri
Rigavit unda sanguinis,
Natalis ob diem tui
Hymni tributum solvimus.

Jesu, tibi sit gloria,
Qui natus es de Virgine,
Cum Patre et almo Spiritu,
In sempiterna sæcula. Amen.

ÿ. Crastina die delebitur iniquitas
terræ : R). Et regnabit super nos Salva-
tor mundi.

ÿ. Notum fecit Dominus, alleluia :
R). Salutare suum, alleluia.

BENEDICCIONEAN.

Adeste, fideles, læti triumphantes :
Venite, venite in Bethlehem. * Natum

videte Regem Angelorum : * Venite adoremus ; venite adoremus ; venite adoremus Dominum.

En grege relicto, humiles ad cunas Vocati pastores appropierant. * Et nos ovanti gradu festinemus : Venite adoremus, etc.

Æterni Parentis splendorem æternum, Velatum sub carne videbimus. * Deum infantem, pannis involutum : Venite adoremus, etc.

Pro nobis egenum et fœno cubantem, Piis foveamus amplexibus. * Sic nos amantem quis non redamaret? Venite adoremus, etc.

YONDONI ESTEBE.

Psalmoad Eguberriz beçala.

Himnoa Deus tuorum, p. 362.

Azken berxua. Jesu, tibi, atço beçala.

YONDONI YOHANNI,

APOSTOLU ETA EBANYELISTA.

Psalmoad Eguberriz beçala.

Himnoa Exultet orbis, p. 359.

HAUR INNOCENTAC.

Psalmuac Eguberriz beçala.

HIMNOA.

SALVETE, flores Martyrum,
 Quos lucis ipso in limine
 Christi insecutor sustulit,
 Ceu turbo nascentes rosas.

Vos prima Christi victima,
 Grex immolatorum tener,
 Aram sub ipsam simplices,
 Palma et coronis luditis.

Jesu tibi sit gloria, p. 385.

ÿ. Sub trono Dei omnes Sancti cla-
 mant: R). Vindica sanguinem nostrum
 Deus noster.

 YESU-CHRISTO

GURE YAUNAREN CIRCONCISIONEA.

*Psalmuac Ama Biryinaren bestetan
 beçala, p. 370. Himnoa Jesu, Redemp-
 tor, p. 384.*

TRUFANIAZ.

MEÇAN.

INTROÏTA.

ECCE advenit Dominator Dominus : et regnum in manu ejus, et potestas, et imperium. *Ps.* Deus, judicium tuum regi da : * et justitiam tuam filio regis. *ÿ.* Gloria Patri. Ecce advenit.

Oracionea. Deus, qui hodierna die Unigenitum tuum Gentibus, stella duce, revelasti : concede propitius ; ut qui jam te ex fide cognovimus, usque ad contemplandam speciem tuæ celsitudinis perducamur. Per eundem Dominum.

Lectio Isaiaë Prophetæ. — CAP. 60.

SURGE, illuminare, Jerusalem : quia venit lumen tuum, et gloria Domini super te orta est. Quia ecce tenebræ operient terram, et caligo populos ; super te autem orietur Dominus, et gloria ejus in te videbitur. Et ambulabunt gentes in lumine tuo, et reges

in splendore ortus tui. Leva in circuitu oculos tuos, et vide: omnes isti congregati sunt, venerunt tibi: filii tui de longe venient, et filiae tuæ de latere surgent. Tunc videbis, et afflues, et mirabitur, et dilatabitur cor tuum, quando conversa fuerit ad te multitudo maris, fortitudo gentium venerit tibi. Inundatio camelorum operiet te, dromedarii Madian et Epha; omnes de Saba venient, aurum et thus deferentes, et laudem Domino annuntiantes.

Graduela. Omnes de Saba venient, aurum et thus deferentes, et laudem Domino annuntiantes. *ψ.* Surge, et illuminare, Jerusalem, quia gloria Domini super te orta est.

Alleluia, alleluia. *ψ.* Vidimus stellam ejus in Oriente: et venimus cum muneribus adorare Dominum. Alleluia.

Sequentia sancti Evangelii secundum Matthæum. — CAP. 2.

CUM natus esset Jesus in Bethlehem Juda in diebus Herodis regis, ecce Magi ab Oriente venerunt Jerosolymam,

dicentes : Ubi est qui natus est Rex Judæorum ? vidimus enim stellam ejus in Oriente, et venimus adorare eum. Audiens autem Herodes rex, turbatus est, et omnis Jerosolyma cum illo. Et congregans omnes principes sacerdotum et scribas populi, sciscitabatur ab eis ubi Christus nasceretur. At illi dixerunt ei : In Bethlehem Judæ : sic enim scriptum est per Prophetam : Et tu, Bethlehem, terra Juda, nequaquam minima es in principibus Juda : ex te enim exiet dux qui regat populum meum Israël. Tunc Herodes, clam vocatis Magis, diligenter didicit ab eis tempus stellæ quæ apparuit eis ; et mittens illos in Bethlehem, dixit : Ite, et interrogate diligenter de puero : et cum inveneritis, renuntiate mihi, ut et ego veniens adorem eum. Qui cum audissent regem, abierunt. Et ecce stella, quam viderant in Oriente, antecedebat eos, usque dum veniens staret supra ubi erat puer. Videntes autem stellam, gavisissimi sunt gaudio magno valde. Et intrantes domum, invenerunt puerum cum Maria matre ejus,

(*belhaunicatuz*) et procidentes adoraverunt eum. Et apertis thesauris suis, obtulerunt ei munera, aurum, thus et myrrham. Et responso accepto in somnis ne redirent ad Herodem, per aliam viam reversi sunt in regionem suam.

Ebanyelio sainduaren seguida San Mattheoren arabera. — CAP. 2.

SORTHU içan cenean Yesus Yudeaco Bethleemen, Herodes erreguearen egunetan, hor ethorri ciren Magoac (*) iguzkia atheratcen den aldetaric Yerusalemera, ciotelaric: Nun da Yuduen erregue sorthu dena? Ecen ikhusi dugu haren içarra iguzkia atheratceco alde-tan, eta ethorri gare haren adoratcera. Hori aditcearekin, Herodes erreguea asaldatu cen, eta Yerusaleme gucia harekin. Eta bil araciz aphez aiticindari guciac eta populoço iskiribauac, he-

(*) Magoac ciren guiçon çuhur eta yakitate handia çutenac, bereciki ceruco içarren eçagutceco; eta hemen aiphatcen diren hauc, erregue içan behar ciren.

kiei galdetcen cioten Christo nun sort-
cecoa othe cen. Bada hec erran cio-
ten : Yudeaco Bethleemen : ecen hu-
nela iscribatua da profetac : Eta hi,
Bethleem, Yudeaco lurra, ez haiz chu-
meena Yudeaco hiri lehembicicoen ar-
tean : ecen hitarie ilkhico duc aintci-
daria, Israelgo ene populua guidatuco
duena. Orduan Herodesec ichilic era-
kharririe Magoac, anxiarekin galdetu
ceien icar aguertu citçaiotenaren dem-
bora. Eta egortcen cituelaric Bethlee-
merat, erran ceien : Çohazte, eta galde
eguiçue arthoski haurraz : eta aurkhitu
dukeçuenean, yakinaraz dieçadaçue,
ni ere ethor nadintçatharen adoratcera.
Hauc beraz, erregue aditu çutenean,
yoan ciren : eta horra nun iguzki athe-
ratceco aldean ikhusi çuten icarra, ait-
cinean cioacoten, haurra cen tokiaren
gainera helduric baratu cen artean.
Bada icarra ikhusiz bozcario handi
batean eman ciren. Eta etchean sart-
cearekin aurkhitu çuten haurra, Maria
bere Amarekin, eta ahuspez emanic
adoratu çuten. Eta, beren tresor edo
gauça baliosac atheraric, escaini cioz-

caten emançac (*), urhe, insentsu eta mirra. Eta lotan arguimendu bat içanic, etcitecela bihur Herodesen ganat, bertce bide batez itçuli ciren beren herrirat.

Offertoria. Reges Tharsis et insulæ munera offerent : reges Arabum et Saba dona adducent : et adorabunt eum omnes reges terræ, omnes gentes servient ei.

Secreta. Ecclesiæ tuæ, quæsumus, Domine, dona propitius intuerere : quibus non jam aurum, thus, et myrrha profertur ; sed quod eisdem muneribus declaratur, immolatur et sumitur, Jesus Christus Filius tuus Dominus noster. Qui tecum vivit.

Comunionea. Vidimus stellam ejus in Oriente, et venimus cum muneribus adorare Dominum.

Postcomunionea. Præsta, quæsumus, omnipotens Deus : ut quæ solemni celebramus officio, purificatæ men-

(*) Elicaco aitec emançca horietan ikhnsi dute misterio bat, eracusten darocuna Yesus Christo Yainco dela, erregue dela eta guiçon dela.

tis intelligentia consequamur. Per Dominum.

BESPERETAN.

Igandeco Psalmoac. Himnoda, p. 352.

YONDONI LEON

Bayonaco Aphezpicua.

MARTIREN BESTETAN BEÇALA.

MEÇAN.

INTROÏTA.

STATUIT ei Dominus testamentum pacis, et principem fecit eum; ut sit illi Sacerdotii dignitas in æternum. *Ps.* Memento, Domine, David: * et omnis mansuetudinis ejus. †. Gloria. Statuit.

Oracionea. Infirmi-
tatem nostram respice, omnipotens Deus: et, quia pondus propriæ actionis gravat; beati Leonis, Martyris tui atque Pontificis, intercessio gloriosa nos protegat. Per Dominum.

Lectio Epistolæ beati Jacobi Apostoli.

— **CAP. I.**

CHARISSIMI, Beatus vir qui suffert

tentationem : quoniam, cum probatus fuerit, accipiet coronam vitæ, quam repromisit Deus diligentibus se. Nemo, cum tentatur, dicat quoniam a Deo tentatur : Deus enim intentator malorum est; ipse autem neminem tentat. Unusquisque vero tentatur a concupiscentia sua abstractus et illectus; deinde concupiscentia, cum conceperit, parit peccatum, peccatum vero, cum consummatum fuerit, generat mortem. Nolite itaque errare, fratres mei dilectissimi; omne datum optimum et omne donum perfectum desursum est, descendens à Patre luminum, apud quem non est transmutatio, nec vicissitudinis obumbratio. Voluntarie enim genuit nos verbo veritatis, ut simus initium aliquod creaturæ ejus.

Graduela. Inveni David servum meum, oleo sancto meo unxi eum; manus enim mea auxiliabitur ei, et brachium meum confortabit eum. ψ . Nihil proficiet inimicus in eo, et filius iniquitatis non nocebit ei.

Tract. Desiderium animæ ejus tribuisti ei : et voluntate labiorum ejus

non fraudasti eum. γ . Quoniam prævenisti eum in benedictionibus dulcedinis. γ . Posuisti in capite ejus coronam de lapide pretioso.

**Sequentia sancti Evangelii secundum
Lucam. — CAP. 14.**

In illo tempore : Dixit Jesus turbis : Si quis venit ad me, et non odit patrem suum, et matrem, et uxorem, et filios, et fratres, et sorores, adhuc autem et animam suam, non potest meus esse discipulus ; et qui non bajulat crucem suam, et venit post me, non potest meus esse discipulus. Quis enim ex vobis, volens turrim ædificare, non prius sedens computat sumptus qui necessarii sunt, si habeat ad perficiendum : ne posteaquam posuerit fundamentum, et non potuerit perficere, omnes qui vident incipiant illudere ei, dicentes : Quia hic homo cœpit ædificare, et non potuit consummare. Aut quis rex, iturus committere bellum adversus alium regem, non sedens prius cogitat si possit cum decem milibus occurrere ei qui cum viginti mil-

libus venit ad se? Alioquin, adhuc illo longe agente, legationem mittens, rogat ea quæ pacis sunt. Sic ergo omnis ex vobis qui non renuntiat omnibus quæ possidet, non potest meus esse discipulus.

Ebanyelio sainduaren seguida San Lucasen arabera. — CAP. 14.

DEMBORA hartan : Yesusec erran ceien yende ostei : Norbait heldu bada niganat, eta ez baditu higüintcen bere aita eta ama, eta emaztea, eta umeac, eta anaiac, eta arrebac, eta bertçalde oraino bere burua, ez ditake ičan ene dicipulu (*); eta norc ere ez baitu bere khurutcea ekhartcen, eta ez baita niri yarraikitcen, ez ditake ičan ene dicipulu. Ecen nor da çuen artean, dorre bat éguin nahi badu, lehenic yarriric khonduac eguinen ez dituená, cembat

(*) Higüintcea, hemen erran nahi da gutiágo maithatcea : erran nahi baita, Yaincoaren nahia eta Ispiritu sainduaren botça seguitu behar direla, behar balitz ere hortacotz aita, ama eta bertce guciekin gaizki yarri, eta bere buruaz cer nahiden sacrificio eguin.

gosta behar çaión, ikhusteco baduen aski akhabatcera heltceco : beldurrez eta cimenduac eguin ondoan, ez badeçake akhaba, ikhusten duten guciac has dazkion trufatcen, diotela : Guiçon hori hasi da etche eguiten eta ecin du akhabatu. Edo cein da erregue bertce erregue baten contra guerlan haritcera abian delaric, ez dena baratuco gogoan erabiltcen, hea yuan ditaken hamar mila guiçonekin, hogoi milarekin heldu çaiónaren bidera ? Bertcelacoan, hura oraino urrun delaric, guiçonac egorriric, galdeguiten diozca bakezco compuncteac. Horrela beraz çuetaric ceinac ere ez baitu gauça güciei ukho eguiten, hura ez ditake içan ene dicipulu.

Offertoria. Veritas mea et misericordia mea cum ipso : et in nomine meo exaltabitur cornu ejus.

Secreta. Hostias tibi, Domine, beati Leonis, Martyris tui atque Pontificis, dicatas meritis, benignus assume : et ad perpetuum nobis tribue provenire subsidium. Per Dominum.

Comunionea. Semel juravi in sancto meo : Semen ejus in æternum mane-

bit; et sedes ejus sicut sol in conspectu meo, et sicut luna perfecta in æternum, et testis in cœlo fidelis.

Postcomunionea. Refecti participatione muneris sacri : quæsumus, Domine Deus noster; ut, cujus exsequimur cultum, intercedente beato Leone, Martyre tuo atque Pontifice, sentiamus effectum. Per Dominum.

PROCESIONEAN.

HIMNOAC.

AUDIAT tellus faveatque cœlum :
En dies festus rediit Leoni,
Quo pios cantus decet atque sacras
Pangere laudes.

Hunc sinu fovit pietas benigno;
Hunc fides custos clypeo potenti
Induit, puris adolevit intus
Gratia flammis.

Inclytis fulgens titulis, avitum
Sponte proculcat decus, atque grandi
Cuncta dum sordent animæ, fit unus
Omnia Christus.

Mundus incassum juveni superbos
Explicat fastus : pia vota cœlum

Ambiunt, illic meliore splendet
Stemma nitore.

Hinc juvat Christi pretiosa ferre
Probra : sed virtus latitare nescit ;
Luce diffusa radians ad altos
Surgit honores.

Dum vovit sese pecori tuendo,
Tota portentis celebratur ætas ;
Donec optatam liceat parare
Morte coronam.

Summa laus summo sit ubique Patri :
Summa laus summo sit ubique Nato :
Par sit amborum tibi laus per omne,
Spiritus ævum. Amen.

ÿ. Ora pro nobis, sancte Leo :
R). Ut digni efficiamur promissionibus
Christi.

Ant. O sancte Leo, Martyr gloriose,
quos in Christo genuisti filios, et veræ fi-
dei lacte enutristi, tua, quæsumus, ora-
tio commendet nos indesinenter Deo.

CIVEM receptum Cœlites
Astris Leonem dum canunt,
Nos personemus inclytum
Festis triumphum cantibus.
Hic morte felici novum

Cruci trophæum condidit :
 Et quam reduxit finibus
 Nostris salutem sancit.

Quid Maurus infandis parat
 Delere cædibus fidem ?
 Surget per orbem pulchrior
 Suis renascens cladibus.

Beata tellus quam Leo
 Fuso sacravit sanguine :
 Fructus perennes edocens
 Sinu feraci fundere.

Æterne regnantis comes
 Agni, tuum ne deseras
 Gregem ; minaces comprime
 Sævi draconis impetus.

Da, Christe, tanti Præsulis
 Pugnare terris æmulos :
 Da quod supernis sedibus
 Tenet, mereri præmium.

Sit Trinitati gloria,
 Potente dextra quæ suos
 Gaudet tueri Martyres,
 Jugique palma cingere. Amen.

BESPERETAN.

*Igandeco lehembicico lau Psalmoac , eta
 bortzgarrena Credidi, propter, p. 356.
 Himnoa Deus , tuorum , p. 362.*

MEÇAN.

INTROÏTA.

RESURREXI, et adhuc tecum sum, alleluia; posuisti super me manum tuam, alleluia: mirabilis facta est scientia tua, alleluia, alleluia. *Ps.* Domine, probasti me, et cognovisti me: * tu cognovisti sessionem meam et resurrectionem meam. *ÿ.* Gloria Patri. Resurrexi.

Oracionea. Deus, qui hodierna die per Unigenitum tuum æternitatis nobis aditum, devicta morte, reserasti: vota nostra quæ præveniando aspiras, etiam adjuvando proseguere. Per eundem Dominum.

Lectio Epistolæ beati Pauli Apostoli ad Corinthios. — I Cor., 5.

FRATRES, Expurgate vetus fermenturo, ut sitis nova conspersio, sicut estis azymi. Etenim Pascha nostrum immolatus est Christus. Itaque epulemur, non in fermento veteri, neque

in fermento malitiæ et nequitiaë, sed in azymis sinceritatis et veritatis.

Graduela. Hæc dies quam fecit Dominus : exulemus, et lætemur in ea. *ÿ.* Confitemini Domino, quoniam bonus, quoniam in sæculum misericordia ejus.

Alleluia, alleluia. *ÿ.* Pascha nostrum immolatus est Christus.

PROSA.

VICTIMÆ paschali laudes immolent Christiani.

Agnus redemit oves : Christus innocens Patri reconciliavit peccatores.

Mors et vita duello conflixere mirando : dux vitæ mortuus regnat vivus.

Dic nobis, Maria, quid vidisti in via ?
Sepulcrum Christi viventis et gloriam vidi resurgentis ;

Angelicos testes, sudarium et vestes.

Surrexit Christus spes mea, præcedet vos in Galilæam.

Scimus Christum surrexisse à mortuis vere : tu nobis, victor Rex, miserere. Amen. Alleluia.

Sequentia sancti Evangelii secundum
 Marcum. — CAP. 16.

IN illo tempore : Maria Magdalene, et Maria Jacobi, et Salome emerunt aromata, ut venientes ungerent Jesum. Et valde mane una sabbatorum, veniunt ad monumentum, orto jam sole. Et dicebant ad invicem : Quis revolvat nobis lapidem ab ostio monumenti ? Et respicientes viderunt revolutum lapidem. Erat quippe magnus valde. Et introeuntes in monumentum viderunt juvenem sedentem in dextris, cooperatum stola candida ; et obstupuerunt. Qui dixit illis : Nolite expavescere : Jesum quæritis Nazarenum, crucifixum : surrexit, non est hic : ecce locus ubi posuerunt eum. Sed ite, dicite discipulis ejus, et Petro, quia præcedit vos in Galilæam : ibi eum videbitis, sicut dixit vobis.

Ebanyelio sainduaren seguida San
 Marcoren arabera. — CAP. 16.

DEMBORA hartan : Maria Magdalenac,

eta Maria Yacoberen amac, eta Salomec erosi cituzten gauça usain onecoac, Yesus cen tokira ethorriric haren gantçutceco. Eta astearen lehen egunean arras goicic abiaturic, heldu ciren hobira, iguzkia ya atheratua cela. Bada elkharri erraten çuten : Norc aldara-tuco darocu hobiaren atheco harria ! Eta behatcearekin ikhusi çuten harria khendua. Ecen tainki handia cen. Eta hobian sartcean ikhusi çuten guiçon gazte bat yarriric escuineco aldetic, yaunxichuri batez bezi, eta icitu ciren. Harc erran ceien : Ez çaitzeltela icit : Yesus Nazaretco bilhatcen duçue, khurutceficatua içan dena : phiztu da, ez da hemen : huna hura eman çuten tokia. Bainan çohazte, erroçuete haren dicipulei, eta Petriri, badohala çuen aiticinean Galileara ; han ikhusico duçue erran cerautçueten beçala.

Offertoria. Terra tremuit, et quie-vit, dum resurgeret in iudicio Deus, alleluia.

Secreta. Suscipe, quæsumus, Domi-ne, preces populi tui cum oblationibus hostiarum : ut paschalibus initiata mys-

teriis, ad æternitatis nobis medelam,
te operante, proficiant. Per Dominum.

Comunionea. Pascha nostrum im-
molatus est Christus, alleluia : itaque
epulemur in azymis sinceritatis et ve-
ritatis, alleluia, alleluia, alleluia.

Postcomunionea. Spiritum nobis, Do-
mine, tuæ charitatis infunde : ut quos
sacramentis paschalibus satiasti, tua
facias pietate concordēs. Per Domi-
num.

BESPERETAN.

Igandeco Psalmoac.

BENEDICCIONEAN.

CANTICA.

Alleluia, alleluia, alleluia.

O FILII et filiæ,
Rex cœlestis, Rex gloriæ,
Morte surrexit hodiè. Alleluia.

Et Maria Magdalene,
Et Jacobi, et Salome
Venerunt corpus ungere. Alleluia.

A Magdalena moniti,
Ad ostium monumenti
Duo currunt discipuli. Alleluia.

Sed Joannes apostolus
Cucurrit Petro citius,
Ad sepulcrum venit prius. Alleluia.

In albis sedens Angelus
Respondit mulieribus,
Quia surrexit Dominus. Alleluia.

Discipulis astantibus,
In medio stetit Christus,
Dicens: Pax vobis omnibus. Alleluia.

Postquam audivit Didymus
Quia surrexerat Jesus,
Remansit fide dubius. Alleluia.

Vide, Thoma, vide latus,
Vide pedes, vide manus,
Noli esse incredulus. Alleluia.

Quando Thomas Christi latus,
Pedes vidit atque manus,
Dixit: Tu es Deus meus. Alleluia.

Beati qui non viderunt
Et firmiter crediderunt:
Vitam æternam habebunt. Alleluia.

In hoc festo sanctissimo,
Sit laus et jubilatio:
Benedicamus Domino. Alleluia.

De quibus nos humillimas,
Devotas atque debitas
Deo dicamus gratias. Alleluia.

SALBATOREZ.

MEÇAN.

INTROÏTA.

VIRI Galilæi, quid admiramini aspicientes in cœlum? alleluia: quemadmodum vidistis eum ascendentem in cœlum, ita veniet, alleluia, alleluia, alleluia. *Ps.* Omnes gentes, plaudite manibus: * jubilate Deo in voce exultationis. †. Gloria Patri. Viri Galilæi.

Oracionea. Concede, quæsumus, omnipotens Deus: ut qui hodierna die Unigenitum tuum, Redemptorem nostrum, ad cœlos ascendisse credimus, ipsi quoque mente in cœlestibus habitemus. Per Dominum.

Lectio Actuum Apostolorum. —

CAP. 1.

PIMUM quidem sermonem feci de omnibus, o Theophile, quæ cœpit Jesus facere et docere, usque in diem qua præcipiens Apostolis per Spiritum sanctum, quos elegit, assumptus est:

quibus et præbuit seipsum vivum post passionem suam in multis argumentis, per dies quadraginta apparens eis, et loquens de regno Dei. Et convescens, præcepit eis ab Jerosolymis ne discederent, sed exspectarent promissionem Patris, quam audistis (inquit) per Joannem meum; quia Joannes quidem baptizavit aqua, vos autem baptizabimini spiritu sancto non post multos hos dies. Igitur qui convenerant, interrogabant eum, dicentes: Domine, si in tempore hoc restitues regnum Israël? Dixit autem eis: Non est vestrum nosse tempora vel momenta quæ Pater disposuit in sua potestate: sed accipietis virtutem supervenientis Spiritus sancti in vos, et eritis mihi testes in Jerusalem, et in omni Judæa, et Samaria, et usque ad ultimum terræ. Et cum hæc dixisset, videntibus illis, elevatus est: et nubes suscepit eum ab oculis eorum. Cumque intuerentur in cælum euntem illum, ecce duo viri adstiterunt juxta illos in vestibus albis, qui et dixerunt: Viri Galilæi, quid statis aspicientes in cælum? Hic Jesus,

qui assumptus est à vobis in cœlum, sic veniet, quemadmodum vidistis eum euntem in cœlum.

Alleluia, alleluia. ψ . Ascendit Deus in jubilatione, et Dominus in voce tubæ. Alleluia. ψ . Dominus in Sina, in sancto : ascendens in altum, captivam duxit captivitatem. Alleluia.

**Sequentia sancti Evangelii secundum
Marcum. — CAP. 16.**

IN illo tempore : Recumbentibus undecim discipulis, apparuit illis Jesus, et exprobravit incredulitatem eorum et duritiam cordis : quia iis qui viderant eum resurrexisse, non crediderunt. Et dixit eis : Euntes in mundum universum, prædicate Evangelium omni creaturæ. Qui crediderit, et baptizatus fuerit, salvus erit : qui vero non crediderit, condemnabitur. Signa autem eos qui crediderint hæc sequentur : In nomine meo dæmonia ejicient ; linguis loquentur novis ; serpentes tollent ; et si mortiferum quid biberint, non eis nocebit ; super ægros manus imponent, et bene habebunt.

Et Dominus quidem Jesus, postquam locutus est eis, assumptus est in cœlum, et sedet a dextris Dei. Illi autem profecti prædicaverunt ubique, Domino cooperante, et sermonem confirmante, sequentibus signis.

Ebanyelio sainduaren seguida San Marcoren arabera. — CAP. 16.

DEMBORA hartan : Hameca dicipuluac mahainean cirelaric, aguertu citceien Yesus, eta gaizkiac erran cezteien beren sinheste escasaz eta bihotz gogortasunaz : ceren hura phiztu cela ikhusi ičan çutenen errana ez baitçuten sinhexi. Eta erran ceien : Çohazte lur bazter gucietarat, eta predica çaçue Ebanyelioa creatura guciei. Sinhesten duena eta bathaiatua ičanen dena salbatu da : bainan sinhesten ez duena galdu da. Bada huna cer gauça espantagarri ikhusico diren sinhexi duketenetan : Debruac ihes egorrico dituzte ene iceanean : mintçaia berriz mintçatuco dira : sugueac escuetan erabilico dituzte ; eta cembait phoçoin hilgarri eda-

ten badute ere, ez deie calteric eguinen; erien gainean escuac emanen dituzte, eta sendatuac içanen dira. Bada Yesus Yauna hekiei mintçatu citceien ondoan, altchatu cen cerurat, eta yarridago Yaincoaren escuinean. Hec aldiz yoanic predicatu çuten toki gucietan, Yaunac laguntcen cituelaric eta hekien hitçari indar emaiten ciolaric hari cer-raizcon miracuiluez.

Offertorioa. Ascendit Deus in jubilatione, et Dominus in voce tubæ, alleluia.

Secreta. Suscipe, Domine, munera quæ pro Filii tui gloriosa Ascensione deferimus : et concede propitius ; ut a præsentibus periculis liberemur, et ad vitam perveniamus æternam. Per eundem Dominum.

Comunionea. Psallite Domino, qui ascendit super cœlos cœlorum ad orientem, alleluia.

Postcomunionea. Præsta nobis, quæsumus, omnipotens et misericors Deus : ut quæ visibilibus mysteriis sumenda percepimus, invisibili consequamur effectu. Per Dominum.

BESPERETAN.

Igandeco lau psalmoac; 5^{en} Laudate
Dominum, p. 355. *Himnoa* Salutis
humanæ, p. 339.

MENDECOSTEZ.

MEÇAN.

INTROÏTA.

SPIRITUS Domini replevit orbem ter-
rarum, alleluia : et hoc quod continet
omnia, scientiam habet vocis, alleluia,
alleluia, alleluia. *Ps.* Exsurgat Deus,
et dissipentur inimici ejus : * et fugiant,
qui oderunt eum, a facie ejus. *ÿ.* Gloria
Patri: Spiritus Domini.

Oracionea. Deus, qui hodierna die
corda fidelium sancti Spiritus illustra-
tione docuisti : da nobis in eodem Spi-
ritu recta sapere, et de ejus semper
consolatione gaudere. Per Dominum...
in unitate ejusdem.

Lectio Actuum Apostolorum. —

CAP. 2.

CUM complerentur dies Pentecostes,

erant omnes discipuli pariter in eodem loco : et factus est repente de cœlo sonus, tamquam advenientis spiritus vehementis, et replevit totam domum ubi erant sedentes. Et apparuerunt illis dispertitæ linguæ tanquam ignis, seditque supra singulos eorum : et repleti sunt omnes Spiritu sancto, et cœperunt loqui variis linguis, prout Spiritus sanctus dabat eloqui illis. Erant autem in Jerusalem habitantes Judæi, viri religiosi, ex omni natione quæ sub cœlo est. Facta autem hac voce, convenit multitudo, et mente confusa est, quoniam audiebat unusquisque lingua sua illos loquentes. Stupebant autem omnes, et mirabantur, dicentes : Nonne ecce omnes isti, qui loquuntur, Galilæi sunt? et quomodo nos audivimus unusquisque linguam nostram, in qua nati sumus? Parthi, et Medi, et Ælamitæ, et qui habitant Mesopotamiam, Judæam et Cappadociam, Pontum et Asiam, Phrygiam et Pamphyliam, Ægyptum et partes Lybiæ quæ est circa Cyrenen, et advenæ Romani, Judæi quoque et Proselyti,

Cretes et Arabes, audivimus eos loquentes nostris linguis magnalia Dei.

Alleluia, alleluia. *ÿ*. Emitte Spiritum tuum, et creabuntur, et renovabis faciem terræ. Alleluia.

Belhaunicaturic.

ÿ. Veni, sancte Spiritus, reple tuorum corda fidelium, et tui amoris in eis ignem accende.

PROSA.

VENI, sancte Spiritus,
Et emitte cœlitus
Lucis tuæ radium.

Veni, Pater pauperum ;
Veni, dator munerum ;
Veni lumen cordium.

Consolator optime,
Dulcis hospes animæ ;
Dulce refrigerium.

In labore requies,
In æstu temperies,
In fletu solatium.

O lux beatissima,
Reple cordis intima
Tuorum fidelium.

Sine tuo numine
Nihil est in homine,
Nihil est innoxium.

Lava quod est sordidum,
Riga quod est aridum,
Sana quod est saucium.

Flecte quod est rigidum,
Fove quod est frigidum,
Rege quod est devium.

Da tuis fidelibus,
In te confidentibus,
Sacrum septenarium.

Da virtutis meritum,
Da salutis exitum,
Da perenne gaudium.

Amen. Alleluia.

**Sequentia sancti Evangelii secundum
Joannem. — CAP. 14.**

IN illo tempore : Dixit Jesus discipulis
suis : Si quis diligit me, sermonem
meum servabit, et Pater meus diliget
eum, et ad eum veniemus, et mansio-
nem apud eum faciemus. Qui non di-
ligit me, sermones meos non servat.
Et sermonem quem audistis, non est
meus, sed ejus qui misit me, Patris.

Hæc locutus sum vobis, apud vos manens. Paraclitus autem Spiritus sanctus, quem mittet Pater in nomine meo, ille vos docebit omnia, et suggeret vobis omnia quaecumque dixerò vobis. Pacem relinquo vobis, pacem meam do vobis: non quomodo mundus dat, ego do vobis. Non turbetur cor vestrum, neque formidet. Audistis quia ego dixi vobis: Vado, et venio ad vos. Si diligeretis me, gauderetis utique quia vado ad Patrem, quia Pater major me est. Et nunc dixi vobis priusquam fiat, ut cum factum fuerit, credatis. Jam non multa loquar vobiscum. Venit enim princeps mundi hujus; et in me non habet quidquam. Sed ut cognoscat mundus quia diligo Patrem, et sicut mandatum dedit mihi Pater, sic facio.

Ebanyelio sainduaren seguida Yondoni Yohanniren arabera. — CAP. 14.

DEMBORA hartan: Yesusec erran cioten bere dicipuluei: Norbaitec maite banau, nic errana eguinen du, eta ene Aitac hura maite içanen du, eta haren

ganat ethorrico gare, eta haren baitan egoitça eguinen dugu. Ni maite ez nauenac, ez ditu ene erranac beguiratcen. Eta ni ganic aditu duçuen hitça, ez da enea, bainan egorri nauen Aitarena. Hauc erran darozkitçuet, çuekin naicelatic. Ordean Izpiritu saindu consolatçaileac, Aitac ene icenean egorrico duenac, irakhaxico darozkitçue gauçaguciac, eta orhoitaracico çaituzte nic erran darozkitçuetan guciez. Bakea uzten darotçuet, ene bakea ematen darotçuet : bainan nic ez dautçuet munduac ematen duen beçala ematen. Çuen bihotça ez bedi deboila ez eta loxa. Aditu duçue nola nic erran darotçuetan : banoha eta çuen ganat bihurtcecoa naiz. Maite baninduçue, bozcaria cinitazkete segur Aita ganat banohalacotz, Aita ni baino handiago baita (*). Eta orai erran darotçuet gauça guerthatu baino lehen; guerthatcen denean, sinhex deçaçuentçat. Gaurgoitic ez naiz ainhitz mintçatuco çuekin.

(*) Yesus-Christo Yainco eta guiçon da : guiçon beçala Aita baino gutiagoo da ; Yainco beçala Aitarekin bardina da.

Ecen heldu da mundu hunen buruça-
guia, eta ez du ni baithan deusic. Bai-
nan munduac eçagut deçan maite du-
ala Aita, eta nola ere manua eman
baiterant Aitac, hala duala eguiten.

Offertorioa. Confirma hoc, Deus,
quod operatus es in nobis: a templo
tuo, quod est in Jerusalem, tibi offe-
rent reges munera, alleluia.

Secreta. Munera, quæsumus, Domi-
ne, oblata, sanctifica: et corda nostra
sancti Spiritus illustratione emunda.
Per Dominum... in unitate ejusdem.

Comunionea. Factus est repente de
cœlo sonus, tanquam advenientis spi-
ritus vehementis, ubi erant sedentes,
alleluia: et repleti sunt omnes Spiritu
sancto, loquentes magnalia Dei, alle-
luia, alleluia.

Postcomunionea. Sancti Spiritus,
Domine, corda nostra mundet infusio,
et sui roris intima aspersione fœcun-
det. Per Dominum... in unitate ejus-
dem.

BESPERETAN.

Igandeco Psalmoac.

Himnoa Veni, Creator, p. 340.

M E Ç A N .

INTROÏTA.

CIBAVIT eos ex adipe frumenti, alleluia ; et de petra, melle saturavit eos ; alleluia, alleluia, alleluia. *Ps.* Exsultate Deo adjutori nostro : * jubilate Deo Jacob. *v.* Gloria Patri. Cibavit eos.

Oracionea. Deus, qui nobis sub Sacramento mirabili Passionis tuæ memoriam reliquisti : tribue, quæsumus ; ita nos Corporis et Sanguinis tui sacra mysteria venerari, ut Redemptionis tuæ fructum in nobis jugiter sentiamus. Qui vivis.

Lectio Epistolæ beati Pauli Apostoli ad Corinthios. — I COR., 11.

FRATRES, Ego enim accepi a Domino quod et tradidi vobis, quoniam Dominus Jesus, in qua nocte tradebatur, accepit panem, et gratias agens fregit, et dixit : Accipite, et manducate : hoc est Corpus meum, quod pro vobis tra-

detur : hoc facite in meam commemorationem. Similiter et calicem, postquam cœnavit, dicens : Hic calix novum testamentum est in meo sanguine. Hoc facite, quotiescumque bibetis, in meam commemorationem. Quotiescumque enim manducabitis panem hunc, et calicem bibetis, mortem Domini annuntiabitis donec veniat. Itaque quicumque manducaverit panem hunc, vel biberit calicem Domini indigne, reus erit corporis et sanguinis Domini. Probet autem seipsum homo, et sic de pane illo edat, et de calice bibat. Qui enim manducat et bibit indigne, iudicium sibi manducat et bibit, non dijudicans corpus Domini.

Graduela. Oculi omnium in te sperant, Domine, et tu das illis escam in tempore opportuno. *ÿ.* Aperis tu manum tuam, et imples omnes animal benedictione.

Alleluia, alleluia. *ÿ.* Caro mea vere est cibus, et sanguis meus vere est potus : qui manducat meam carnem, et bibit meum sanguinem, in me manet, et ego in eo.

PROSA.

LAUDA, Sion Salvatorem,
Lauda ducem et pastorem
In hymnis et canticis.

Quantum potes, tantum aude,
Quia major omni laude,
Nec laudare sufficis.

Laudis thema specialis,
Panis vivus et vitalis
Hodiè proponitur.

Quem in sacræ mensa cœnæ
Turbæ fratrum duodenæ
Datum non ambigitur.

Sit laus plena, sit sonora;
Sit jucunda, sit decora
Mentis jubilatio.

Dies enim solemnis agitur,
In qua mensæ prima recolitur
Hujus institutio.

In hac mensa novi regis
Novum Pascha novæ legis
Phase vetus terminat.

Vetustatem novitas,
Umbra fugat veritas,
Noctem lux eliminat.

Quod in cœna Christus gessit
Faciendum hoc expressit
In sui memoriam.

Docti sacris institutis,
Panem, vinum, in salutis
Consecramus hostiam.

Dogma datur Christianis
Quod in carnem transit panis,
Et vinum in sanguinem.

Quod non capis, quod non vides,
Animosa firmat fides,
Præter rerum ordinem.

Sub diversis speciebus,
Signis tantum et non rebus,
Latent res eximiæ.

Caro cibus, sanguis potus :
Manet tamen Christus totus
Sub utraque specie.

A sumente non concisus,
Non confractus, non divisus,
Integer accipitur.

Sumit unus, sumunt mille,
Quantum isti, tantum ille ;
Nec sumptus consumitur.

Sumunt boni, sumunt mali,
Sorte tamen inæquali,
Vitæ vel interitus.

Mors est malis, vita bonis :
 Vide paris sumptionis
 Quam sit dispar exitus !

Fracto demum sacramento,
 Ne vacilles, sed memento,
 Tantum esse sub fragmento,
 Quantum toto tegitur.

Nulla rei fit scissura,
 Signi tantum fit fractura,
 Qua nec status nec statura
 Signati minuitur.

Ecce panis Angelorum,
 Factus cibus viatorum,
 Vere panis filiorum,
 Non mittendus canibus.

In figuris præsignatur,
 Cum Isaac immolatur :
 Agnus Paschæ deputatur,
 Datur manna patribus.

Bone Pastor, panis vere,
 Jesu, nostri miserere :
 Tu nos pasce, nos tuere ;
 Tu nos bona fac videre
 In terra viventium.

Tu, qui cuncta scis et vales,
 Qui nos pascis hic mortales,
 Tuos ibi commensales,

Cohæredes et sodales
 Fac sanctorum civium. Amen.
 Alleluia.

**Sequentia sancti Evangelii secundum
 Johannem. — CAP. 6.**

IN illo tempore : Dixit Jesus turbis Judæorum : Caro mea vere est cibus, et sanguis meus vere est potus. Qui manducat meam carnem, et bibit meum sanguinem, in me manet, et ego in illo. Sicut misit me vivens Pater, et ego vivo propter Patrem : et qui manducat me, et ipse vivet propter me. Hic est panis qui de cœlo descendit. Non sicut manducaverunt patres vestri manna, et mortui sunt. Qui manducat hunc panem, vivet in æternum.

Ebanyelio sainduaren seguida Yondoni Yohanniren arabera. — CAP. 6.

DEMBORA hartan : Yesusec erran ceien bere dicipulei : Ene haragua eguiazki yanhari bat da, eta ene odola eguiazki edari bat da. Norc ere yaten baitu ene

haraguaia, eta edaten baitu ene odola, haina ni baithan dago, eta ni hura baithan. Nola ni Aita bici denac egorri bainau, eta ni bici bainaiz ene Aitaz : eta ni yaten nauena orobat bicico da nitaz. Hau da oguia cerutic yauxi dena. Ez çuen Arbasoec manna yan duten beçala eta guero hil baitira. Ogui hau yaten duena bicico da bethiere.

Offertorioa. Sacerdotes Domini incensum et panem offerunt Deo : et ideo sancti erunt Deo suo, et non pollutent nomen ejus, alleluia.

Secreta. Ecclesiæ tuæ, quæsumus, Domine unitatis et pacis propitius dona concede, quæ sub oblatis muneribus mystice designantur. Per Dominum.

Comunionea. Quotiescumque manducabitis panem hunc, et calicem bibetis, mortem Domini annuntiabitis, donec veniat : itaque quicumque manducaverit panem, vel biberit calicem Domini indigne, reus erit corporis et sanguinis Domini, alleluia.

Postcomunionea. Fac nos quæsumus, Domine, divinitatis tuæ sempi-

erna fruitione repleri, quam pretiosi corporis et sanguinis tui temporalis perceptio præfiguratur. Qui vivis.

BESPERETAN.

Psalmoac. Dixit, p. 322; Confitebor, p. 323; Credidi, p. 356.

Ps. 127.

BEATI omnes qui timent Dominum, * qui ambulant in viis ejus.

Labores manuum tuarum quia manducabis : * beatus es, et bene tibi erit.

Uxor tua sicut vitis abundans, * in lateribus domus tuæ.

Filii tui sicut novellæ olivarum, * in circuitu mensæ tuæ.

Ecce sic benedicetur homo * qui timet Dominum.

Benedicat tibi Dominus ex Sion ; * et videas bona Jerusalem omnibus diebus vitæ tuæ.

Et videas filios filiorum tuorum, * pacem super Israël.

Ps. Lauda, Jerusalem, p. 371.

HIMNOA.

PANGE, lingua, gloriosi
Corporis mysterium,
Sanguinisque pretiosi,
Quem in mundi pretium
Fructus ventris generosi
Rex effudit gentium.

Nobis datus, nobis natus
Ex intacta Virgine,
Et in mundo conversatus,
Sparso verbi semine,
Sui moras incolatus
Miro clausit ordine.

In supremæ nocte cœnæ
Recumbens cum fratribus,
Observata lege plene
Cibis in legalibus,
Cibum turbæ duodenæ
Se dat suis manibus.

Verbum caro, panem verum,
Verbo carnem efficit ;
Fitque sanguis Christi merum :
Et si sensus deficit,
Ad firmandum cor sincerum
Sola fides sufficit.

Tantum ergo Sacramentum

Veneremur cernui :
 Et antiquum documentum
 Novo cedat ritui :
 Præstet fides supplementum
 Sensuum defectui.

Genitori Genitoque,
 Laus et jubilatio,
 Salus, honor, virtus quoque,
 Sit et benedictio :
 Procedenti ab utroque
 Compar sit laudatio. Amen.

ꝰ. Panem de cœlo præstitisti eis.

[Alleluia.]

ꝱ. Omne delectamentum in se habentem. [Alleluia.]

HIMNO AC.

SACRIS solemniis juncta sint gaudia,
 Et ex præcordiis sonent præconia :
 Recedant vetera, nova sint omnia,
 Corda, voces, et opera.
 Noctis recolitur cœna novissima,
 Qua Christus creditur agnum et azyma
 Dedisse fratribus, juxta legitima
 Priscis indulta Patribus.
 Post agnum typicum, expletis epulis,

Corpus Dominicum datum discipulis,
Sic totum omnibus, quod totum singulis
Ejus fatemur manibus.

Dedit fragilibus corpis ferculum,
Dedit et tristibus sanguinis poculum,
Dicens : Accipite quod trado vasculum,
Omnes ex eo bibite.

Sic sacrificium istud instituit,
Cujus officium committi voluit
Solis præsbyteris, quibus sic congruit
Ut sumant, et dent cæteris.

Panis angelicus fit panis hominum :
Dat panis cœlicus figuris terminum :
O res mirabilis ! manducat Dominum
Pauper, servus, et humilis.

Te trina Deitas unaque, poscimus,
Sic nos tu visita, sicut te colimus :
Per tuas semitas duc nos quo tendimus,
Ad lucem quam inhabitas. Amen.

VERBUM supernum prodiens,
Nec Patris relinquens dexteram,
Ad opus suum exiens,
Venit ad vitæ vesperam.

In mortem à discipulo
Suis tradendus æmulis,

Prius in vitæ ferculo
Se tradidit discipulis.

Quibus sub bina specie
Carnem dedit et sanguinem
Ut duplicis substantiæ
Totum cibaret hominem.

Se nascens dedit socium,
Convescens in edulium,
Se moriens in pretium,
Se regnans dat in præmium.

O salutaris Hostia,
Quæ cœli pandis hostium !
Bella premunt hostilia :
Da robur, fer auxilium.

Uni trinoque Domino
Sit sempiterna gloria,
Qui vitam sine termino
Nobis donet in patria. Amen.

Ant. O quàm suavis est, Domine,
Spiritus tuus, qui ut dulcedinem tuam
in filios demonstrares, pane suavissi-
mo de cœlo præstato esurientes reple-
bonis, fastidiosos divites dimittens
inanes !

ÿ. Panem de cœlo præstitisti eis,
R). Omne delectamentum in se haben-
tem.

Ant. O sacrum convivium! in quo
Christus sumitur, recolitur memoria
Passionis ejus, mens impletur gratiâ,
et futuræ gloriæ nobis pignus datur.
Alleluia.

ÿ. Cibavit illos ex adipe frumenti,
Alleluia. R). Et de petrâ melle saturavit
eos. Alleluia.

ESKERREN EMAITECO HIMNOA.

TE Deum laudamus, te Dominum
confitemur.

Te æternum Patrem omnis terra ve-
neratur.

Tibi omnes Angeli, tibi Cœli et uni-
versæ Potestates.

Tibi Cherubim et Seraphim incessa-
bili voce proclamant :

Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus
Deus sabaoth.

Pleni sunt cœli et terra majestatis
gloriæ tuæ.

Te gloriosus Apostolorum chorus,

Te Prophetarum laudabilis nume-
rus,

Te Martyrum candidatus laudat exercitus.

Te per orbem terrarum sancta confitetur Ecclesia.

Patrem immensæ majestatis,
Venerandum tuum verum et unicum
Filium.

Sanctum quoque Paraclitum Spiritum.

Tu Rex gloriæ, Christe.

Tu Patris sempiternus es Filius.

Tu ad liberandum suscepturus hominem, non horruisti Virginis uterum.

Tu, devicto mortis aculeo, aperuisti credentibus regna cœlorum.

Tu ad dexteram Dei sedes, in gloria Patris.

Judex crederis esse venturus.

Te ergo quæsumus, tuis famulis subveni, quos pretioso sanguine redemisti.

Æterna fac cum Sanctis tuis in gloria numerari.

Salvum fac populum tuum, Domine, et benedic hæreditati tuæ.

Et rege eos, et extolle illos usque in æternum.

Per singulos dies benedicimus te :
Et laudamus nomen tuum in sæcu-
lum, et in sæculum sæculi.

Dignare, Domine, die isto sine pec-
cato nos custodire.

Miserere nostri, Domine, miserere
nostri.

Fiat misericordia tua, Domine, su-
per nos, quemadmodum speravimus
in te.

In te, Domine, speravi, non confun-
dar in æternum.

ÿ. Benedicamus Patrem et Filium
cum Sancto Spiritu : R). Laudemus et
superexaltemus eum in sæcula.

YONDONI YOHANNI-BAPTISTAREN

EGUNEAN.

M E Ç A N .

INTROÏTA.

DE ventre matris meæ vocavit me
Dominus nomine meo ; et posuit os
meum ut gladium acutum ; sub tegu-
mento manus suæ protexit me, et po-

suit me quasi sagittam electam. *Ps.* Bonum est confiteri Domino : * et psallere nomini tuo, Altissime. ⁊. Gloria Patri. De ventre.

Oracionea. Deus, qui præsentem diem honorabilem nobis in beati Joannis Nativitate fecisti : da populis tuis spiritualium gratiam gaudiorum, et omnium fidelium mentes dirige in viam salutis æternæ. Per Dominum.

Lectio Isaiaë Prophetæ. — CAP. 49.

AUDITE, insulæ, et attendite, populi de longe : Dominus ab utero vocavit me, de ventre matris meæ recordatus est nominis mei. Et posuit os meum quasi gladium actum : in umbra manus suæ protexit me, et posuit me sicut sagittam electam : in pharetra sua abscondit me. Et dixit mihi : Servus meus es tu, Israël, quia in te gloria-bor. Et nunc dicit Dominus, formans me ex utero servum sibi : Ecce dedi te in lucem gentium, ut sis salus mea usque ad extremum terræ. Reges videbunt, et consurgent principes, et

adorabunt propter Dominum, et Sanctum Israël, qui elegit te.

Graduela. Priusquam te formarem in utero, novi te, et antequam exires de ventre, sanctificavi te. ψ . Misit Dominus manum suam, et tetigit os meum, et dixit mihi.

Alleluia, alleluia. ψ . Tu, puer, Propheta Altissimi vocaberis; præibis ante Dominum parare vias ejus. Alleluia.

**Sequentia sancti Evangelii secundum
Lucam. — CAP. 1.**

ELISABETH impletum est tempus pariendi, et peperit filium. Et audierunt vicini et cognati ejus quia magnificavit Dominus misericordiam suam cum illa, et congratulabantur ei. Et factum est in die octavo venerunt circumcidere puerum, et vocabant eum nomine patris sui Zachariam. Et respondens mater ejus, dixit: Nequaquam, sed vocabitur Joannes. Et dixerunt ad illam: Quia nemo est in cognatione tua qui vocetur hoc nomine. Innuebant autem patri ejus, quem vellet vo-

cari eum. Et postulans pugillarem, scripsit, dicens : Joannes est nomen ejus. Et mirati sunt universi. Apertum est autem illico os ejus, et lingua ejus. Et loquebatur benedicens Deum. Et factus est timor super omnes vicinos eorum, et super omnia montana Judææ divulgabantur omnia verba hæc : et posuerunt omnes qui audierant in corde suo, dicentes : Quis, putas, puer iste erit? Etenim manus Domini erat cum illo. Et Zacharias pater ejus repletus est Spiritu sancto : et prophetauit, dicens : Benedictus Dominus Deus Israël, quia visitavit, et fecit redemptionem plebis suæ.

Ebanyelio sainduaren seguida San Lucasen arabera. — CAP. 1.

ELISABETHEN erdi-muga bethe cen eta mundurat eman çuen seme bat. Eta aditu çuten haren auço eta ahaideec Yaunac nola haren baithan aguertu çuen bere misericordia handia, eta harekin batean bozcariatcen ciren. Eta çortcigarren egunean ethorri ciren hauraren eba-

kitcera (*), eta icendatcen çuten Zakharias, bere aitaren icenaz. Bainan haren ama mintçatu cen eta erran çuen : Ez bada, bainan deithuco da Yohannes. Eta erran cioten : Ez da ordean nihor çure ahaidecuntçan icen hori duenic. Kheinuz galdeguiten cioten bizkitartean haren aitari, nola nahi çuen deitha çadin. Eta galdeguinic iscribatcecoa, iscribatu çuen hunela : Yohannes da horren icena. Eta guciac espantitu ciren. Ordu berean hor libratu ciren haren ahoa eta mihia. Eta mintço cen Yaincoa benedicatuz. Eta hekien auço guciac eman ciren harrituric, eta Yudeaco mendi herri gucietan hedatu ciren berri espantagarri hauc : eta aditu içan cituzten guciec gogoan barna eman cituzten, ciotelaric : Cer içanen othe da haur hori ? Ecen Yaunaren escua harekin cen. Eta Zakharias haren aita Izpiritu sainduaz bethea içan cen, eta mintçatu cen propheta guisa : Benedicatus dela Israel-

(*) Ebakitcea hemen erran nahi da circuncisionea deitcen çuten ceremoniaren egnitea.

go Yainco Yauna, ceren heldu baitçαιο bere populuari eta haren erospena obratu baitu.

Offertorioa. Justus ut palma florebit; sicut cedrus quæ in Libano est, multiplicabitur.

Secreta. Tua, Domine, muneribus altaria cumulamus, illius Nativitatem honore debito celebrantes, qui Salvatorem mundi et cecinit adfuturum, et adesse monstravit, Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum. Qui tecum vivit.

Comunionea. Tu, puer, Propheta Altissimi vocaberis: præibis enim ante faciem Domini parare vias ejus.

Postcomunionea. Sumat Ecclesia tua, Deus, beati Joannis Baptistæ generatione lætitiã: per quem suæ regenerationis cognovit auctorem, Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum. Qui tecum vivit.

Besperac, p. 344.

J. PETRI ET PAULO,

APOSTOLUEN EGUNEAN.

MEÇAN.

INTROÏTA.

NUNC scio vere quia misit Dominus Angelum suum, et eripuit me de manu Herodis, et de omni exspectatione plebis Judæorum. *Ps.* Domine, probasti me, et cognovisti me: * tu cognovisti sessionem meam et resurrectionem meam. *ÿ.* Gloria Patri. Nunc scio.

Oracionea. Deus, qui hodiernam diem Apostolorum tuorum Petri et Pauli martyrio consecrasti: da Ecclesiæ tuæ eorum in omnibus sequi præceptum; per quos religionis sumpsit exordium. Per Dominum.

Lectio Actuum Apostolorum. —

CAP. 12.

IN diebus illis: Misit Herodes rex manus, ut affligeret quosdam de Ecclesia. Occidit autem Jacobum fratrem Joannis gladio. Videns autem quia place-

ret Judæis, apposuit ut apprehenderet et Petrum. Erant autem dies Azymorum. Quem cum apprehendisset, misit in carcerem, tradens quatuor quaternionibus militum custodiendum, volens post Pascha producere eum populo. Et Petrus quidem servabatur in carcere. Oratio autem fiebat sine intermissione ab Ecclesia ad Deum pro eo. Cum autem producturus eum esset Herodes, in ipsa nocte erat Petrus dormiens inter duos milites, vinctus catenis duabus : et custodes ante ostium custodiebant carcerem. Et ecce Angelus Domini adstitit : et lumen refulsit in habitaculo : percussoque latere Petri, excitavit eum, dicens : Surge velociter. Et ceciderunt catenæ de manibus ejus. Dixit autem Angelus ad eum : Præcingere, et calcea te caligas tuas. Et fecit sic. Et dixit illi : Circumda tibi vestimentum tuum, et sequere me. Et exiens sequebatur eum, et nesciebat quia verum est quod fiebat per Angelum : existimabat autem se visum videre. Transeuntes autem primam et secundam custodiam, ve-

nerunt ad portam ferream, quæ ducit ad civitatem, quæ ultro aperta est eis. Et exeuntes processerunt vicum unum : et continuo discessit Angelus ab eo. Et Petrus ad se reversus, dixit : Nunc scio vere quia misit Dominus Angelum suum, et eripuit me de manu Herodis, et de omni expectatione plebis Judæorum.

Graduela. Constitues eos principes super omnem terram; memores erunt nominis tui, Domine. *ÿ.* Pro patribus tuis nati sunt tibi filii : propterea populi confitebuntur tibi.

Alleluia, alleluia. *ÿ.* Tu es Petrus et super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam. Alleluia.

Sequentia sancti Evangelii secundum Matthæum. — CAP. 16.

In illo tempore : Venit Jesus in partes Cæsareæ Philippi, et interrogabat discipulos suos, dicens : Quem dicunt homines esse Filium hominis? At illi dixerunt : Alii Joannem Baptistam, alii autem Eliam, alii vero Jeremiam, aut

unum ex Prophetis. Dicit illis Jesus : Vos autem quem me esse dicitis? Respondens Simon Petrus, dixit : Tu es Christus, Filius Dei vivi. Respondens non autem Jesus, dixit ei : Beatus es, Simon Barjona, quia caro et sanguis non revelavit tibi, sed Pater meus qui in cœlis est. Et ego dico tibi, quia tu es Petrus, et super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam, et portæ inferi non prævalebunt adversus eam. Et tibi dabo claves regni cœlorum. Et quodcumque ligaveris super terram, erit ligatum et in cœlis : et quodcumque solveris super terram, erit solutum et in cœlis.

Ebanyelio sainduaren seguida San Mattheoren arabera. — CAP. 16.

DEMBORA hartan : Ethorri cen Yesus Cesarea-Philipperen inguruetarat : eta galdeguiten ceien bere dicipuluei : Yendec nor dela diote guiconaren semea ? Bada ihardexi cioten : Batçuec Yohannes Baptista ; bertce batçuec, Elias ; bertce ceimbatec aldiz, Yeremias edo

profetetic ceimbait. Yesusec erran ceien : Eta çuec, nor naicela dioçue? Simon Petric ihardexi cion eta erran : Çu çare Christo Yainco biciaren semea. Yesusec ihardexi eta erran cion : Dohaxua çare Simon Yohannesen semea : ceren ez haraguiac ez odolac ez baitarotçu hori irakhaxi, bainan ene Aita ceruetan denac. Eta nic erraten darotçut, çu çarela Harri (*), eta harri horren gainean altchatuco dut ene eliča, eta ifernuco atheac etçaizco hari nausituco ! Eta çuri emanen darozkitçut ceruetaco erresumaco gakhoac. Eta çuc lurraren gainean amarratuco duçuna, içanen da amarratua ceruetan ere : eta çuc lurraren gainean desamarratuco duçuna, içanen da desamarratua ceruetan ere.

Offertoria. Constitues eos principes super omnem terram : memores erunt nominis tui, Domine, in omni progenie et generatione.

Secreta. Hostias, Domine, quas nomini tuo sacrandas offerimus, Apostolica prosequatur oratio : per quam nos

(*) Petri harria erran nahi da Yuduen lenguaian.

expiari tribuas et defendi. Per Dominum.

Comunionea. Tu es Petrus, et super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam.

Postcomunionea. Quos cœlesti, Domine, alimento satiasti, Apostolicis intercessionibus ab omni adversitate custodi. Per Dominum.

BESPERETAN.

Psalmoad Apostoluen Comunean, p. 355
Himnoa Decora, p. 345.

ANDREDENA MARIA ABOZTUCOAN.

M E Ç A N .

INTROÏTA.

GAUDEAMUS omnes in Domino, diem festum celebrantes sub honore beatæ Mariæ Virginis, de cujus Assumptione gaudent Angeli, et collaudant Filium Dei. *Ps.* Eructavit cor meum verbum bonum : * dico ego opera mea Regi. †. Gloria Patri. Gaudeamus.

Oracionea. Famulorum tuorum, quæsumus, Domine, delictis ignosce; ut, qui tibi placere de actibus nostris non valemus, Genitricis Filii tui Domini nostri intercessione salvemur. Qui tecum vivit et regnat.

Lectio libri Ecclesiastici. — CAP. 24.

IN omnibus requiem quæsi, et in hæreditate Domini morabor. Tunc præcepit, et dixit mihi Creator omnium : et qui creavit me, requievit in tabernaculo meo, et dixit mihi : In Jacob inhabita, et in Israël hæreditare, et in electis meis mitte radices. Et sic in Sion firmata sum, et in civitate sanctificata similiter requievi, et in Jerusalem potestas mea. Et radicavi in populo honorificato, et in parte Dei mei hæreditas illius, et in plenitudine Sanctorum detentio mea. Quasi cedrus exaltata sum in Libano, et quasi cypressus in monte Sion : quasi palma exaltata sum in Cades, et quasi plantatio rosæ in Jericho. Quasi oliva speciosa in campis, et quasi plata-

nus exaltata sum juxta aquam in plateis. Sicut cinnamomum et balsamum aromatizans odorem dedi : quasi myrrha electa dedi suavitatem odoris.

Graduela. Propter veritatem, et mansuetudinem, et justitiam, et deducet te mirabiliter dextera tua. *ŷ.* Audi, filia, et vide, et inclina aurem tuam : quia concupivit Rex speciem tuam.

Alleluia, alleluia. *ŷ.* Assumpta est Maria in cœlum ; gaudet exercitus Angelorum. Alleluia.

**Sequentia sancti Evangelii secundum
Lucam. — CAP. 10.**

IN illo tempore : Intravit Jesus in quoddam castellum : et mulier quædam, Martha nomine, excepit illum in domum suam ; et huic erat soror nomine Maria, quæ etiam sedens secus pedes Domini, audiebat verbum illius. Martha autem satagebat circa frequens ministerium ; quæ stetit, et ait : Domine, non est tibi curæ quod soror mea reliquit me solam ministrare ? dic ergo illi ut me adjuvet. Et respondens

dixit illi Dominus : Martha, Martha, sollicita es et turbaris erga plurima. Porro unum est necessarium. Maria optimam partem elegit, quæ non auferetur ab ea.

Ebanyelio sainduaren seguida San Lucasen arabera. — CAP. 10.

DEMBORA hartan : Yesus sarthu cen herri batean, eta emazte Martha icena çuen batec errecibitu çuen bere etchean ; eta hunec baçuen ahizpa bat deitcen cena Maria, ceina yarriric Yaunaren oineta n baitçagon haren hitçaren aditcen. Bada Martha oro lehia lan ainhitzen eguiten hari cen : aitecinera yoan çaion, eta erran cioen : Yauna, ez duçu anxiaric ene ahizpac bakharric uzten nauela lanen eguitera ? Erroçu bada lagun naçala. Yaunac aldiz ihardexi eta erran cion : Martha, Martha, anxia duçu, eta burua hartua duçu asco gauçaz. Bada gauça bat da bakharric baitezpadacoa. Mariac hoberena hautatu du, çoina ez baitçαιο khendua içanen.

Offertoria. Assumpta est Maria in cœlum : gaudent Angeli, collaudantes benedicunt Dominum, alleluia.

Secreta. Subveniat, Domine, plebi tuæ Dei Genitricis oratio : quam etsi pro conditione carnis migrasse cognoscimus, in cœlesti gloria apud te pro nobis intercedere sentiamus. Per eundem Dominum.

Comunionea. Optimam partem elegit sibi Maria, quæ non auferetur ab ea in æternum.

Postcomunionea. Mensæ cœlestis participes effecti, imploramus clementiam tuam, Domine Deus noster : ut qui Assumptionem Dei Genitricis colimus, a cunctis malis imminentibus ejus intercessione liberemur. Per eundem Dominum.

BESPERAC.

A. B. *Mariaren bestetan beçala*, p. 370.

EMPERADOREARENTÇAT OTHOITÇA.

ÿ. Domine, salvum fac Imperatorem nostrum N. : R). Et exaudi nos in die quâ invocaverimus te.

Oracionea. Quæsumus, omnipotens Deus, ut famulus tuus Imperator noster N., qui tuâ miseratione suscepit regni gubernacula, virtutum etiam omnium suscipiat incrementa, quibus decenter ornatus, vitiorum monstra devitare, hostes superare, et ad te, qui via, veritas et vita es, gratiosus valeat pervenire. Qui vivis, etc.

UMIA SAINDUZ.

MEÇAN.

INTROÏTA.

GAUDEAMUS omnes in Domino, diem festum celebrantes sub honore Sanctorum omnium, de quorum solemnitate gaudent Angeli, et collaudant Filium Dei. *Ps.* Exultate, justi, in Domino : * rectos decet collaudatio. *ÿ.* Gloria Patri. Gaudeamus omnes.

Oracionea. Omnipotens sempiterne Deus, qui nos omnium Sanctorum tuorum merita sub una tribuisti celebritate venerari : quæsumus; ut desi-

deratam nobis tuæ propitiationis abundantiam multiplicatis intercessoribus largiaris. Per Dominum.

**Lectio libri Apocalypsis beati Joannis
Apostoli. — CAP. 7.**

IN diebus illis : Ecce ego Joannes vidi alterum Angelum ascendentem ab ortu solis, habentem signum Dei vivi : et clamavit voce magna quatuor Angelis quibus datum est nocere terræ et mari, dicens : Nolite nocere terræ et mari, neque arboribus, quoadusque signemus servos Dei nostri in frontibus eorum. Et audivi numerum signatorum, centum quadraginta quatuor millia signati, ex omni tribu filiorum Israël. Ex tribu Juda duodecim millia signati : ex tribu Ruben duodecim millia signati : ex tribu Gad duodecim millia signati : ex tribu Aser duodecim millia signati : ex tribu Nephtali duodecim millia signati : ex tribu Manasse duodecim millia signati : ex tribu Simeon duodecim millia signati : ex tribu Levi duodecim millia

signati; ex tribu Issachar duodecim millia signati : ex tribu Zabulon duodecim millia signati : ex tribu Joseph duodecim millia signati : ex tribu Benjamin duodecim millia signati. Post hæc vidi turbam magnam, quam dinumerare nemo poterat, ex omnibus gentibus, et tribubus, et populis, et linguis, stantes ante thronum et in conspectu Agni, amicti stolis albis, et palmæ in manibus eorum : et clamabant voce magna, dicentes : Salus Deo nostro qui sedet super thronum, et Agno. Et omnes Angeli stabant in circuitu throni, et seniorum, et quatuor animalium; et ceciderunt in conspectu throni in facies suas, et adoraverunt Deum, dicentes : Amen. Benedictio, et claritas, et sapientia, et gratiarum actio, honor, et virtus, et fortitudo Deo nostro, in sæcula sæculorum. Amen.

Graduela. Timete Dominum, omnes Sancti ejus : quoniam nihil deest timentibus eum. ⁊. Inquirentes autem Dominum non deficient omni bono.

Alleluia, alleluia. ⁊. Venite ad me,

omnes qui laboratis et onerati estis,
et ego reficiam vos. Alleluia.

**Sequentia sancti Evangelii secundum
Matthæum. — CAP. 5.**

IN illo tempore: Videns Jesus turbas,
ascendit in montem; et cum sedisset,
accesserunt ad eum discipuli ejus, et
aperiens os suum, docebat eos, dicens:
Beati pauperes spiritu, quoniam ipso-
rum est regnum cœlorum. Beati mi-
tes, quoniam ipsi possidebunt terram.
Beati qui lugent, quoniam ipsi conso-
labuntur. Beati qui esuriunt et sitiunt
justitiam, quoniam ipsi saturabuntur.
Beati misericordes, quoniam ipsi mi-
sericordiam consequentur. Beati mun-
do corde, quoniam ipsi Deum vide-
bunt. Beati pacifici, quoniam filii Dei
vocabuntur. Beati qui persecutionem
patiuntur propter justitiam, quoniam
ipsorum et regnum cœlorum. Beati
estis cum maledixerint vobis, et per-
secuti vos fuerint, et dixerint omne
malum adversum vos mentientes,
propter me: gaudete et exsultate, quo-

niam merces vestra copiosa est in
cœlis.

**Ebanyelio sainduaren seguida San
Mattheoren arabera. — CAP. 5.**

DEMBORA hartan : Yesus, ikhusiz yen-
de osteac , igan cen mendiaren gaine-
ra ; eta han yarri cenean, bere di-
cipuluac hurbildu citçaizcon. Eta bere
ahoa idekiric irakhasten ceien, cioela-
ric : Dohaxuac izpirituz pobre direnac :
ceren hekiena baita ceruetaco erresu-
ma. Dohaxuac ezti direnac : ceren lur-
raren yabe içanen baitira. Dohaxuac
nigar eguiten dutenac : ceren bihotça
consolatua içanen batçaiote. Dohaxuac
yusticiaren gose eta egarri direnac :
ceren aseac içanen baitira. Dohaxuac
urricalmenduxu direnac : ceren berec
urricalmendu ardiexico baitute. Doha-
xuac bihotz garbia dutenac : ceren hec
Yaincoa ikhusico baitute. Dohaxuac
baketiar direnac : ceren Yaincoaren
haurrac deithuco baitira. Dohaxuac
yusticiarentçat gaichtaguinetaric çpai-
ratcen dutenac : ceren hekiena baita
ceruetaco erresuma. Dohaxuac çarete

madaricatcen çaituztenean, eta gaizki erabiltcen çaituztenean, eta cer nahi gaichtakeria çuentçat gueçurrez erraten dutenean, ene ariaz : bozcaria çaitetze, bozcarioz loria çaitetze, ceren çuen golardoa nasaia baita ceruetan.

Offertoria. Justorum animæ in manu Dei sunt, et non tanget illos tormentum malitiæ : visi sunt oculis insipientium mori, illi autem sunt in pace.

Secreta. Munera tibi, Domine, nostræ devotionis offerimus : quæ et pro cunctorum tibi grata sint honore justorum, et nobis salutaria, te miserante, reddantur. Per Dominum.

Communionea. Beati mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt : beati pacifici, quoniam filii Dei vocabuntur : beati qui persecutionem patiuntur propter justitiam, quoniam ipsorum est regnum cœlorum.

Postcomunionea. Da, quæsumus, Domine, fidelibus populis omnium Sanctorum semper veneratione lætari, et eorum perpetua supplicatione muniri. Per Dominum.

Besperac, p. 352.

COMPLETAC.

IRACURTÇAILEAC.

Jube, domne, benedicere.

BENEDICCIONEA.

NOCTEM quietam et finem perfectum concedat nobis Dominus omnipotens.

R). Amen.

LECCIONE LABURRA.

FRATRES, Sobrii estote, et vigilate : quia adversarius vester diabolus tanquam leo rugiens circuit, quærens quem devoret : cui resistite fortes in fide. Tu autem, Domine, miserere nobis.

R). Deo gratias.

ÿ. Adjutorium nostrum in nomine Domini. R). Qui fecit cœlum et terram.

Pater noster, *ichilie*. — Confiteor *aldizcatuz, Meça hastean beçala*.

Converte nos, Deus salutaris noster : R). Et averte iram tuam à nobis.

ÿ. Deus, in adiutorium meum intende, etc.

Ant. Miserere, edo *Bazco demboran* : Alleluia.

Ps. 4.

CUM invocarem exaudivit me Deus
justitiæ meæ : * in tribulatione dilata-
stasti mihi.

Miserere meî, * et exaudi orationem
meam.

Filii hominum, usquequò gravi cor-
de? * ut quid diligitis vanitatem, et
quæritis mendacium?

Et scitote quoniam mirificavit Do-
minus Sanctum suum : * Dominus ex-
audiet me cùm clamavero ad eum.

Irascimini, et nolite peccare : * quæ
dicitis in cordibus vestris, in cubilibus
vestris compungimini.

Sacrificate sacrificium justitiæ, et
sperate in Domino : * multi dicunt :
Quis ostendit nobis bona?

Signatum est super nos lumen vul-
tus tui, Domine : * dedisti lætitiã in
corde meo.

A fructu frumenti, vini et olei sui, *
multiplicati sunt.

In pace in idipsum * dormiam, et
requiescam.

Quoniam tu, Domine, singulariter
in spe * constituisti me.

Ps. 30.

IN te, Domine, speravi, non confun-
dar in æternum : * in justitia tua li-
bera me.

Inclina ad me aurem tuam : * acce-
lera ut eruas me.

Esto mihi in Deum protectorem, et in
domum refugii : * ut salvum me facias.

Quoniam fortitudo mea et refugium
meum es tu : * et propter nomen tuum
deduces me, et enutries me.

Educes me de laqueo hoc quem ab-
sconderunt mihi : * quoniam tu es pro-
tector meus.

In manus tuas commendo spiritum
meum : * redemisti me, Domine Deus
veritatis.

Ps. 90.

QUI habitat in adjutorio Altissimi, *

in protectione Dei cœli commorabitur.

Dicet Domino : Susceptor meus es tu, et refugium meum : * Deus meus, sperabo in eum.

Quoniam ipse liberavit me de laqueo venantium : * et à verbo aspero.

Scapulis suis obumbrabit tibi : * et sub pennis ejus sperabis.

Scuto circumdabit te veritas ejus : * non timebis à timore nocturno.

A sagittâ volante in die, à negotio perambulante in tenebris : * ab incur-su et dæmonio meridiano.

Cadent à latere tuo mille, et decem millia à dextris tuis : * ad te autem non appropinquabit.

Verumtamen oculis tuis considera-bis : * et retributionem peccatorum videbis.

Quoniam tu es, Domine, spes mea : * Altissimum posuisti refugium tuum.

Non accedet ad te malum : * et flagellum non appropinquabit tabernaculo tuo.

Quoniam Angelis suis mandavit de te : * ut custodiant te in omnibus viis tuis.

In manibus portabunt te : * ne forte offendas ad lapidem pedem tuum.

Super aspidem et basiliscum ambulabis : * et conculcabis leonem et draconem.

Quoniam in me speravit, liberabo eum : * protegam eum, quoniam cognovit nomen meum.

Clamabit ad me, et ego exaudiam eum : * cum ipso sum in tribulatione; eripiam eum, et glorificabo eum.

Longitudine dierum replebo eum : * et ostendam illi salutare meum.

Ps. 133.

ECCE nunc benedicite Dominum ; * omnes servi Domini.

Qui statis in domo Domini : * in atriis domus Dei nostri ;

In noctibus extollite manus vestras in sancta : * et benedicite Dominum.

Benedicat te Dominus ex Sion : * qui fecit cœlum et terram.

Ant. Miserere mihi, Domine, et exaudi orationem meam.

B. D. Alleluia, alleluia, alleluia.

HIMNOA.

TE lucis ante terminum,
Rerum Creator, poscimus,
Ut, pro tua clementia,
Sis præsul et custodia.

Procul recedant somnia,
Et noctium phantasmata :
Hostemque nostrum comprime,
Ne polluantur corpora.

Præsta, Pater piissime,
Patrique compar Unice,
Cum Spiritu Paraclito.

Regnans per omne sæculum.

Amen.

*Bertee quisaz erraiten da azken ber-
xua, Bazco demboran, A. B. eta çombait
bestetan.*

CAPITULA.

Tu autem in nobis...

R). Deo gratias.

ÿ, In manus tuas, Domine, * Com-
mendo spiritum meum. [All., all.].

R). In manus, etc.

ÿ. Redemisti nos, Domine, Deus ve-
ritatis. R). Commendo spiritum meum.

ÿ. Gloria Patri, etc. R). In manus,
etc.

ÿ. Custodi nos, Domine, ut pupil-
lam oculi. [All.]

R). Sub umbra alarum tuarum pro-
tege nos. [All.]

SAN SIMEONEN CANTICA.

Nunc dimittis servum tuum, Domine: *
secundum verbum tuum, in pace.

Quia viderunt oculi mei * Salutare
tuum.

Quod parasti * ante faciem omnium
populorum.

Lumen ad revelationem Gentium : *
et gloriam plebis tuæ Israël.

Ant. Salva nos, Domine, vigilantes,
custodi nos dormientes, ut vigilemus
cum Christo, et requiescamus in pace.
[All.]

Oracionea.

VISITA, quæsumus, Domine, habita-
tionem istam, et omnes insidias ini-
mici ab ea longe repelle : Angeli tui

sancti habitent in ea, qui nos in pace custodiant, et benedictio tua sit super nos semper. Per Dominum, etc.

ŷ. Dominus vobiscum, etc.

ŷ. Benedicat et custodiat, etc.
R). Amen.

AMA BIRYINAREN ANTIFONAC.

I.

Abendoan.

ALMA Redemptoris Mater, quæ pervia
cœli

Porta manes, et stella maris, succurre
cadenti,

Surgere qui curat, populo : tu quæ
genuisti,

Natura mirante, tuum sanctum Geni-
torem :

Virgo prius ac posterius, Gabrielis ab
ore

Sumens illud Ave, peccatorum mise-
rere.

ŷ. Angelus Domini nuntiavit Mariæ :
R). Et concepit de Spiritu sancto.

Orationean. Gratiam tuam, quæsu-

mus, Domine, mentibus nostris infunde: ut qui, Angelo, nuntiante, Christi filii tui incarnationem cognovimus, per passionem ejus et crucem ad resurrectionis gloriam perducamur. Per eundem, etc. R). Amen.

Eguberrri demboran.

ÿ. Post partum Virgo inviolata permansisti: R). Dei genitrix, intercede pro nobis.

Oracionea. Deus, qui salutis æternæ, beatæ Mariæ virginitate fœcunda, humano generi præmia præstitisti: tribue, quæsumus; ut ipsam pro nobis intercedere sentiamus, per quam meruimus auctorem vitæ suscipere Dominum nostrum Jesum-Christum Filium tuum. R). Amen.

II.

Ganderailu ondoan.

AVE, Regina cœlorum,
Ave, Domina Angelorum:
Salve, radix, salve, porta,
Ex qua mundo lux est orta:

Gaude Virgo gloriosa,

Super omnes speciosa :

Vale, o valde decora :

Et pro nobis Christum exora.

ŷ. Dignare me laudare te, Virgo
sacrata : R). Da mihi virtutem contra
hostes tuos.

Oracionea. Concede, misericors Deus,
fragilitati nostræ præsidium, ut qui
sanctæ Dei genitricis memoriam agi-
mus, intercessionis ejus auxilio, a nos-
tris iniquitatibus resurgamus. Per
eundem, etc. Amen.

III.

Bazco demboran.

REGINA cœli, lætare, alleluia,
Quia quem meruisti portare, alleluia,
Resurrexit sicut dixit, alleluia :
Ora pro nobis Deum, alleluia.

ŷ. Gaude et lætare, Virgo Maria,
alleluia : R). Quia surrexit Dominus ve-
re, alleluia.

Oracionea. Deus qui per Resurrec-
tionem Filii tui Domini nostri Jesu-
Christi, mundum lætificare dignatus

es : præsta, quæsumus ; ut per ejus genitricem Virginem Mariam, perpetuæ capiamus gaudia vitæ. Per eundem, etc.

*Trinitateco Igandetic Abendoaren aic-
cineco larumbaterainocoan.*

SALVE, Regina, Mater misericordiæ : Vita, dulcedo et spes nostra, salve. Ad te clamamus, exules filii Evæ. Ad te suspiramus gementes et flentes in hac lacrymarum valle. Eia ergo, advocata nostra, illos tuos misericordes oculos ad nos converte ; et Jesum, benedictum fructum ventris tui, nobis post hoc exilium ostende : ô clemens ! ô pia ! ô dulcis Virgo Maria !

ÿ. Ora pro nobis, sancta Dei Genitrix :

R). Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

Oracionea. Omnipotens sempiterne Deus, qui gloriosæ Virginis Matris Mariæ corpus et animam, ut dignum Filii tui habitaculum effici mereretur, Spiritu Sancto cooperante præparasti : da,

ut cujus commemoratione lætamur,
 ejus pia intercessionne ab instantibus
 malis et a morte perpetua liberemur.
 Per eundem, etc. R). Amen.

Andredena Mariaren prosa.

INVIOLATA, integra, et casta es, Maria :
 Quæ es effecta fulgida cœli porta.
 O Mater alma Christi carissima ?
 Suscipe pia laudum præconia.
 Nostra ut pura pectora sint et corpora ;
 Te nunc flagitant devota corda et ora.
 Tua per precata dulcisona,
 Nobis concedas veniam per sæcula.
 O benigna ! O Regina ! O Maria !
 Quæ sola inviolata permansisti.

Andredena Mariaren antifona.

SUB tuum præsidium confugimus,
 sancta Dei genitrix : nostras depreca-
 tiones ne despicias in necessitatibus,
 sed a periculis cunctis libera nos sem-
 per, Virgo gloriosa et benedicta.

SANCTA MARIA, succurre miseris, juva pusillanimes, refove flebiles, ora pro populo, interveni pro clero, intercede pro devoto femineo sexu. Sentiant omnes tuum juvamen, quicumque celebrant tuam sanctam festivitatem.

HILEN OFICIOA.

BESPERETAN.

Ps. 114.

DILEXI, quoniam exaudiet Dominus *
vocem orationis meæ.

Quia inclinavit aurem suam mihi : *
et in diebus meis invocabo.

Circumdederunt me dolores mortis : *
et pericula inferni invenerunt me.

Tribulationem et dolorem inveni : *
et nomen Domini invocavi.

O Domine ! libera animam meam : *
misericors Dominus, et justus, et Deus
noster miseretur.

Custodiens parvulos Dominus : * humiliatus sum, et liberavit me.

Convertere, anima mea, in requiem tuam : * quia Dominus benefecit tibi.

Quia eripuit animam meam de morte : * oculos meos à lacrymis, pedes meos a lapsu.

Placebo Domino : * in regione vivorum.

Requiem æternam * dona eis, Domine.

Et lux perpetua * luceat eis.

Ps. 119.

AD Dominum, cum tribularer, clama-
vi; * et exaudivit me.

Domine, libera animam meam a labiis iniquis, * et a lingua dolosa.

Quid detur tibi aut quid apponatur tibi, * ad linguam dolosam?

Sagittæ potentis acutæ, * cum carbonibus desolatoriis.

Heu mihi, quia incolatus meus prolongatus est ! habitavi cum habitantibus Cedar : * multum incola fuit anima mea.

Cum his qui oderunt pacem, eram

pacificus : * cum loquebar illis, impugnabant me gratis.

Ps. 120.

LEVAVI oculos meos in montes, * unde veniet auxilium mihi.

Auxilium meum a Domino : * qui fecit cœlum et terram.

Non det in commotionem pedem tuum : * neque dormitet qui custodit te.

Ecce non dormitabit neque dormiet, * qui custodit Israël.

Dominus, custodit te, Dominus protectio tua : * super manum dexteram tuam.

Per diem sol non uret te, * neque luna per noctem.

Dominus custodit te ab omni malo : * custodiat animam tuam Dominus.

Dominus custodiat introitum tuum et exitum tuum, * ex hoc nunc et usque in sæculum.

Ps. De profundis, p. 308.

Ps. 137.

CONFITEBOR tibi, Domine, in toto

corde meo : * quoniam audisti verba oris mei.

In conspectu Angelorum psallam tibi : * adorabo ad templum sanctum tuum ;

Et confitebor nomini tuo super misericordia tua et veritate tua : * quoniam magnificasti super omne nomen sanctum tuum.

In quacumque die invocavero te, exaudi me : * multiplicabis in anima mea virtutem.

Confiteantur tibi, Domine, omnes reges terræ : * quia audierunt omnia verba oris tui.

Et cantent in viis Domini, * quoniam magna est gloria Domini.

Quoniam excelsus Dominus, et humilia respicit, * et alta a longe cognoscit.

Si ambulavero in medio tribulationis, vivificabis me : * et super iram inimicorum meorum extendisti manum tuam, et salvum me fecit dextera tua.

Dominus retribuet pro me : * Domine, misericordia tua in sæculum ; opera manuum tuarum ne despicias.

ÿ. Audivi vocem de cœlo, dicentem mihi : R). Beati mortui, qui in Domino moriuntur.

Magnificat, p. 330.

Pater noster.

[*Paterraren ondotic, çombait aldiz erraiten da :*

Ps. 145.

LAUDA, anima mea, Dominum : laudabo Dominum in vita mea ; * psallam Deo meo quamdiu fuero.

Nolite confidere in principibus : * in filiis hominum, in quibus non est salus.

Exibit spiritus ejus, et revertetur in terram suam : * in illa die peribunt omnes cogitationes eorum.

Beatus cujus Deus Jacob adjutor ejus, spes ejus in Domino Deo ipsius : * qui fecit cœlum et terram, mare et omnia quæ in eis sunt.

Qui custodit veritatem in sæculum, facit judicium injuriam patientibus, * dat escam esurientibus.

Dominus solvit compeditos : * Dominus illuminat cæcos.

Dominus erigit elisos : * Dominus diligit justos.

Dominus custodit advenas : pupil- lum et viduam suscipiet : * et vias peccatorum disperdet.

Regnabit Dominus in sæcula, Deus tuus, Sion : * in generationem et generationem.

ÿ. Requiem æternam dona eis, Domine : R). Et lux perpetua luceat eis.]

ÿ. A porta inferi : R). Erue, Domine, animas eorum.

ÿ. Rquiescant in pace. R). Amen.

ÿ. Domine, exaudi, etc. R). Et clamor meus ad te veniat.

Oracionearen ondotic. ÿ Requiem æternam dona eis, Domine : R). Et lux perpetua luceat eis. ÿ. Requiescant in pace. R). Amen.

MATUTINETAN.

Regem cui omnia vivunt : * Venite, adoremus.

1^{en} Nocturna.

Ant. Dirige, Domine Deus meus, in conspectu tuo viam meam.

Ps. 5.

VERBA mea auribus percipe, Domine : *
intellige clamorem meum.

Intende voci orationis meæ ; * Rex
meus et Deus meus.

Quoniam ad te orabo : * Domine,
mane exaudies vocem meam.

Mane astabo tibi, et videbo : * quo-
niam non Deus volens iniquitatem tu es.

Neque habitabit juxta te malignus : *
neque permanebunt injusti ante ocu-
los tuos.

Odisti omnes qui operantur iniquita-
tem : * perdes omnes qui loquuntur
mendacium.

Virum sanguinum et dolosum abo-
minabitur Dominus : * ego autem in
multitudine misericordiæ tuæ.

Introibo in domum tuam : * adora-
bo ad templum sanctum tuum in ti-
more tuo.

Domine, deduc me in justitia tua : *
propter inimicos meos dirige in cons-
pectu tuo viam meam.

Quoniam non est in ore eorum veri-
tas : * cor eorum vanum est.

Sepulcrum patens est guttur eorum :
linguis suis dolose agebant : * judica
illos, Deus.

Decidant a cogitationibus suis; se-
cundum multitudinem impietatum eo-
rum expelle eos : * quoniam irritave-
runt te, Domine.

Et lætentur omnes qui sperant in
te : * in æternum exsultabunt, et ha-
bitabis in eis.

Et gloriabuntur in te omnes qui di-
ligunt nomen tuum : * quoniam tu be-
nedices justo.

Domine, ut scuto bonæ voluntatis
tuæ * coronasti nos.

Ant. Convertere, Domine, et eripe
animam meam : quoniam non est in
morte qui memor sit tui.

Ps. Domine, ne in furore, p. 298.

Ant. Nequando rapiat ut leo animam
meam : dum non est qui redimat, ne-
que qui salvum faciat.

Ps. 7.

DOMINE Deus meus, in te speravi : *
salvum me fac ex omnibus persequen-
tibus me, et libera me.

Nequando rapiat ut leo animam meam : * dum non est qui redimat, neque qui salvum faciat.

Domine Deus meus, si feci istud : * si est iniquitas in manibus meis ;

Si reddidi retribuētibus mihi mala, * decidam merito ab inimicis meis inanis.

Persequatur inimicus animam meam, et comprehendat, et conculcet in terra vitam meam, * et gloriam meam in pulverem deducat.

Exsurge, Domine, in ira tua : * et exaltare in finibus inimicorum meorum.

Et exurge, Domine Deus meus, in præcepto quod mandasti : * et synagoga populorum circumdabit te.

Et propter hanc in altum regredere : * Dominus judicat populos.

Judica me, Domine, secundum justitiam meam : * et secundum innocentiam meam super me.

Consumetur nequitia peccatorum, et diriges justum : * scrutans corda et renes. Deus.

Justum adjutorium meum à Domino : * qui salvos facit rectos corde.

Deus iudex justus, fortis et patiens : *
numquid irascitur per singulos dies ?

Nisi conversi fueritis, gladium suum
vibrabit : * arcum suum tetendit, et
paravit illum.

Et in eo paravit vasa mortis : * sa-
gittas suas ardentibus effecit.

Ecce parturit injustitiam : * conce-
pit dolorem, et peperit iniquitatem.

Lacum aperuit, et effodit eum : * et
incidit in foveam quam fecit.

Convertetur dolor ejus in caput
ejus ; * et in verticem ipsius iniquitas
ejus descendet.

Confitebor Domino secundum justi-
tiam ejus : * et psallam nomini Domini
altissimi.

ÿ. A porta inferi : R). Erue, Domine,
animas eorum.

Pater noster, *ichilic*.

1^{ca} LECCIONE. — *Job, 7.*

PARCE mihi, Domine : nihil enim sunt
dies mei. Quid est homo, quia magni-
ficas eum? aut quid apponis erga eum
cor tuum? Visitas eum diluculo, et

subito probas illum. Usquequo non parcis mihi, nec dimittis me, ut glutiam salivam meam? Peccavi: quid faciam tibi, o custos hominum? quare posuisti me contrarium tibi, et factus sum mihi metipsi gravis? Cur non tollis peccatum meum, et quare non aufers iniquitatem meam? Ecce nunc in pulvere dormiam, et si mane me quæsieris, non subsistam.

R). Credo quod Redemptor meus vivit, et in novissimo die de terra surrecturus sum: * Et in carne mea videbo Deum Salvatorem meum. — ꝑ. Quem visurus sum ego ipse, et non alius, et oculi mei conspecturi sunt. — * Et in carne mea.

II^{en} LECCIONE A. — *Job, 10.*

TÆDET animam meam vitæ meæ, dimittam adversum me eloquium meum, loquar in amaritudine animæ meæ. Dicam Deo: Noli me condemnare: indica mihi cur me ita judices. Numquid bonum tibi videtur, si calumnieris me, et opprimas me opus manuum tuarum, et

consilium impiorum adjuves? Numquid oculi carnei tibi sunt: aut sicut videt homo, et tu videbis? Numquid sicut dies hominis dies tui, et anni tui sicut humana sunt tempora, ut quæras iniquitatem meam, et peccatum meum scruteris? Et scias quia nihil impium fecerim, cum sit nemo qui de manu tua possit eruere.

R). Qui Lazarum resuscitasti à monumento fœtidum, * Tu eis, Domine, dona requiem, et locum indulgentiæ. — V̄. Qui venturus es judicare vivos et mortuos, et sæculum per ignem. — * Tu eis, Domine.

III^{en} LECCIONE. — *Job*, 10.

MANUS tuæ fecerunt me, et plasmaverunt me totum in circuitu: et sic repente præcipitas me? Memento, quæso, quod sicut lutum feceris me, et in pulverem reduces me. Nonne sicut lac mulsisti me, et sicut caseum me coagulasti? Pelle et carnibus vestisti me: ossibus et nervis compegisti me. Vitam et misericordiam tribuisti mihi, et visitatio tua custodivit spiritum meum.

R). Domine, quando veneris judicare terram, ubi me abscondam à vultu iræ tuæ? * Quia peccavi nimis in vita mea. — ḡ. Commissa mea pavesco, et ante te erubesco : dum veneris judicare, noli me condemnare. — * Quia. — ḡ. Requiem æternam. — * Quia.

M E Ç A N .

INTROÏTA.

REQUIEM æternam dona eis, Domine, et lux perpetua luceat eis. *Ps.* Te decet hymnus, Deus, in Sion; et tibi reddetur votum in Jerusalem : * exaudi orationem meam, ad te omnis caro veniet. — Requiem æternam dona eis.

Oracionea. Fidelium Deus omnium Conditor et Redemptor: animabus famulorum famularumque tuarum remissionem cunctorum tribue peccatorum; ut indulgentiam quam semper optaverunt, piis supplicationibus consequantur. Qui vivis.

Lectio Epistolæ beati Pauli Apostoli
ad Corinthios. — I COR., 15.

FRATRES : Ecce mysterium vobis dico : Omnes quidem resurgemus, sed non omnes immutabimur. In momento, in ictu oculi, in novissima tuba : canet enim tuba, et mortui resurgent incorrupti, et nos immutabimur. Oportet enim corruptibile hoc induere incorruptionem, et mortale hoc induere immortalitatem. Cum autem mortale hoc induerit immortalitatem, tunc fiet sermo qui scriptus est : Absorpta est mors in victoria. Ubi est, mors, victoria tua? Ubi est, mors, stimulus tuus? Stimulus autem mortis peccatum est : virtus vero peccati, lex. Deo autem gratias, qui dedit nobis victoriam per Dominum nostrum Jesum-Christum.

Graduela. Requiem æternam dona eis, Domine, et lux perpetua luceat eis. *ÿ.* In memoria æterna erit justus, ab auditione mala non timebit.

Tract. Absolve, Domine, animas omnium fidelium defunctorum ab omni vinculo delictorum. *ÿ.* Et gratia tua

illis succurrente, mereantur evadere
 judicium ultionis. γ . Et lucis æternæ
 beatitudine perfrui.

PROSA.

DIES iræ, dies illa,
 Solvet sæclum in favilla,
 Teste David cum Sibylla.

Quantus tremor est futurus,
 Quando Judex est venturus,
 Cuncta stricte discussurus!

Tuba mirum spargens sonum
 Per sepulchra regionum,
 Coget omnes ante thronum.

Mors stupebit et natura,
 Cum resurget creatura
 Judicanti responsura.

Liber scriptus proferetur,
 In quo totum continetur
 Unde mundus judicetur.

Judex ergo cum sedebit,
 Quidquid latet apparebit,
 Nil inultum remanebit.

Quid sum, miser, tunc dicturus?
 Quem patronum rogaturus,
 Cum vix justus sit securus?

Rex tremendæ majestatis,
Qui salvandos salvas gratis,
Salva me, fons pietatis.

Recordare, Jesu pie,
Quod sum causa tuæ viæ :
Ne me perdas illa die.

Quærens me, sedisti lassus ;
Redemisti Crucem passus ;
Tantus labor non sit cassus.

Juste Judex ultionis,
Donum fac remissionis
Ante diem rationis.

Ingemisco, tamquam reus ;
Culpa rubet vultus meus :
Supplicanti parce, Deus.

Qui Mariam absolvisti,
Et latronem exaudisti ;
Mihi quoque spem dedisti.

Preces meæ non sunt dignæ ;
Sed tu bonus fac benigne
Ne perenni cremer igne.

Inter oves locum præsta,
Et ab hædis me sequestra,
Statuens in parte dextra.

Confutatis maledictis,
Flammis acribus addictis,
Voca me cum benedictis.

Oro supplex et acclinis,
Cor contritum quasi cinis ;
Gere curam mei finis.

Lacrymosa dies illa,
Quâ resurget ex favilla
Judicandus homo reus.

Huic ergo parce, Deus.
Pie Jesu, Domine,
Dona eis requiem. Amen.

Sequentia sancti Evangelii secundum
Joannem. — CAP. 5.

IN illo tempore : Dixit Jesus turbis Judæorum : Amen, amen dico vobis, quia venit hora, et nunc est, quando mortui audient vocem Filii Dei ; et qui audierint, vivent. Sicut enim Pater habet vitam in semetipso, sic dedit et Filio habere vitam in semetipso : et potestatem dedit ei iudicium facere, quia Filius hominis est. Nolite mirari hoc, quia venit hora in qua omnes qui in monumentis sunt, audient vocem Filii Dei : et procedent, qui bona fecerunt, in resurrectionem vitæ : qui vero mala egerunt, in resurrectionem iudicii.

Ebanyelio sainduaren seguida Yondoni Yohanniren arabera. — CAP. 5.

DEMBORA hartan : Yesusec erran cioten mintço celaric yudu ostei : Eguiazki, eguiazki erraten darotçuet, heldu dela ordu bat, eta oraintchet da, ceintan hilec adituco baitute Yainco Semearen boça, eta aditu duketenac bicico dira. Ecen nola Aitac baitu bicitcea bere baithan, orobat eman dio Semeari ere bere baithan bicitcearen içatea. Eta eman dio yuyatceco escua, guiçonaren semea delacotz. Ez çaitetzela hortaz espanti, ceren heldu baita ordua ceintan hobietan diren guciec adituco baitute Yainco Semearen boça : eta ilkhico dira, onguia eguin dutenac, phizturic bicitcecotçat ; eta aldiz gaizkia eguin dutenac, phizturic condena tuac içateco.

Offertorioa. Domine Jesu Christe, Rex gloriæ, libera animas omnium fidelium defunctorum de pœnis inferni, et de profundo lacu : libera eas de ore leonis, ne absorbeat eas tartarus, ne

cadant in obscurum : sed signifer sanctus Michael repræsentet eas in lucem sanctam, * Quam olim Abrahamæ promisti, et semini ejus. — ψ . Hostias et preces tibi, Domine, laudis offerimus : tu suscipe pro animabus illis quarum hodie memoriam facimus : fac eas, Domine, de morte transire ad vitam. — * Quam olim.

Secreta. Hostias, quæsumus, Domine, quas tibi pro animabus famulorum famularumque tuarum offerimus, propitiatus intende : ut quibus fidei Christianæ meritum contulisti, dones et præmium. Per Dominum.

Comunionea. Lux æterna luceat eis, Domine, * Cum Sanctis tuis in æternum : quia pius es. — ψ . Requiem æternam dona eis, Domine : et lux perpetua luceat eis. — * Cum Sanctis tuis.

Postcomunionea. Animabus, quæsumus, Domine, famulorum famularumque tuarum oratio proficiat supplicantium : ut eas et a peccatis omnibus exuas et tuæ redemptionis facias esse participes. Qui vivis.

ABSOLUCIONEA.

R). Libera me, Domine, de morte æterna, in die illa tremenda; * Quando cœli movendi sunt et terra: † Dum veneris judicare sæculum per ignem. †. Tremens factus sum ego et timeo: dum discussio venerit, atque ventura ira: * Quando... †. Dies illa, dies iræ, calamitatis et miseræ, dies magna et amara valde. † Dum veneris. †. Requiem æternam... R). Libera me.

Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison.

Pater noster, *ichilic*.

†. Et ne nos inducas in tentationem:

R). Sed libera nos a malo.

†. A porta inferi: R). Erue, Domine, animas eorum [animam ejus].

†. Requiescant in pace. R). Amen.

†. Domine, exaudi orationem meam.

R). Et clamor meus ad te veniat.

†. Dominus vobiscum. R). Et cum spiritu tuo.

Oracionea. Guero:

†. Requiem æternam dona eis, Domine. R). Et lux perpetua luceat eis.

†. Requiescant in pace. R). Amen.

ORACIONEAC.

DEUS, qui inter Apostolicos sacerdotum famulos tuos pontificali seu sacerdotali fecisti dignitate vigere : præsta, quæsumus; ut eorum quoque perpetuo aggregentur consortio.

DEUS, veniæ largitor et humanæ salutis amator: quæsumus clementiam tuam; ut nostræ congregationis fratres, propinquos et benefactores, qui ex hoc sæculo transierunt, beata Maria semper Virgine intercedente cum omnibus Sanctis tuis, ad perpetuæ beatitudinis consortium pervenire concedas.

FIDELIUM, Deus, omnium conditor et redemptor : animabus famulorum famularumque tuarum remissionem cunctorum tribue peccatorum; ut indulgentiam quam semper optaverunt, piis supplicationibus consequantur. Qui vivis, etc.

ABSOLVE, quæsumus, Domine, animam famuli tui N., ut defunctus sæculo tibi vivat: et quæ per fragilitatem carnis humana conversatione commisit, tu venia misericordissimæ pietatis absterge. Per Dominum.

DEUS indulgentiarum, Domine, da animæ famuli tui N., cujus anniversarium depositionis diem commemoramus, refrigerii sedem, quietis beatitudinem, et luminis claritatem. Per Dominum,

---

HIL-EHORZTEA.

Gorphutca altchatcean erraiten da ps.
De profundis, p. 308.

Elicaracoan, ps. Miserere, p. 303.

Elican cantatcen dire Matutinac,
p. 473 *eta Absolucionea, p. 487.*

Hilerrietarat yoaitean.

In paradisum deducant te Angeli: in tuo adventu suscipiant te Martyres, et perducant te in civitatem sanctam Je-

rusalem. Chorus Angelorum te suscipiat : et cum Lazaro quondam paupere æternam habeas requiem.

Hilerrietan :

CANTICA.

Benedictus Dominus Deus Israël : *
quia visitavit et fecit redemptionem
plebis suæ :

Et erexit cornu salutis nobis * in do-
mo David pueri sui ;

Sicut locutus est per os sanctorum, *
qui a sæculo sunt Prophetarum ejus.

Salutem ex inimicis nostris, * et de
manu omnium qui oderunt nos ;

Ad faciendam misericordiam cum
patribus nostris, * et memorari testa-
menti sui sancti,

Jusjurandum quod juravit ad Abra-
ham patrem nostrum, * daturum se
nobis,

Ut sine timore de manu inimicorum
nostrorum liberati, * serviamus illi,

In sanctitate et justitia coram ipso *
omnibus diebus nostris.

Et tu, puer, Propheta Altissimi voca-

beris : * præibis enim ante faciem Domini parare vias ejus.

Ad dandam scientiam salutis plebi ejus, * in remissionem peccatorum eorum ;

Per viscera misericordiæ Dei nostri, * in quibus visitavit nos Oriens ex alto :

Illuminare his qui in tenebris et in umbra mortis sedent, * ad dirigendos pedes nostros in viam pacis.

Ant. Ego sum resurrectio et vita : qui credit in me, etiam si mortuus fuerit, vivet ; et omnis qui vivit et credit in me, non morietur in æternum.

Kyrie, eleison. — Pater noster, etc.

PURGATOR. ARIM. LAGUNTCEAZ.

HIL ondoan ukhanen du bat bederac bertce munduan, munduhuntan eguinen arabera : cerbitçari on eta leialec, cerua eta Yaunaren bethiereco bozcarioa ; bekhatu mortalean hilen direnec, bethiereco ifernuco ondicoac. Eliçac ez du othoitzi eguiten ceruan diren

492 PURGATOR. ARIM. LAGUNTCEAZ.

sainduentçat, beharric ez dutelacotz; ez eta ere ifernuan diren arima arbuia-tuentçat, ecen alferretan litazke.

Bainan othoitz eguiten dugu eta eguin behar dugu Purgatorioetan diren arima penatuentçat : nola deus garbi-garbiric baicen ez baita sarthuco ceruco erresu-man, eta hil-mugan guehienec baituke-te cembait huts ttipi chahutceco, pena cembait oraino yasaiteco, içana gatic arren graciazco estatuan eta Yaincoaren adiskidetasunean, Purgatorioa deit-cen den lekhuian pagatcen dituzte çor horiec, eta ez dira ceruan sartcen Yain-coaren yusticia osoki satisfatu dute-nean baicic.

Lagun ditçazkegu eta lagundu be-har ditugu Yaincoaren adiskide eta sal-batuac diren arima gaicho horiec, gure othoitzez, barurez, amoinez, eta obra onez, eta bereciki ororen gainetic Me-çaco sacrificio sainduetz; ahal beçain laster gure laguntçarekin sar ditén ira-baci duten bake eta dohatsutasunean.

Lagundu behar ditugu oraino eta bere penetaric atheratuco ditugu, he-kien chedetán irabaciz ahal ditugun

Indulgenciac, Elica Ama sainduac nahi duen beçala.

Purgatorioetan direnetaric hainitzac han dire, bekhatu handi frangoren ondotic ere, penitentcia guti dutelacotz eguin edo batere ez; guehienac hilicãan dire arima cãrgatua çutelaric bekhatu benialez, gutiãgo edo guehiãgo, edo bekhatu beniala arbuiatu gabe. Badira egonen direnac luçaki Purgatorioetan; ecin erran deçakegu çombat dembora.

Meçaco sacrificioaren fruitua, berac dakien neurrian applicatcen du Yaincoac; bertçalde Indulgenciez ardies-ten da penaren barkhamendua, ez ordean bekhatuarena; ez deçakegu beraz yakin noiz ardietsi othe duten gure othoitz eta obra onec bere effetua. Irabaz beraz eta applica hilen chedetan abal ditugun Indulgenciac; erranaraz dukegun beçain ardura Meça saindua chede berean. Gure ahaide, adiskide eta menecoen arimac yadanic ceruan badire, gure othoitzen fruituac bilduco dituzte bertce arimec; eta bici guireno eta hil ondoan ordaina ukhanen dugu nasaiki: gure othoitzez ceruan sarthu

494 PURGATOR. ARIM. LAGUNTCEAZ.

Sainduac içanen dire Yaincoaren aint-
cinean gure ararteco osoki leialac. Cein
ere neurritan neurtuco batiokeçuete
bertcei, eta hartan eta guehiago neur-
tuco çaitçuete çuei ere, erran du Yesu-
Christo Salbatçaile maiteac.

AKHABANTÇA.

TABLA.

LIBURU HUNTAN

DIREN GAUCEN KAUSITCEGO

TABLA.

	Plama.
G OICECO <i>othoitça</i>	1
<i>Arraxeco othoitça</i>	8
<i>Biryina Sainduaren lethaniac, latinez</i>	13
<i>Andredena Mariaren lethaniac, escuaraz</i>	17
<i>Egunaren guiristinoki iragateco moldea</i>	19
<i>Exercicio izpiritua, Yaincoaz orhoitceaz</i>	24
<i>Penxamendu Sainduac</i>	28
<i>Arraxeco examina</i>	42
<i>Meça sainduaren entçuteco debocionea</i>	45
<i>Meça Sainduco othoitçac</i>	55
<i>Meçaco prefacioac</i>	64

TABLA.

Plama.

<i>Meçaco arrapostuac, latinez.....</i>	79
<i>Meça Sainduaren ordinaria, latinez .....</i>	85
<i>Cofesatceco debocionea.....</i>	106
<i>Contcientciaren examina.....</i>	108
<i>Contricionearen biltceco moldea..</i>	119
<i>Cofesio ondoco actac.....</i>	131
<i>Comunione sainduco debocionea..</i>	134
<i>Comunione aintcineco actac.....</i>	135
<i>Comunione ondoco actac.....</i>	144
<i>San Thomasen othoitça.....</i>	149
<i>Sacramendu Sainduari amanda honorablea.....</i>	153
<i>Yesusen bihotz sacratuari othoitçac.....</i>	156
<i>Hax-gorapen debotac.....</i>	164
<i>Guizonaren lau azken finac.....</i>	168
<i>(Heriotceaz).....</i>	168
<i>(Azken yudicioaz) .....</i>	170
<i>(Parabisuaz) .....</i>	172
<i>(Ifernuaz).....</i>	174
<i>Exemplu ederra.....</i>	178
<i>Arimaren comberxionea Yaincoganat.....</i>	184

TABLA.

Plama.

<i>Orenac yotcean othoitça.....</i>	186
<i>Predicu aintcinean eta ondoan othoitça.....</i>	186
<i>Penetan denean othoitça.....</i>	187
<i>Emazte haur esperantcetan dire- nen othoitça.....</i>	188
<i>Yondoni Leoni horien beren ot- hoitça.....</i>	190
<i>Burhasoen othoitça bere umeentçat</i>	191
<i>Bidayetan dabilçanen othoitça...</i>	193
<i>Mariñelen othoitça.....</i>	194
<i>Cofesorarentçat othoitça.....</i>	194
<i>Amodiozco acta perfeta.....</i>	196
<i>Andredena Mariari othoitça.....</i>	197
<i>Garbitasun sainduaren galdegui- teco othoitça.....</i>	197
<i>San Yosephi othoitça.....</i>	198
<i>Aingueru beguiraleari othoitça..</i>	198
<i>Bere Patroin sainduari othoitça..</i>	198
<i>Indulgentcia Osoaren othoitz bat.</i>	200
<i>Sacramendu Sainduari cantica, Lauda çagan.....</i>	201
<i>Gaudeac.....</i>	201
<i>Noëla, Alçar gaiten.....</i>	202

TABLA.

Plama.

<i>Stabat Mater, escuaraz</i>	205
<i>Othoitça Yesus Yaunari</i>	208
<i>Yaincoa ganatco oihua</i>	209
<i>Yesu-Christoren Passionea</i>	211
<i>Yesu-Christori, Passioneo othoitça</i>	228
<i>Gurutcearen bidez instruccionea.</i>	230
<i>Gurutcearen bidearen eguiteco moldea</i>	233
<i>Çazpi psalmu penitencialac, es- cuaraz</i>	266
<i>Agoniaco Othoitçac</i>	282
<i>Hil-eta othoitçac</i>	292
<i>Hiltce saindu baten galdetcen ot- hoitça</i>	294
<i>Çazpi Psalmu Penitencialac lati- nez</i>	298
<i>Sainduen lethaniac</i>	310
<i>Igandetaco Besperac</i>	322
<i>Himnoac</i>	331
<i>Sainduen bespera comunac</i>	355
<i>Apostoluen bestetan</i>	355
<i>Martir batenac</i>	362
<i>Martir hainitcenac</i>	363
<i>Cofesorrenac</i>	365

TABLA.

Plama.

<i>Biryinenac</i>	366
<i>Emazte sainduenac</i>	367
<i>Besta principaletaco oficioac</i>	368
<i>Abendoco antifona handiac</i>	368
<i>Andredena Mariaren bestetan bes- perac</i>	370
<i>A. Mariaren bestetan Meça, salve Sancta Parens</i>	374
<i>Eguberri egunean Meça, Puer na- tus est</i>	377
<i>Eguberriz, Adeste fideles</i>	385
<i>Y. Estebez, Y. Yohannis, Haur Inocenten bestan</i>	386
<i>Y.-C. G. Y. Circuncisionea</i>	387
<i>Trufaniaz, Meça</i>	388
<i>Yondoni Leonen bestan, Meça, etc.</i>	394
<i>Bazco egunean, Meça</i>	402
<i>Bazcoz, O filii</i>	406
<i>Salbatozez, Meça</i>	408
<i>Mendecostez egunean, Meça</i>	413
<i>Besta-berriz, Meça</i>	420
— <i>Besperac</i>	427
— <i>Himnoac</i>	428
<i>Te Deum</i>	432

<i>Y. Yohanni Baptistaren bestan,</i> <i>Meça</i>	434
<i>Y. Petri et Y. Pauloren bestan,</i> <i>Meça</i>	440
<i>Aboztuaren 15^{an}, A. Mariaren bes-</i> <i>tan, Meça</i>	445
<i>Emperadorearentçat</i>	449
<i>Umia Sainduz, Meça</i>	450
<i>Completac</i>	456
<i>San Simeonen cantica</i>	462
<i>Ama Biryinaren Antifonac</i>	463
HILEN OFICIOA. Besperac	468
<i>1^{en} Nocturna</i>	473
<i>Meça</i>	480
<i>Absolucionea</i>	487
<i>Hil-ehorztea</i>	489
<i>Purgator. arim. laguntceaz</i>	491

Himnoac eta Prosac.

<i>Alma Redemp.</i> . . . 463	<i>Ave Regina</i> 464
<i>Adeste fideles</i> ... 385	<i>Cœlestis urbs</i> ... 354
<i>Ad regias Agni</i> . 336	<i>Creator alme</i> . . . 331
<i>Auctor beate</i> ... 342	<i>Crudelis Herodes</i> 332
<i>Audi benigne</i> . . 334	<i>Decora lux</i> 345
<i>Ave maris stella</i> . 372	<i>Deus tuorum</i> ... 362

TABLA.

Plama.

Dies iræ	482	Regina cœli	465
Exultet orbis	359	Sacris solemniis	429
Festivis resonent	346	Salutis humanæ	339
Fortem virili	367	Salvate flores	387
Inviolata	467	Salve Regina	466
Iste confessor	365	Sanctorum	363
Jam sol recedit	342	Stabat Mater	347
Jesu corona	366	Sub tuum	467
Jesu dulcis	333	Tantum ergo	428
Jesu Redemptor	384	Te Deum	432
Lauda Sion	422	Te Joseph	338
Lucis Creator	329	Te lucis ante	461
O filii	406	Tristes erant	361
O quot undis	350	Ut queant laxis	344
O salutaris	431	Veni Creator	340
Pange lingua	428	Veni Sancte	415
Panis angelicus	430	Verbum	430
Placare Christe	352	Vexilla Regis	335
Præclara custos	351	Victimæ	403

Psalmoac eta Canticac.

Ad Dominum	469
Beati quorum	299
Beati omnes qui timent	427
Beatus vir qui timet	324
Benedictus Dominus	490
Confitebor tibi . . . . . in concilio	323
Confitebor tibi . . . . . quoniam	470
Credidi, propter quod	356
Cùm invocarem	457
De profundis	308

TABLA.

Plama.

Deus in adiutorium	316
Dilexi quoniam	468
Dixit Dominus	322
Domine Deus meus	475
Domine exaudi . . . non avertas	305
Domine exaudi . . . auribus	308
Domine ne in furore . . . miserere	298
Domine ne in furore . . . quoniam	300
Domine probasti me	357
Ecce nunc benedicite	460
In convertendo	356
In exitu Israëli	326
In te Domine speravi	458
Judica me Deus	79
Lætatus sum	370
Lauda anima mea	472
Lauda Jerusalem	371
Laudate Dominum omnes	355
Laudate pueri	325
Levavi oculos meos	470
Magnificat	330
Memento Domine	382
Miserere mei Deus	303
Nunc dimittis	462
Nisi Dominus	371
Qui habitat	458
Te Deum	432
Verba mea	474

Madame de Maintenon

Paris le 15 Mars 1684

Comme

11 ¹ ² ³ ⁴ ⁵ ⁶ ⁷ ⁸ ⁹ ¹⁰ ¹¹ ¹² ¹³ ¹⁴ ¹⁵ ¹⁶ ¹⁷ ¹⁸ ¹⁹ ²⁰ ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵ ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶ ⁴⁶⁷ ⁴⁶⁸ ⁴⁶⁹ ⁴⁷⁰ ⁴⁷¹ ⁴⁷² ⁴⁷³ ⁴⁷⁴ ⁴⁷⁵ ⁴⁷⁶ ⁴⁷⁷ ⁴⁷⁸ ⁴⁷⁹ ⁴⁸⁰ ⁴⁸¹ ⁴⁸² ⁴⁸³ ⁴⁸⁴ ⁴⁸⁵ ⁴⁸⁶ ⁴⁸⁷ ⁴⁸⁸ ⁴⁸⁹ ⁴⁹⁰ ⁴⁹¹ ⁴⁹² ⁴⁹³ ⁴⁹⁴ ⁴⁹⁵ ⁴⁹⁶ ⁴⁹⁷ ⁴⁹⁸ ⁴⁹⁹ ⁵⁰⁰ ⁵⁰¹ ⁵⁰² ⁵⁰³ ⁵⁰⁴ ⁵⁰⁵ ⁵⁰⁶ ⁵⁰⁷ ⁵⁰⁸ ⁵⁰⁹ ⁵¹⁰ ⁵¹¹ ⁵¹² ⁵¹³ ⁵¹⁴ ⁵¹⁵ ⁵¹⁶ ⁵¹⁷ ⁵¹⁸ ⁵¹⁹ ⁵²⁰ ⁵²¹ ⁵²² ⁵²³ ⁵²⁴ ⁵²⁵ ⁵²⁶ ⁵²⁷ ⁵²⁸ ⁵²⁹ ⁵³⁰ ⁵³¹ ⁵³² ⁵³³ ⁵³⁴ ⁵³⁵ ⁵³⁶ ⁵³⁷ ⁵³⁸ ⁵³⁹ ⁵⁴⁰ ⁵⁴¹ ⁵⁴² ⁵⁴³ ⁵⁴⁴ ⁵⁴⁵ ⁵⁴⁶ ⁵⁴⁷ ⁵⁴⁸ ⁵⁴⁹ ⁵⁵⁰ ⁵⁵¹ ⁵⁵² ⁵⁵³ ⁵⁵⁴ ⁵⁵⁵ ⁵⁵⁶ ⁵⁵⁷ ⁵⁵⁸ ⁵⁵⁹ ⁵⁶⁰ ⁵⁶¹ ⁵⁶² ⁵⁶³ ⁵⁶⁴ ⁵⁶⁵ ⁵⁶⁶ ⁵⁶⁷ ⁵⁶⁸ ⁵⁶⁹ ⁵⁷⁰ ⁵⁷¹ ⁵⁷² ⁵⁷³ ⁵⁷⁴ ⁵⁷⁵ ⁵⁷⁶ ⁵⁷⁷ ⁵⁷⁸ ⁵⁷⁹ ⁵⁸⁰ ⁵⁸¹ ⁵⁸² ⁵⁸³ ⁵⁸⁴ ⁵⁸⁵ ⁵⁸⁶ ⁵⁸⁷ ⁵⁸⁸ ⁵⁸⁹ ⁵⁹⁰ ⁵⁹¹ ⁵⁹² ⁵⁹³ ⁵⁹⁴ ⁵⁹⁵ ⁵⁹⁶ ⁵⁹⁷ ⁵⁹⁸ ⁵⁹⁹ ⁶⁰⁰ ⁶⁰¹ ⁶⁰² ⁶⁰³ ⁶⁰⁴ ⁶⁰⁵ ⁶⁰⁶ ⁶⁰⁷ ⁶⁰⁸ ⁶⁰⁹ ⁶¹⁰ ⁶¹¹ ⁶¹² ⁶¹³ ⁶¹⁴ ⁶¹⁵ ⁶¹⁶ ⁶¹⁷ ⁶¹⁸ ⁶¹⁹ ⁶²⁰ ⁶²¹ ⁶²² ⁶²³ ⁶²⁴ ⁶²⁵ ⁶²⁶ ⁶²⁷ ⁶²⁸ ⁶²⁹ ⁶³⁰ ⁶³¹ ⁶³² ⁶³³ ⁶³⁴ ⁶³⁵ ⁶³⁶ ⁶³⁷ ⁶³⁸ ⁶³⁹ ⁶⁴⁰ ⁶⁴¹ ⁶⁴² ⁶⁴³ ⁶⁴⁴ ⁶⁴⁵ ⁶⁴⁶ ⁶⁴⁷ ⁶⁴⁸ ⁶⁴⁹ ⁶⁵⁰ ⁶⁵¹ ⁶⁵² ⁶⁵³ ⁶⁵⁴ ⁶⁵⁵ ⁶⁵⁶ ⁶⁵⁷ ⁶⁵⁸ ⁶⁵⁹ ⁶⁶⁰ ⁶⁶¹ ⁶⁶² ⁶⁶³ ⁶⁶⁴ ⁶⁶⁵ ⁶⁶⁶ ⁶⁶⁷ ⁶⁶⁸ ⁶⁶⁹ ⁶⁷⁰ ⁶⁷¹ ⁶⁷² ⁶⁷³ ⁶⁷⁴ ⁶⁷⁵ ⁶⁷⁶ ⁶⁷⁷ ⁶⁷⁸ ⁶⁷⁹ ⁶⁸⁰ ⁶⁸¹ ⁶⁸² ⁶⁸³ ⁶⁸⁴ ⁶⁸⁵ ⁶⁸⁶ ⁶⁸⁷ ⁶⁸⁸ ⁶⁸⁹ ⁶⁹⁰ ⁶⁹¹ ⁶⁹² ⁶⁹³ ⁶⁹⁴ ⁶⁹⁵ ⁶⁹⁶ ⁶⁹⁷ ⁶⁹⁸ ⁶⁹⁹ ⁷⁰⁰ ⁷⁰¹ ⁷⁰² ⁷⁰³ ⁷⁰⁴ ⁷⁰⁵ ⁷⁰⁶ ⁷⁰⁷ ⁷⁰⁸ ⁷⁰⁹ ⁷¹⁰ ⁷¹¹ ⁷¹² ⁷¹³ ⁷¹⁴ ⁷¹⁵ ⁷¹⁶ ⁷¹⁷ ⁷¹⁸ ⁷¹⁹ ⁷²⁰ ⁷²¹ ⁷²² ⁷²³ ⁷²⁴ ⁷²⁵ ⁷²⁶ ⁷²⁷ ⁷²⁸ ⁷²⁹ ⁷³⁰ ⁷³¹ ⁷³² ⁷³³ ⁷³⁴ ⁷³⁵ ⁷³⁶ ⁷³⁷ ⁷³⁸ ⁷³⁹ ⁷⁴⁰ ⁷⁴¹ ⁷⁴² ⁷⁴³ ⁷⁴⁴ ⁷⁴⁵ ⁷⁴⁶ ⁷⁴⁷ ⁷⁴⁸ ⁷⁴⁹ ⁷⁵⁰ ⁷⁵¹ ⁷⁵² ⁷⁵³ ⁷⁵⁴ ⁷⁵⁵ ⁷⁵⁶ ⁷⁵⁷ ⁷⁵⁸ ⁷⁵⁹ ⁷⁶⁰ ⁷⁶¹ ⁷⁶² ⁷⁶³ ⁷⁶⁴ ⁷⁶⁵ ⁷⁶⁶ ⁷⁶⁷ ⁷⁶⁸ ⁷⁶⁹ ⁷⁷⁰ ⁷⁷¹ ⁷⁷² ⁷⁷³ ⁷⁷⁴ ⁷⁷⁵ ⁷⁷⁶ ⁷⁷⁷ ⁷⁷⁸ ⁷⁷⁹ ⁷⁸⁰ ⁷⁸¹ ⁷⁸² ⁷⁸³ ⁷⁸⁴ ⁷⁸⁵ ⁷⁸⁶ ⁷⁸⁷ ⁷⁸⁸ ⁷⁸⁹ ⁷⁹⁰ ⁷⁹¹ ⁷⁹² ⁷⁹³ ⁷⁹⁴ ⁷⁹⁵ ⁷⁹⁶ ⁷⁹⁷ ⁷⁹⁸ ⁷⁹⁹ ⁸⁰⁰ ⁸⁰¹ ⁸⁰² ⁸⁰³ ⁸⁰⁴ ⁸⁰⁵ ⁸⁰⁶ ⁸⁰⁷ ⁸⁰⁸ ⁸⁰⁹ ⁸¹⁰ ⁸¹¹ ⁸¹² ⁸¹³ ⁸¹⁴ ⁸¹⁵ ⁸¹⁶ ⁸¹⁷ ⁸¹⁸ ⁸¹⁹ ⁸²⁰ ⁸²¹ ⁸²² ⁸²³ ⁸²⁴ ⁸²⁵ ⁸²⁶ ⁸²⁷ ⁸²⁸ ⁸²⁹ ⁸³⁰ ⁸³¹ ⁸³² ⁸³³ ⁸³⁴ ⁸³⁵ ⁸³⁶ ⁸³⁷ ⁸³⁸ ⁸³⁹ ⁸⁴⁰ ⁸⁴¹ ⁸⁴² ⁸⁴³ ⁸⁴⁴ ⁸⁴⁵ ⁸⁴⁶ ⁸⁴⁷ ⁸⁴⁸ ⁸⁴⁹ ⁸⁵⁰ ⁸⁵¹ ⁸⁵² ⁸⁵³ ⁸⁵⁴ ⁸⁵⁵ ⁸⁵⁶ ⁸⁵⁷ ⁸⁵⁸ ⁸⁵⁹ ⁸⁶⁰ ⁸⁶¹ ⁸⁶² ⁸⁶³ ⁸⁶⁴ ⁸⁶⁵ ⁸⁶⁶ ⁸⁶⁷ ⁸⁶⁸ ⁸⁶⁹ ⁸⁷⁰ ⁸⁷¹ ⁸⁷² ⁸⁷³ ⁸⁷⁴ ⁸⁷⁵ ⁸⁷⁶ ⁸⁷⁷ ⁸⁷⁸ ⁸⁷⁹ ⁸⁸⁰ ⁸⁸¹ ⁸⁸² ⁸⁸³ ⁸⁸⁴ ⁸⁸⁵ ⁸⁸⁶ ⁸⁸⁷ ⁸⁸⁸ ⁸⁸⁹ ⁸⁹⁰ ⁸⁹¹ ⁸⁹² ⁸⁹³ ⁸⁹⁴ ⁸⁹⁵ ⁸⁹⁶ ⁸⁹⁷ ⁸⁹⁸ ⁸⁹⁹ ⁹⁰⁰ ⁹⁰¹ ⁹⁰² ⁹⁰³ ⁹⁰⁴ ⁹⁰⁵ ⁹⁰⁶ ⁹⁰⁷ ⁹⁰⁸ ⁹⁰⁹ ⁹¹⁰ ⁹¹¹ ⁹¹² ⁹¹³ ⁹¹⁴ ⁹¹⁵ ⁹¹⁶ ⁹¹⁷ ⁹¹⁸ ⁹¹⁹ ⁹²⁰ ⁹²¹ ⁹²² ⁹²³ ⁹²⁴ ⁹²⁵ ⁹²⁶ ⁹²⁷ ⁹²⁸ ⁹²⁹ ⁹³⁰ ⁹³¹ ⁹³² ⁹³³ ⁹³⁴ ⁹³⁵ ⁹³⁶ ⁹³⁷ ⁹³⁸ ⁹³⁹ ⁹⁴⁰ ⁹⁴¹ ⁹⁴² ⁹⁴³ ⁹⁴⁴ ⁹⁴⁵ ⁹⁴⁶ ⁹⁴⁷ ⁹⁴⁸ ⁹⁴⁹ ⁹⁵⁰ ⁹⁵¹ ⁹⁵² ⁹⁵³ ⁹⁵⁴ ⁹⁵⁵ ⁹⁵⁶ ⁹⁵⁷ ⁹⁵⁸ ⁹⁵⁹ ⁹⁶⁰ ⁹⁶¹ ⁹⁶² ⁹⁶³ ⁹⁶⁴ ⁹⁶⁵ ⁹⁶⁶ ⁹⁶⁷ ⁹⁶⁸ ⁹⁶⁹ ⁹⁷⁰ ⁹⁷¹ ⁹⁷² ⁹⁷³ ⁹⁷⁴ ⁹⁷⁵ ⁹⁷⁶ ⁹⁷⁷ ⁹⁷⁸ ⁹⁷⁹ ⁹⁸⁰ ⁹⁸¹ ⁹⁸² ⁹⁸³ ⁹⁸⁴ ⁹⁸⁵ ⁹⁸⁶ ⁹⁸⁷ ⁹⁸⁸ ⁹⁸⁹ ⁹⁹⁰ ⁹⁹¹ ⁹⁹² ⁹⁹³ ⁹⁹⁴ ⁹⁹⁵ ⁹⁹⁶ ⁹⁹⁷ ⁹⁹⁸ ⁹⁹⁹ ¹⁰⁰⁰ ¹⁰⁰¹ ¹⁰⁰² ¹⁰⁰³ ¹⁰⁰⁴ ¹⁰⁰⁵ ¹⁰⁰⁶ ¹⁰⁰⁷ ¹⁰⁰⁸ ¹⁰⁰⁹ ¹⁰¹⁰ ¹⁰¹¹ ¹⁰¹² ¹⁰¹³ ¹⁰¹⁴ ¹⁰¹⁵ ¹⁰¹⁶ ¹⁰¹⁷ ¹⁰¹⁸ ¹⁰¹⁹ ¹⁰²⁰ ¹⁰²¹ ¹⁰²² ¹⁰²³ ¹⁰²⁴ ¹⁰²⁵ ¹⁰²⁶ ¹⁰²⁷ ¹⁰²⁸ ¹⁰²⁹ ¹⁰³⁰ ¹⁰³¹ ¹⁰³² ¹⁰³³ ¹⁰³⁴ ¹⁰³⁵ ¹⁰³⁶ ¹⁰³⁷ ¹⁰³⁸ ¹⁰³⁹ ¹⁰⁴⁰ ¹⁰⁴¹ ¹⁰⁴² ¹⁰⁴³ ¹⁰⁴⁴ ¹⁰⁴⁵ ¹⁰⁴⁶ ¹⁰⁴⁷ ¹⁰⁴⁸ ¹⁰⁴⁹ ¹⁰⁵⁰ ¹⁰⁵¹ ¹⁰⁵² ¹⁰⁵³ ¹⁰⁵⁴ ¹⁰⁵⁵ ¹⁰⁵⁶ ¹⁰⁵⁷ ¹⁰⁵⁸ ¹⁰⁵⁹ ¹⁰⁶⁰ ¹⁰⁶¹ ¹⁰⁶² ¹⁰⁶³ ¹⁰⁶⁴ ¹⁰⁶⁵ ¹⁰⁶⁶ ¹⁰⁶⁷ ¹⁰⁶⁸ ¹⁰⁶⁹ ¹⁰⁷⁰ ¹⁰⁷¹ ¹⁰⁷² ¹⁰⁷³ ¹⁰⁷⁴ ¹⁰⁷⁵ ¹⁰⁷⁶ ¹⁰⁷⁷ ¹⁰⁷⁸ ¹⁰⁷⁹ ¹⁰⁸⁰ ¹⁰⁸¹ ¹⁰⁸² ¹⁰⁸³ ¹⁰⁸⁴ ¹⁰⁸⁵ ¹⁰⁸⁶ ¹⁰⁸⁷ ¹⁰⁸⁸ ¹⁰⁸⁹ ¹⁰⁹⁰ ¹⁰⁹¹ ¹⁰⁹² ¹⁰⁹³ ¹⁰⁹⁴ ¹⁰⁹⁵ ¹⁰⁹⁶ ¹⁰⁹⁷ ¹⁰⁹⁸ ¹⁰⁹⁹ ¹¹⁰⁰ ¹¹⁰¹ ¹¹⁰² ¹¹⁰³ ¹¹⁰⁴ ¹¹⁰⁵ ¹¹⁰⁶ ¹¹⁰⁷ ¹¹⁰⁸ ¹¹⁰⁹ ¹¹¹⁰ ¹¹¹¹ ¹¹¹² ¹¹¹³ ¹¹¹⁴ ¹¹¹⁵ ¹¹¹⁶ ¹¹¹⁷ ¹¹¹⁸ ¹¹¹⁹ ¹¹²⁰ ¹¹²¹ ¹¹²² ¹¹²³ ¹¹²⁴ ¹¹²⁵ ¹¹²⁶ ¹¹²⁷ ¹¹²⁸ ¹¹²⁹ ¹¹³⁰ ¹¹³¹ ¹¹³² ¹¹³³ ¹¹³⁴ ¹¹³⁵ ¹¹³⁶ ¹¹³⁷ ¹¹³⁸ ¹¹³⁹ ¹¹⁴⁰ ¹¹⁴¹ ¹¹⁴² ¹¹⁴³ ¹¹⁴⁴ ¹¹⁴⁵ ¹¹⁴⁶ ¹¹⁴⁷ ¹¹⁴⁸ ¹¹⁴⁹ ¹¹⁵⁰ ¹¹⁵¹ ¹¹⁵² ¹¹⁵³ ¹¹⁵⁴ ¹¹⁵⁵ ¹¹⁵⁶ ¹¹⁵⁷ ¹¹⁵⁸ ¹¹⁵⁹ ¹¹⁶⁰ ¹¹⁶¹ ¹¹⁶² ¹¹⁶³ ¹¹⁶⁴ ¹¹⁶⁵ ¹¹⁶⁶ ¹¹⁶⁷ ¹¹⁶⁸ ¹¹⁶⁹ ¹¹⁷⁰ ¹¹⁷¹ ¹¹⁷² ¹¹⁷³ ¹¹⁷⁴ ¹¹⁷⁵ ¹¹⁷⁶ ¹¹⁷⁷ ¹¹⁷⁸ ¹¹⁷⁹ ¹¹⁸⁰ ¹¹⁸¹ ¹¹⁸² ¹¹⁸³ ¹¹⁸⁴ ¹¹⁸⁵ ¹¹⁸⁶ ¹¹⁸⁷ ¹¹⁸⁸ ¹¹⁸⁹ ¹¹⁹⁰ ¹¹⁹¹ ¹¹⁹² ¹¹⁹³ ¹¹⁹⁴ ¹¹⁹⁵ ¹¹⁹⁶ ¹¹⁹⁷ ¹¹⁹⁸ ¹¹⁹⁹ ¹²⁰⁰ ¹²⁰¹ ¹²⁰² ¹²⁰³ ¹²⁰⁴ ¹²⁰⁵ ¹²⁰⁶ ¹²⁰⁷ ¹²⁰⁸ ¹²⁰⁹ ¹²¹⁰ ¹²¹¹ ¹²¹² ¹²¹³ ¹²¹⁴ ¹²¹⁵ ¹²¹⁶ ¹²¹⁷ ¹²¹⁸ ¹²¹⁹ ¹²²⁰ ¹²²¹ ¹²²² ¹²²³ ¹²²⁴ ¹²²⁵ ¹²²⁶ ¹²²⁷ ¹²²⁸ ¹²²⁹ ¹²³⁰ ¹²³¹ ¹²³² ¹²³³ ¹²³⁴ ¹²³⁵ ¹²³⁶ ¹²³⁷ ¹²³⁸ ¹²³⁹ ¹²⁴⁰ ¹²⁴¹ ¹²⁴² ¹²⁴³ ¹²⁴⁴ ¹²⁴⁵ ¹²⁴⁶ ¹²⁴⁷ ¹²⁴⁸ ¹²⁴⁹ ¹²⁵⁰ ¹²⁵¹ ¹²⁵² ¹²⁵³ ¹²⁵⁴ ¹²⁵⁵ ¹²⁵⁶ ¹²⁵⁷ ¹²⁵⁸ ¹²⁵⁹ ¹²⁶⁰ ¹²⁶¹ ¹²⁶² ¹²⁶³ ¹²⁶⁴ ¹²⁶⁵ ¹²⁶⁶ ¹²⁶⁷ ¹²⁶⁸ ¹²⁶⁹ ¹²⁷⁰ ¹²⁷¹ ¹²⁷² ¹²⁷³ ¹²⁷⁴ ¹²⁷⁵ ¹²⁷⁶ ¹²⁷⁷ ¹²⁷⁸ ¹²⁷⁹ ¹²⁸⁰ ¹²⁸¹ ¹²⁸² ¹²⁸³ ¹²⁸⁴ ¹²⁸⁵ ¹²⁸⁶ ¹²⁸⁷ ¹²⁸⁸ ¹²⁸⁹ ¹²⁹⁰ ¹²⁹¹ ¹²⁹² ¹²⁹³ ¹²⁹⁴ ¹²⁹⁵ ¹²⁹⁶ ¹²⁹⁷ ¹²⁹⁸ ¹²⁹⁹ ¹³⁰⁰ ¹³⁰¹ ¹³⁰² ¹³⁰³ ¹³⁰⁴ ¹³⁰⁵ ¹³⁰⁶ ¹³⁰⁷ ¹³⁰⁸ ¹³⁰⁹ ¹³¹⁰ ¹³¹¹ ¹³¹² ¹³¹³ ¹³¹⁴ ¹³¹⁵ ¹³¹⁶ ¹³¹⁷ ¹³¹⁸ ¹³¹⁹ ¹³²⁰ ¹³²¹ ¹³²² ¹³²³ ¹³²⁴ ¹³²⁵ ¹³²⁶ ¹³²⁷ ¹³²⁸ ¹³²⁹ ¹³³⁰ ¹³³¹ ¹³³² ¹³³³ ¹³³⁴ ¹³³⁵ ¹³³⁶ ¹³³⁷ ¹³³⁸ ¹³³⁹ ¹³⁴⁰ ¹³⁴¹ ¹³⁴² ¹³⁴³ ¹³⁴⁴ ¹³⁴⁵ ^{1346</}

~~Handwritten scribble~~

Camelopardalis

Handwritten scribble

Handwritten scribble

zur amillego

